

तळकेरतुल्य रावलीया

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૫૧૩ યર્ગિક

પુસ્તકનું નામ તારકેન્દ્રુલ અપભ્રંશ

વિષય ૧૭૨૫૭૨

તઝકેરતુલ અવલિયા

હિસ્સા દુસરા

ઉર્દુ ઝબાન વ ગુજરાતી હરફેમે

લિખનેવાલે વ છપાનેવાલે

નિઝામુદ્દીન એ. કુરેશી.

એડીટર “ દીન ”

પાંચપટ્ટી, — અહમદાબાદ.

પહેલો ખાર

તાઅદાદ ૧૦૦૦.

લિખરી ૧૩૪૯

સને ૧૯૩૦

કીમત રૂ. ૧-૮-૦

યે કિતાબ અમદાવાદ. પાનકોરકે નાકે દીન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમે

નિઝામુદ્દીન અમીરુદ્દીન કુરેશીને છાપી.

ગુજરાત વિધાપીઠ

ગુજરાતી ગ્રંથીરાઈટ-મંત્રક

૧૫૫૧૩

અર્એ હાલ.

ખુદાકે ફઝલ ઓર શુઝુર્ગાને દીન કે સદકેમેં આજ અવલિ-
યાએ કિરામકે હાલાતકા દુસરા હિસ્સા શાયે હોતા હે, શુજરાતી
હુઝુરમેં યે કિતાબ શાયદ પહેલી હે જીરમેં અવલિયા અલ્લાહકે
હાલાત લિખે મયે હોં અબ ધરકે બાદ તીસરે હિસ્સેકી તખયારી
હો રહી હે, ઈ-શાઅલ્લાહ જીરમેં શુજરાતકે અવલિયાએ કિરામકે
હાલાત દરજ કિયે બાઈગે ઇસલિયે જો હઝરાત ઉરકે પઢના ચાહતે
હોં વો અબીસે અપને નામ ખરીદારોંકી ફેહલિસ્તમેં દરજ કરાદે.

જો હઝરાત ઇસ કિતાબકા મુતાલિઆ કરે વો મેરે હકમેં
દુઆએ ખેર કરતે રહેં, ઓર યેબી દુઆ કરેં કે મેં ઇસ કિતાબકે
બાકી જામામ હિસ્સે આસાનીસે શાયે કરેં. વસ્સલામ.

પાંચપટ્ટી-અહમદાબાદ.
૧૧ મી જમાદીઉલ અવ્વલ
હિજરી ૧૩૪૯

નાચિઝ
નિઝામુદ્દીન એ. કુરેશી.

તમકેરતુલ અવલિયા

હિસ્સા દુસરા.

ખાનદાને ચિશ્તીયા

શેર બેશયે વલાયત, હુમાયે અવને કરામત, ગવ્વાસે
બેહરે મારફત, ગઝનફરે બાદિયે મેહબુબિયત, કુતબુલ
અકલાબ, ફર્ફલઅફરાહ, સૈયદુસ્સાદાત હઝરત મખદુમ
અલાઉદ્દીન અલી એહમદ સાબિર કલિયરી કહો.

આપ સહીહુન્નસબ સાદાતે ઉઝામ ઓર ઓલાહ અમબાહ

હઝરત ગૌસુલ આઝમ મીરાં

૧-મખદુમ અલાઉદ્દીન મેહિયુદીન સૈયદ અબ્દુલકાદિર

અલીએહમદ સાબિર છલાની રદીઅસ્લાહો તઆલા અ-

નહોસેહે સિદ્દિસલા નસબ ચેહ હય.

હઝરત મખદુમ અલાઉદ્દી અલી

એહમદ સાબિર, ઇબને સૈયદ શાહ અબ્દુર્હીમ બિન સૈયદ

અબ્દુસ્સલામ બિન સૈયદ સયફુદ્દીન આલી બનાબ હઝરત

સયદ અબ્દુલ વહાબ ઇબને હઝરત અવસુલ આઝમ મીરાં

મેહિયુદીન સૈયદ અબ્દુલ કાદિર છલાની રદીઅસ્લાહો

તઆલા અનહો, અભયળ હાલ ગરાયળ એહવાલ. આપકી વાલિદા માલુદા હમશીરા જનાળ હઝરત બાબા સાહબ ફરીદુલ મિલ્લતે વહદીન ગંજશકર અબોધનીકી થી: વિલાહતે બા સઆહત હઝરતકી તા. ૧૯, માહે રબીઉલ અવ્વલ સને ૫૯૨ હી. બ શબે પંજશમ્મા બાદ અઝ નમાઝે તહજજુદ કે એક પેહર રાત બાકીથી કે હઝરત તવલ્લુદ હુએ. ઉસી વકત હઝરતસે ઇઝિહારે કરામત હુઆ કે હઝરત વહી માહરગાદ થે. સાહબ “અનવાફ્ફશહુદ” તેહરીર કરતે હે, કે હઝરતકી દાયાકા બયાન હે, કે જીસ વકત શિકમે માહરસે બાહર હુએ, તો સરે મુબારક કિબ્લેકી તરફથા જ્યાર મેરી યે મજલસ ન હુઈ કે બે વજુ મેં ગુરલ કરાતી. મુવર્રેખાયે મોઅતેબરકી તેહરીરસે વાઝેહ હોતા હે કે આસાર સખો કિનાઅતકે રોઝે અવ્વલસેફી શુરૂ’ થે. બખયે સવા દો સાલ કે હઝરતને કુલ છે માહ ચાલીસ દિન માંકા દુધ નોશ ફરમાયા, શીર ખારગી જ્યાર તિકલી કે ઝમાનેમેં ખવારિક જ્યાર કરામત હઝરતસે ઝહુરમેં આયે. અગર તફસીલસે લિખે જાયેં તો એક દુસરી કિતાબ તૈયાર હો. જ્યોથે સાલ હઝરતકી ઝખાન ખુલી. પહેલા બે લફઝ ઝખાને હક બખાનસે સાહિર હુઆ વોહ યે થા “લા મૌબુદ ઇલ્લ-લ્લાહ” સને ૫૯૭ હીજરીમેં આપ યતીમ હુએ એક સાલ કામિલ ખામોશ રહે, બાદ ઇસકે જઝબયે હક દામનગીર

હુઆ. હઝરતકે મુબ્બહેદે ઓર મશાગિલે, તર્ક તઆમ,
સાતકા કયામ, ઓર લંગર તકસીમ કરનેકી કેફિયત કિતા-
બોમે મુશરફ હજ્ હે. તા. ૧૭ માહે મોહરમ સને ૬૨૩
હીજરી રોઝે પંજશુમ્બા બાદ નમાઝે ઇશરાક હઝરત બાબા
સાહબને આપકો અપના મુરીદ ફરમાયા. હો સાલ આપને
હુજરેસે કદમ બાહર ન રખા. યુનાંચે હઝરતકા હુજરા
મુબારક પાકે પટ્ટન શરીફમેં અબતક મોબુદ હે અબતક
હિસ હુજરેમેં અયસે વયસેકા કામ નહીં કે ઠેર સકે. કિતા-
બોમેં લિખા હે કે બા'દ અતાચે ખિરકચે ખિલાફત હઝરત
બાબા સાહબને આપકો શાહે વિલાયતે દેહલી ફરમાયા ઓર
સનદ તેહરીર ફરમાદી. યુ'કે મોહર બાબા સાહબકી હઝરત
કુતબે જમાલ હાંસવી રેહમતુલ્લાહ અલયહકે પાસ રેહતીથી,
હુકમ થા કે હાંસી બકર મોહર કરલેના. પસ આપકા વહાં
તશરીફ લેબના ઓર દોનોં બુઝુર્ગોમેં બાહમી રંજશકા પેશ
આના સયરૂલ અકતાબમેં મુશરફ (તફસીલવાર) હજ્
હે. બાદ ઇસકે વલાયતે કલિયર હઝરતકો મરહમત હુઈ
ઓર હરખુલ હુકમ ખીર રોશન ઝમીર અબ્બેધનસે ચલકર
તા. ૧૫ માહે ઝિલહજ સને ૬૫૦ હીજરી બરોઝે શમ્બા
કલિયર શરીફ પહોંચે. દુસરે રોઝ શહેરમેં દાખિલ હુએ.
હિસ વકતકી કેફિયત લી સયરૂલ અકતાબ વગેરા કિતાબોમેં
લિખી હે. પસ જખં આહાલિયાને શેહરે કલિયર અબને

આખાલે સનીઆકી સખા પાચુકે તો હઝરતને શહેરકી હેઠ્ઠી
 સે દુર ગુલરકે એક દરખતકે નીચે બાકર કયામ ફરમાયા.
 ઉસ શહેરમેં બે લોગ આપકી વિલાયતકે મુન્કિર થે ચક
 લખત ઉનપર મસ્જીદકી છત ગિરી, ઓર સબ દબ કર મર
 ગયે. કિતાબ “ મેઆરુલ વલાયત ” મેં લિખા હે કે વિલા-
 યત હઝરતકી વિલાયતે મુસવીથી. ઓર કલમ હઝરતકા
 કલમે ઇસરાફીલ પર વાકે’ હુઆથા. ખયરો શરમેં બે કુછ
 ઝખાને મોઅજ્જ (અમતકારિક) ખયાનસે સાદિર હોતા
 ફારન ઉસકા વેસાહી ઝહુર હોતાથા. હઝરત ઓકાતે મુખારક
 કો કલંદર મશરબ ઓર અખ્દાલવશ ગુમારતેથે. અબ્વલ
 અબ્વલ આરાસ્તગીયે ખાતિનમેં ઇસકદર મુસ્તગરિક (લીન)
 રહેતે થે કે ઇસ્મે ઝાહિર પર કશી ઇલ્તિફાત (લક્ષ) ન
 રખતે થે. આખિરમે ખિલ્ફુલ કવનયન (દોનાં જહાન) સે
 બે પરવા હોકર મુસ્તગરિકે બેહરે શહુદાત હોગયે થે, આલાસે
 અઢનાકી તરફ આતે થે, હરવકત મેહવે આતે વેહદત રહેતે
 થે, આતે મુખારક મઝહરે જલાલે હઝરતે સમદિયતથી થે
 કુદ્દી કાયદા હે કે એસ કિસીકો ઇસ્કે ઇલાહી પેદા હોતા
 હે તો ઉસ ઇશકકી આગ દિલે સાલિકસે માસિવા અલ્લાહ
 કો જલા દેતી હે. તો પસ હઝરતકો આ’લા મર્તાબા થા.
 એસ તરાહ હઝરત ખાખા સાહબ આપસે પેશ આતેથે
 ઉસસે આપકા મર્તાબા આ’લા ઝાહિરહે. અકસર કુતબો

અમદાવાદના મહી કામદા રહ્યા હો. યુનાંચે શેખ શમસુદ્દીન તમેજી ઓર શેખ ફખરુદ્દીન ઇસકી વઘેરાકે કવાયદે ઉમરી ઓર અબાયબ હાલાત અકસર કિતાબોમે મેળુદ હે. અહલે સફા ઝોક ઓર શોક, મુશાહિદયે દોસ્તે હકીકીમે, ખસર ઓર ખસીરત, ઇનકી રિયાયતે મદદ, ઓર કદહે ખલક મંજુર નહીં કરતે. અગર બા'ઝ કેતાહ હિમ્મતીસે નિગાહ બબાનિખે ખલક હાલતે હે, તો ઉનકો મકામે મા'રેકતે હકમે રાહ નહીં મિલવી. ઇસ મુકદ્દમેમે મઝહબ એહલે સફા ચે હે કે ચે જમાઅત વારિસે અંબિયા હે. માઅસિયતસે માઅ-સુમ-કિસ વાસ્તે કે ઉનકે અફઆલ વ અકવાલ મુઆફિક વહીકે હોતે હે. સિવા મશીઅતે એઝદીકે ચે લોગ અપને ઇરાદેસે કુછ નહીં કરતે “ ચક્રઅલુલ્લાહે માયશાઅ વ યહકુમે માયુરીદ ” યુનાંચે જાતે મુખારક હઝરતકી મુતલક મુસ્તગ-રિકે હકથી. કિસી ઉમુરે અહિરી ઓર બાતિનીમે મુખાલિ-ફતે અમરે હાલકો ફખલ ન દેતે થે. ઉસ મકામે ઓલિયાકો મા'સીઅતસે મેહકુઝ રખતે થે, કિસવાસ્તે કે ચે તમામ આલમ મતલુખે હકીકીકે બેયાં રેહતે હે. એતેરાઝ કરના ઇસ ઝિરોહ પર અઝરાહે હસદ નાળીનાઈ હે. સમરૂલ અકતાબસે નકલ હે કે બાદ વીરાની કલિયાર શરીફકે હર-જોઝ હઝરતકી ઝિયારત કરને ઇસ કદર ખલકત આતીશો કે જો જ'યલ આબાદીમે શહેરસે હી બેહતર માલુમ હોતુ થા.

એક નકલ મશહુર હે કે હસન કબ્વાલ ખાખા સાહબકા અબોધનસે વાસ્તે હાસિલ કરને કુછ ઝરકે આઝિમે હિન્દો-સ્તાન હુઆ. જસ મુરીદકે પાસ ગયા બહોત કુછ દિયા, ઉસકો યે ખયાલ હુઆ કે અબ કલિયર ચલિયે કે સૈયદ અલાઉદ્દીન અલી એહમદ સાબિર આ'અમ ખલીફે ઓર ખાખા સાહબકે લાનજે ઓર કલિયર કે શાહે વિલાયત હે. બહોત કુછ મિલેગા. અલગરઝ જખ યે કલિયરમે આયા ઉસકો વીરાન દેખા. આસ પાસકે ગાંવ વાલોંસે દરિયાફત ક્રિયા કે ખાનકાહે સાબિર કિસ જગા હે. ઉન લોગોંને કહાકે એક ટીલેપર એક ગુલરકે દરખત કે નીચે એક પુંસકી ઝુપડી હે વહાં રહેતે હે. અલગરઝ કબ્વાલ ઉસી પતે પર આયા, ઝુપડીકો ખાલી પાયા સમજા કે કિસી હાજતે ઝરૂરીકો ગયે હોંગે. જખ બહોત દેર ગુઝરી ઉસને ગિર્હ ઝુપડી કે દેખના શુરૂ ક્રિયા. દેખાકે ગુલરકા ટેહના પકડે બેબુદ ખડે હે. યે ખા અદબ ખડા રહા. બહોત દેરકે બાદ આંખ ખોલી ઓર ફર્માયાકે “તુ કીસ્તી.” ઉસને અર્જ ક્રિયા કે “ફરીદુદ્દીનકા કબ્વાલ,” આપને ફર્માયા કે “કૌન ફરીદુદ્દીન” ઉસને જલકર જવાબ દિયા કે “તુમ્હારે શેખ,” ઉસ વકત આપને તબસ્સુમ કરકે ફર્માયા કે “મેરે શેખ અચ્છે હે.” ઓર ઉસ કબ્વાલકો સાથ લે કર ઝુપડીમે આયે. ચુલ્હે પર એક મિટ્ટીકી હાંડી રખી હુઇથી. ઉસમે ચંદ

ગુલર મેં વો ઉસ કલ્વાલકો મરહમત કર્માકર રૂખસત કિયા
 કલ્વાલ અપને દિલમેં બહોત જલા ઓર કહા કે મેં લી
 યે ગુલર બાબા સાહબકો દિખાલિયા ઓર કહુંગા કે આપકે
 ખ્યારે મુરીદને યે હાતારી કી હે. યે સમજકર જબ બાબા
 સાહબકી ખિદમતમેં હાઝિર હુઆ. આદાબ બન્ન લાયા, કદમ
 બોસી કરકે હર એક મુરીદકી ખેરીયત અર્જકી આપ હર
 એકકા હાલ પુછતે રહે. આખિર આપને પુછા કે સાબિરકો
 લી હેખા ? ઉસને અર્જ કિયા કે મેં તો ઉનકી બહોત કુછ
 ઉમ્મીદ કરકે ગયા થા. મગર વહાં ઝુંપડી લી સાબત નહીં.
 ઓર બડે મગરૂર હેં મેં બડી દેરતક ખડા રહા આપ
 હાલતે સુકમેં રહે જબ આંખ ખોલી મેંને સલામ કિયા.
 પુછા તુ કૌન હે. મેંને કહા બાબા ફરીદુદ્દીનકા કલ્વાલ.
 ઉસપર અનબ્બન હોકર પુછા કૌન ફરીદ. મેંને કહા, કે
 તુમહારે પીર. ઉસ વકત કહાકે હમારે શેખ અચ્છે હેં.
 ઓર યે ગુલર હાતારીકે હેં. કમરમેંસે નિકાલકર પેશ કિયે
 આપને હો નોશ કર્માયે ઓર બાકી હાઝરીનકો દિયે. ઓર
 દોરકાત દુગાના અઢાકી કે આજ મેં શેખ હુઆ. હાઝરીનને
 અર્જ કિયા કે પેહલે આપ શેખ નહીયે, ફરમાયા કે વો
 સાબિર નથા. વો કેહનેવાલા ઓરથા. છસને ઉન ગુલરોમેંસે
 કદ્રે ખાયા, ઉસકે નુરે બાતિનમેં તરકકી હુઈ. સાહબ
 “સચરૂલ અકતાબ” કેહતે હેં કે મેંને બચરમેં ખુદ હેખા.

હોકે શેર આજની કુમરે આડું દેતા હો. હજરતને આખિર હજરતે ખિરકેયે ખિલાફત હજરત શેખ અમલુદ્દીન તુકકે આતા ફર્મા કર બનિયે ખાનીખત રૂખસત કરકે સાહબે વિલામત ઉસ શેહરકા ફર્માયા. ખર વકત રૂખસત આખને હજરત સે અર્ઝ કિયા કે ઉસ જગાહ શેખ અરપુદીન જુમલી કલંદર સાહેબે વિલામત હે. જવાબમે હજરતને ફર્માયા કે વકત ઉતકા આખિર હુઆ. વક્રાત હજરતકી તા. ૧૩ રખીઉલ અવ્વલ સને ૯૯૦ હીજરીમે હુઝ. અયત હાકતે સિમાઅમે બ. એહદે સુલતાન જલાલુદ્દીન ખિલજી, ઝોર ખરિવાયતે સાની આપકી તારીખે વક્રાત “ બને ગંજશંકર ” હે, સાહબ “ મિરાતુલ અસરાર ” રાખી હે કે હજરત હમ અલ હજરત સુલ્તાનુલ મશાયખ થે. ઝોર દોનોં જુઝુર્ગવારયે, કમાલ મહોખખત ઝોર છતેહાદ થા. ઝોર ચંદ સાલ પેહલે હજરત સુલ્તાનુલ મશાયખસે ઇન્તિકાલ હુઆ. મરકદે ખાક બ મકામ કલિયર કિખલયે હાબતે ખલાયક હે, ઝોર તસર્ફ-ક્રાત આપકા બારી હે કે મુરીદાને સાકિક, રૂહાનિયતે હજરતસે ફેઝયાબ હોતે હે. ઝોર ઉતકે મદારિજ હીની વહુનથવી ગાહિરી વ બાતિની તથ હોતે હે. અખર ઉતકે અરહુવાર લિખે તો કુસરી, કિતાબ વેખર હો. સાહબ “ સ-ચરૂલ અકતાબ ” ને લિખા હે કે બાંદ વક્રાત, હજરતકે જુમલરને હરગાહ તાખે જલાલ ન લાકર. અખોઈ આમદે

રોડે દુર બા નહે થે. બાક એક મુલતકે હિન્દુઓને રોજમે
આજિયા કે કરીબ જેવીકા મંદિર તૈયાર કિયા. કરીબ બા કે
રોજમે મુલતક દુર મુલતકિમ હો. મગર શેર ઉસ વકત આન
ઓર બહોતસે હિન્દુઓંકે હલાક કિયા બાકી ફરાર
હો ગયે, ઓર ફિર ઉસ તરફ મુલક ન કિયા. એક રોજ એક
હિન્દુ ફકીર ઉસ અગાહ આ ગયા. તુરાની જગાહ દેખકર
સમજાકે યે કિસી વાસિલે હકકા મગાર હે. મગર બસબળ
દુશમનાઈ કદીમ મજહબકે રોજકે અંદર આયા ઓર
તુર્બતકો મિસ્માર કરના ચાહા ઓર અપની કુલહાડીસે મગા-
રકો તોડને લગા. અંક ઇંટે નિકાલીથી ઓર ચાહા થા કે
અંદરસે કખરકો દેખે કે ઉસમે કયા હે. ઉસી વકત મજમે
ઇલાહીમે ગિરફતાર હુઆ. હમ ઉસકા બંદ હોકર હલાક
હુઆ. જમ રાત હુઈ ખુદશમે આસ્તાનેકો ખવાળ હુઆ કે
ગોયા શેખ તશરીફ લાયે ઓર ફરમાતે હે કે એક શખસ
મગારકી બે અઢળી કરનેકે લિયે આયાથા, અપની સજાકો
મહોંચા બાઓ ઓર નિકાલો. મુખ્હ જલ્દીસે મુબત્તર પહોંચે
ઓર ઉસ ફકીરકે મુરદેકો ઘસીટકર દુર ડાલા. ઉસ રોજસે
ફિર કુછ આબાદી હુઈ. બહોત રોજ તક ચહી કેશીયન સહી.
ઉસ શરીફમે લી રાતકો કેઈ મગર શરીફકે કરીબ ન
કેર સકતા થા. અબ હઝારહા આઢળી જમા' હોતે હે ન વહાં
ચાકી હે ન પેહરા, ન પુલિસ ન તોહસીલ, કેઈ મુલકિય

નહીં હોતા, મગર કશી ચોરી હરામકારી નહીં હોતી. ઓર હાઝરીનકો અલા કદ્ર મરાતિખ સુક ઓર સુફર રહેતા હે.

રાકિમુલ હુરુફ (શાહઝાદા) મીરઝા એહમદ અપ્તર, મુકીમે હાલ કીરાના જિલ્લે મુઝફ્ફરનગર અપની ખીતી અર્જ કરતા હે. ઇસ નાચીઝને સતરા ખરસ સૈરો સિયાહત કરકે ખુઝુર્ગાને એહદકો દેખા. ખા'ઝકે અનફાસે મુતખરરિકાસે ફેઝ પાયા. હિન્દોસ્તાનકે ઓલિયા અદલાહકે મઝારાતકી ઝિયારતસે મુશરફ હુઆ. હઝરતકી ઝિયારતકા ઇસ્તિયાકથા. મગર અમદન કઈ સાલતક ન હાઝિર હુઆ કે તા વકતે કે ખુદ ન ખુલાયે ઓર પેહલે અપની ઝિયારતસે મુશરરફ ન ફર્માયે નબહગા. આખિર એક શખ ખા'દ નમાઝ તહજજુદ કે મેં ઝિક કર રહાથા. હુજરેમેં અધેરા થા. યકાયક ખીજલીકે જેસી ચમક માલુમ હુઈ કે મેં ડર ગયા. સમઝાકે ખિજલી ગીરી. બદનમેં લરઝા પેદા હોગયા. તાજ'જુખ ન થા કે કાલિખસે રૂહ પરવાઝ કર જાતી કે નાકમે ખુશખુ આઈ ઝરા ફરહત હુઈ દેખાતો તમામ હુજરા ખુચે અંખરસે મુઅત્તર થા ઓર એક શખસનુરાની દિખાઈ દિયા. મગર ઉસકે મુંહપર એસી રોશનીથી કે અસકી જ્યોત ઝમીન પર પડતીથી. મેરી તાખ નથી કે મેં રૂચે અનવરકો દેખ સકતા. એક નઝર પડતેહી આંખોંકો ચુધ લગ ગઈથી. થોડી દેરકે બાદ વો કૈફિયતે જલાલી હટી ઓર મેરે અસ્મકો હવાયે સદ્

લગી, મગર મુઝમેં હિસ્સો હરકતકી કુવ્વત નથી. કાનમેં
અવાઝ આઈ કે તુ મેરી વિલાયતમેં મેરી કનાત કે નીચે
રહેતા હે, ઓર મેરે સલામકો ન આયા. મુઝહીકો તકલીફ
દી યે સુનતેહી મેં બેહોશ હો ગયા, ઓર ઈસ કદર હેખત
તારો હોગઈ કે મુખહકી નમાઝ બમુશ્કલ અદા કી ગઈ. ઓર
વો હુજરા કઈ દિન મોઅત્તર રહા. ફરજંદ મેરા સખ્ત
અલીલ થા, તબીબ જવાબ દે ચુકેથે. ઉસી વકત ઉસકો
કુલ્લી સેહત હુઈ. ઉમ રોઝસે તસરફ ઓર યે ઇનાયત હે
કે જબ કબી કોઈ મુશ્કલ પેશ આઈ ઓર હઝરતકી રહે
પાકકી તરફ રુબુ'કી, ઉસી રોઝ બહાલતે ખાબ જિયારતસે
મુશરફ હુઆ ઓર વો મુશ્કલ હલ હુઈ. બેશક ઝાતે
બાબરકાત મુશ્કલ કુશા હે બા'દ ઇન્તિકાલ હઝરત કે
સલાતીને દેહલીને ચાહાકે, કલિયરકો અઝસરે નૌ આબાહ
કરે, મગર તસરફતે વિલાયતે હઝરતસે મયસ્સર ન હુઆ.
સાહબ “ ઇકિતબાસલ અનવાર ” તેહરીર ફરમાતે હેં કે
બા'દ ઇન્તિકાલે હઝરત, કરીબ મઝારે પુર અનવાર હઝરત
કે કોઈ જા ન સકતાથા. કિસવાસ્તે કે જહાં કિસીને કરીબ
મઝાર શરીફકે કદમ રખા, એક બીજલી મઝારે પાકસે
પેદા હોકર ઉસકો જલા દેતીથી. જબ હઝરત કુત્બે આલમ
બંદગી શેખ અબ્દુલ કુદ્-દુસ ગગોહી (ક.) બકસ્તે જિયા-
રત કલિયરકી જાનિબ રવાના હુએ, ઓર મઝારે મુબારકસે

એક કોસકા ફાસલા રહ્યા, ચકાયક બિજલી ચમક કર ઉબકે
 નજીક આતીહીથી કે આપને બસદ ઈજાઝ અર્જ ક્રિયા કે
 સુલામ મુસ્તાકે ઝિયારત હે, આગે જેસી મરઝી ! ઉસી
 વકત વો બર્ક નાપેદ હુઈ. જબ કરીબ રોઝકે પહોંચે ફિર
 બર્ક બદસ્તુર ચમકી. હઝરતને ફિર બસદ નિયાઝ અર્જ
 ક્રિયાકે બંદા બરાયે ઝિયારત હાઝિર હુઆ હે. સર દેનેકો
 તૈયાર હે, ઉસી વકત બીજલી ગાયબ હુઈ. જબ આપ
 કરીબ તુર્ખતકે ગયે ફિર બિજલી ચમકી. આહતીથી ઉનપર
 ગિરે, મચર યે ન હટે. ઇસ્તિકલાલસે અર્જે હાલ ક્રિયા.
 બીજલી નાપેદ હુઈ. ઓર રૂહાનીયત હુઝુરકી મુજસ્સિમ
 હોકર મઝારસે બહાર આઈ એર બંદગી શેખ અબ્દુલ કુદ-
 હુસકો બગલમેં લિયા ઓર મહેરબાનીસે ફરમાયા કે તુ મેરે
 સિદ્દિસલેમેં હે, ઇસ વજેહસે બચ ગયા, વર્ના ઇસ જગાહ
 પહોંચનેકી કિસી કો મબલ નહીં હે. હઝરત કુત્બે આલ-
 મને અર્જ ક્રિયા બર્કે જલાલ અપનીકો મ્યાન કીજીયે ઓર
 સરેજમાલ આઈયે, બદકુલ્લાહકો અપની ઝિયારતસે મુશરફ
 કીજીયે કે આલમ આપકી બરકાતસે ફેઝાન હાસિલ કરે.
 હઝરતને ફરમાયા કે અબ્દુલ કુદ-હુસ તેરી ખાતિરસે અપની
 આતકી બિજલીકો આલમે લામકામે પોશીદા ક્રિયા, ઓર
 અપની સિકાતે જમાલીસે એક ઝરેકે બરાબર ઇસ તુર્ખત
 પર આહિર રખતાહું. ઉસી રોઝસે ઉર્સકી

તકરીબ શુર' હુમ્. ઓર ખાન ફેઝાનકા આમ તૌરપર આજ-
મકે વાસ્તે યીછાયા ગયા જનના ચાહિયે કે મલકુઆતે બાબ
સાહબમે જિહ હઝરતકા કમ વાકે' હુઆ હે. ઉસકા સખબ
યે હે કે, કુલ મલકુઆત બાબા સાહબકે હઝરત શેખ જમાલ
હાંસવીફી રાયસે તૈયાર હુએ ઓર અમર કિસીને લી લિખા
તો ઉનકી ખાતિરસે કમ જિહ ક્રિયાકે સમકો શેખ જમાલકી
મુરવ્વતથી કિસ બારતે કે યે બાબા સાહબકે પુરાને મુરીદ
થે મગર હુજજતે કમાલીયતે વિલાયત હઝરત શેખ અલી
એહમદ સાબિર કે વળુદ બાવળુદ ઓર મુરીદોં ઓર ખુદ્દાયે
સિદ્દિસત્તા હઝરતસે અઝહર મિનશ્શમ્સ હે ઓર તાહાલ
સિદ્દિસત્તયે આલિયા તમામ મુદકમે ચમક રહા હે.

નકલ હે કે એક કબાલ જો મોલવી ફતેહ મહમદ
સાહબકા મુરીદ ઓર કુછ પઢા હુઆલીથા ઉસને એક કસીદા
હઝરતકી શાનમે લિખા. ઉસ' શરીફમે હાઝિર હોકર
લેરવીમે, ઉસકે રૂબરૂ મઝારકે ગાના શુર' કીયા કે ચકાયક.
એક સવાર આયા ઓર આસ્તાને પર ઘોડેસે ઉતરા એક
શાન મલમલ ઓર ઉસપર ૩૬ રૂપે રખેથે, કબાલ મઝ
કુરકો દેકર ઉલ્ટે પાછો ચલા ગયા ઓર ગાયબ હો ગયા.
સાહબ "ઇકિતબાસુલ અનવાર" ઓર "મિરાતુલ ઇસ્રાર"
મુદ્રિફ હે કે એહમદ ખુલફાયે હઝરત ગંજેશકર લિખાહે
મઝર હઝરતકે બારેમેં ઇતનાહી લિખાહે કે ફકીરે ખુજુર્ફ

સાહબે નેઅમત કે ઉસકો શેખ સાબિર કેહતે હેં. અચ્છા ફકીર સાકિને કલિયર થા. ઓર પેવંદ બખિદમત હઝરત ફરીદુદ્દીન ગંજશકર રખતાથા. ઓર સાહબે ઇબ્બઝત બી થા. બાબા સાહબ અપને ખુલફાસે એકકો રૂખસત ફરમાતે થે કે શેખ સાબિરને અર્ઝકી કે મેરે બાબમેં કયા હુકમ હે, બાબાને ફર્માયા “ સાબિર બિરવ, ભુખા ખાહી કઈ ” ભુખા હિન્દીમેં ઐશમેં ગુઝરનેકો કેહતે હેં. પસ આબિર ઉમર તક ઉનકી મેહવીયત આતકી ઐશમેં ગુઝરી ઓર બહોત કુશાદા પેશાની રહે. વો ફર્માતે હેં કે “ સયરૂલ આલિયા ” મોઅતબીર કિતાબ હે. ઉસકા યે કલામ હમકો અચ્છા માલુમ હુઆ. કે યે કલામા જમા’કા હે, હઝરત ગંજશકર ને કિતની નેઅમતેં ઉનકે હકમેં ઇસાર ફર્માઈ અગર કહેંકે “ ભુખા રાહતહાયે દુનિયા વ આખેરત હે ” સચ હે અગર કહેં કે ગુનાગું તજદિલયાતે જલાલ જમાલકી વાસ્તે રાહત સાલિકકે ઝહુરમે આઈ તોં બી દુરસ્ત હે. અગર કહેં કે રાહતહાયે કુર્બેહક હે, એન મુશાહિદા બા’દ હુઝુરકે કે આરિફપર ઇતાબો ખિતાબમેં હોતા હે, કબી લઝઝતે ઇતાબમેં ગર્ક હોતા હે કબી શૈકે ખિતાબમેં, મિસ્લ બિજલીકે ચમકતા હે, યેલી નિહાયત ઝેખા હે, મગર નઝદીક કુંકરાકે બેહતરીન રાહતકા રાહત તહેયુર હે કે આરિફ કામિલકો ફના કરદેતી હે તોહીદમેં. યા’ની આતે મુતલક ઐસી મેહવ હોતી હે કે હરચંદ આપકો હુંદ નહીં

ખાતા. હરકાત સકનાત ઉસકે મિસ્લ સોતે હુએ કે હોતે હે. ચુનાંચે હઝરત રસુલે મકબુલ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ અકર ક્રમાયા કરતે થે “અલ્લાહુમ્મા ઝિદ્દની તહેયુરન” ચા’ની અય પરવર દિગાર મેરે, ઝિયાદા કર તહેયુર ઉપર મેરે. પસ કમાલાત હઝરત સયદ અલાઉદ્દીન અલી એહમદ સાબિરકે કયાસ કરને ચાહિયે કે હઝરત ગંજશકરને વકત રૂખસત કે અપને ખુલકાકો કયા કયા તા’લીમ કિયા, ઉનકી નીસ્બત કયા કલમે ફરમાયે, જો કુતબહાયે ચિસ્તિયામે મોખુદહે, ઓર હઝરતકી નિસ્બત સિક્કે એક કલમા ફરમાયા, હસરા ન કહા, નઝદીક એહલે સક્કાકે મુકરર હે કે જો મુરીદ હઝુરે પીરમેં તકમીલકે મર્તાબકો પહોંચ જાતાહે, ઓર કુર્બેહક હાસિલ કર લેતા હે, ઉસકો ફિર વસીયત નહીં કરતે, કિસ વાસ્તે કે વો અમરે હાલસે વાકિફ હો ચુકા હે. ઓર એહદીયતકી રોશની જલ્વાગર હુઈ. પસ એસે મુરીદકે હકમેં વસીયત કરના ઇસ તરીકતકે મેદાનમેં કુઝલ હે.

ખા’અકા એ’તેરાઝ હે કે ઓર ખુઝુર્ગોકે હાલાત બહોત તવારીખ કી કિતાબોમેં દર્જ હે, ઇનકે કરફો કરામાત ઝિયાદા કયોં મશહુર નહીં હે. અગરોં મેં કિસી સાહબકો જવાબ દેનેકે લાયક નહીં મગર ઇસકે અંદ વબુહ ઝાહિર હે. અવ્વલતો યેહ કે યે હઝરત સિત્ર (છુપી) કરામત ફરમાતે થે. ઝાહિર કરામતકો ખુરા સમજતે થે. હસરે યે કે હઝરતકા જલાલ એસા થાકે આપકે નઝદીક જાનેકી હર કિસીકી

મબલ નથી. સાદિકુલ એ'તેકાદ નો ઝિયારતકો જાતે વોલી
 લી દુરહીસે ઝિયારત કરકે ચલે આતે થે. તીસરે ચે કે
 જખસે કલિયરમેં આકર ઉસકો શર્હે શરીફ બક્ષા કલી કિસી
 આબાદીમેં નહીં ગયે, સોહબતે ખલકસે તો અવાયલહીસે
 નકરત થી. ચોથે ચે કે આપકો ઇસ્તિગરાક એસા થા કે
 હરવકત શહુદે આતકે હરીયામેં મુસ્તગરિક રહતે થે. આ'લા
 સે અદનાકી તરફ આનેકી ઉનકો કયા ઝરતથી. પાંચવે
 ચે કે ખા'ઝ હઝરત અપની શોહરતકો મા'યુબ સમજતે હેં.
 અલા ઇન્ના એલિયા અદલાહે તેહતુલ કુખાયેલા યા'રેફાહુમ
 ગૈરી, મોબુદ હે. યુનાંચે ખા'ઝ એસે હુએ હેં ઐર મોબુદલી
 હેં, કે ઉન્હોનેં અપનેકો પરદયે મલામતમેં છુપાયા. ઓર
 હઝરતકે મિઝાજે મુખારકમેં તો કમાલ હરજેકી તર્ક વ
 તબરીદ વ એહતિયાતથી. છટ્ટે ચે કે હઝરત શાહે વલાયત
 ખાજા શમસુદ્દીન તુર્ક પાનીપતી રેહ૦ આપકે ખલીફા, આપકી
 ખિદમતમેં રહે, આપકે અન્કાસે મુતબરિફાસે ફેઝ પાયા અગર
 ઉનકી કેફિયતલી દેખની હો તો અખબારાતે એલિયા
 અદલાહસે ઝાહિર હો સકતી હે કે વોલી સાહબે તર્ક વ
 તબરીદ ઓર ઇસ્તિગરાક થે, પસ ગોર કિયા જાય કે
 આપકે ગુલામાંમેં કેસે કેસે ઝખરદસ્ત ઓર કામિલ મુકમિલ
 હઝરાત ગુઝરે હેં, આગે ઇસ કિતાબકો દેખનેસે ઉનકી
 કેફિયત માલુમ હો જાયેગી. હઝરતકે મઝાર, ગોહરખારચે

તા હાલ જો ફેઝ બરી હે વો અઝહર મિનશશમ્સ હે. ફર
ફરસે લાખોં આઢમી આતે હેં ઓર દામને મુરાદકો પુર
કરકે લે બાતે હેં. મૈને ખહોતસે ખુઝગોંકે ઉર્સ દેખે હેં,
મગર અબ્વલ નમ્બરકા ઇજમા' હો જગાહ હોતા હે. એક
હઝરત ખાબ ખુઝગ' રેહ. કે ઉર્સમેં ઓર હઝરતકે ઉર્સમેં,
ફસરે નમ્બરમેં કોટ મકૂન શરીફમેં હઝરત ફરીદ સાની
(રહ.) કે ઉર્સ મુબારકમેં. યે ઉર્સ તા. ૭ વીં રખીઉલ
આબિરકો ખતમ હોતા હે. ચોથા ઉર્સ હઝરત ખાબ શાહ
મુલેમાન સાહબ તોંસવી (રહ) કા.

શમ્સુલ આલિમુલ અમસાલ, ખદ્રે મનાઝિલે હઝરતે

જમાલ, મા'દને ઉલુમે લફ્ઝની, પરવર-

૨-હઝરત શેખ

દયે લુત્ફે રસુલે મદની, આઇનયે જમાલો

શમ્સુદ્દીન તુર્ક' કદ૦ જલાલે હક્કાની હઝરત શેખ શમ્સુદ્દીન

તુર્ક' કદ૦ હઝરત શેખ અલાઉદ્દીન

અલી એહમદ સાબિરકે ખલીફા થે. નીઝ હઝરત ગંજશકર
સેલી ખિક્કયે ખિલાફત હાસિલ કિયાથા. શાન ખુઝગ'
ઓર કરામત વાકિર રખતેથે. હમેશાં રિયાઝત, મુબહેદાત
ઓર તસ્કીયયે બાતિનમેં મુસ્તગરિક રહતેથે. ઓર ગાયત
તજરીફસે લિબાસે કલદરાના ચમડેકા પહેનતે થે. દુનિયા
ઓર રસ્મે દુનિયા વ ઉકબાસે મુસતગની થે. ઓર જો કુછ
ઝબાને મુબારકસે નિકલતાથા ફૈરન ઉસકા ઝહુર હોતાથા.

સિલ્સિલયે નસબ આપકા હઝરત મોહંમદ હનીફ બિન હઝરત અલી મુર્તુઝાસે મિલતાહે. આપકી પેદાઈશ તુર્કસ્તાન-કીથી, ઈકિતબાસુલ અનવારમેં લિખાહે કે હિન્દોસ્તાન આનેસે પેહલે એક રોઝ, એક મજલીસમેં બહોતસે સાદાત ઓર શેહરકે અકાબર મોબુદ થે કે એક શખ્સને હઝરતસે કહાકે તુમહારે સૈયદ હોનેકા કયા સુબુત હે. આપને કહા મૈને મેરે આબાસે સુના ઓર નસબ નામા મેરે પાસ હે. ઉસ શખ્સને કહાકે ઇંસકા સુબુત દુશ્વાર હે હમ કયોંકર કબુલ કરેંકે વો સનદ અપહીકી હે. યે બાત સુનતેહી આપકો બેશ આયા. કર્માયાકે યે બાત મોકુફ રખો. સૈયદકી ડાલીકા બાલ આગમેં નહીં જલા કરતા હમતુમ દોનોં આગમેં ઘુસેં જો જલ ગયા વો સૈયદ નહીં. ઇંસસે બેહતર કોઈ દલીલ નહીં. આબિર તાંદુર ગર્મમેં હઝરત ઘુસ ગયે, આતિશ સર્દ હો ગઈ. ગેબસે એક ચરમા પેદા હુઆ ઉસકે પાનીસે વઝુ કરકે હઝરતને દુગાના પઢા. બાદહુ ઉસ તાના દેને વાલેસે વાંદા પુરા કરને કે લિયે કહા. વોહ તૈયાર હોકર તાંદુર કે પાસ આયા, ફેરન આગ રોશન હુઈ ઓર ઉસકે કપડોંમેં આગ લગ ગઈ. ઉસને ઓર સાથહી તમામએહલે મજલિસને શોર મચાયા. હઝરતને ઉસકો હાથસે પકડા તો ફેરન આગ ઠંડી હોગઈ. ઇંસ હાલકો દેખકર તમામ મસ્-જીદ એતેકાદ લાઈ. ઇંસકે બાદ હિન્દુસ્તાનકા કન્દ કિયા.

ઝોર હઝરત અલાઉદ્દીન અલી એહમદ સાબિરકી ખિદમત
મેં હાઝિર હોકર બેઅતકી. ઝોર ખિલાફત હાસીલકી, ખા'ઝને
યે કેફિયત પાનીપતકી લિખી હે. શેખ શાહ અલી
ચિશ્તી “સિયરુલ અકતાબ”મેં લિખતે હેં કે નામ પાક
હઝરતકા, હર મુહિમ ઝોર હર રંજ વ મુશ્કલકે વાસ્તે
ખાવઝુ ખાદ નમાઝ ઈશાકે એક લાખ મર્તાબા પઢે ખુદાકે
હુકમસે વો કામ પુરા હો. ખા'ઝને લિખા હે કે, હર
સોખારકે ખાદ યે કહે “યા શમસુદ્દીન તુર્ક પાનીપતી મુશ્કલ
કુશા”વો લિખતે હેં કે મેરા તજરૂબા હે ઝોર જીસકો
મેંને ઇબ્જત ઇસ અમલકી દી હે ઉસકા કામ હો ગયા
હે. ચુનાંચે કાતિખુલ હુરૂફ (શાહખાદ એહમદ અખ્તર)
ને લી તજરૂબા કિયા હે ઝોર એક સિક્ત ઝોર દેખી હે
કે અગર કામ હોનેવાલા નહી હે તો હરગિઝ યે અમલ-
પુરા ન કર સકેગા. અગર મુમકિન હો એક રાતમેં યે અમ-
લપુરા કરે યા ઔર હુસરોંસે પઢવા દે. અગર ન હોસકે ૪૦
દીનમેં પુરા કરે. મગર હરામકી નીયત નહો વર્ના તુકસાન
હોતા હે. આપકે સિદ્દિસલેમેં યે રસ્મ જરૂરી હે કે જીસ
મુરીદકે ઘર કુછ શાદી હોતી હે પેહલે બ એહતિયાત તમામ
હઝરતકી નિયાઝ હોતી હે.

“મિરાતુલ ઇસરા”મેં લિખા હે કે હઝરત તુર્કસ્તા-
નમેં માકુલ, મનકુલ, મન્તક, રિયાઝી, હૈયત, હિન્દસા વગેરા.

ઉલુમસે ફારિગ હોકર તજરીફ વ તફરીફ અખત્યાર કરકે મુરશહે કામિલકી તલાશમેં ઘર છોડા. ખુઝુર્ગાને માવઝૂન-હરસે મુલાકાતકી, કિસીકી ખિદમતમે દિલખસ્તગી નહુંઈ. અખિર હિન્દુસ્તાનકા ઇરાદા કિયા ઓર સેર કરતે હુએ અન્નેધન આયે. બાબા સાહબકી ખિદમતમે ન્યાઝ હાસિલકી, ઓર હઝરત સૈયદ અલી એહમદ સાખિરકે દીદારે બાજમાલ હોતેહી હિબબ ઉઠ ગયા ઓર સર અપના હઝરતકે કદ-મેમેં રખદિયા ઓર ખૈયતસે મુશર્ફ હુએ. હઝરતને આપકે હકમેં ઉસ વકત ફર્માયાકે શમ્સુદીન ફરઝહે મન મેં ખુદાસે આહતાહુંકે મેરા સિદ્દિસલા તુમસે બરી હો ઓર તા કયા-મત બરી રહે. અલગરઝ આપ બાદ ઇરાદત ખિદમતે હઝુ-રમેં મશગુલ રહે ઓર રોઝ બરોઝ કસમે સલુક, એહલે સફામેં તરફી કરતે રહે, અંદ રોઝમે મદારિજે સલુક તય-કિયે ઓર અદ્લાહ તઆલાને થોડી મુદતમેં બાજગાને ચિશ્તકે વસીલેસે તકમિલે ઇર્શાદકો પહોંચા દિયા. ઓર દુસરોંકી તરખીયતમેં મશગુલ હુએ. અકસર એહવાલાતે અજીબ, વ ખવારિક આદાતે ગરીબ મિસ્લ ઔલિયા ઝાહિર હોને લગે. આખિર ખિરકયે ખિલાફત પાયા ઓર ખિદમત ગંજશકરસે ગુનાગુંનેઅમતેં હાસિલકી. બાબા સાહબને ઇબ્તિહાત નામા બ ખતે ખાસ લિખકર ઇનાયત કિયા, ઓર ઇસ્મે આઝમકી તાલીમ ફરમાઈ. દુસરી સનહ પીર રોશન ઝમીર હઝરત શેખ અલી

એહમદ સાબિરસે હાસિલકી ઓર આપનેબી ઇસ્મે આઝમ ઓર દીગર ચીસ્તીયા નેઅમતેં અતા ફરમાકર ઇર્શાદ ક્રિયાકે શમસુદ્દીન મેરી વક્ષતકે બાદ તીન રોઝસે ઝિયાદા થહાં ન ઠેરના. અલ્લાહ તઆલાને તુઝકે પાનીપતકી વિલાયતકા માલિક બનાયા હે. વહાં જાકર રહેના ઓર જલાલતમે પડે હુએ ગુમરાહોંકી હીદાયત કરના, ઉસ મુદ્દકે મદદગાર ઓર મુઆવિન રહેના. ઉન્હોંને અઝકી કે વો વિલાયત હજરત કલાંદર સાહબકી હે ઉનસે કિસ તરાહ સોહબત હોગી. ફર્માયાકે કુછ ડર નહીં ઉનકા વક્ત આબિર હુઆ. જસ વક્ત તુ પાનીપત પહોંચેગા, વો ઇસ આલમે ફાનીસે વક્ષત કર જાયેગે. આપને અર્ઝ ક્રિયા કે મેરા ઇરાદા ચે થાકે બાકી ઉમર હુઝુરકે આસ્તાનેકી જારોબકશીમેં અસર કરે.

“સિયરુલ અકતાબ”મેં લિખા હે કે શેખ શમસુદ્દીન તુર્ક બાદ પાને ખિલાફત હજરત મખ્દુમ શેખ અલાઉદ્દીન અલી એહમદ સાબિર, અહિરી પરદેકે વાસ્તે સુલતાન ગયાસુદ્દીન બલબન કે મુસાહિબોંમેં નોકર રહે ઓર અપને કમાલકે દુનિયાદાર કે લિખાસમેં પોશીદા રખા. મગર આપકે કમાલકી શોહરત હોને કા બાએસચે લિખા હે કે સુલતાનને એક કીલેપર ચઢાઈ કીથી ઓર ઘેરા ડાલે હુએ મુદ્દત ગુઝર ગઈથી લેકિન ફતેહ નહી હોતા થા. એક રાતકે આંધી ઓર

ખારિશકા તુફાન આયા ઓર લશ્કરે ઇસ્લામકે ખેમે તાંખુ
 ગિર ગયે, ઓર ખારિશકી કસરતસે તમામ લશ્કરમેં આગ
 ઓર રોશની ખુઝ ગઈ, યહાં તકકે બાદશાહ કે ખેમે કી
 શમા' લી ગુલ હો ગઈ, સુલતાની ખિદમતગાર આફતાબા
 (લોટા) હાથમેં લિયે ફિરતા થા કે કહીં આગ મિલ જાય તો
 બાદશાહ કે વઝુ કે લિયે પાની ગરમ કરે. ઉરાને દેખા કે
 એક ખેમા સલામત હે ઓર ઉસમે ચિરાગ જલ રહા હે.
 ખિદમતગાર આપકે ખેમેમેં આયા ઓર દેખા કે આપ કુર્બાન
 શરીફ પઠ રહે થે. વો આહતા થા કે આગ ચા ચિરાગ
 તલાબ કરે મગર હેખતે ધિલાહી કે રોઅબમેં કુછ કેહ ન
 સકતા થા. રૂબરૂ ખડા થા કે હઝરતને સર ઉપર ઉઠા કર ફર્માયા
 કે આગ ચા હતા હે. ઉસને હઝરતકે ચિરાગસે કોયલે જલાયે
 ઓર આબદાર ખાનેમેં લાકર હુમ્મામ ગરમ ક્રિયા. વો ખિદમ
 તગાર સક્કા (લિશ્તી) થા. યે માજરા દેખકર ઉસકે ચેન ન
 પડા. સુખ્હ મશક લેકર ઉસ ખેમેકી તરફ રવાના હુઆ.
 જખ નઝદીક આયા હઝરતકે વહાં ન પાયા, ફિર કર
 લશ્કરકે કરીબ કે તાલાબ પર આયા. દેખા કે એક ખુઝુર્ગ
 વઝુ કર રહે હે. યે ખડા રહા. આપને નમાઝ અદાકી ઓર
 અપને ખેમેકી તરફ ચલે, ઉસ સકકેને મશક ભરીતો પાની
 ઉસ તાલાબકા ગરમ પાયા. હૈરાન હુઆ કે હર રોઝ યહાંસે
 પાની ભરતા હું, આજ યે પાની ગરમ કયોં હે, બાવબુદે કે

બર્ફ જમ રહી છે. ઓર ચિલ્લેકી સરદી પડ રહી છે. યહી ફિક કરતા હુઆ આબદાર ખાનેમેં આયા ઓર સમજા કે બરકત ઉસ ખુઝર્ગાંધી છે. ઉસ રોઝ તો ઉસને કિસીસે ઈસ ખાતકા ઝિક ન કિયા. ફુસરે રોઝ હઝરતકે પહોંચનેસે ચાર ઘડી પેહલે તાલાબ પર પહોંચા તો, પાની મિસ્લ બર્ફકે ઠંડા થા. એક દરખતકે નીચે પોશિદા હો ગયા. હઝરત મુકરરા વકતપર તશરીફ લાવે વઝુ કરકે નમાઝે સુખ્હા અદા કી ઓર ખેમેકી તરફ ચલે. અબ સક્કા તાલાબ પર આયા ઓર દેખા કે પાની ગર્મ છે. મશક ભરકર સુલતાન કે રૂખરૂ ગયા ઓર જો માજરા દેખાથા બયાન કિયા. સુલતાનને વો દિન ઓર રાત બસરકી, ચાર છે ઘડી રાત બાકી રહે, સકકેકો સાથ લેકર તાલાબે મઝકુર પર આ છુપા. હઝરત બદસ્તુર તાલાબપર આવે, વઝુ કિયા ઓર નમાઝ અદાકી, બાદહુ ખેમેકી તરફ ચલ દિયે. સુલતાનને આકર ઉસ પાનીકો દેખા તો ગરમ પાયા. તા'બુબ હોકર હઝરત કે પીછે રવાના હુઆ. દેખાકે આપ ખેમેમેં પહોંચ કર તિલાવતે કુર્આનમેં મશગુલ હુએ. સુલતાન હાથ ખાંધકર રૂખરૂ બ ખડા હુઆ. જબ આપ ફારિગ હુએ - સર ઉઠાયા. દેખા સુલતાન દસ્ત બસ્તા ખડા છે. તા'ઝીમકો ઉઠે. સુલતાનને કહા ગહે કિસ્મત કે તુમસા ખુદા હોસ્ત મેરે ઝમાનેમેં મોબુદ છે, ઓર યે નહી માલુમ હોતા કે યેહ

કિલા કિસ વાસ્તે નહી ફતેહ હોતા. હઝરતને બહોત ટાલા પર જળ સુલતાન નમાના તળ આપને ફતેહ પઠા ઓર ફર્માયા. ઇસી વકત ધાવા કરો ફતેહ હોગા. સુલતાન ખુશ હોકર અપની ખારગાહમેં આયા ઓર ઉસી વકત સવાર હોકર ધાવા (હુમલા) ક્રિયા. તીન ઘડી કે અરસેમેં કિલા ફતેહ હુઆ, સુલતાન ફતેહમંદી ઓર ગનીમતકે સાથ અપને ખેમેમેં આયા દુસરે દિન હઝરતકી ખિદમતમેં હાજિર હોનેકા ઇરાદા ક્રિયા. આપને નુરે બાતિન સે માલુમ ક્રિયા ઓર કુલ અસબાબ ઝરો જવાહિર વહાં છોડ કર અપને પીરકી ખિદમતમેં હાજિર હુએ ઓર થોડે દીન વહાં રહે. બાદ વકત પીર રોશન ઝમીર તીન રોઝ વહાં રેહ કર ચોથે રોઝ પાનીપતકી તરફ રવાના હુએ, પાનીપત પહોંચ કર એક દીવારકે સાથેમેં બેઠે. હઝરત કલાંદર સાહબને કશ્કસે આપકા આના માલુમ કરકે પાનીપતસે મુસાફિરત અખત્યાર કી. જળ હઝરત કલાંદર સાહબ અપને હુજરે સે બરામદ હુએ, ખીસરે હવાફરોશ કે હઝરતકી ઉસપર બહોત મહેરબાનીથી પુછને લગા કે ઇસ વકત આપ કહાં બેતે હેં, આપકો ન છોડુંગા. હઝરતને ફર્માયા કે ઇસ જગાહ, એક ઘડી નહી ઠેર સકતા કયોંકે યે વલાયત દુસરેકે સુપુર્દ હુઈ હે. ઉસ પિસરને કહા કે ઉસ સાહબે વલાયત કેા મુઝે દીખા દીજીયે ફિર જહાં ચાહીયે તશરીફ લે બઘીયે, મેં આપકે હમરાહ

અલતા હું. હઝરત કલંદર સાહબને ફર્માયા કે ફલાં
 મોહલ્લેમેં એક મઠં એસી શકિલકા ચમકા પહને હુએ
 દીવારકે સાયેમેં બેઠા હે. ખબરદાર ઉસસે ગુસ્તાખી ન
 કરના, દુરસે દેખના. અલગરઝ વો હલવા ફરેશ આપકે
 પતેપર આયા. દેખાકે એક શાહબાઝ બેઠા હે. ઓર દોશેર
 ઉસકે દો તરફ બેઠે હેં ઓર તલવે ચાટ રહે હેં. યે
 બોફ ખાકર વાપીસ આયા ઓર કલંદર સાહબસે અર્જ
 ફી કે જેસા આપને ફર્માયા બબ ઓર દુરસ્ત હે. “સિયરુલ
 અકતાબ”સે ઇસતરાહ ઝાહિર હુઆ કે હઝરત શેખ શમસુદ્દીન
 તુર્ક જબ પાનીપત પહોંચે બતરીકે કિતાબત એક ખ્યાલા
 દુધકા કલંદર સાહબકી ખિદમતમેં ઇરસાલ કિયા. ગરઝ
 ઉસસે યે થી કે યે વિલાયત મુઝકો અતા હુઈ હે. યે
 શેહર મેરી વિલાયતસે દુધકે ખ્યાલાકી તરહ ભરા હુઆ હે.
 ફસરે ફી ગુંબઘશ નહીં. કલંદર સાહબને જબ ઉસ ખ્યાલેકો
 દેખા ઉસમેં એક પુલ ડાલ દિયા. મુરાદ ઇસસે યે થી કે મેં
 ઇસ શેહરમેં મિસ્લ કુલકે હું તુમ્હારી વલાયતસે મુઝે કોઈ
 વાસ્તા નહીં. ખા'ઝ બયાન કરતે હેં કે જબ હઝરત
 પાનીપતમેં ફરોકશ હુએ આપકે ખિદમતગારકા ગુઝર
 હઝરત કલંદર સાહબકી તરફ હુઆ દેખા કે બશિકલે શેર
 બેઠે હેં. યે કૈફિયત દેખકર વોહ વાપીસ આયા ઓર હઝરતસે
 સારા હાલ બયાન કિયા આપને ખાદિમસે ફર્માયા ફિર બ

અગર ઉનકો ઉસી શકિલમેં દેખે તો મેરા સલામ કેહના
 ઓર કેહના કે શેરકો જંગલ ચાહિયે. ખાદિમ ખમુજીખ
 હુકમ ગયા ફિર ખસુરતે શેર પાયા. ઉસને હઝરતકા સલામ
 કહા ઓર કહાકે શેરકો જંગલ ચાહિયે. ઉસી વકત હઝરત
 ખુઅલીશાહ કલંદર ઉસ જગાહસે ઉઠ કર ખાઘવાનીમેં
 તશરીફ લે ગયે. ખાઘવાની ફેરીખ પાનીપતકે એક જગાહ
 હે. હઝરત જો વહાં ખાશિકલે શેર ખેઠે થે. ઈસ વજેહસે
 ઉસ જગાહને ખાઘવાની નામ પાયા. ખાઘ હિન્દીમેં શેરકો
 કેહતે હેં. ઓર વો જગાહ ખવજેહ ખરકત કદમ મુખારક
 હઝરત ખુઅલીશાહ કલંદર કે ઝિયારતગાહે આમ હે. શેખને
 ખારે દીગર કેહલા લેખ કે કુલ શહેરકી જગાહ મેરી
 વિલાયતમેં હે. આપ સુનતેહી ખ મકામ ખુદા ખેડા
 રવાના હુએ.

“સિયરૂલ અકતાબ”મે લિખા હે કે શેખ શમ્સુદ્દીનને
 ન શાદી કી ન ઓલાહ હુઈ. મગર સને ૧૦૫૦ હીજરીમેં
 એહદે શાહજહાં મેં સૈયદ સફ્દરખાં હાકિમે અકબરાખાહ
 માઝુલ (ખરતરફ) હોકર અપને વતનકો જાતે વકત જખ
 પાનીપત મેં વારિદ હુએ, હઝરતકે રોઝે પર વાસ્તે ઝિયારતકે
 આયે. આપકા નામો નિશાન દરિયાફત કિયા. મા’લુમ હુઆ
 કે તુર્કસ્તાનસે હિન્દુસ્તાનમેં આયે થે. યે સુનતેહી સફ્દર
 ખાન રોયે ઓર કહા કે મેં હિન્દુસ્તાનમે સિફ્ ઉનકી હી
 ઝિયારતકો આયા થા, મગર મઝરકા પતા ન મિલા થા,

મેં હઝરત કી ઓલાદસે હું. ઓર અપના નસબનામા હસ્તખતી હઝરતકા નિકાલકર મુબવરોં કે દિખાયા. ઉન્હોંને આપકી તેહરીરાતસે ઉસકો મુકાબલા ક્રિયા, મુતાબિક પાયા. સૈયદ સાહબને કહા કે આપને તુર્કસ્તાનમેં શાદીકી થી, સૈયદ એહમદ પિસર તવદલુદ હુએ થે. બાદ તશરીફ આવરી હઝરત કે સૈયદ એહમદ સે બહોત ઓલાદ હુંધ. પસ જખ સૈયદ સફ્દરખાં કી આલી નસબીકા શોહરા હુઆ શાહજહાંને ઉનકો સાહબઝાદા સમઝકર બારેદીગર ઠાબુલ ઓર કંદહારકા સુબેદાર બનાયા. વફાત શમસુદ્દીન તુર્ક કી બધત્તિકાક તવારીખ નવીસોંકે સને ૭૧૮ હીજરીમેં હુંધ. બાઝને સને ૭૧૫ હી. લખી હે. ઓર સાહબે “મિરાતુલ ઇસરાર” ને લિખા હે કે સને વફાત માલુમ નહીં. મગર હઝરત શેખ નસીરુદ્દીન મેહમુદ ચિરાગ દેહલીકે હમઅસ (સમકાલીન) થે. રોઝથે મુતબર્રિકા ઝિયારતગાહે ખાસો આમ શેહરે પાનીપતમેં હે. ખલીફે આપકે શેખ જલાલુદ્દીન પાનીપતી હેં.

હઝરત શેખ જલાલુદ્દીન કબીરુલ એલિયા પાનીપતી કદ. મેહબુબ તાયફે કે થે. શાને ૩-શેખ જલાલુદ્દીન અઝીમ, તખએ કરીમ, હાલાતે મુસ્ત-કબીર પાનીપતી કદ. કીમ રખતે થે. નામ આપકા ખાબ મહમદ થા, જલાલુદ્દીન ખિતાબ થા. આપને ઇસ કદર મુબહેદા ઓર રિયાઝત અપને ઉપર રવા

રખે કે નક્કસે અમ્મારા બસુરતે મોહુમો, મુજસ્સિમ હોકર
 બદને મુબારકસે બુદા હુઆ. કશફે કરામતમેં બેનઝીર થે,
 મુરીદોંકી તરબીયત ખુબ ફરમાતે થે. નસબ નામા આપકા
 હઝરત ખલીફા ઉસ્માન બિન અફાન રદીઅહલાહો તઆલા
 આનહોસે મિલતાહે. હઝરત ઉમરાયે પાનીપતસે થે ઓર
 વલીયે માહરઝાદ બચપન સેહી જઝબયે ઇલાહી હાસીલ હો
 મુકા થા. અકસર જંગલોંમેં જાકર મશગુલે ઝિક રહા કરતે
 થે આબિરમેં બહોત ઇસ્તિગરાક હો ગયા થા. સિમાઅ
 મુનતે થે ઓર ઉરસોંમેં શરીક હોતે થે. ઉલુમે આદિરી ઓર
 આતિનીસે આરાસ્તા થે. “ઝાહુલ અબરાર” આપકી તસનીફસે
 મોતબિર કિતાબ હે. હો હજ કિયે, બહોતસે મશાયખસે
 નેઅમતેં હાસિલ કીં. આપકે કમાલાતકા કયાસ ઇસપરસે
 કરના આહિયે કે શેખ એહમદ અબ્દુલ હક શાહબાઝ,
 મશાયખાને વકતસે બચકર, કમન્દે વલાયતે જલાલુદ્દીનકે
 બિરવીદા હો ગયે થે ઓર ઉન્હીકે દામે તરબીયત મે પરવરિશ
 પાઇ. આપકે વાલિદ બહોત બડે અમીર કબીર થે. હઝરત
 બહોત બડે સખી બી થે. બુખે કેા કબી દેખ ન સકતે
 થે. જો સાયલ આતા કબી મેહરૂમ ન જાતા. લિખા હે કે
 હઝરત કલંદર સાહબ, શેખકો બચપનસે દોસ્ત રખતે થે
 ઓર હરરોઝ શેખકો દેખને કે લિયે ઉનકે મકાનપર તશરીફ
 લાતે થે. એક બાર શેખ ઝમીનદારી પર અપના હિસ્સા લેને
 ગયે થે કલંદર સાહબ આપકે મકાનપર તશરીફ લાંચે,

માલુમ હુઆ કે ઝમીનદારી મેં ગયે હેં. હઝરત શેખ લી
આપકે શોકમેં વહાં પહોંચે. જખ શેખને હઝરતકો દેખા
અપને દામનમેં અનાજ ભરકર કલાંદર સાહબકે હઝુર લાવે.
હઝરતને તખસ્સુમ ક્રિયા ઓર ફર્માયા અય ફરજંદ કયા
લાયા. શેખને કહા ઘોડે કે વાસ્તે દાના. હઝરતને ફર્માયા
અગર ઘોડા ભુખા હે તો ઉસકો દે. શેખને ઘોડેકી તરફ
મુંહ કરકે કહા, અગર ભુખ હે તો ખાલે. કુદરતે ખુદાસે
ઘોડા ગોયા હુઆ કે મેરા પેટ ભરા હુઆ હે દાનેકો ઝરત
નહીં. શેખ કો હેરત હુઈ ઓર દાને લિયે ખડે રહે. હઝરતને ફિર
ફર્માયા કે કયા લાયા હે. અનાજ મેંને તુઝકો બક્ષા ઓર ખુદાસે
દુઆ કરતા હું કે જીતને દાને તેરી ગોદમેં હેં અલ્લાહ તઆલા
ઉતનીહીંઓલાહ તુઝકો દેવે, પસ હઝરતકી દુઆસે શેખકે બહોત
ઓલાહ હુઈ. દુસરી રિવાયત ચે હે કે હઝરત શમસુદ્દીન
તુકે અપને દોસ્તોંકે સાથ હુજરેમેં તશરીફ રખતેથે. હઝરત
ઝિકે તવહીદ ફર્મા રહેથે. એક ખુબ સુરત લડકા પાનીપતકે
અમીરકા, અમ્લી પોશાક પેહને હુએ ઘોડેકો દોડાતા ચલા
બા રહાયા. હઝરતકી નઝર પડી ઓર મહોખ્ખત પેદા હુઈ.
શેખ જલાલ હાઝિર હુએ ઘોડેસે ઉતર પડે ઓર એતેકાદસે
ઠઠમેં પર અર રખદિયા. બાદમેં એક મુદત તકે સિયાહત
કી, નકલ હે કે એકબાર સેર કરતે હુએ ઘોડેસે દુરવેશોંકે
સાથ કરમચે હાંસીમેં વારિદ હુએ. ઉન દિનોં હઝરત કુતબે

આલમ શેખ જમાલુદ્દીન હાંસવી હયાતથે ઉનકો ગેખસે
 બશારત હુઈ કે શેખ જલાલ પાનીપતી આતા હે, જલદી
 અપને દરવાઝે પર જા, કે ઉસકી દુઆસે તેરા સિદ્દિસલા
 બારી હોગા. ઉસી વકત હઝરત શેખ જમાલને અપને
 ખાદિમસે કહાકે પુરખકી તરફજા અંદ શેખ આતે હેં ઉનકો
 મેરા સલામ કેહના ઓર યહાં લાના. વો ખાદિમ ખાનકાહસે
 અલકર થોડી દુર ગયા થાકે આપસે મુલાકાત હુઈ.
 આપને શેખકા સલામ કહા ઓર હમરાહ લિયે હુએ ખાન-
 કાહપર આયા. શેખ જમાલ મુનતઝિર દરવાઝે પર ખડેથે.
 ઉન દુશ્વેશોંસે કહા તુમમેંસે કોઈ ઓરબી ખાકી હે? ઉન્હોંને
 કહા એક ખુર્દ સાલ લડકા આગાદી કે બાહર અસખાખકે
 પાસ ખેડા હે. હમ બમુજબ ખાદિશ આપકે મોબુદ હેં.
 શેખને કહાકે મુઝકો ઉસી લડકેસે કામ હે. ઉનકો ખાનાદયા
 ઓર કહાકે એક સાહબ જાકર ઉસકો લે આયેં. પસ એક
 ફકીર ગયા ઓર આપકો ખુલા લાયા. શેખ જમાલ હઝર-
 તકો દેખકર તા'ઝીમો તકરીમ સે પેશ આયે. નિહાયત
 ઇઝતસે ખાના ખિલાયા. બાદ દુશ્વેશોંસે કહાકે આપ આરામ
 ફરમાયેં. ઓર શેખ જમાલુદ્દીનકો અપને પાસ ખુલાકર કહાકે
 મેને સનહ શેખ અલી સાબિરકો ચાક કિયાથા ઉન્હોંને મેરા
 સિદ્દિસલા ચાક કીયા. જખ યે ખબર બાબા સાહબકો પહોંચી
 વો આપને ફર્માયાથા કે ખેશક સિદ્દિસલા જમાલ દુટ ગયા.

મગર તરીકે શેખ જલાલ હોગા અગર વોહ દુઆ કરેગા તો શેખ જમાલકા સિલ્સિલા બારો હોગા. પસ મુઝકો બશા-
રત હુઈ હે કે વોહ આપહી હે. મેરા સિલ્સિલા બારો
કીજીયે. શેખ જલાલુદ્દીનને વુઝુ ક્રિયા ઓર દુગાના અદા
કરકે દુઆકી ઓર ફતેહાખેર પઢકર રૂખસત હુએ, ઓર
હમરાહી દુરવેશોસે મિલે. અદ્વાહ તઆલાને દુઆ કબુલ
ફરમાઈ ઓર સાહબઝાદે શેખ ખુરહાનુદ્દીન પેદા હુએ. યે છે
મહીને કે થેકે કુખે જમાલ (કદ.) ને વફાતકી, ઓર
હઝરત સુલતાનુલ મશાયખ ઉનકો અપને હમરાહ દેહલી
લે ગાયે. ઉસ વકત યે છે માહકેથે. પરવરિશ ફર્માયા,
તા'લીમદી ઓર ફિર યે હઝરત સુલતાનુલ મશાયખ
કે મુરીદ હુએ. ઇસ નકલ કો ઇકિતબાસુલ અનવાર કે
મુસન્નિફને ન માલુમ કહાંસે પાયા. કયોં કે હઝરત શેખ
જમાલકી વફાત સને ૬૫૬ મેં હુઈ ઓર આપકે ફરઝંદકી
ઉમર ઉસ વકત છે માહકી લિખી હે ઓર હઝરત શેખ
જલાલુદ્દીન મેહમુદ કબીરૂલ ઓલીયા કી વફાત સને ૭૬૫
મેં હુઈ. ઇસ હીસાબસે હઝરત શેખ જલાલુદ્દીન કી ઉમર
૧૨૫ બરસકી માલુમ હોતી હે. કયા અજબ હે કે ચેહી
ઠીક હો. કિસ વાસ્તે કે હઝરત શાહ ઇક્રામ મુસન્નિફે
ઇકિતબાસ, કામીલ ઓર મુહક્કિઃ ગુઝરે હે. એક રિવાયત
ચેલી હે કે હઝરત શેખ જમાલને ખીલવતમેં આપસે

કહાકે સરખદાન મત પ્રીરો, એક મદ્દ મૈદાને ખુદામેસે
 શમસુદ્દીન નામ પાનીપતમે આયેગા, ઉસસે તુમહારા મતલબ
 હાસીલ હોગા. અલગરઝ બમુજબ વસીઅત હઝરત શેખ
 જમાલકે ઇરાદા પાનીપતકા કીયા બે દુરવેશ હમરાહ થે
 ઉન્હોંને દેખા કે યે લડકા ઈધરસે સળકા અસખાબ લીયે
 ચલા જાતા હે, યે કરામત દેખકર વો મોઅતકીદ હુએ
 ઓર આપહી કે હમરાહ રેહના ચાહા મગર આપને ઉનકો
 રૂખસત કીયા ઓર પાનીપત મેં આયે. હકીકતમેં શાહ
 અકરમ સાહબ મુઅલ્લિક ઇકિતબ સ નિહાયત મુહશ્શિક
 હેં વો ખુદ લિખતે હેં કે યે હીકાયત ઝો'ફસે ખાલી નહીં.
 સાહબ મીરાતુલ ઇસ્રારને લિખા હે કે શેખ જલાલ સાહબે
 માલો જાહ થે. શેખ શમસુદ્દીન તુર્કકી ઇરાદતસે પેહલે અપને
 વતનમેં એશો ઇશરતમેં દીન ગુઝારતે થે, આખિર મુરીદ
 હોકર કારે ફકરમે મશગુલ હુએ ઓર તકમીલકો પહોંચે.
 બાદ ચંદસાલ કે ખીલાફત હાસિલકી. બાદ વફાત અપને
 મુરશદ કે મસનદે સાખિર પર બેઠે ઓર ગુમ ગશતગાને
 બાદિયયે ગુમરાહી કે રાહે રાસ્તકી હિદાયત ફરમાઈ. હઝારોં
 આદમી અતરાફે જવાનિબસે આકર હીદાયત પાને લગે.
 બાવરચી ખાનેકા ખર્ચ બહોત ઝીયાદા થા હઝારોં ભુખે
 મુસાપ્રીરો મુકીમ ખાનકાહસે પરવરીશ પાતે થે. યે કોઈન
 જાનતા થા કે યે હઝારહા રૂપીયા બે રોઝ ખર્ચ હોતા હે

કહાંસે આતા હે. સાહબે “સયરૂલ અકતાબ”ને લીખા હે કે જીસ બર્તાનમેં જો ખાના ખાતા વો ઉસીકી મીલકત મુકરર થી. ખલકત હેરાનથી કે હર રોઝ ઇતને બર્તાન કહાંસે આતે હે. કભી અગર આખાદીસે દીલ ગભરાતા. તો દસ દસ રોઝ જંગલમેં રહેતે. વહાં ગેબસે ખાના મોબુદ હોતા. ઓર જીસ કદર ખાના હોતા ઉસકે ખાને વાલે ભી ખુદા લેજ દેતા થા. એહલે તારીખ સબખ ઇસ ફતુહાતકા ચે બતાતે હેં કે આપકો ખીરકચે ખીલાફત દેતે વકત હઝરત શાહે વલાયતને ફર્માયા થા કે જલાલ તુઝકો ચેભી દિયા, વેભી દિયા. ઉસ રોઝસે ચે કૈફિયત થીકે અપની માલ મિલકતકે અલાવા લોગ ઘોડે, હાથી, ઊંટ, ઓર ઝરો જવાહિર ઓર ફીમતી અસબાબ નઝર કરતે થે મગર હઝરત કિસી ચીઝકી તરફ આંખ ઉઠા કરભી દેખતે ન થે. અપને પીરાને ખુઝુર્ગકે કદમ બકદમ ચલકર કિસીકી પરવા ન રખતે થે, ઓર મુસ્તિજ ખુદ-દાવાત થે.

અસ્વી નામ આપકા મેહમુદ થા. જલાલુદ્દીન કબીરૂલ ઓલિયા, પીર રોશન ઝમીરને ખિતાબ દિયાથા. સયરૂલ અકતાબસે નકલ હે કે એહમદ કલંદરને તલબે મુરશદમેં વિલાયતસે ચલકર સેર કરતે હુએ હિન્દુસ્તાનકે લખી બનમેં આકર કયામ કિયા. ઓર અતરાફે જવાનિબસે દા'વત કરકે મશાયખોંકો ખુલાયા. કુલ દુરવેશ જમા હુએ જીનમે

હઝરત શેખ જલાલલી મોન્ગુદ થે. જખ સખ દરવેશ ખાને પરસે ઉઠે ઓર કપડા દસ્તરખાનસે ઉઠાયા તો સખ ખાના મશકુક નઝર આયા. હરેક તબાકમે બંદર, બિઘી, વગેરાકા મશકુક ગોશત દેખા. સખને હેરતઝદા હોકર હઝરતસે કહા કે અખ કયા કીયા જાએ. આપને કહા ખુદાસે કયેં નહી અર્ઝ કરતે કે ઇલાહી હુકમ દેકે જો ખાના નાબયઝ હે વો દસ્તરખાનસે જુદા હોજાય. યે ફર્માતેહી હરેક બનવર ઝિન્દા હોકર તબાકમેસે કુદ કુદ કર ભાગ ગયા ઓર તબાક ખાલી રેહ ગયે. યે દેખકર એહમદ કલંદરને અપના સર હઝરત કે કદમોંપર રખા ઓર અર્ઝ ક્રિયા કે ઇસ જિયાફતસે મેરા યે મતલબ થા કે સાહબે વિલાયતકો પાકર ઉસસે કમાલે ખાતની હાઝિલ કરે. અલ્લાહતંઆલાને કમાલ મહેરબાનીસે ઝાતે બાબરકતકો મુઝતક પહોંચાયા. બાદ હઝરતકા મુરીદ હુઆ. આપને અંદરોઝ વહાં કયામ ફર્માયા, કલંદરકો કામિલ બનાકર ખિલાફત અતાકી ઓર મુલતાનકો રૂખસત ક્રિયા, ઓર આપ પાનીપત તથરીફ લાયે. ઉન્હી દિનોં શેખ અખદુલ હક રહોલવી હાઝિર હોકર મુરીદ હુએ.

મિરાતુલ અસરારસે નકલ હે કે શેખ અખદુસ્સમીઅ મુફતી પાનીપત રૂખરૂ હઝરતકે હાઝિર થે કે એક ઓરત ઝંઈફ વ નહીફ પાનીકા ખાલી કુઝા હાથમે લિયે જાતી થી. હઝરતકી નઝર ઉસપર પડી ઓર રેહમ આયા. ફર્માયા કે ઓર કોઈ એસા

નથા કે તુઝકે એક કુઝા પાની લાદેતા. ઉસને કહાકે પૈસે દેકર પાની મંગાનેકી મુઝમે તાકત નહીં હે ઇસલિયે આપહી પાની લાને જાતી હું. હઝરતને ઉસકે હાથસે કુઝા લેકર પાની ભરકર ઉસકે ઘર પહોંચ્યા દિયા. ઓર દુઆકી કે, ઇલાહી ! ઇસ પાનીમેં બરકત દે. ઉસ રોઝસે વો બુઢિયા કિતના હી પાની ખર્ચ કરતી મગર કુઝેમેં પાની કમ ન હોતા.

‘સયરૂલ અકતાબ’ મેં લિખા હે કે હઝરતને કઇ હજ ઝાહિરી તોરપર અદા કિયે ઓર હમેશા નમાઝે જુમા મકકે શરીફમેં અદા કરતે થે. એક બાર આપકે દિલમેં આયા કે અગર રસુલે મકબુલ (સ. અ. વ.) કી ઇબ્જત હો તો કભી પાનીપત ઓર કભી મકકે શરીફમેં જુમા’કી નમાઝ અદા કરે. ઉસી રાતકે હઝરત રિસાલત મઆબ (સ. અ. વ.) ને ફરમાયા કે અય જલાલ તેરા કા’બા તેરે પાસહી હે. યા’ની મેરે ફરઝંદ સૈયદ મેહમુદકે પાસ તેરે નમાઝ પઢનેકી જગાહ હે. ઉસ રોઝસે હઝરત સૈયદ મેહમુદકે મઝારે પુર અનવાર પર જાકર નમાઝે જુમા’ પઢા કરતે થે. સૈયદ સાહબકા મઝાર પાનીપત કે પુરબમે દખનકી તરફ હે. ઓર લિખતે હે કે હઝરત કે ઇસ્તિગરાક બહોત થા. આખિર ઉમરમેં ઓરભી ઝિયાદા હો ગયાથા. વકત નમાઝકે ખુદામ દોનોં

ખલે પકડકર હિલાતે તખ હુશિયાર હોકર નમાઝ અદા કરતે. એક રિવાયત યે હે કે ખુદ હુશિયાર હોકર દુખારા વુઝુ કરકે નમાઝ ગુઝાર કર ફિર હાલતે ઇસ્તિગરાકમે હો જાતે, એક રોઝ હઝરતકે સાહિબઝાદે મોન્નુહ યે ઓર આંખે ખોલકર, સાહિબ ઝાદુસે ફર્માયા કે હુકમે ખુદા હે કે મેં અપની ઉમરસે કુછ મખદુમ જહાનીયાકે દું. કયોંકે ઉનકી ઉમર આખિર હો ચુકી હે. તુમહારી ઇસ બારેમેં કયા રાયે હે. સાહિબઝાદોંને અર્ઝ કિયા કે હુમ કયોંકર આહોં કે હઝરતકી ઉમરમેંસે કુછ દુસરેકો દિયા જાયે, મગર ખાબ શિખલી સાહબને અર્ઝ કિયા કે અગર ફર્માને હક ચેહી હે તો દેર ન કરની આહિયે. હુકમ હોસ્તકા રહ ન હો. યે સુનકર હઝરત બહોત ખુશ હુએ. સખકો રૂખસત ફર્મા-કર આપ હાલતે ઇસ્તિગરાકમેં હુએ, મગર ફરઝદે કલાં ખાબ અઘ્દલ કાદર મોન્નુહ રહે. હઝરત ઉઠે ઓર સાહિ-બઝાદેસે ફર્માયા કે મેરે પાઉંપર અપને પાઉં રખ, ઓર આંખ બંદ કરલે, ઉન્હોંને વેસાહી કિયા. ફર્માયા આંખે ખોલ, જખ ઉન્હોંને આંખે ખોલીં અપને આપકો વાલિદ કે સાથ, દેહલીમે હઝરત મખદુમ જહાનીયાકે પાસ પાયા. ઉસ વકત મખદુમ જહાનીયાકી આખરી હાલતથી. હઝરત ઉનકે સિરહાને ખડે હુએ ઓર અસ્સલામો અલયક કહી, ઉન્હોંને આંખે ખોલકર સલામકા જવાબ દિયા. આપને ઉનકો ગલેસે લગાયા. ઓર ફર્માયાકે ઉઠો, વો ફૈરન ઉઠ બેઠો.

ફર્માયાકે વઝુ કરો, જખ વો વઝુસે ફરિંગ હુએ ફર્માયાકે દુગાના અદા કરો, દુગાના પઢનેકે બાદ હઝરત શેખ જલાલુદ્દીનને ફર્માયાકે ખુદાકે હુકમસે મૈને અપની ઉમરકે અંદ સાલ આપકો દિયે. યે ફર્માકર વહાંસે બાહર આયે. ઓર જસ તરાહ તશરીફ લેગયે થે ઉસી તરાહ વાપિસ પાનીપત આયે. મખ-દુમ જહાનીયાં તનદુરસ્ત હુએ. સુલતાનકો ઇસ માજરેકી ખબર હોનપર વો પીર મખદુમ જહાનીયાંકે પાસ આયા. ઓર હાલ દરિયાફત કિયા. મખદુમને ફર્માયાકે બિરાદર જલાલુદ્દીન પાનીપતસે આયે, મેરે હકમેં દુઆકી ઓર અપની ઉમરકે દસ સાલ મુઝે બક્ષે. તખમે તનદુરસ્ત હુઆ ઓર વો અપને વતન ગયે. સુલતાનને અર્જ કિયાકે મેરી ખુશનસીબી હે કે મેરે ઝમાનેમેં ઐસે ઓલિયા મોબુદ હં. ઓર હઝરત મખદુમકી ઇબ્જતસે ઝિયારતકે વાસ્તે પાની-પત આયા. મુલાકાતકે વકત અર્જ કિયાકે આપને ખુદાકો દેખા, હઝરતને ફર્માયાકે ઇન અહિરી આંખોંસે ખુદાકો દેખના શરીઅતમેં રવા નહી હે. અદબત્તા સાયયે હક સુખહાનહુ તઆલા દેખા હે. યે સુનકર સુલતાન બહોત ખુશહુઆ. ઓર બહોત કુછ નઝર કિયા. હઝરતને વો નઝર કખુલ ન ફર્માઈ. મજબુરન આપકે ફરજદોંકે આગે લે ગયે, ઉન્હોંને બી કખુલ નકી. ફિર સુલતાનને હુકમ દિયા કે ખાનકાહકે દરવાઝે પર ફકીરોંકો તકસીમ કરદો. વો માલ ઇસ કદર

થા કે અબલી ખરસાતકે મોસમમેં ઉસ સિકકેકે રૂપે ઓર અશરફિયાં લોગોંકે કલી કલી મિલતી હેં. ખાદ સુલતાન દેહલી વાપિસ આયા. સુલતાન ફીરોઝશાહ અપને ભાનજે ફતેહખાંકે ખહોત ચાહતા થા. એક રોઝ ખાત ખાતમેં હઝરત મખદુમજહાનીયાં અરબસ્તાનસે કદમ શરીફ લાવે થે ઉસકા ઝિક આયાકે ઉસકો કહાં રખેં, મામુ ભાનજેમેં થે ખાત કરાર પાઈ કે જો પેહલે મરે ઉસકે સીનેપર થે કદમ મુખારક રહેં. ચુનાંચે ફતેહખાં ઘોડેપર સવાર હુઆ, અપને દિલમેં ઈરાદા ક્રિયા કે પાનીપત ચલકર શેખ જલાલુદ્દીનસે અર્ઝ કીજીયે કે થે કદમ મુખારક મેરે સીનેપર રહેં. થે ખયાલ કરકે પાનીપત આયા, કરીખ હુજરેકે ઘોડેસે ઉતર કર હુજરેમેં જાને લગા, હઝરતકે ખલીફા શેખ ઝયના કેહને લગે કે કહાં જાતા હે, ખડા રેહ. પર ફતેહખાં ન માના ઓર અંદર ગયા તો શેખ ઝયનાને કહાકે તુ સલામતલી આયેગા? ઉસને કહા સલામત જાતાહું ઓર સલામતહી આતા હું, શેખને કહા અગર તુ સલામત આવે તો મેરા પેરહન ચાક ચાક કીજીયો. વર્નામેં તેરા જામા ચાક કંઝગા. ફતેહખાં પહેલેહી મોતકા ખાહાં થા, ઇસી મુરાદકો આયા થા. દિલેરાના હુજરેમેં દર આયા. હઝરત ઉસ વકત ઇસ્તિગરાકમે થે, થે દસ્ત બસ્તા ખડા રહા કે ચકાયક હઝરતને આંખેં ખોલીં ઓર ફર્માયા “ ખિરો ફતેહખાં ખિગીર ” થે સુનકર ફતે-

હામાં ખુશ હુઆ. આદાબ બબ લાકર હુજરેસે બાહર આયા. ઓર શેખસે કહા કે દેખો કયોંકર સલામત આયા, શેખ અયનાને ફર્માયા બચ્યા ! તીર નિશાનેપર પહોંચ ચુકા હે, દેહલી તક સલામત ન પહોંચેગા. ફતેહબાનને જવાબ દિયા કે અલ્હમ્દો લિલ્લાહ મેરી આરઝુ ચહી હે. અબ મૈને બશારત પાઈ ઓર બહોત ખુશીસે ઘોડેપર સવાર હોકર ચલા. જબ દેહલીકે નજદીક પહોંચા તો ઉસકો નીંદ આઈ. એક દરખતકે નીચે ઝીન પોશ બિછા કર ચાદર ઓઢકર લેટા ઓર જાં બહુક તસલીમ હુઆ. જબ ઉસકે મરનેકી ખબર સુલતાનકો પહોંચી ઉસને વા'દેકે મુતાબિક કદમ મુબારક ઉસકે સીનેપર રખા જો આજતક ઝિયારતગાહ હે.

સયરલ અકતાબમેં લિખા હે કે એકબાર હઝરત પુરબકે મુલકકી સેર કરતે હુએ એક ગાંવમેં પહોંચે. દેખા કે સારે ગાંવકે લોગ અસમાબ બાંધકર ભાગનેકી તૈયારી કર રહે હેં. આપને ઇસકા સબબ પુછા, કહા ગયા કે કઈ સાલસે પેઠાવાર હુધ નહીં ઓર હાકિમ સખત ખિરાજ માંગતા હે ઇસ લિયે જન બચાકર ભાગ રહે હેં. આપને ચોધરી (પટેલ)કો તલબ કિયા. લોગ ચોધરીકો ખુલા લાયે. આપને ચોધરીસે કહા કે ચે ગાંવ હમારે નામ બેચ હો ઓર તુમહી રહો. ઉસને કબાલા લિખ દિયા. ઉસ વક્ત ફર્માયા કે કુલ લોહકે ઓઝાર લાકર ઢીગલા કરો ઓર ઉપલે (છાણે)કા

ઢેર લગા કર જલાદો. સુખ્હા નિકાલના ઇસ હીલેસે સરકારી મહેસુલ અદા હો બાયગા ઓર તુમલી દોલતમંદ હોબબોગે. ઉન્હોને હુકમકે મુજબ અમલ ક્રિયા. હઝરત રાતકો દુસરી તરફ રવાના હુએ. ઉન્હોને સુખ્હાકો અપને રાયરચીલે રાખ-મેંસે નિકાલે તો સબ સોનેકે થે બહોત ખુશ હુએ. સરકારી મહેસુલ અદા ક્રિયા ઓર હુમેશાકો દોલતમંદ હોગયે.

કોહિસ્તાનકી મુસાફરીમેં એક મોકેપર એક હિન્દુ ફકીરકો આંખેં બંદ ક્રિયે હુએ ધ્યાનમેં બેઠા હુઆ દેખા. આપને ઉસકે સામને ખડે હોકર અપને કલ્મસે ઉસકે કલ્મકો હરકત દી. વો લી અપને ફનમેં કામિલથા, આંખેં ખોલીં તો શેખકો અપને સામને ખડા પાયા. સમજા યે કોઈ કામિલ દુરવેશ હે. અપની ઝોલીસે એક પત્થર નિકાલકર હઝરતકો દિયા ઓર કહાકે યે પારસ હે. ઇસ પર લોહા લગનેસે સોના હોતા હે. હઝરત ઉસે દેખકર હંસે ઓર ઉસ પત્થરકો એક ઉંડે ગારમેં ડાલદિયા, જો બરસાતી પાનીસે ભરા હુઆથા. સાધુકો યે દેખકર હેરત હુઈ ઓર કહા અય શેખ મૈને યે નેઅમત બન જોખોંકી મહેનતસે પાઈથી, તેરે હાલપર રેહમ કરકે તુઝે દીથીકે તુકલી ફકે ફરીમે મુબતિલા નહો. તુને એસી બેકદરીસે ઉસે ઝાયા કર દિયા. આપને ફર્માયાકે તુમને મુઝકો દિયા વો મેરી મિલકતથી મૈને જો ચાહા ક્રિયા. ઉસને જવાબ દિયા યે

સચહે મગર તુને મેરે સામને ઈસકો બરખાદ કિયા ઉસસે મુઝકો દર્દ હુઆ, યાતો ઉસકો મોબુદ કર નહી તો યહાંસે તેરા બના મુશ્કિલહે, આપને કહા મરદાને ખુદા જીસ પથર પર નઝર ડાલતે હેં વો પારસ હો બતા હે. ઉસ ઝરાસે ટુકડેકી કયા અસલ હે. ઉસને કહા મૈં નમાનુંગા મેરા વોહી પથર પેદા કર. જબ આપને દેખાકે જોગી નમાનેગા ઉસ વકત કહા કે ઇંસ પાનીમેં આ ઓર અપના પથર પેહચાનલે. જબ જોગી પાનીમેં ગયા કુલ પથર ઉસી શકિલકે પાયે. હેરાન હુઆકે મેરા કોનસાહે. ફિર ફર્માયાકે લોહા લગાકર દેખ. જબ લોહા લગાયા વો સોના બન ગયા. ગરઝ જીસ પથરકો લોહા લગાતા વો સોના હો બતા. બડી તલાશ સે ઉસકા વો પથરભી મિલા. ઉસને તમા'સે એક ઓર ઉઠાકર છુપા લિયા. હઝરતને નુરે આતિનસે માલુમ ફર્માકર કહાકે એક ઝિયાદા કયોં લિયા. યે કરામત દેખકર વો મોઅતકિદ હોગયા ઓર દોનોં પથર રૂબરૂ હઝરતકે રખે ઓર કદમ ધોસી કરકે અઝ કીકે મા'રેફતકી ને'મતસે કુછ બ'હેકો ભી મરહમત હો. આપને ફર્માયાકે ઇમલામકે બગેર યે ને'મત હાસિલ નહીં હોતી. વો ઉસી વકત ઇસ્લામ લાકર મુરીદ હુઆ. ચંદ રોઝમેં હઝરતકી તવજ્જોહસે અવલિયા હુઆ.

લિખા હે કે બરાબર ચાલીસ સાલ હઝરતને મુસાફરી કી બડે બડે બુઝુર્ગોંસે મિલે ઓર ફેઝાન હાસિલ કિયે. લિખા કે

આપકી આખિર ઉમરમેં હઝરત શેખ અબ્દુલ હક રહોલવી સેર કરતે હુએ પીરો મુરશદકી કદમ ખોસીમેં હાઝિર હુએ થોડે દીનકે બાદ આપને ઉનકો રહોલીકી તરફ રૂખસત કિયા ઓર કહાકે હમારે ખાજગાંકા તરીક ચેહી હે કે બાદ તરતીખ વ તકમીલ મુરીદે સાદિકકે જુદા કર દેતે હેં યુનાંચે મેનેલી તુજકો તરફ શામકે રવાના કરદિયા થા. અબ એસા માલુમ હોતા હે કે જેસે વકત વફાત હઝરત મખદુમ શેખ અલી એહમદ સાખિર કે હઝરત શાહ વલાયત મોજુદ નથે તુલી મેરી વફાતકે વકત મોજુદ નહો. યે ફરમાકર ખીરકચે ખીલા-ફત ઓર અપને પીરકે તબરૂકાત મરહુમત ફર્માયે ઓર એન વકત રૂખસતકે કમાલ મહેરબાનીસે ફરમાયાકે અબ્દુલ હક મેં ખુદાએ ઈઝઝો વ જલસે આહતા હું કે મેરા સિદ્દિસલા તુઝસે જારી હો. ઓર તમામ આલમ તેરે તુરસે મુનવ્વર હો ઓર કયામત તક બાકી રહે. મેરે ફરજદોંકી દસ્તગીરી કરતે રેહના. વકત વફાતકે સાહબઝદોંકો ખુલાકર નસીહત ફરમાઈ કે હાજત કે વકત તુમારી દસ્તગીરીકે લિયે અબ્દુલ હક કાફી હેં. વફાત હઝરતકી તા. ૧૩ રખીઉલ અવ્વલ સને ૭૬૫ હીજરીમેં હુઈ. મઝારે શરીફ પાનીપતમેં હે. બાદ વફાત હઝરત શેખ એહમદ અબ્દુલ હક એક બાર પાનીપતમેં આયે, સાહેબે સજ્જદા ઓર દીગર સાહબઝદ-ગોંને આપસે ખૈઅતકી આપને ફરમાયા કે અગર મેં ન

આતા તો મેરે મખદુમઝાદે યેંહી રેહતે. ઉસ રોઝસે ઓલાહ હઝરત શેખ જલાલુદ્દીન મેહમુદ કબીરૂલ અવલિયા પાનીપતિ સિલ્સિલયે હઝરત શેખ એહમદ અબ્દુલ હકસે બેહરામંદ હોતી હે. ઓર હઝરતકી વસીઅત પર પાખંદ હે. હઝરત કે આલીસ ખલીફે થે. ઉનમેં સાહબે સિલ્સિલા ચિશ્તીયા હઝરત શેખ એહમદ અબ્દુલ હક હુએ જુનકા ઝિક આગે આયેગા. દુસરે ખલીફે હઝરત શેખ બેહરામ ચિશ્તી. વફાત આપકી સને ૭૫૪ મે હુધ મઝાર બેઠોલીમેં હે ઓર હઝારોં સેહર આલુદ્દા ઓર દીવાને અબલી અચ્છે હોતે હે. તીસરે શેખ નિઝામુદ્દીન, ચોથે હઝરત ખાન્ન અબ્દુલ કાદર ફરઝદે અકબર. મઝાર આપકા પાનીપતમેં હે, પાંચવે આપકે દુસરે સાહબઝાદે ખાન્ન શિખલી ઉલુમેં ઝાહિરી વ ખાતિની કે આલિમ ફાઝિલ થે. આપકી વફાત સને ૮૫૨ મેં હુધ. છટે ખાન્ન કરીમુદ્દીન, સાતમેં ખાન્ન અબ્દુલ વાહેદ, આઠવેં.

મખદુમ શેખ ઝયના. મઝાર આપકા ઇન્દરીમેં હે. નવેં શેખ એહમદ કલંદર, દસવેં શેખ શહાબુદ્દીન, ગ્યારવેં સૈયદ મુસા, બારવેં હઝરત કાઝી ઓલિયા, તેરવેં શેખ સઈદ, ચઉદવેં શેખ હસન, પંદરવેં શેખ અબ્દુસ્સમદ સનામી, સોલવેં મીર સૈયદ મેહમુદ, સત્તરવેં મીર સિરાબુદ્દીન, અઠારવેં શેર સર્ક-નીયા, ઉન્નીસવેં શેખ સમાઉદ્દીન, બીસવેં શાહ વિલાયત નિઝામુદ્દીન. મઝાર કિરાનેમેં હે. ઓર બીસ ખલીફે નઝરીહેં.

મેહવે જઝખાતે જલાલ, રખુદયે નફહાતે જમાલ, ગર્કે

શહુદે ઝાતે મુતલક, કુતાબુલ અબદાલ,

૪-શેખ એહમદ હઝરત શેખ એહમદ અબ્દુલહક
અબ્દુલહક રદોલવી તોશા રદોલવી કુદ૦ સરે હલકએ

ખુલકાએ જલાલુદ્દીન પાનીપતી કે
મેહખુખતરીન ખુલકાસે થે. કેહરો લુતકાસે જો કુછ આપકે
ખ્યાલમેં આતા ઉસી વકત ઉસકા ઝહુર હોતા. રિયાઝત
ઝોર મુજહેદા એસા કિયા કે છે મહીને તક એક કબરમેં
પોશીદા યાદે અલ્લાહ કરતે રહે. આપકો ભી ઇસ્તિગરાક
રેહતા થા. નમાઝે જુમા'કો જમાઅતી ખાદિમ હક હક
કેહતા હુઆ આગે ચલતા થા તખ આપ આગે કદમ રખતે
થે. અગર વો ચુપ હોતા તો આપ ભી ખડે હો જાતે.

મિરાતુલ અસરારમેં શેખ અબ્દુર્રેહમાન નકલ કરતે હેં કે
ઇસ્મે હકમેં ઇન હઝરત મંખદુમ શેખ એહમદ અબ્દુલ હક
ઝોર શેખકે મુરીદોંકી યે કૈફિયત થી કે કોઈ સાંસ બગેર ઝિકે
હકકે ખાલી ન આતા થા. હર મોકે, હરમેહલ ઝોર હર
કારોબારમેં હક કેહતે થે. ચુનાંચે ઇસ્મે હક ઝોર જમાલે હકમેં
મુસ્તગરિક રેહતે થે. આજતક આપકે સિલ્સિલેમેં ઝિકે
હક જારી હે. જાનના ચાહિયે કે જળ રૂહ આરિકી દરિ-
યાયે તવહીદમેં ગોતાઝન હોતી હે તો અનાનીયત ગુમ હોકર
તનહા લકઝ હક હક કેહને લગતા હે. ઝોર તવહીદકી

હકીકત દેખકર તમામ દુનીયાકી અઠારા હઝાર મખલુકકો એક વજુદ જાનતા હે. ઈસ સખખસે હક ખ હકીકત પહોંચ જાતા હે.

આપકા નસખ અમીરૂલ મોમેનીન ઉમર ઈખુલ ખત્તાબસે મીલતા હે. આપકે દાદા શેખ દાઉદ બદખસે હિન્દુસ્તાન આયે થે ઓર અવધ કે રદોલી કરખેમેં સકુનત અખત્યાર કી. અનવારે નુરૂલ અયુનમેં લિખા હે કે શેખ એહમદ અખદલહક અપની વાલિદા કે સાથ નમાઝે તહજજુદ પઢા કરતે થે. આપકી સાત બરસકી ઉમર થી તખ આપકી વાલિદા સાહબાને કર્માયા કે અલી તુમપર નમાઝ ફરજ નહી હે. આપ આશકે ઇલાહી થે કહા કે ચેહ કેસી માદરે મહેરબાન હે કે અપના કામ તો કરતી હે ઓર મુઝે અમરે હકસે બાઝ રખતી હે. શોકમેં ઘરસે બેસરે સામાન નિકલકર ચલદિયે, ઝખાનપર લફઝે હક જારી હો ગયા. બાદ ઉઠ દો મહીનેકે અપને ભાઇ તકીઉદ્દીનકે પાસ દેહલી આયે, આપકો તાલીમ કે લિયે એક મોલવીકે સપુદ કિયા, આપને કહાકે રાહે હકમે લિખના પઢના કેસા મુઝે એસી ખાત બતાઓ જસસે મા'રેફતે હક હાસિલ હો. સીવાય ઉસકે મેં કિસીકો દોસ્ત નહીં રખતા. મોલવી સાહબકો હેરત હુઈ, તલખે સાદિક પર રોયે ઓર ભાઇસે કહા કે ઈનકા મતલબ તો હુસરાહી હે. ઇસ્તિગરાક એસા

થા કે લાઇને બટવેમેં પાંચ રૂપે રખકર દિયે ઓર કહા કે ઇસકો હિકાઇતસે રખના. આપને બટવા દેહલીઝમેં ગાડદિયા. થોડી દેરકે બાદ લાલીને પુછા લાઈ અબદુલહક રૂપેકા બટવા કહાં હે. યે સુનકર કેહને લગે, કેસા બટવા, મૈં કયા બાનું ઉન્હોને કહા અલી જો તુમહારે લાઈને દિયા થા. આપ રોને લગે કે મુઝપર તોહમત લગાતે હો. મુઝકો બટવા નહીં દિયા. ઉન્હોને વોહ જગા બતાઈ જહાં આપને બટવા ગાડા થા. તબ યાદ આયા ઓર કહા મૈં ભુલ ગયા થા. દુનિયા-દારોંકી સોહબત આપકો પસંદ ન આઈ. જંગલમેં ચલે ગયે ઓર ઇબાદતમેં મશગુલ હુએ. રિયાઝતો મુબહેદા કમાલકો પહોંચાયા. ઇલ્લામેં જેબી હોનેસે પાનીપતમેં આયે ઓર શેખ જલાલુદ્દીનકી સોહબત પાકર આરિફે હક હુએ. કાર જબ તકમીલકો પહોંચા ખિર કયે ખિલાફત અતા કિયા ઓર કહા કે ખુદાસે મેં ચાહતા હું કે મેરા સિદ્દિસલા તુઝસે બારી હો. યુનાંચે એસાહી હુઆ. આપકી નઝરસે હઝારોં ખલીફે વલીયે કામીલ હુએ હે. કોઇ જગા એસી નહીં હે જહાં યે સિદ્દિસલા ન હો. ઇકિતબાસુલ અનવારમેં શેખ અબ્દુલ કુદ-કુસ ગંગોહી કદમ્સે નકલ હે કે જબ શેખ અબ્દુલહક આયે ઓર મુરીદ હુએ તો શેખકી ખિદમતમેં રેહને લગે લેકીન ઉનકી તખીયતકો તનહાઇ પસંદ હોનેસે સામાને મર્શત ઓર હન્ગમસે નફરત રેહતી. એક

શેખ એક મુરીદકે ચહાં દાવતથી શેખ અબ્દુલ હકકોલી સાથ લે ગયે. જનપુત્રકર દસ્તરખાનપર નશેકી ચીઝ રખી ગઈ, ઉસે દેખકર નફરત કરકે આપ ચલે ગયે.

સુખ્હાનદલાહ ! વો મકામાત કે જો પુત્રુર્ગોંકો બાદ તકમીલ કે હાસિલ હોતે હેં ઉનકો અવાયલમેં હાસિલ હુએ. મુરીદ હોનેસે પડેલે આપકો સામેકી રોટી પસંદથી આપ સામેકી રોટીસે ઇફતાર કર્માતે થે. શેખને હુકમ દિયા કે સામેકી રોટી લાઓ. ખાદિમોંને સાઠી આવલકી રોટી તૈયાર કરકે હાઝિરકી, આપને કહા કે યે સામેકી રોટી નહી હે. શેખને કર્માયા બાબા અદલાહ પાક હે, પાકકો ઇનાયત કર્માતા હે, આખિર તક પાક હે. પસ બાદ ઇન હિદાયત કે શકુક રક્ષા હુએ. બાદ તરખીઅત કે ખાજગાને ચિશ્તકા તરીકા હે કે મુરીદે સાદિકકો જુદા કરકે સફર કરાતે હેં. બમુજબ ઇબ્જત શેખકે સફર અખત્યાર કિયા. એક શહેર મેં આપ જુમા મસજીદમેં ઠેરે. દેખા કે રાતકો તમામ લોગ મસજીદમેં આકર અઝાનેં કેહને લગે. પુછને પર લોગોંને કહાકે ઇસ શહેર પર બલા નાઝિલ હુઇ હે ઉસે દક્ષ કરને કે લિયે અઝાન દેતે હેં. લોગોંને કહા તુમલી દુરવેશ હો અઝાન કહો. આપને કહા મુઝસે યે હુરગિઝ નહોગા કે અદલાહકી તરફસે બલા નાઝિલ હો આર મેં ઉસે દક્ષ કરનેકી કેશિશ કરે, આપ રોને લગે આર વહાંસે ઉઠ કર

રવાના હુએ. ઓર કસ્થએ સનામમેં પહોંચ કર એક બુઢિયાકેં યહાં કયામ કિયા. રિયાઝતમેં મશગુલ હુએ. વો બુઢિયા ભી ઈતની રિયાઝત કરતીથી કે આપ ઉસસે આગે ન બઢ સકતે થે. સનામમેં એક મજબુબથે ઉનસે આપકો બહોત મહોબ્બતથી ઉનકે વાસ્તે ખાના લેકર જાતે. વો ફરમાતે રહેમતે હક હે ઓર ખા લેતે. એક શખ બુઢિયાને ખાખમેં દેખાકે હોઝમેંસે મછલિયાં મારી જાતી હેં, આપસે તા'બીર પુછી, આપને ફર્માયા કે મૈનેભી ચેહી દેખાહે, તેરે ખાખકી તા'બીર ચે હે કે સનામ ખરાબહો ઓર મેરે ખાખકી તા'બીર ચે હે કે દેહલી બરખાદ હો. યુનાંચે ઉન્હી દિનોં હઝરત અમીર તેમુર સાહબ કિરા'ન હિન્દુસ્તાનમેં વારિદ હુએ. આપને મજબુબસે કહા કયા રાયહે ઉન્હોંને કહા મૈંભી યહાંસે જાતા હું આપભી ચલે જાઓ. યુનાંચે આપકે આનેકે બાદ સનામ તારાજ હુઆ. જખ આપ પાનીપતમેં આયે દેખાકે શેખભી તૈયારી સફરકી કર રહે હેં. ઉનકો દેખતેહી એક તખાક ચાવલોંકા દેકર કહાકે યહાં રેહના બેહતર નહીં. શેખતો કોહિસ્તાને શિમાલીકી તરફ રવાના હુએ ઓર હઝરત તરફ બદાયુન કે આયે, ચંદે કયામ ફરમાફર બંગાલે કો રવાના હુએ. પિન્ડોહકે મકામપર શેખ અલાઉદ્દીન બંગાલીસે મિલે. વહાંસે ચલકર બિહાર શરીફમેં આયે. વહાં દો મજબુબોંસે મિલે, ઉન્હોંને આપકે હકમેં દુઆયેં કીં. વહાંસે ચલકર એક

કપાસ્તાનમાં રહે. અબયબાત દેખે. એહલે કબુરકી કરામતે દેખી, આખિર એક એહલે ખેરકી નસીહતસે વતનમાં આકર મસનદે હિદાયતપર બેઠે ઓર તરબીયતે મુરીદીનમાં મશગુલ હુએ. એહલે બિરાદરીને નિકાહ કરાયા. પેહલે આપકે યહાં શેખ અઝીઝ પેદા હુએ, ઉન્હોંને પેદા હોતેહી હક કહાકે તમામ ઘર વાલોંને સુના. એક દિન ગુલ મચા. આપને દર્યા-ફત ફરમાયાકે કયા ગુલ હે, લોગોંને કહાકે સાહબઝાદેસે ખવારિક ઝહિર હોતે હે. આપને ઘરમાં બાકર ફરમાયાકે મેરે ઘરમાં એસા ગુલ ન ચાહિયે. ઘરસે નિકલકર ગોરે ગરી-બાંમાં આયે ઓર ફરમાયા કે ઇસ જગાહ કબર અઝીઝકી હે. ઉસી વકત વો ફેત હુએ, બાદ દુસરે સાહબઝાદે તવલુદ હુએ. ઉન્હોંનેલી હક કહા ઓર ખવારિક ઝહિર હુએ. અ.પને ઉનકે વાસ્તેલી દુઆકો વેલી ફેત હુએ. આખિર જખ શેખ આરિફ તાસરે તવલુદ હુએ વો ઝિન્દા રહે. આરિફ કામિલ ઓર સાહબે સિદ્દિસત્તા હુએ. ઇસ સિદ્દિસલેકો એહમદિયા ચિરિતયા કેહતે હે. લિખા હેકે એક રોઝ હઝરત દીવારે હુજરે પર તશરીફ ફરમાતેથે કે શેખ જમાલ ગુજરા ઘોડી પર સવાર બાતેથે. હઝરતકો દીવાર પર બેઠે દેખકર કેહને લગે, કે મુમકિન હે કે એ દીવાર હિલને લગે ઓર ચલને લગે. આપને ફરમાયાકે કયા મુશ-કિલ હે. ઉસી વકત દીવાર હરકતમાં આઈ. આપને ફરમાયા

ભાઈ જમાલ તુમહારી થોડી કેસી ચલતી હે, ઉન્હોંને હર-
ચંદ કોડે મારે ઉસને કદમભી ન હિલાયા. ઉસ વકત
શેખ જમાલ શરમિંદા હુએ ઓર ઉઝર ચાહા. રહોલીમેં
આપકે દો હુજરેથે, જમાલી નીચે ઓર જલાલી ઉપર. એક
રહોલીકે હાકિમકા ખ્યાદા હઝરતકી ખાનકાહમેંસે એક ચાર
પાઇ ઉઠા ગયા. ખાદિમને અર્જ કિયાં આપને કર્માયા સબર
કરો. થોડી દેર બાદ સુના કે વો હાકિમ મર ગયા. એક
બાર હઝરત ચંદ ચારોંકે સાથ મુસફરીમેં થે. એક જંગલમેં
એક હરાભરા દરખત થા. ઉસકે નીચેકી ઝમીન સાફથી.
આપ વહાં બેઠકર ઝિકમેં મશગુલ હુએ. રૂહને પરવાઝકી
ખાલી જસદ રેહ ગયા. હમરાહી યે હાલ દેખકર રોને લગે
ઓર બહોતસે લોગ જમા હે! ગયે. જખ બહોત શોરો
ગુલ મયા આપને આંખ ખોલી ઓર કર્માયા મેરા ધરાદા
ચહાં ઈસી જગાહ રેહનેકા થા મગર તુમહારી શોરિશસે ફિર
વાપિસ આના પડા. યે ફરમાકર રહોલીકો વાપિસ આયે.
વક્ત આપકી તા. ૧૫ જમાલીઉલ અવ્વલ સને ૮૩૬ હીજ-
રીમેં હુઈ. મઝાર રહોલીમેં હે. આપકે ખુલફા (૧) શેખ
આરિફ (૨) શેખ મુખલિસ (૩) શેખ બખત્યાર, (૪) શેખ
શમ્સુદ્દીન ઓર (૫) શેખ બેકુરામ. યે હઝરાતભી કામીલ
ઓર પીરકો અઝહદ ચાહનેવાલે થે.

હજરત શેખ કિવામુદ્દીન સારંગ ચિશ્તી સોહરવદ્દી કદ૦

પેહલે ઉમરાયે હિન્દુસે થે. જખ મુસ-
ય-શેખ કિવામુદ્દીન લમાન હુએ તો ઉનકી બેહનસે સુલ-
સારંગ ચિશ્તી સોહ તાન મોહમ્મદ ખીન ફીરોઝ શાહને
રવદ્દી. કદ૦ નિકાહ કિયા ઓર ઉમરાયે શાહીમે

દાખિલ હુએ. ઓર અપને નામ પર
સારંગપુર આબાદ કિયા બે દકનમેં મશહુર હે. અકસર મખદુમ
જલાલુદ્દીન ઉચ્ચી ઓર શેખરાજન કતાલકી ખિદમતમેં બાદશા-
હકી તરફસે ખાના લેકર ચેહી બયા કરતે થે. એક રોઝ શેખ
રાજનને કહાકે સારંગ અગર તુ પાંચો વકતકી નમાઝ પઢા કરે તો
શેખ જલાલકા ઉલશ (એકાખાના) તુઝકો દિયા કરે. ઉન્હોંને
કબુલ કિયા ઓર ઇસ તખર્રુકસે મુશર્રફ હુએ. ફિર ફર્માયા
અગર તુ નમાઝ ચાશત ઓર ઇશરાકકી અપને ઉપર લાઝિમ
કરે તો મેં ઓર તુ એક ખર્તનમેં ખાના ખાવે. ઉન્હોંને
કબુલ કિયા ઓર તીનોં સાહબોંને એક જગા ખાના ખાયા.
ઉસી વકત નુરે ખાતિન ઉનકા મુનઁવર હુઆ. બાદમે શેખ
નસીરુદ્દીન ચિરાગ દેહલી કે મુરીદ હુએ. શેખને ઉનકો
અશગાલ પીરાને ચિશ્તમે મશગુલ કિયા. બાદ અંદ રોઝકે
સુલતાન મોહમ્મદને કઝાકી, ઉન્હોંને તમામ માલો દોલત
છોડ કર અપને કબીલે કે સાથ ખયતુદ્દલાહકા કરદ કિયા,
પેરોંમેં છાલે પડ ગયે, પેહલ ન ચલ સકે, ના ચાર કાફલે
સે બુદા હો ગયે. તીસરે રોઝ ફર્માયા તુમ લોગ તીન કદમ

મુઝસે પીછે આંખે બંદ કરકે આઝો, ઉન્હોને એસાહી કિયા. જખ આંખ ખોલી અપનેકો કાફલે કે પાસ પાયા. ઝિયારતે હરમયન શરીફયનસે મુશરફ હોકર વાપિસ હિન્દુસ્તાનમેં આયે. ઓર યુસુફ ખુદ્દિકી ખિદમતમેં રહે ઓર ખિલાફત હાસિલકી, કલી કલી લખનઉ આકર પીરે રોશન ઝમીરકી ઝિયારતસે મુશરફ હોતે થે. પીરકી વફાત કે વકત મોબુદ ન થે. શેખને ફર્માયા કે સારંગ ઇસ વકત મોબુદ નહી હે વર્ના મેં અપના ખિરકા ઉસકે હેતા. ઓર લિખાસ અપના હાઝરીનકે સિપુર્હ કિયા કે શેખ સારંગકી અમાનત હે, યુનાંચે બાદ ઇન્તિકાલે શેખ જખ લખનઉ પહોંચે અમાનત પીર કી પાઈ. ઓર લિખાહે કે શેખ રાજન કતાલને લી અપને પીરોંકે તબરૂકાત શેખ સારંગ કે પાસ લેજ દિયે થે. વફાત શેખ સારંગકી સને ૮૪૭ મેં હુઈ.

હઝરત કાઝી શહાબુદ્દીન દોલતાબાદી ૬૦ કાઝી અખંદુલ

મુકતદરકે શાગિર્હ ઓર મોલાના

૬-કાઝી શહાબુદ્દીન મોહમ્મદ ખાજગીકે ખલીફાથે. ઓર દોલતાબાદી. રહે૦ સૈયદ મીર અશરફ અલી સમનાનીસે

ફેઝ હાસિલ કિયાથા. આપ બહે ફાઝિલ

ઓર બાકમાલ થે. યુનાંચે શરેહ કાફિઆ ઓર નહવમે કિતાબુલ ઇર્શાદ, ઇલમે ખલાગતમેં બદીઉલ ખયાન આપકી તસનીફ લાજવાબ હે. બેહરે મબ્વાજ તફ્સીરે કુર્આન ફારસી વ તફ્સીમ ઉલુમ વ તફ્સીમે સિનાયા' આપકી

તસનીફાતસે મોબુદ હેં. શેઅરલી ખુબ કેહતેથે, એહલે ખેતકી શાનમેં આપકા રિસાલા મનાકિયે સાદાત મશહુર હે. વફાત હઝરતકી સને ૮૪૮ મેં હુધ.

હઝરત મીર સૈયદ યદુલાહ નખીરે હઝરત સૈયદ મોહમદગેસુ દરાઝ કદ૦ કે થે. હઝર-

૭-૬૦ મીર સૈયદ તને બચપનહીમે ખીલાફત પાઈ. ચા'ની યદુલાહ કદ૦ દાદા આપકે વુઝુ કર રહેથે ઓર

ધુટને પર અમામા થા, આપને ઉઠાકર અપને સરપર રખા. સૈયદ સાહબને ફર્માયા યે ખિલફત તુઝકો મુખારક હોવે. અલ્લમ્મો લિલ્લાહ કે અમાનત અપને એહલકો પહોંચી. ઉસ રોઝસે સૈયદ સાહબ જીસકો મુરીદ કરતે નિયાબતે સૈયદ યદુલાહ કરતે. આપ એક કુંવારી લડકી પર આશક હુવે, ઉસસે નિકાહ હુઆ જલ્લેમેં બેઠે તો ઊસકા જમાલ દેખ કર એક ચીખ મારી ઓર જાન માશુકે હકીકી કે સિપુર્ફ કી. બાદહુ ઉસ દુલ્હનને ઓરતોંહી કી મેહશીલમેં ઉનકો ગોદમેં લિયા ઓર ફાત હુધ. દોનોં આશક માશુકકો કબરમેં રખા વફાત હઝરતકી સને ૮૪૮ મેં હુધ.

હઝરત શેખ નુરુદ્દીન કુતબે આલમ બંગાલી. આપ હઝરત

અલાઉદ્દીન અલાઉલહક બંગાલીકે ફર-

૮-૬૦ શેખ નુરુદ્દીન ઝંદ થે. સાહબે ઇશક ઓર મશાહીરે બંગાલી કદ૦ ઓલિયાયે હિન્દ હુવે હેં. આપકી કરા-

મતેં મશહુર હેં. શેખ અલાઉદ્દીનને

ખાનકાહકી તમામ ખિદમતેં આપકે સિપુઈ કીંથી. આપને મુરશહકી ખીદમત બજા આવરીકે ઈવઝમેં કુતબે આલમકા ખિતાબ પાયા. ઇત્તિફાકન એક દરવેશકે પેટમેં દઈ હુઆ, હાજત પાયખાનેકી હુઈ આપને ઉસે ગોઢમે લિયા ઉસકા દસ્ત નિકલ ગયા, આપકે કપડે ખરાબ હો ગયે. ચે હાલ દેખકર શેખ અલાઉદ્દીન બહોત ખુશ હુએ. ઓર ફર્માયા ચે ખિદમત તુને ખુબ અદાકી, અબ દુસરી ખિદમતમેં મશગુલ હો. ઈર્શાદ કે મુજબ કારે ફકકો ઇન્તિહા તક પહોંચાયા. રફીકુલ આરશીનમે લિખા હે કે એક રેઝ આપ ખાનકાહકે લંગરકે લિયે લકડિયોંકા ખોઝ સરપર લિયે હુએ ચલે આતે થે, આપકે બટે ભાઈજે સલ્તનતકે વઝીર થે મીલ ગયે, દેખકર કહા નુરુદ્દીન કબ તક લકડિયાં ઉઠાઓગે. આપકે પાસ રેહકર દેખાકે લકડિયાં ઉઠવાતે હે. મેરે પાસ આકે તુઝકો દોલત ઓર રૂતબેસે માલામાલ કરદુંગા. આપને જવાબ દિયા કે આપકી ફના હોનેવાલી દોલતકી મુઝે ઝરૂર નહીં. તેરી વઝારતસે લકડીયાં ઉઠાની બહેતર હે. પીડવાહમેં સને ૮૫૧ મેં આપકી વફાત હુઈ વહીં મઝાર હે.

હઝરત શેખ અલાઉદ્દીન કુરેશી ગવાલયરી હઝરત સૈયદ મહંમદ ગેસુદરાઝકે ખલીફા હે.

૯-શેખ અલાઉદ્દીન અહિરી ઓર ખાતની ઉલુમમેં જામેંથે
કુરેશી રહેઠો હમેશા ગોશયે તનહાઈમેં યાદે માખુદ કરતેથે. કિસીકો પાસ આનેકા હુકમ

જાયા. વફાત હઝરતકી સને ૮૫૩ હીજરીમેં હુઈ.

આપ શેખ ફરીદ બિન અબ્દુલ અઝીઝ બિન હમી-
દુદ્દીન નાગોરીકી ઓલાદમેં થે. નિહા-

૧૦-શેખ કબીર ચિરતી ચત બુઝુર્ગ ઓર સાહબે મકામાતથે.
રહેં શરેહ ઝએ મિસ્ખાહ આપકી તસનીફ

હે. નાગોરસે હિજરત કરકે ગુજરાતમેં
કયામ ક્રિયા ઓર વહીં સને ૮૬૮ મેં વફાત પાઈ.

હઝરત શેખ અબુલ ફત્હ જોનપુરી, હઝરત શેખ
અબ્દુલ મુકતદરકે મુરીદ, શાગિદ

૧૧-શેખઅબુલ ફત્હ ઓર ખલીફથે. ફાઝિલ ઓર મશા-
જોનપુરી રહેં યબે વકત ગુઝરે હેં. મકારમે અખ-

લાકમેં લિખા હે કે શેખ અબુલ
ફત્હ જોનપુરી ચાદા મહીને શિકમે માદરમેં રહે. આપકે
દાદા નિહાયત ફિકર મંદથે. એક રોઝશેખ રૂકનુદ્દીન અબુલ
ફત્હ મુલતાનીકો ખાળમેં દેખાકે ફરમાતે હેં કે કાઝી કે
ઘર પોતા હોગા, ઉસકા નામ મેરે નામ પર હોગા. ઉસી
રોઝ તા. ૧૪ મહોરમ સને ૭૭૨ મેં હઝરત પેદા હુઝે.
ઉસી વકત શેખ ઉસમાન સૈયાહકે મુરીદ શેખ જમાલુદ્દીન
ઉનકે ઘર આયે ઓર આપકો દેખકર કહાકે યે અબુલ
ફત્હ હે, કાઝી ઈસ બચ્ચેસે તેરા ઘર પુરનુર હોગા. આપકે
વાલિદ શેખ અબ્દુલ હઈકી વાલિદકી ઝિદગીમેં વફાત હુઈ ઇસ-
લીયે આપને દાદાસે તરબીયત પાઈ ઓર ખીલાફત હાસિલકી.
આદ વફાત કાઝી અબ્દુલ મુકતદરકે મસનદે ખિલાફતે ચિસ્તિયા

પર બેઠે. આમદે અમીર તેમુરમેં જોનપુર તથરીફ લાવે. ઓર એક દીવારકે સાથેમે આરામ ક્રિયા. ખા'જ ઓકાત ભુખસે બદ-નમેં લરજા આ જાતા. એક રોજ એક સોદાગર શેખ અખ્દુલ મુકતદરકા મુરીદ આયા, આપકી યે સુરત દેખકર ફેહને લગાકે કરીખ મસ્જીદકે એક ઉમદા મકાન ખરીદ લીજીયે રૂપિયા નહોતો. મેરે પાસ મોજીદ હે ઓર થેલી આપકે આગે રખદી. આપને ઉસ રૂપેસે મકાન ખરીદા ઓર આહિસ્તા આહિસ્તા ખાનકાહ તૈયારકી. ફીર વો સોદાગર આયા ઓર ખાનકાહકો દેખકર દિલમેં ખતરા લાયાકે શેખકે પાસ બહોત માલહે જો એસા મકાન બનાયા. આપને ઉસકા ખતરા માલુમ કરકે કર્મીયાકે મેરે પાસ બહોત માલહે એક હુજરા સોને ચાંદીસે ભરા હે મગર ચોરકા હાથ નહીં પહોંચ સકતા. જો ચાહતાહું ખર્ચ કરતા હું. દુસરોંકે માલકો ચોર લેતે હે. યે સમજાકે મેરે માલકે વાસ્તે યે બદ દુઆ હે. પસ ઇન્હી દિનોં ઉસ સોદાગરકે વહાં ચોરી હુઈ. વફાત હઝરતકી ખરોજે જુમા, તા. ૧૩ રખીઉલ અવ્વલ સને ૭૫૮ મેં હુઈ મઝાર જોનપુરમેં હે.

હઝરત શેખ આરીફ કદ૦ શેખ એહમદ અખ્દુલ હક રહોલવીકે ફરજંદથે. હઝરતને ખાદ

૧૨-હઝરત શેખ

આરીફ કદ૦

વફાત પિદરકે મસનદ પર બેઠકર હઝારોં તાલિખાને હકકો હક રસીદા ક્રિયા. હઝરત ખંદગી શેખ અખ્દુલ

કુદકુદસ ફરમાતે હેં કે ખુલકકી યે કેફીયતથી કે હર મિલને વાલા યે જાનતા થાકે મુઝસે ઝિયાદા મહોખ્ખત ફસરેસે નહી ફરમાતે, મેને અપની ઉમરમેં કિસીકો નહી સુના કે જો યે કેહતા હોકે શેખ મુઝસે મહોખ્ખત નહીં કરતે, વાલિદસે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કિયા ઓર ૪૦ સાલકી ઉમરમે સને ૮૫૯ મેં વફાત પાઈ,

હઝરત શેખ અબુલ ફત્હ ઉલાઈ કુરેશી કાલપુરી સૈયદ
ચહુલ્લાહકે મુરીદ થે ઓર સૈયદ મો-

૧૩-શેખ અબુલફત્હ હંમદ ગેસુદરાઝ સે તરબીયત પાઈ થી.

ઉલાઈ-કુરેશી કદ૦ આપ એક હિન્દની કે ઇસ્કમેં ગુન્નાર
(જનોઈ) પહેનકર એક મંદરમેં અરસે
તક બેઠે રહે થે. વહાંસે ઇસ્કે મજાઝી છોડ કર ઇસ્કે
હકીકીકી લવ લગી, સૈયદ સાહબને ઉનકી હકીકત સુન કર
ઇસ્કે હકીકી કી તાલીમ દી ઓર હુજરયે બાબાસાહબમેં
બેકે હઝરત ખાન્ન કુતુબ સાહબકે રોઝમેં હે ઇબાદતે હકમેં
મશગુલ કિયા. થોડે દિનોમેં દરજયે કમાલકે પહોંચે.

હઝરત શેખ મીના ચિસ્તી લખનવી, હઝરત શેખ
નસીરુદ્દીન ચિરાગ દેહલવીકે ખલીફે શેખ

૧૪-શેખ મીના ચિસ્તી કિવામુદ્દીનકે ખલીફે હેં. અખબારૂલ
રહે૦ અખબારમેં લિખા હે કે શેખ મીના
વલીએ માદરઝાદ થે. જબ યે પાંચ બર-

સકે હુએ પઠને બિઠાયા, ઉસ્તાદને કહા. અલેફ કહો. આપને કહા અલેફ ફિર ઉસ્તાદને કહા કહો બે, આપને કહા મૈને અલેફ પઠ લિયા અબ બેકી કુછ હાજત નહીં. મેરી મહોબ્બત સિફ અલેફ ઇલાહીસે હે. ઓર કઈ મા'ની અલેફકે બયાન કિયે. આપ હમેશા અકેલે રહે. દુનિયા ઓર એહલે દુનિયાસે નફરત રહી. દીવાર પર બેઠ કર ઇબાદત કરતે થે. જબ નીંદ ગલ્યા કરતી દીવાર પરસે ગિર પડતે ઓર ફિર હુશિયાર હોકર ઇબાદતમેં મશગુલ હોતે. ઓર અપને પેહલુમેં કાંટે રખતે, ઉસકી અઝિ-અતસે નીંદ ન આતી. સરદી કે મોસમમેં કપડે લીંગો કર ખાનકાહકે મેદાનમેં બેઠ કર ઇબાદત કરતે. આપકે નામ કા ચેહ સબબ ખતાયા હે કે શેખ કિવામુદીન કે ફરજંદ નિઝામુદીન મહમદ મીના સુલતાન મહમદ ફીરોઝશાહ કી નોકરી કરકે બડે મર્તાબે પર પહોંચે થે. ઇસ વજેહસે શેખ ઉનસે ખફા થે. શેખ નિઝામુદીનને બહોત કેશીશ કી. લેફીન શેખ રાઝી ન હુએ. એક બાર યે ઘોડેપર સવાર ખાનકાહમેં ઘુસ આયે. શેખને દેખકર ફરમાયા, ઓ નાબકાર ઇસ બેગાકીસે ઘોડે પર સવાર હોકર ફકીરકે ઘરમેં આતે શર્મ ન આઈ. ઘોડેકા પાગિં ! ફસલા ઓર વો ઘોડેસે ગિરે ઓર ફેાત હુએ, શેખને અપને મુરીદ કુતબુદીનસે ફર્માયા કે મેં ચાહતા હું કે ખુદા તુઝકો ફરજંદ હે ઓર વો મોસુમ બ ઇસ્મે શેખ મહમદ મીના હો, ઓર મરનેવાલે બેટેકે બદલ હો, આખિર હઝરતકી દુઆસે આપ પેદા હુએ,

ઐયર શેખકી ઇનાયતકે સાથેમેં પરવરિશ પાયે, બાદ તરબી-
યત, તરતીએ તકમીલકે। પહોંચે ઐયર સાહબે સજબાદા
હોકર લખનઉકે શાહ વલાયત હુએ, સને ૮૭૦ મેં વફાત
પાઈ, મઝાર આપકા લખનઉમેં હે.

હઝરત શેખ શમ્સુદ્દીન તાહિર કદ૦ હઝરત શેખ
નુરુદ્દીન કુત્બે આલમકે ખલીફથે, ઐયર
૧૫ શેખ શમ્સુદ્દીન હઝરત ખાબ ગરીબ નવાઝકી રૂહાનીય-
તાહિર કદ૦ તસે બહોત કુછ ફેઝ હાસિલ કિયા થા.
હઝરત ખાબ સાહબ કે મઝારકી મહો-
બ્બતમેં અજમેર શરીફ મેં હી રહે. ૧૫૦ બરસકી ઉમરમે
સને ૮૮૧ હી૦ મેં અજમેર શરીફમેં વફાત પાઈ.

હઝરત શાહ જલાલુદ્દીન ગુજરાતી, હઝરત શેખ ખ્યારા
સાહબકે ખલીફથે, તસરફે ઝાહિરી
૧૬-શાહ જલાલુદ્દીન ઐયર બાતની મેં આલી મર્તાબા રખતે
ગુજરાતી કદ૦ થે. અસલ ગુજરાતકે રહેને વાલે થે
ફિર બંગાલેમેં રહે. નિહાયત આલી-
શાન ખાનકાહ તામીર કરાઈ. ઉસમેં એક તખ્તે શાહી બનાયા
ઉસપર બેઠકર દરબાર કરતે થે. ઐયર મુરીદોં ઐયર મોઅ
તકિદોંપર એહકામાત બારી કરતે થે. કિસી ને યે ખબર
બાદશાહકે પહોંચાઈ ઐયર બહોત શિકાયતેં કીં. બાદશાહકે
મેં મુન કર તરફ-દુદ્દ હુઆ, ઐયર શેખકે ઉનકે મુરીદોં કે સાથ.

કતલ કરને કે લિયે ફેજ લેજી. ઉસ ફેજને ખાનકાહમેં
 છુસ કર મુરીદોંકે કતલ કરના શુરૂ કિયા. શેખને ફરમાયા
 યા કહાર ! યા કહાર ! જખ તલવાર શેખકે સિર પર ખુલંદ
 હુઈ આપને ફરમાયા યા રેહમાન, યા રેહમાન ! ઇસી કલમે
 પર સર તનસે અલગ હુઆ. અમીનપર પઢકર સરને તીન
 બાર અલાહ કહા ઓર ચુપ હુએ. યે વાકેઆ સને ૮૮૧
 મેં હુઆ.

હઝરત શાહ કાકુ, શેખ નુરુદ્દીન કુતબે આલમકે ખલીફે
 થે. ઓર બાબા સાહબકી બેલાહ સે

૧૭-શાહ કાકુ

૩૬૦

થે. શેખ પીરમોહમ્મદ લાહોરીસે બી
 ફેઝ હાસિલ કિયા થા. બાહ તકમીલ
 કે લાહોરકી ખિલાફત પર મુકરર હુએ.

આપસે બહોતસી કરામતેં ઝાહિર હુઈ ઓર હઝારોંકે ખુદા
 રસીદા કિયા. સને ૮૮૨ હીજરીમે વફાત પાઈ.

હઝરત શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરી, હઝરત શેખ
 નુરુદ્દીન કુતબે આલમકે ખલીફે થે.

૧૮-શેખ હિસામુદ્દીન ઉલુમે શરીઅત ઓર તરીકતમે બે-
 માનકપુરી ૩૬૦ મિસલ થે. રફીકુલ આરફીન આપકા

મલપુઝાત હે. આપકે મુરીદને જમા
 કીયા હે. લિખતે હેં કે ખિલાફત મિલનેકે બાહ આપને
 સાત બરસ તક ફાકા કશીકી. એક દીન આપકા ફરજંદ

રોતા હુઆ આપકે પાસ આયા. ફાકેકે સખખસે ઉસકા તંગ હાલ થા. આપને હુઆ કી. ઉસી વકત એક શખસ ખાના લાયા ઓર ચાલીસ મન અનાજ લેબ. ઇસ પર આપને અપને ઉપર નફરીન કી. કે ક્યોં ચે ઇલ્તિબ કી. આપ કેહતે હેં કે જો કુછ મેને પઢા થા શેખકી કદમખોસી હોતેહી સખ બુલ ગયા. મેરે વાલિદ ઇખ્તિદામેં નાખુશ હો ગયે થે. શેખને ફરમાયા કે દુરવેશ આહતે હેં કે સર તલવારકે નીચે રહે, ઓર ઉલમા અપની તેગકે નીચે રખના આહતે હેં. પસ મદ્દે વો હે કે દોનોં કામ ઠરે. ઉસ રોઝસે મુઝકો પઢા હુઆ ફિર યાદ આ ગયા. જખખા બહોત થા, લોગ દીવાનગીકા ગુમાન કરતે થે. શેખકી ઝિયારતકે લિયે વતનસે નિકલા તો હર રાત ખાખમેં ફર્માતે થે કે મેં તેરે પાસ હું ગમ મત કર. એક બાર મેં કશ્તીમેં સવાર હુઆ દેખા કે એક દુરવેશ મેરે પાસ હે. જખ કિશ્તી કિનારે પર પહોંચી. વો દુરવેશ ગાયબ હો ગયા. જખ મેં ખિદમતે શેખમેં હઝિર હુઆ. શેખકો ઉસી લિખાસસે પાયા જેસા ઉસ દુરવેશકા થા. સને ૮૮૨ હિજરીમેં વફાત પામ.

હઝરત સૈયદ ઇદમુલહક વફીન કદ૦ હઝરત ખાબ

સિરાબુદ્દીનકે ખલીફે થે. ઉલુમે અહિરી

૬૮-સૈયદ ઇદમુલહક

વફીન કદ૦

વ ખાતિનીમે યગાનચે રોઝગાર ઓર

મશાયખે વકત થે. બચપનસે કુકરાકે

સાથ મહોખખતથી. યરૂમે સખત

રિયાઝત ઓર મુબહિદ્દેમે મશગુલ હુએ. ૧૭ બરસ તક જંગલોંમે રહે. બાદ અકસર કામલીનસે મુલાકાતે કી, એક જુઝામીને અપની તનદરૂસ્તીકે લિયે આપસે દુઆ ચાહી. આપકે રહમ આયા. એક મુરીદ કે ઇશારા કિયા. ઉસને આપકે વઝુકે પાનીકી કીચડ જુઝામી કે બદનપર મલદી. કીચડ ખુશ્ક હોને પર બદનસે ઉતારી ગઈ તો અંદરસે જલ્દ બરઆમદ હુઈ. મગર કુછ ઝખમ બાકીથે. આપને બચા દુઆ વુઝુકા પાની દીયા ઉસકે લગાનેસે તમામ ઝખમ અચ્છે હો ગયે. બાબા સાહબકી રૂહાનિયતસે આપકે નિહાયત ઉદ્દતથી ઓર ફેઝ લી હાસિલ કિયા થા. પીરાનપદ્ન (ઉતર ગુજરાત) મે આપને વક્ત પાઈ વહીં મઝાર શરીફ લી હે.

હઝરત શેખ મેહમુદ રાજન કદ૦ હઝરત સૈયદ ઈદ્રિમુલહક કે ખલીફે થે. કેહતે હેં કે હઝરત શેખ મેહમુદ રાજન કદ૦ બાબા બુઝુર્ગકી હીદાયતસે આપને સૈયદ ઈદ્રિમુલહકકે હાથપર બૈઅત કી થી. પા પયાદા બચતુલ્લા શરીફકી ઝિયારતસે મુશરફ હોકર મીસર ગયે ઓર બહોતસે વલી અદ્લાહસે મિલે. વહાંસે શામ આકર બચતુલ મુકદ્દસકી ઝિયારત કી. ઓર રૂહાનીયત હઝરત બાબા ઇબ્રાહીમ અદહમ બદખીસે ફેઝાન હાસિલ કિયા. વહાંસે રૂમકી સેર કરકે બગદાદ આકર ગૌસ પાકકે મઝાર શરીફકી ઝિયારત કી. વહાંસે ઇરાન ઓર મશહદ વ બુઆરા

ફિર કર કંઠહાર આર્યે. વહાં કુછ અરસે રહે ઓર પીરાન પદ્મનમેં આકર કયામ ફરમાયા. વહીં તા. ૨૬ રખીઉલ અવ્વલકો વફાત પાઇ. આપકા મઝાર પીરાન પદ્મનમેં હે.

હઝરત શેખ જમાલુદ્દીન જમ્મનચાહ, હઝરત શેખ

મેહમુદ રાજનકે ખલિકા થે. કુર્આન

૨૧-શેખ જમાલુદ્દીન શરીફ ઓર તફસીરકે હાકિમ થે.

જમ્મન કહ૦

નિહાયત ખુશ આવાઝસે કુર્આન પઢતે

થે. આપ હમેશા રોઝે રખતે થે. ઇશાકે

વુઝુસે સુખ્હકી નમાઝ અદા કરતે થે. બચપનસે બરાયે

હિકાઝતે ઇમાન દોરકાત નમાઝ કભી નાગા નહીં કી. હમેશા

એક હઝાર નફિલ પઢા કરતે થે. દુનિયા ઓર એહલે દુનિ-

યાસે નફરત કરતે થે. એક રોઝ આપ મસજીદમેં થે, કિસી

શખ્સકો ગુસલકી ઝરૂરત હોનેસે બહોત રાતસે મસજીદમેં

આ ગયા. ઉસને દેખાકે આપકે હાથ ઓર પાણિં બુદાબુદા

પડે હેં. વો સમજા કોઈ માર ગયા. વહાંસે ભાગ કર

અપને ઘર આયા. સુખ્હકો નમાઝકે લિયે આયા તો આપકો

ભલા ચંગા પાયા. ઉસને ઔરોંસે ઝિક કિયા. લોગોંકો ખબર હુઇ

ખલકતકા ઈઝિદિહામ હોના શુરૂં હુઆ. આપકો ચે બાત

નાગવાર ગુઝરી. આપને ફરમાયા જીસ મુંહને મેરા રાઝ ફાશ

કિયા વોહ ગુંગા ન હોગયા. વોશખ્સ ઉસીવકત ગુંગા હો

ગયા ઓર ચંદ મુફત તકે ગુંગા રહા. આખિર હઝરતકી

ખિદમતમેં આકર અપની હરકતસે તોખાં કી. આપને અઝ શહે મરહમત ઉસે અંદ દાને મુનકકાકે દિયે, વોહ ઉનકો ખાતેહી બોલને લગા. વક્ષત આપકી તા. ૨ ઝિલ્હજ સને ૮૮૦ હીજરીમેં હુધ. મઝાર આપકા એહમદાબાદમેં દરિયાએ સાબરમતી કે કનારે હે. (વક્ષત ઓર ઉસંકી તારીખ મેં ફેર હે.)

હઝરત શેખ સા'દુદ્દીન ખેરાબાદી કદમ ખાનદાને
નિઝામીયાકે દુરવેશ ઓર શેખ
૨૩ શેખ સા'દુદ્દીન મીના શાહ વલાયત લખનઉકે ખલીફે
ખેરાબાદી કદમ થે. તર્ક ઓર તજરીદમેં પીરકે કદમ
ખકદમ થે. સીમાઅ ઓર વજદકે
મુસ્તાક થે. શરેહ મિસ્ખાહ ઓર કાફિયા ઓર મજમઉ-
સ્સલુક કે મુસન્નફ થે. શેખ મીનાકે તફસીલવાર હાલાત
આપને લિખે હે. સને ૮૮૨ મેં વક્ષત પાઇ. મઝાર શરીફ
આપકા ખેરાબાદ મેં હે.

હઝરત શાહ મિયાંજી બેગ કદમ સૈયદ મોહંમદ ગેસુ-
દરાઝકે મુરીદ થે. ઉનકે ઝમાનેમેં
૨૩-શાહ મિયાંજી ઉનસે બેહતર દુસરા કોઇ દુરવેશ ન
બેગ કદમ સમજા જાતા થા. રજખસે આશુરે તક
એતેકાફમેં રેહતે થે. ઓર હુજરેકા
દરવાઝા બંદ કરા લિયા કરતે થે. ઇસ તરહ છે મહીને
દાનાખાની બગેર ઇબાદત કરતે. બાહર આતે વકત શોર

કરતે તાકે લોગ હટ જાયે; અગર કિસી પર નઝર પડ જતી તો વો દો દીન તક બેહોશ રહેતા, ઉસ શેહરકા કાઝી આપસે સુનકિર થા. એક રોઝ ઉસ પર નઝર પડીતો વો લી દો દિન બેહોશ રહા. આપકો તમ્બીહ કરનેકે લિયે કાઝી પાલખીમેં બેઠ કર આ રહા થા ચોખારે પરસે આપને દેખા. આપકી નઝર પડતેહી લોઇયોંકે પાઊ ઘુટને તક ઝમીનમેં ધસ ગયે. કાઝીલી શરીઅત કે પાખંદ થે, પાલખીમેંસે ઉતર કર ચોખારે તરફ ચલે. શેખને નીચે આકર કાઝીસે સુસાક્ષ કિયા ઓર ઉપર લાયે, કાઝીને શરાબકી બોતલ દેખી, પુછા ચે કયા હે. શેખને ગિલાસ ઉસમેંસે ભરકર કાઝી કે દિયા. ઓર કહા મિસરીકા શરબત હે પિયો. કાઝીને પિયા તો શરબત થા. ઉસકે બાદસે શેખસે મોહમ્મત કરને લગા. આપને ૧૨૦ સાલકી ઉમર મે સને ૮૮૯ મેં વફાત પાઈ. આપકા મઝાર મન્ડુમેં હે.

હઝરત શેખ મોહમ્મદ. પેહલે શેખ એહમદ બદાયુનીકે મુરીદ હુએ. રિયાઝત ઓર મુબાહદા ૨૪-શેખ મોહમ્મદ કરકે કામિલ હુએ. બાદ શેખ જલા-મલાદા કંદ૦ લુદ્દીન ગુજરાતીકી સોહબતમેં રહેકર ઇશકે ઇલાહીકા સબક પઢા. મિસ્નાહુલ આશકીનેકે ખિતાબસે મશહુર હુએ. એક રોઝ મજલિસે કબ્વાલોંને ફિરાક્કી ગઝલ પઢી, શેખકો વજહ હુઆ ઓર

ફક્ક નિકલ જાનેકી નોખત પહોંચી. એક ઓર શેખને
 ચે હાલ દેખ કર દુસરી ચીઝ શુરૂ કરનેકો કહા.
 ઉન્હોને મઝમુને વસ્લ કહા, સુનતેહી તાઝગી આ ગઈ.
 એક રોઝ શેખકે યહાં આગ લગી બોનેકા અનાજ જલ
 ગયા. ખેત બોનેકા વકત આયા તખ આપકો કહા ગયા કે
 અનાજ સખ જલ ગયા હે. આપને કહા હમ ખુદ જલે
 હુએ હેં, જલા હુઆ અનાજ કાફી હેગા દુસરા કયા કરેંગે.
 ઓર દુઆકી કે ઇલાહી હરખાર તુ અપની હિકમતે કામિલાસે
 કામ કરતા હે અમકે મેરી ઇલ્તિબકે માફક કામ કર. વોહી
 જલા હુઆ અનાજ બોયા ગયા ઓર ખેતી બહોત અચ્છી
 હુઈ. ચે હાલ લોગોંને સુલતાન સિકંદરસે કહા. ઉસને
 શુક્રિયા અદા ક્રિયા ઓર કહા કે મેરે ઝમાનેમે એસેઓલિયા હેં
 કે જો ખુદાસે માંગતે હેં પાતે હેં. એક રોઝ આપકી મજ-
 લિસે સિમાઅમે કન્નોજકે એક હિન્દુ રઈસ આયે. શેખકે
 જમાલકો દેખકર બેખુદ હો ગયે, ઉસ વકત શેખકો વજહ
 થા. હિન્દુને કહા મુઝકો પકડો વર્ના મેં ચલા. અપને
 મઝહબસે ગુઝરા. ઉસકે હમરાહી ઉસે ઘર લે ગયે, જખ હોશમેં
 આયા તો પુછા કે કયા હાલ હુઆથા. ઉસને કહા કે
 ચે મુસલમાન ખુદાકો બગલમેં લેકર વજહ કરતે હેં અગર
 તુમ મુઝે વહાંસે ન લાતે તો મેં મુસલમાન હો જાતા. સને
 ૯૦૦ હીજરીમેં આપને વક્ષત પાઈ આપકા મઝાર શરીફ
 કન્નોજકે કરીબ મલાદે મેં હે.

હઝરત શેખ જુનેદ હિસારી હઝરત ગંજશકરકી ઓલાદ-
મેંસે કામીલ ખુઝુર્ગ થે. કિતાબતકી
૨૫-શેખ જુનેદ ચે કેફિયતથી કે તીન દિનમેં કુર્આન
હિસારી ૬૬૦ મયે એરાબકે લિખ લેતે. આપને
ઔરબી ચંદ રિસાલે લિખે. હેં આપને
જો લિખા હે ઉસકા સમજના બહોત મુશ્કિલ હે. સને
૬૦૦ હીજરીમેં આપકી વફાત હુઈ. મઝાર શરીફ આપકા
હિસારમેં હે.

હઝરત શેખ હુસેન નાગોરી, શેખ કબીરકે ખલીફ થે.
ઉલુમે અહિરી ઓર ખાતિનીસે મામુર,
૨૬-શેખ હુસેન આપકી વલાયત પર તમામ એટલે
નાગોરી ૬૬૦ હિંદ મુત્તેફિહ હેં. ઝવકે ઇશકમેં આપકો
કમાલ થા. ઝોહદ ઓર તકવા ઝિયાદા
થા. વલાયતે ગુજરાતમેં પીરકે હમરાહ બહોત દિન રહે. ઓર
બહોત દિન તક હઝરત ખાબ ખુઝુર્ગકી મુબવરત કી. ફિર
હઝરતકે હુજરે શરીફમેં કયામ ક્રિયા બાદ ખાબ કે હુકમસે
નાગોરમેં આયે ઓર દસો તદરીસમેં મશગુલ હુએ.
તફસીર નુઝ્નખી તીસ હિસ્સોમેં તસનીફકી. હલ તરકીબે
અઆની કુર્આન શરીફ બહોત ઉમ્દગીકે સાથ બયાન ક્રિયે.
દીગર કીતાબેં ઓર મકતુબાત આપકે બહોત હેં. શેખ એહ-
મદ ગિઝાલીકી સવાનેહકી શરેહ લિખી, અપની તમામ

ઈમલાક વકફ કરદી. અપને દાદાકે ઉર્સ પર બહોત ખાના પકવાતે, ઝોર થોડાસા અપને ઇફતારકે લિયે રખ લેતે. એક રોઝ ખાના તકસીમ હો જાને કે બાદ ચાર જુઝામી આયે છનકે બદનસે ખુન ઝોર પીપ ટપકતા થા. ઉન્હોને ખાના માંગા. શેખને અપને વાસ્તે રખાથા હાઝિર કિયા. ઉન્હોને ખાકર કહા બાકી બચા હુઆ તુ ખાલે, આપને મહેમાન નવાઝીકી મુરવ્વતસે ઉનકે પાસકા બચા હુઆ ખાલિયા. વો ઉસી વકત રવાના હુએ. ઝોર આપકો ઉસી રોઝ ફતેહ અહિરી ઝોર બાતની હાસીલ હુઇ. આપકે યહાંએક ગાડીથી ઉસકે બેલોંકી આપ ખુદ ખિદમત કરતે થે. લિખાસ જુના ઝોર પીલા પહેનતે થે. શેખ અબદુલ હકને લિખા હે કે અબદુલ કાદર નામકે એક શેહઝાદે કે પાસ આપકે પેરહન ઝોર ચંદ તખર્ફકાત થે, જામા, દસ્તાર, કુરતા, પાન્જમા મૈને લી દેખે થે. એક સિમાઅસે હાલતે વજ્હમેં શેહરસે બાહર નિકલ આયે. નાગોરકે કરીબ એક બડા તાલાબ થા ઉસકે પાની પર મીસલ ઝમીનકે ચલતેથે. પીછેસે આપકે હાથ પર ખેઅત કરને વાલા ઉસીતરાહ પાનીપર ચલાથા મગર કંવાલ ન ચલ સકા.

નકલ હે કે માંડુકે ખાદશાહ સુલતાન ગયાસુદ્દીનને આપકો કઈ બાર ખુલાયા પર આપ ન ગયે, એક બાર ખાદશાહકે પાસ હ૦ રસુલે મકબુલ (સ. અ. વ.) કા મુએ મુખારકે

કહીસે આયા. ઉમરાને અર્જ ક્રિયા કે અગર ચે ખખર શેખ હુસેનકો હોગી તો બે બુલાયે ચલે આઈંગે. બાદશાહને આપકો લી ખુફીયા ખખર કરાઈ. આપ મંડવેકી તરફ ચલે, બાદશાહ ઇસ્તિકબાલકો બાહાર આયા, દેખા કે શેખ મેલે ફટે કપડે પહેને એક ગાલીમેં ચલે આતે હેં. લોગોંને કહા શેખ ચેહી હેં બાદશાહને ઘોડેસે ઉતરકર મુસાફાહા ક્રિયા, આપને કહા મુએ મુબારકકી ઝિયારત કરા. બાદશાહ આપકો લેકર મહેલમેં આયા. જખ મુએ મુબારક આપકે સામને આયે, આપને ઉનકો દેખા. ઉસી વકત વો આપકે હાથ પર આપડે. આપને બોસા દિયા. આંખોંસે લગાયા. ફિર વાપિસ દિયે. બાદશાહ આપકો અપને બાપકી કબર પર લે ગયા. ઉસકે વાસ્તે હુઆ ચાહી, આપને હુઆ કી, બાદ ઉસ કબરસે જો કુછ માલુમ હુઆ બયાન ફર્માયા. બાદશાહને બહોત કુછ પેશકશ ક્રિયા આપને કબુલ ન ક્રિયા. મગર આપકે સાહબ-ઝાદે કો ઉસકી તરફ મેલ હુઆ. આપને અઝરાહે કશફ માલુમ ફર્માકર, ઇર્શાદ ક્રિયા. ચે સાંપ હે, કોઈ સાંપકો અપને પાસ નહીં આને દેતા. અગર કિસી કદર ઇસમેંસે લેતા હે તો, તા'મીર રોઝયે ખાન્ન બુઝુર્ગ ઝોર અપને દાદા કા રોઝા બનાનેમેં ખર્ચ કરે તો અખત્યાર હે. કિસ વાસ્તે કે મેરે પીરકાલી ઇર્શાદ હે કે તેરે હાથ ઝર આયેગા તો મશાયખકે રોઝે બનાનેમેં ખર્ચ કરના. ઇસસે પેહલે આપને

કિસીકી નઝર કબુલ નહીં કીથી. બદકે ઝરકો કલી હાથલી નહીં લગાયા થા. પસ વોહ લેકર ખાબ કે રોઝે પર ઇમારત તૈયાર કરાઈ. ઓર ખાબ કે રોઝેકા દરવાઝા મંડુ કે કિસી ઓર બાદશાહને બનવાયા. દુસરા રોઝા શેખ હમીદુદ્દીન નાગોરીકા તૈયાર કરાયા. ઉસકી ચાર દીવારી બનવાઈ. અપને ખર્ચમેં એક પાઇલી ન લાગે. સને ૮૦૧ હીજરીમેં વફાત પાઈ. મઝાર આપકા નાગોર મેં હે.

હઝરત શેખ રાજી હામિદ શાહ કદ. શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરીકે મુરીદ થે. યે બુઝુર્ગલી ૨૭-હઝરત રાજી સાહેબે નિસ્બત ઓર સાહેબે હાલ થે. હામીદ શાહ કદ. કેહતે હેં કે દો બિરાદર એહદે સુલતાન શમ્સુદ્દીનમેં સાદાતે ગરદેઝસે વારિદે હિંદુસ્તાન હુએ. એક સૈયદ શમ્સુદ્દીનને મેંવાતમેં સુકુનત અખત્યારકી, દુસરે સૈયદ શહાબુદ્દીનને દેહલીમે કયામ કિયા. ઓર રાજી ખિતાબ પાયા. રાજી હામીદ શાહ ઉન હઝરત કે પોતે થે. પેહલે ચેહ લી સીપાહગરી કરતે થે. શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરીકી સોહબતમેં આકર રિયાઝત મુબહિદ્દેમેં મશગુલ હુએ. ખાતિનકી સફાઈકી ઓર હઝુરીમેં દાખિલ હુએ. ઝરરત જીતના ઇદમ આપને પઢા થા. મગર ઉલમા આપકે મુરીદોમેં દાખીલ હુએ. જબ કિસીકો કામિલ બનાના ચાહતે થે અપની સરગુઝશત ઉસકે આગે બયાન.

કર્માતે. ઉસી ઝિમનમેં ઉસકે મકસુદ હાસિલ હો જાતે થે,
વક્ષાત આપકી સને ૯૦૧ હી. મે હુધ, મઝાર શરીફ માન-
કપુર મેં હે,

શેખ હસન તાહિર કદ૦ હઝરત રાજી હામિદ શાહ
કે ખલિફે થે ઓર રાજી હામિદ શાહકે
૨૮-શેખ હસન પિસર સૈયદ તુરસે ખિલાફતકા ખિરકા
તાહિર કદ. હાસિલ કિયા થા. આપને મુલતાનસે
દેહલીમેં આકર ઇલમ તેહસીલ કિયા
થા. બાદ ખિહારમેં જાકર શેખ પુદ્દ હકકાનીસે તકમીલકી,
એક રિવાયત થે હે કે હઝરત ખિહારમે તવલુદ હુએ,
આપકે વાલિદ મુલતાનસે આયે થે, જવાનીમેં આપકો તલબે
હક દામનગીર હુધ ઓર ફકીર હુએ. ઉસી ઐયામમેં કિતાબ
ફસુસુલ હકમ એક મશાયખસે શુરફી. આપકે વાલિદ તરીકયે
ફસુસ કે મુનકિર થે, એક રોઝ ઉનસે તવહીદ ઓર
વબુદકા સવાલ પુછા. ઉન્હોંને નિહાયત ફસાહતસે ઉસકી
શરહ કી. ઉસી રોઝસે આપકે કમાલકા શોહરા હુઆ. આપ
રાજી હામિદ શાહ કે મુરીદ હુએ, થોડે દિન જોનપુરમેં રહે.
બાદ દેહલીકે ઉલમા કી ઇસ્તિદઆ પર દેહલી આયે. દેહલી
આનેકા સખબ બા'ઝને વોહ લિખાહે કે સુલતાન સિકંદર
લોધીકે અઝીઝમેંસે એક શખ્સ આપકે પાસ આયા ઓર
ફુઆ આહી કે મુઝકો સલતનત મિલે. આપને કહા કે

અહાહ તઆલાને સલતનતતો. દુસરે કી તકરદીમે લિખી હે, તુ ઇસીકા ફરમાં ખરદાર રહે, ચે ખખર જખ સુલતાનકો હુઇ, આપકો દેહલીમે ખુલાકર વિજે મંડળ મહેલકે ખુજમે રખા. આપકી તસનીફતસે મિકતાહુલ ફેઝ આર ગનજનચે ઇસરાર વ બેહરૂલ મઆની વગેરા ચંદ રિસાલે હે વફાત આપકી તા. ૨૪ રખીઉલ અવ્વલ સને ૯૦૯ હી. મેં હુઇ, મઝાર આપકા દેહલીમે હે.

હઝરત શેખ ખખિતચાર કદ. શેખ એહમદ અખડુલ હકકે મુસાહિખ આર મુરીદ થે. ચે એક ૨૯-હઝરત શેખ જૌહરીકે ગુલામ થે. જખ ઉનકા માલિક ખખિતચાર કદ. રદોલીમે આયા, ઉનકો શેખકી નઝર દિયા. ચે હમેશા ખિદમાતે શાયિસ્તા ખબ્બ લાતે આર હર વકત ખિદમતમે હાઝિર રેહતે થે. શેખ ઉનકીતરફ ઇલ્તિફાત લી ન કર્માતે, બાદ છે માહકે શેખ મહેરબાન હુએ. ઉનકો હાલતે મસ્તી હો ગઈ. ઉસી મસ્તીમે શેખસે દેહને લગે, તુ ઇસ કદર નેઅમત રખતા હે, આર ખંદગાને ખુદાકો મેહરૂમ રખતા હે. શેખને હરચંદ ઉનકો મના કિયા મગર ચે નમાને. મજબુર શેખને અપને હાથસે કદરે પાની ઉનકો પિલાયા. ઉસી વકત ચે હુશિયાર હો ગયે. તખ શેખને કર્માયા કે તુ અપને માલિક કે પાસ બ, અગર દો રઝા દે તો હમારે પાસ આ વર્ના વહી રેહ.

આપ આઠાળ બળ લાકર રૂખસત હુએ. ઓર જોનપુરમેં ઉસ જોહરીકે પાસ આયે. ઉસને જળ ઉનકો ઓરહી હાલમેં દેખાતો આઝાદ કિયા, યે વહાંસે ચલકર ખીદમતે શેખમે આકર તકમીલકો પહોંચે. શબો રોઝ શેખકી ખિદમતમેં હાઝિર રહેતેથે. એક રોઝ શેખને હુકમ દિયા કે ઘરકે સેહેનમેં કુવા ખોદ. ઉન્હોંને કુવા ખોદકર તૈયાર કિયા. બાદ અંદે હુકમ દિયા કે ઇસકો ખંદ કરદે. ઉન્હોંને ખંદ કરદિયા. ઓર કુછ ન પુછા કે કયોં ખુદવાયા ઓર કયોં ખંદ કરાયા. એક રોઝ શેખ હુજરેમેં બેઠે થે, યે બી હાઝિર થે શેખને ફરમાયા કે બખ્તિયાર દેખ, આપને જો દેખાતો તમામ હુજરેકો ઝરસે ભરા પાયા. શેખને ફર્માયા, જો તેરે કામકા હો લે, આપને અર્જ કિયા કે સિવાય ઇતાઅતે હુઝુરકે બંદેકો હુસરી ચીઝ દરકાર નહીં. સને ૯૧૦ મે વફાત હુઈ, મઝર આપકા રહોલી મેં હે.

હઝરત શેખ મોહમ્મદ ઇસા જોનપુરી કદ. હઝરત શેખ ફતહુલ્લાહ અવધી કે ખલીફા થે.
૩૦ શેખ મોહમ્મદ આપકે વાલિદ દેહલી કે અકાબર થે.
ઇસા જોનપુરી કદ. અમીર તેમુરકી આમદ મેં જોનપુર ગયે. યે જોનપુરમેં પેદા હુએ. ઉનકો ખુર્દ સાલીસે મજલિસે કુકરામેં જાનેકા શોક થા. શેખ અબુલ ફતહકે મુરીદ હુએ. કાઝી શહાબુદ્દીનસે

ઇદમે શરીઅત હાસિલ ક્રિયા. આપકી મશગુલી એસી થી કે જે નહીં જાનતે થે કે મેં કેન હું ઓર કહાં હું. ઠોડી સીનેસે લગ ગઇ થી. ગર્દનકે મોહરે ઉપર ખર આમદ હો ગયે થે, હુજરે કે આગે જો દરખ્ત થા ઉસકી કબ પત જડ હોતીથી ઓર કબ પતે આતે થે જે લી ખખર નથી. સને ૯૧૧ હીજરીમે વફાત પાઇ મકબરા આપકા જોનપુરમે હો.

હઝરત શેખ અઝીઝુલ્લાહ મુતવકિલ કદ. અઝહદ

મુતવકિલ થે. ઘરમે ઝરતસે ઝિયાદા

૩૧-શેખ અઝીઝુલ્લાહ ચીઝ હોતી ઉસે તકસીમ કર દેતે.

મુતવકિલ કદ૦ યહાં તકકે વઝુકા પાની જી ઝરત

જીતનાહી રખતે. અપની મજલિસમેં

દોલત મંદોકો ન આને દેતે. એક રોઝ એક અમીર આયા.

ઉસને ઝિયારતકે ગાસ્તે અર્ઝ કરાયા. આપને ફર્માયા કે

અગર આયા હો તો જીતીયોમેં ખેઠે, અગર કુછ માલકા

ગર હો તો યહાં આનેકી કુછ હાજત નહીં. શામકે વકત

વો આયા તો દેખા કે દીવાળી નહી હો. ઉસને આપકે

સાહબઝાદેસે કહા કે સુખ્હ બહોતસા તેલ ઓર ચિરાગ

આપકી ખીદમતમે લેજુંગા, જખ વો હો ચુકે ફિર હાઝિર

કરૂંગા. સુખ્હ ઉસને લેજા. રાતકો રોશની દેખકર આપને

પુછા કે જે કહાંસે આયા, તમામ હાલ બયાન કયા ગયા.

વો સામાન ઉસી વકત મસાકીનકો દે દિયા. ઓર આયંદા

લેજનેકો મના કરાદિયા, સને ૯૧૨ મે વફાત પાઇ.

હઝરત મોલાના અલાહ દાદ કદ૦ બી જોનપુરકે
અમાયદ ઉલમાસે થે, કાઝી શહાબુ-
૩૨-મોલાના અલાહ દીનકે શાગિંદ ઓર રાજી હામીદ શાહ
દાદ કદ૦ કે મુરીદ થે, મુબહેદા ઓર રિયાઝત
કરકે ચંદરોઝમેં કામિલ હુએ. સને
૯૨૦ મેં વફાત પાઈ મઝાર આપકા જોનપુરમેં હે.

હઝરત શેખ અહમદ મુજદ્દદ શીખાની કદ૦ કી ઝાત
જામયે કમાલાત થી, સોલા બરસકી
૩૩-શેખ અહમદ ઉમરમે દર્સ દેતે થે. લિખા હે કે
મુજદ્દદ શીખાની કદ૦ નારનોલમેં પેદા હુએ, હઝરત
ઈમામ આઝમ (રહે૦) દે મુસા-
હિબ ઈમામ મોહમ્મદ શીખાની (રહે૦) કી ઓલાદમેં
થે. આપકે સાતલાઈ થે. ઓર સખકે સખ ફઝિલ
ઓર મુત્તકી થે. શેખ એહમદ ઇલમે મુનાઝિરામેં યગાનયે
રોઝગાર થે. જવાનીમેં હઝરત ખાજા હુસેન નાગોરીકે
મુરીદ હુએ ઓર ઇલમે તરીકત સીખા. અજમેરમેં આકર
સાત બરસ તક એક જગા રહે. અશરયે મહોરમમેં બારા
રોઝતક ઉજલા કપડા ન પહેનતે થે. સાદાત કે કબરસ્તાનમેં
ઝમીન પર પડે રહેતે થે. અશરકે રોઝ દુધ ઓર શરબત
સાદાતકે ઘર આપ ખુદ પહોંચાતે. હર રોઝ નિયાઝ કરતે.
અસહાબ ઓર એહલે બયતે રસુલ કે ઉર્સ કરતે ઓર

અશરેમેં ઇસકદર રોતે કે આંખેં તર ઓર સુખ રેહતીં. સમાઅકો બહોત દુરસ્ત રખતે થે. મજલિસમેં બહોત ગુફતગો કરતે. મજબુઓસે બહોત મહોખખત કર્માતે. અપની તાઝીમ ઓર તૌકીરકો દુરસ્ત ન રખતેથે. અગર કોઈબયાન કરતા કે મૈને રસુલે મકબુલકો ખાખમેં દેખા, ઉસકે રૂબરૂ બ અદબ બેઠકર સુનતે. ઉસકી બહોત ઇઝઝત કરતે, અગર વો કેહતા કે મૈને ફલાં જગા દેખા હે ઉસ જગા બકર વહાંકી ખાક અપને ચેહરે પર મલતે. અગર પત્થર હોતા ઉસે પાનીસે ઘોકર વોહ પાની અપની પોશાક પર છીડકતે. અપને પીરકી તરહ કપડે મેલે ઓર પુરાને રખતે. અગર કિસીકો સૈયદસે ખુસુમત હોતી તો ઉસકે પાસ બકર મિન્નત ખુશામદસે સફાઈ કરાતે. અગર કોઈ દલીલ શરઈ હોતી તો મના' કરતે કે ચે એહલેબૈતે રસુલસે હેં, ઉનકી ખિદમતમેં તકરીર કરના બે અદબી હે. આધી રાતકો રોઝચે ખાબ ખુઝુર્ગ પર બકર તહેજગુદ અદા કરતે ઓર ઇશિરાક તક કિસીસે ખાત ન કરતે. હો પેહરકો થોડી દેર આરામ કરકે કુઆનકી તફસીરકા બયાન કર્માતે, રાતકો ખાબ ખુઝુર્ગ કે રોઝે પર આતે. ખુદ બખુદ દરવાઝા ખુલ બતા. એક દફા એક શખ્સને છુપ કર દેખા, ઓર ઉનકે પીછે ચલા શેખતો નિકલ ગયે પર ઉસકો દોનોં કીવાડોંને પકડ લિયા. આખિર વો પુકારા કે યા શેખ તોખા કરતાહું મેરા કસુર મા'ફ હો, ઉસી વકત છુટ ગયા. મોલાના મોહમદ નારનોલી કેહતે હેં

કે મેરે ઉસ્તાદ મોલાના અબ્દુલ મુકતદરકો જો શેખકે ખલીફે થે ઉન્હોને યે કેશીયત અપની આંખોસે દેખી હે ફતહુલ ખયાનમેં લિખા હેકે એક ખાર હઝરત ખાજા ખુઝુર્ગ કે ઇશારેસે આપ અજમેરસે બાહર આયે આર મુસલમાનોંકો આગાહ કિયા, કે ઇસવકત અજમેર પર નઝરે જલાલ હે વહાંસે નિકલો, અલ ગરઝ સાત રોઝ કે બા'દ હિન્દુઓને આકર અજમેરકો તારાજ કિયા. જો મુસલમાન વહાં રેહ ગયે થે સખ બરબાદ હુએ. એક દફાકા ઝિક હે કે આપ નારનોલમેં થે અલાહદીન નામકે એક મજઝુબ આયે, ઓર કહાકે શેખ એહમદ તુજકો આસ્માન પર ખુલાતે હેં, અપને પીરકે પાસ જા. ઉસી વકત નાગોરકો રવાના હુએ વહાં બકર બેહોશ હોગયે. જખ હોશ આયા અલલાહો અકબર કહા ઓર દમ નિકલ ગયા. સને ૯૨૭ મેં વફાત પાઝ, મઝાર આપકા મુરશદકી પાંચતી, નાગોરમેં હે.

હઝરત શાહ સેદુ કદ. શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરીકે

ખલીફે થે, બહોત દોલત મંદ થે

૩૪-હઝરત શાહ ઓર ઉમરાકી સોહબતમેં રેહતે થે,

સેદુ કદ૦ ઇફે ઇલાહીકા જઝબા દિલમે પેદા

હુઆ તો શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરી

કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર ફકીરી કી તકમીલ કી ઓર

ખિલાફત હાંસિલ કી ઓર ખાસાને ખુદાસે હુએ. આશકાના

શેખર બહોત કેહતે થે, સને ૯૩૩ મેં આપકી વફાત હુઈ.

હઝરત શેખ મોહંમદ હસન કદં હઝરત શેખ મોહંમદ

હસન તાહિરકે બહે સાહબઝાદે થે.

૩૫-શેખ મોહંમદ જોનપુરમે પેદા હુએ એર આગ્રેમે

હસન કદં

સુકુનત અખિતયાર કી. સાહેબે હાલ

વ ખુલંદ મર્તાબા થે. જીસ હિન્દુ યા

મુસલમાનકી નઝર આપકે ચેહરે પર પડતી અદ્વાહો અકબર

પુકાર ઉઠતા એર આપકી જોમિઅતપર મુતહૈયર હોતા.

અપને વાલિદસે આપકો ચિશ્તિયા ખાનદાનમે નિસ્ખતથી.

હરમેન શરીફેનકી ઝિયારતકો ગયે તખ અંદ સાલ મદીને

શરીફમે રહે. યમનમે જાકર મશાયખે કાદરિયાસેલી ઈજાઝત

હાસિલ કી. શામ હોતી તો હુજરાખંદ કરકે યાદેઈલાહીમે

મશગુલ હોતે. ઈદમે તસવ્વુફમે આપને બહોત કિતાબે

લિખી હે, આપકે મુરીદલી બહોત થે. શેખ અબ્દુલ હક

મોહદિસ દેહલવીકે બહે અચા શેખ ફઝલુલ્લાહ ઉનકે મુરીદ

થે. તા. ૨૭ રજબ યા ૨૦ સફર સને ૮૫૮ મેં આપકી

વફાત હુઈ. મઝાર દેહલીમે હે.

હઝરત શેખ મોહંમદ બિન શેખ આરિફ ચિશ્તી

સાબિરી કદં બગેર દીદાર જમાલે માશુકે

૩૬-શેખ આરિફ હકીકીકે આપ એકદમ આસુદા ન હોતે

ચિશ્તી સાબિરી કદં. થે. આપકે આલી મર્તાબકા ઈસસે ખ્યાલ

આ સકતા હે કે હઝરત શાહ અબ્દુલ

કુદ-દુસ ગંગોહી જેસે ખુઝુર્ગ આપકે મુરીદ થે, એર આપકી

ઝેરે તરબીયત રહે. શેખ મહોમદલી મિસલ અપને વાલિદ
 ઓર દાદાકે સુક ઓર ઇસ્તિગરાકમે રહેતે થે, વોહી
 અવારિક ઓર કરામત હઝરતસે ઝાહિર હુએ. હર જુમાકે
 સુળહાકી નમાઝ જામે મસજીદમે અદા કરકે તમામ દિન
 જામે મસજીદમે મશગુલ રહેતે, કિસીસે ખાત ન કરતે. જખ,
 જુમાકા વકત આતા નમાઝ અદા કરકે ફિર મશગુલ
 હોતે ઓર નમાઝે મગરિખ અદા કરકે ખાનકાહમે તશરીફ
 લાતે. અપની તમામ ઉમરમે કભી સોને યા ચાંદીકે હાથ ન
 લગાયા. જો ફતુહાત હોતા ખુદામકે હુકમ થા કે શામ તક
 કુલ ખર્ચ હો જાએ. કલકે વાસ્તે કુછ ન રહે. જો મુસાફિર
 ઓર ફકીર ખાનકાહમે આતા ઉસકે સાથ નિહાયત મેહર-
 ખાનીસે પેશ આતે થે ઓર કેઈ સાયલ આતા તો સામને
 જો કુછ હોતા ઉસકો દે દેતે, એક રોઝ એક ખુદિયા ઓરતને
 આકર અર્ઝકી કે મેરે ઉપર કઈ દિનકે ફાકે ગુઝર ચુકે હે,
 કુમારકે ચહાંસે મિટીકા કુઝા લેકર પાની પીનેકી લી હાલત
 નહી હે. આપ મરદાને ખુદા હે મેરી દસ્તગીરી કીજીયે.
 ઉસ વકત આપકે રૂબરૂ કુચ્છ નથા. ઉસી વકત એક ઝમીન
 દાર આયા ઓર આપકે રૂબરૂ અનાજ રખકર ચલા ગયા.
 આપને એક મટકીમે ભરકર ઉસે દિયા જખ તક વો
 ઝિન્દા રહી ઉસ મટકીકા અનાજ ખતમ ન હુઆ,
 “લતાયફે કુદસી”મે લિખા હે કે આપકા અખિર વકત આયા
 તખ ખડે સાહબ આદે શેખુલ આલિયા ઉર્ફ શેખ ખુદાકે

પુલાયા. હાઝરીનને અર્જ ક્રિયાકે વો તો શેખ અખ્દુલ કુદ્દુસકે પાસ હે. આપકે યાદ કરતેહી શેખ અખ્દુલ કુદ્દુસ શેખ પુદ્દાકો લેકર રવાના હુએ જખ રદોલીમેં પહોંચે તો શેખકા વકત કરીખ થા. જખ હુશિયાર હુએ તો ફર્માયા, ફેહમ કરહમ ! ફેહમ કરહમ ! પુછા ફેહમ કયા, ફર્માયા. તવહીદે મુતલકકો ફેહમ કેહતે હેં. વકત ઇન્તિકાલ કરીખ આયાતો ઉનકો ખીરકયે ખિલાફત ઓર પીરાને ચિશતકી જુમલા અમાનત ઓર ઇસ્મે આઝમ મરહમત ફર્માયા ઓર અપના બા નશીન મુકરર કરકે વસીઅત ફરમાઈ કે જખ તુ યહાં જાએ તો મેરે ફરજંદકો તખીઅત કરકે પીરાને ચિશતકી નેઅમત દેકર મેરી જગા છોડીયો, યે વસીઅત કરકે બખુશી હક ! હક ! કેહતે હુએ ઇન્તિકાલ ક્રિયા. ખા'જને લિખા હે કે હાલતે સેહતમે શેખ પુદ્દાકો અપના સજ્જદા મુકરર ફરમાયા.

હઝરત શેખુલ ઓલિયા ઉર્ફ શેખ પુદ્દા શેખ મોહંમદ સાહબચિશ્તી એહમદીકે બડે સાહબજાદે ૩૭-શેખ પુદ્દા ૬૬૦ ઓર સજ્જદે થે. કરખે દુરવેશી મેં કમાલ હાસિલ કરકે મુરીદોંકી તરખી-અતમેં મુશગુલ હુએ. એક રોઝ રાતકો આપ સોતેથે આપકે એહલે ખાનાકી આંખ ખુલી, દેખાકે શેખ પલંગપર સોતે હેં ઓર શેખકી એક સુરત મુસલ્લેપર નમાઝ ગુઝાર રહીથી. આપ મુઝતરીખ હુઈ ઓર શોર મચાયા. આપકી આંખ ખુલી

તો મના ફર્માયા કે યે બાત કિસીસે ન કહેના. એહલે કમાલકો બાદ કસબકે સુરતે મિસાલી હાસલ હોતી હે. ઉસકો સુશી લોગ વબુદે મકતબ કેહતે હે. અમાનતહાયે ખાજગાને ચિસ્ત શેખ પીરકો ચોર ખિરકયે ખિલાફત શેખ મનસુરકો અતા ફર્માયા.

હઝરત શેખ મનસુર કદ૦ ને બહોત મુસાફરીકી ચોર શેખ જલાલ થાનેસરી જેસે બુઝુર્ગાને ૩૮-શેખ મનસુર કદ૦ દીનસે ફેઝ હાસિલ કિયા. ચોર બાદમેં શેખુલ એલિયા કે સબખદે હુએ. શેખ બુદ્દા કે મુરીદ શેખ અબ્દુર્રહમાનને આપકી સોહબતમેં રહે કર કમાલ હાસિલ કિયા શેખ મનસુર હમેશા સુકે ધલાહીમેં મશગુલ રહેતે. આંખેં આપકી કસંતે મુશાહિદેસે એસી સુખ રહેતીથીં કે ઉનકી તરફ દેખના મુમકીન નથા.

હઝરત શેખ કુતબુદ્દીન કદ૦ બી કામિલે વકત ગુઝરે હે. બહોતસે મકામાત તય કિયે ચોર ૩૯-શેખ કુતબુદ્દીન જિયાંતે હરમયન શરીફ્યનસે મુશર્ફ રદોલવી કદ૦ હુએ. અકસર શહેરોંકી સેરકી ચોર બુઝુર્ગાને વકતસે મિલે. થોડે દિન પાનીપતમેં રહે. બાદ હઝરત મખદુમ અલાઉદ્દીન અલી એહમદ સાબિરકી જિયારતકો પીરાન કલિયર હાઝિર હુએ,

અખડમ સાહબને ઈર્શાદ કર્માયા, કે તેરી ઉમર આખિર હુઈ. અપની હુકિયાં અપને બુબુગોં કે પેહલુ મેં પહોંચ્યા. ઉન્હોંને અર્જકી કે મેરે બુબુગોંને બડી બડી કમરેં પાઈ; મૈને કયા કુસુર કિયા કે પચાસ સાઠ બરસકા જાતા હું. હુકમ હુઆ કે તુને બીસ બરસ અપની ઉમરમેસે રેહ-મત ખાનકો દે દિયે હં. અબ જા ચોર અમાનત પીરાને ચિશત દુસરે કે સુપુર્દ કર, આપ વહાંસે રખસત હોકર રદોલી તશરીફ લાએ ચોર અપને ફરજંદ શેખ હમીદકો પીરાને ચિશતકી અમાનત સોંપી. ઉમર દેનેકી કૈફિયત યે હે કે રેહમતખાન શહનશાહ અકબર કે એક અમીર થે. ઉનકો શેખ પર બકોત અકીદતથી. એક બાર વો બહોત સખત બીમાર હુએ. હઝરત ઉસકી બીમાર પુરસીકો ગયે અઝ રાહે કરમ કર્માયાં કે મૈને અપની ઉમરકે બીસ સાલ તુઝે દિયે. વો ઉસી વકત અચ્છા હુઆ, સહબે “મકિતબા-સુલ અનવાર”ને લિખાહે કે સિદ્દિસલયે ઈરાદત શેખ અખડુ-રહમાનકા જો મુસન્નફ “મિરાતુલ અસરાર” હેં શેખ હમીદુદ્દીન ખિન શેખ કુતબુદ્દીન સે હે.

હઝરત કુત્બે આલમ શેખ અબ્દુલ કુદ-કુસ ગંગોહી

બિન શેખ ઈસ્માઈલ કદ૦ આરીફ

૪૦-શેખ અબ્દુલ કુદ- સાહબે અસરારથે. આલી હીમ્મત ઓર

કુસ ગંગોહી કદ૦ બે હિસાબ કરામત કે ધનીથે. એહલે

ઈસ્ક ઓર સિમાઅમેં મુમતાઝ થે.

અબ્દુલ ખિરકયે દુરવેશી અપને પીર શેખ મોહંમદ સાખિ-
રસે પાયા. બાદ શેખુલ ઈસ્લામ શેખ દુરવેશ મહમદ બિન

કાસિમ અવધીસે ખિલાફત પાઇ. ઓર સિદ્દિસલયે મદારિયા,

સોહર વરદિયા ઓર નિઝામિયામેં ઈબ્નઝત હાસિલકી. નિઝા-

મિયા સિદ્દિસલા તીન તરાહ અતા હુઆ, પેહલા શેખ

સદ્દફીન તખીબસે શુર હોકર હઝરત સુલતાનુલ મશાખયસે

મિલતા હે, દુસરે સૈયદ મોહંમદ ગેસુદરાઝસે મિલકર

શેખ નસીરૂદીન ચિરાગ દેહલીસે મિલતા હે ઓર તીસરા

મખદુમ જહાનિયાસે મિલતર મખદુમ નસીરૂદીન ચિરાગ

દેહલી તક પહોંચતા હે. યે બી મશહુર હે કે જસ વકત

સૈયદ અજમલ બહરાયચીને મખદુમ જહાનિયાસે નેઅમત

પાઈ તો હઝરત જસ કદર સિદ્દિસલોમેં ઈબ્નઝત યાફતા

થે સખકી ઈબ્નઝત સૈયદ અજમલકો દી, ઉન્હોને કુલ ઈબ્ન-

ઝત સૈયદ બુદન બહરાયચીકો દી, ઉન્હોને કુલ ઈબ્નઝત

શેખ અબ્દુલ કુદ-કુસ ગંગોહીકો દી. શેખ અબ્દુસ્સલામ

ઓર સૈયદ ઇબ્રાહીમસે બી ખિરકયે ખિલાફત પહોંચા. સાહબ

“મિસાતુલ અસરાર” રખાતે હે કે શેખ અબ્દુલ કુદ-કુસ કે

દાદા શેખ સફીઉદ્દીન મીર સૈયદ અશરફ સમનાની કે મુરીદ થે. કયામ ઉનકા રદોલીમેં થા. એક બાર સૈયદ સાહબ કછોછે તશરીફ લાવે. ઉસ ઝમાનેમેં શેખ ઇસમાઇલ સવા માહ કે થે. શેખ સેફુદ્દીન ઉનકો સૈયદ સાહબકી ખિદમતમેં લાવે. આપને ઉનકો ખ્યાર ક્રિયા ઓર ફર્માયા કે ચેલી મેંગ મુરીદ હે. ઇસકો ખુદા એક ફરજંદ અતા કરેગા જો ફૂએ આલમ હોગા. યુનાંચે એસાહી હુઆ. બાદ વફાત શેખ એલમદ અખ્દુલ હુક્ક પેદા હુએ. સ્થાને હોને પર શેખ કે રોઝે પર ઝાંડુ દેનેકા શોક હુઆ. એક રોઝ કિતાબ કાફિયા હાથમેં લિયે હુએ ચલે ગયે. અંદ-સે હુ હકકી આવાઝ હુઇ. ઓર એસી કૈફીયત પેશ આઈકે ચે બેહોશ હો ગયે. હઝરતકી રૂહાની જિયારતસે મુશરફ હુએ ફરમાન હુઆકે ઝાહેરી ઇદમ છોડકર અસલ કામમેં મશગુલ હા. ઉસ રોઝસે પઢના લિખના છોડકર ઇતાઅતે હકમેં મશગુલ હુએ. તમામ રાત ઇબાદત કરતે. કલી નીંદ આલી જાતી તે; શેખ ખડે હુએ જગાતે માલુમ હોતે ઓર દિનકો શેખ ખ્યારેસે સોહબત રેહતી. “લતા-યફે કુદસી”મે લિખાહો કે જમ કિસ્સા અપને દાદાકે લાઈ શેખ ફ. રૂહીનકા સુના કે ઉન્નાંને પચાસ બરસ પાની નહી પીયા થા, આપનેલી પાની પીના છોડ દિયા. બચપનમેં નમાઝકે વકતસે પેહલે મસ્જીદમેં આકર પેહલી સફમેં બેઠતે. જ્યેાં જ્યેાં નમાઝી આતે જાતે આપ પીછે હટતે જાતે ચહાં તક કે સબસે પીછે હો જાતે. નમાઝસે ફારિજ હોને પર નમાઝિયોંકી બુતિયાં

સીધી કરકે રખતે. સુખ્હાનલાહ ! કયા ઇન્કિસાર થા. “લતાયદ્દે કુદસી”સે નકલ હે કે જબ આપને પઢના તર્ક ક્રિયા તો આપકે વાલિદને આપકે મામું કાઝી હાનિયાતસે કહા કે લાનજેકી ખમર લે કે ઉસને પઢના ખિલકુલ છોડ દિયા હે. ઉન્હાંને ઉનકો ખુલાકર બહોત તાકીદ કી. ઉસી અરસેમેં એક મીરાસન હાયરા લિયે હુએ ગાતી નિકલી ઉસ પર આપકો વજ્હ હુઆ, ઉન્હાંને યે કૈફિયત દેખકર આપકે વાલિદસે કહા કે કુછ અદેશા ન કરો. નેક હોગા, ઇસકો મોઅલ્લમ દુસરી તરાહકા આહિયે જો ઇલ્મે ખાતિન પઢાવે ઉસ વકત શેખ ખાજગી મખદુમ સાઢેરેમેથે આપ સાઢેરે આયે ઓર કહાકે મેંને ઇલ્મ નહીં પઢા. શેખને ફર્માયાકે શગલે ખાતિન કર, જબ ઇલ્મે ઉસલ આ ગયા ફરેઆત કયા ચીઝદ. ચુનાયે એસાહી હુઆ કે જુસ કિસમકા મસલા હઝરતકે સમને પેશ હોતા, આપ ઉસકો હલ ફર્માતે, ઓર “લતાયદ્દે કુદસી”સે નકલ હેકે હઝરતકે મુબહિદે ઓર રિઆયતકી નોખત યહાં તક પહોંચી કે ખાના પીના ખિલકુલ છુટ ગયા. આતિશે રૂહાનીમેં એસે અફરોખતા હુએ કે સાંસસે કબાખકી ખુ આતી થી. કસી સાંસમેંસે ઉદ ઓર અંબરકી ખુશખુ આતી થી. ઇશકે ઇલાહીમેં અપનેકો સોખતા કર દિયા થા. સિર ઓર કાકુલમેંસે ધુંવા ઉઠતા માલુમ હોતા થા. જબ શેખ મોહંમદ સાહબકો માલુમ હુઆ તો ફર્માયા કે યે આતિશે ઇશક ઓર મુબહિદેમેં જલ ચુકા હે. ઇશાદ ફર્માયા કે ઇસકે સિરપર

શેખ ખાસી પાની ડાલા કરેં એર કસરત હરફ શરીફકે લિયે હુકમ દિયા. તાકે તરવીહે કલબ હો. અવલ અવલ આખ દોગેંસે બહોત દુર રેહતે થે. મુરશદકે ઘરકે તમામ કામ કરતે થે. હમેશા દુન્વેશી પોશાક પહેનતે થે. એક ખાર શેખ ખાજીને બહોત અસરારસે દુસરે કપડે પહેનાયે. બાદ ઉનકે ફિર લિખાસે દુરવેશી પહેન લિયા. બાદ નમાઝ ઇશાકે ઝિકે બેહર શરૂ કરકે સુખ્હો કરતે. “ ઇકિતખાસુલ અનવાર ” સે રિવાયત હે કે જીસ વકત હઝરત ગંગોહમેં આયે વહાં એક સન્યાસીકા મઠ બહોત દિલકુશા થા. આપને પસંદ આયા. ચાહાકે ઉસી જગા કિયામ હો. અંદર જાકર પુછ કે ગુરૂજી કહાં હેં. ઉન્હોંને કહા કે એક બરસ ગુઝરાકે ગુફામે હેં. ફક્ત એક છેદ દીવારમેં હવાકે વાસ્તે રખા હે. કિસીકી મજલ નહીં કે ઉનકે પાસ જા સકે. ઉસ છેદકે પાસ બેઠકર મુરાકબા કિયા. રૂહાનિયતને જસંદે મુખારકપર ગદમા પાયા. ઉસ છેદસે ગુફામેં આયે દેખાકે સાધુ હપ્સે દમ કિયે હુએ હે. ફિર મુરાકબા કરકે અપની રૂહસે ઉસકી રૂહકો હરકત દી. વો હુશિયાર હુઆ એર પુછા કે તુ કોન હે. વહાં કયોં કર આયા. આપને ફર્માયા કે ખુદાકા બંદા હું એર ઉસી કી કુદરતસે વહાં આ ગયા, મગર તુને અપના કામ કહાં તક પહોંચાયા. ઉસને જવાબ દિયા દેખો અલી પાની હો જાતા હું, એર પાની હો ગયા. હઝરતને ઉસ પાનીમેં થોડાસા કપડા લીગો લિયા. જબ વો હોશીયાર હુઆ તો આપને

ફર્માયા કે મેંભી પાની હોતા હું તુ ઉસમેં કપડા લીગો લેના ચુનાંચે હઝરત પાની હુએ ઉસનેભી કપડા લીગો લિયા જખ આપ હયઅતે અસલી પર આયે તો ફર્માયા કે અપને ઓર મેરે કપડેકો સુંઘ, પહેલે ઉસને અપને પાનીકા લીગા હુઆ કપડા સુંઘા દિમાગ ઉરુકા પરેશાન હો ગયા, ફિર હઝરતકે પાનીકે કપડેકો સુંઘા દિમાગ મોઅત્તર હો ગયા, ઉસી વકત મોઅતકિદ હુઆ, ઓર કહાકે મૈતો અપને ફન્નમેં કામિલ હું મગર તુમભી કામિલ નિકલે. અલબત બહુ ઓર ખુશખુકા તફાવત રહા. આપને ફર્માયા કે યે ખુશખુ ઇસ્લામકી હે ઓર વો બહુ કુફરી હે. ઉસ સાધુને કહા કે મુજેભી મુસલમાન બનાધયે આપને ઉસકો કલમા પઢાયા, વો ખસિદક દેવ મુસલમાન હુઆ, હઝરતસે બૈયતકી. મઝાર આપકા ઓર આબાદી આપકી ઉસી મઠમેં હે જો આજકલ સરાયે શેખકે નામસે મશહુર હે. લિખા હે કે આપકે બંડ સાહબઝદે શેખ હમીદુદ્દીન રદોલીમેં પેઠા હુએ, ગ્યારા બરસકી ઉમર થી તખ શાહાબાદમે આયે. વહાં શેખ રકનુદ્દીન મુસન્નિફ “લતાયફે કુદસી” પેઠા હુએ. વો લિખતે હે કે એક બાર મેંને તાલીમકે લિયે અર્જ કિયા કુછ જવાબ ન દિયા. મેંને હઝરતકે હુકમકે બગેર કુતબ ખાતેસે એક કિતાબ નિકાલી ઓર ઉસકી તેહરીરકે મુજબ નમાઝે આસ્ત ઓર ઇશિગક અદા કરને લગ, જખ મેં હાઝિરે ખિદમત હુઆ ફર્માયા અલી શગવે ઓરાહ ન કર, જો મેં કહું ઉસ તરાહ

મશગુલ હો. સુખ્દાનણીહ કયા કરફે ખાતિન થા. એક ખાર હઝરતને ખુદ કર્માયા કે મેરા ઇરાદા ખડકમે મખસુત હોનેકા નથા, ખલકે ચે ઇનાદા થા કે પહાડોંમે ઉમર ખસર કરે. મગર મજબુર હું કે મશાયખે વકતને મુઝે ખલીફા બનાકર સજ્જાદગીપર મિઠાયા. તો ખલકુલ્લાહકો ખૈયત દેની પ. “લતા-યફેકુદસી”સે નકલ હે કે વફાતસે તીન ખરસ પહેલે અપકો સુકુત હો ગયા થા. હમેશા એહદીયતમે મુસ્તગારેક રહેતે થે. કિસીસે ખાત ન કંતે થે. આપકે ફરજદ શેખ એહમદને પુછા કે સુકુત કિસ વખેહસે હે? કર્માયા કે મેરા વખુદ ઝિકકા દરિયા હો ગયા હે. હર વફત ખેહરે ફનાફી મેઝે આતી હેં ઓર ગર્ કરકે શહુદે હકમે લે જાતી હેં. ઇસ તરફ આને નહીં દેતી. ! તા. ૨૩ જમાદીઉલ આખિર સને ૯૪૫ કો વફાત પાઈ. મઝાર શરીફ આપકા ગંગોહ શરીફમેં હે. શેખ રૂકનુદીન ફરમાતે હેં, વફાતકે વકતલી ઇમાદતમેં મશગુલ થે. વફાતસે થોડી દેર પહેલે વુઝુ ક્રિયા ઓર દુગના નમાઝકા અદા ક્રિયા. ખેહોશ હુએ ઓર હક હક કેહતે હુએ વફાત પાઈ. આપકી ઉમર ૮૪ ખરસકી થી ૩૫ ખરસ રહોલાંમેં મુબહિદા ક્રિયા ૩૫ સાલ શાહાખાદમેં કયામ કર્માયા ઓર ૧૪ સાલ ગંગોહમેં ખસર ક્રિયે, શેખ રૂકનુદીન કેહતે હેં કે જબ કફન પેલના ચુકે તો મેંને સીનયે મુઆરકપર હાથ રખા તો કલ્ખકો હરકતથી ઓર ઝિક જારી થા. આપકે આત ખેટે થે, સખકે સખ આલિમ ઓર આરિફ થે. શેખ

રૂકનુદ્દીન મર્તાબા આલી રખતેથે ચુનાથે એક રોઝ રોઝથે હઝરત પર મજલિસે સિમાઅ થી. શેખ રૂકનુદ્દીનકો વજહ હુઆ ઓર નઝરે મરદુમાંસે ગાયમ હુએ. બહોત દેરકે બાદ લોગોંને આપકો દેખા. બાકી કમાલાત આપકી તસનીફતસે અહિર હેં.

શેખ અમદુલ કરીમ કદ. શેખ અમદુલ કુદ-હુસકે ફરઝંદ ઓર મુરીદ થે. બૈક ઓર ૪૧ શેખ અમદુલ શૈક. સખાવત ઓર શુખઅત, કરીમ કદ. ખવારિક ઓર કરામતમેં બેમી-સલ થે. એક બાર સુલતાને વકત આપકી જિયારતકો ચલા. હો વઝીર સ.થ થે, તીનોંને અપને વાસ્તે એક એક ખાના મુકરર કીયા. ઓર ખયાલ કીયા કે અગર હમારી ખાહિશકે મુજબ ખાના દીયા તો શેખ ઝરૂર કામિલ હેં. જબ હાઝીરે દરગાહ હુએ તો બાદશાહ કે આગે હિરનકે કબાબ રખે ગયે. નાન ઓર ચખની મીયાં બુદ્દા કે આગે ઓર હલવા મલેક મોહમદ કે આગે રખા ગયા. આપને ફર્માયાકે અદ્દાહ તઆલા અપને દોસ્તોં કે હુનિયાદ રોં કે આગે શરમીંદા નહીં કરતા. વાલિદકી વફાત કે બાદ હો બરસ ઝિંદા રહે. સને ૯૪૭ હીજરીમેં વફાત પાઠ. એક કિનામકે હાશિયે પર લિખા દેખા હે કે આપકે ૫૦૦ ખલીફે થે. મગર બે સાહબે ઇરશાદ ઓર

મથહુર હુએ વો યે હે. (૧) શેખ જલાલુદ્દીન મેહમુદ ફારૂકી થાનેસરી (૨) શેખ અબ્દુલ ગપુર આઝમપુરી આરિફ આર કામિલ સૈયદ થે. એક બાર આપકો જીન ઉઠાકર લે ગયે. એક મુદત ઉનકે મુદકમેં રહે, ઉનકી જમાનસે વાકિફ થે. શેખ અબ્દુલ હક મોહાદ્દિસ દેહલવી ફરમાતે હેં કે શેખ હમારે કબીલેસે થે. અકસર ઓરતોંસે સુના હે કે એક ઓરત પેદા હોકર આપકે ઘરકા સખ કામ કરકે ગાયબ હો જાતીથી. સને ૯૯૮ મે વફાત પાઠ. ઓર ચેહબી લિખા હે કે રસુલે મકબુલ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને બહાલતે ખાખ યે દરૂદ તાલીમ ફર્માયા “ અલ્લાહુમ્મા સલ્લે અલા મોહંમદીન વ આલેહી ખાઅદા અસમાએકલ હસની ” આપકે ખુલફાસે ચંદ સાહબ બાકમાલ હુએ હેં. જખ ઉનકી વફાત હુઇ તો મઝારમેં સે તીન બાર કલમયે હકકી આવાજ આઈ. સીંહાને ઓર પાઈતીસે નુરકે શોઅલે નિકલ કર આપસમેં મિલ ગયે ઓર કબર મેં સમા ગયે. (૩) શેખ ભુત્તા નુરબાઈ (બુત્તાહ) સહારનપુરી. દુરવેશ કામિલ ગુઝરે હેં. એકબાર ઉનકો જીનુ હંડા ગયા થા ઉસ હાલતમેં ગેબકી બાતેં કરતે થે. હઝરતને ઉનકે હાલસે આગાહ હોકર એક તાલીમ દિયા જીનકે બાંધતે હી અચ્છે રા ગયે. ઓર જો ગેબકી બાતેં કરતેથે ઉનકા મુશાહેદા હોને લગા. (૪) શેખ ભુરૂકે પેહલે યે દાયમુલ ખમર થે. (હંમેશા શરાબ પીતે થે) જખ જઝમયે ઈલાહી દામનગીર હુઆ. એક રાજ

હજરતસે મિલે. તોખાહ કી ઓર મુરીહ હુએ. ઓર ફકીરી અંજામ દેકર ઓલિયા હુએ. (૫) શેખ બહાઉદ્દીન, આલા દરજે કે પીર થે. (૬) શેખ અબ્દુસ્સત્તાર સહારનપુરી (૭) શેખ અબ્દુલ અહદ, જે કે શેખ એહમદ મુજદ્દિહ અલ્દેસાની સરહિન્દી કે વાલિહ થે. (૮) મીર સૈયદ રફી-ઉદ્દીન અકબરાનાદી (૯) શેખ અમ્દુર્રેહમાન, અકસર મકતુબ આપકે નામ લિખે ગયે હેં (૧૦) શેખ અબ્દુન્નબી “તઝકિરતુલ આરફીન” મેં લિખા હેં કે હુમાયું બાદશાહને આપસે બૈઅતકીથી. (૧૧) બંદગી શેખ ખાન મસતુર, આપકો મકામ ફના ફિર્સુલ હાસિલથા શેખ અબ્દુલ કુદ-હસકે હમદમ ઓર મેહરમે રાઝ થે.

હજરત શેખ અબ્દુલ કુદ-હસ ગંગોહી કે સિલ્સિલયે સામરિયા, નિઝામિયા, કાદરિયા, કલંદરિયા, કબીરિયા, સોહ-રવરદિયા ઓર મદારિયા મેં સી ઇંજાઝત થી.

હજરત શેખ બહાઉદ્દીન જોનપુરી કદ. શેખ મોહંમદ ઇસાકે ખત્તીફે થે. નકં ઓર તજ-ઝર શેખ બહાઉદ્દીન રીદમે યગાનયે અસ થે. કેહતે જોનપુરી કદ. હેં કે થે તાલિખે ઇદમી કરતે થે. કે શેખ હુસેન કે સાથ ગુજરાત સે જોનપુર મેં શેખ ઇસાકી ખિદમત મેં આયે. વોહ સાહબે કીમિયા થે. શેખ હુસેન ગુજરાતીને શેખ બહાઉદ્દીન સે બહોત ઇબલાસ પેદા કિયા.

એકબાર ઉનકો લેકર જંગલ મેં ગયે. ચોર કહા કે તુમકો કીમિયા બતાતા હું અપની હાજતકે મફક બના લેના ફિર મેં તુમકો દુસરા અમલ બતાવિંગા. શેખ બહાઉદ્દીનને અર્જકી કે બંદા તો દુસરે કીમિયાકા ખાહિશમંદ હે. યે સુનકર શેખ હુસેન બંદોત ખુશ હુએ. તરબીયતે ખાતિન ફર્માઈ. શેખ હુસેન ખિલાફત લેકર ગુલકા ગયે. ચલતે વકત શેખ બહાઉદ્દીનને અર્જ કી કે મુઝે મુરીદ કીજીયે. ફર્માયા કે તેરા પીર ઇમ્રી શકર મેં હે. મેરી સોહબતકે ફેઝાનકા હિસ્સા તેરા કીસ્મતમેં થા પુરા હુઆ. પન્ન શેખ બહાઉદ્દીન શેખ મેહમંદ ઇસા કે મુરીદ હુએ, ચોર માજહિદ મેં મશગુલ હુએ, અલી ખિલાફત નમિલીથી કે શેખ ઇસાકી વફાતકા વકત કરીમ આયા. શેખ બહાઉદ્દીનસે ફર્માયા કે તેરી ખિલાફત આગે સૈયદકે હે જો માનકપુરસે આયેગા. બાદ સૈયદ રાજ હામિદશાહ માનકપુરસે જોનપુર આયે. પેહલીહી મુલાકાત મેં ખિરકા ખિલાફતકા દિયા. સને ૯૪૭ મેં વફાત પાઈ. મઝાર આપકા જોનપુર મેં હે.

હઝરત શેખ ખાનુ ગવાલિયરી કદ. ખાજ હસન નાગો-

૪૩ શેખ ખાનુ રીકે મુરીદ થે. ચોર ચંદેરીમેં શેખ
ઇસમાઈલ સરમસ્તસે લી ખિરકા
ગવાલિયરી કદ. હાન્નિલ કિયા થા. ચોર ખાજ
ખુઝુર્ગકી રૂહાનીયતસે લી ફેઝ

પાયા થા. સને ૯૪૭ મેં વફાત પાઇ. મઝાર આપકા ગવાલિયર મેં હે.

હઝરત શેખ અલાઉદ્દીન બિન શેખ નુરુદ્દીન અબ્બેધની
 હઝરત બાબા સાહુબકી ઓલાહ સે થે
 ૪૬-શેખ અલાઉદ્દીન ઓર અવસાફે હમીદા ઓર અબલા
 અબ્બેધની કદ૦ કે પસંદીદા રખતે થે. દુનિયા ઓર
 એહલે દુનિયાસે કુછ વાસ્તા ન રખતે
 થે. એશ, આરામ ઓર આસાઇશસે નફતરથી ઇસીસે આપ
 ફરીદે સાની મશહુર હુએ. રૂહાનિયત હઝરત કુતબુલ અક-
 તાબસે ફેઝયાબ થે. આપકે પાસ એક દુરવેશ આયા ઓર
 કહા કે મેરે પાસ તિરયાકે અકબર હે. ઉસકે ખાનેસે
 ફેસેહી ઝેડેર ઓર સાંપકે કાટેકે ફેરન આરામ હેતા હે.
 આપને ફર્માયા કે મેરે પાસ લી તિરયાકે આઝમ હે.
 ઇમતિહાન કે વાસ્તે એક ઝિન્દા ચિડિયા મંગાકર ઉસે કદરે
 સુખબુલ દિયા વો મર ગઇ. બાદ થોડાસા ખામ કુતબુદ્દીન
 કે લંગરકા કાક પાનીમે પીમ કર ચિડિયા કે મુંડમે ડાલા,
 વો ઝિન્દા હોકર ઉડ ગઇ. વિલાદત આપકી સને ૮૪૨ મેં
 ઓર વફાત ૯૪૮ મેં હુઇ.

હઝરત સુલ્તાન જલાલુદ્દીન કુરેશી કદ. ખાનદાને
 ચિસ્તિયાકે કામલીન ઓલિયા મેં સે
 ૪૫-સુલ્તાન જલાલુ- હે. બાતિન મેં સાલિક, અહિરમે મજ-
 દીન કુરેશી કદ૦ ઝુબ, સાહેબે હાલ. મુજર્હ તારિક,
 ઓર સિફ એક લુંગી પહેનતે થે.
 અહોત બડે આલિમ થે ઓર હરેક ઝખાન બાનતે

ઝોર ઉસમેં ખાત કરતે થે. નિહાયત સેહત ઝોર ફેસાહતસે ખાત કરતે થે. એક ખાર સુખ્હાકી નમાઝ, જામે મસજીદમેં આગે, ખડે હોકર પઢાને લગે, મગર કિરાઅત એસી લમ્બી શુરૂકી કે દિન નિકલ આવા. થે ખાત લોગોંકો નાગવાર શુઝરી ઝોર ચરચા શુરૂ હુઆ. આપને મઝબુતીસે જવાબ દિયે. જખ વોહ લોગ ગરમ હાને લગે તો આદતકે મુજબ ઉઠ કર જંગલકો ચલે ગયે. આપ મુરીદ ન કરતે થે. ઝોર કેહતે કે મેગ હુશામ નામી મુરીદ હે જો જંગલોં મેં ફિરતા હં. આપકે મુરીદોં મેં સે એકને આપકે મલકુઆત જમા' કરકે આપકો દિખાયે. આપને ઉસ કિતાબકો કુવેમેં ડાલ દિયા. અકસર કલ્કકે વકન ચેહ ફરમાયા કરતે થે “હાસિલે ઇશ્કત સેહ સખુન પીશ નેસ્ત, સોખતમ, સોખતમ; ખાદિમ ખુદમ ખરખતા શુદમ સોખતમ” પાંચ ખરસ તક કિતાબ ઇલમે હકીકત પઢી. ઉસ અરસેમેં કિસી આદમીકા મુંક નહીં દેખા. ફરખ્તોંકે પત્તે આયે, એક રોઝ ફરમાને લગે, પેહલે મુઝકો ઇશકે મજાઝી પેહા હુઆ. ઉસીમેં જઝખયે ઇલાહી પીછે પડા. મેં સેહરચે અજમેરમેં ચલા ગયા. એક જવાન નિહાયત ખુમસુરત દેખા મેં ઉસકે પીછે હો લિયા. હાઝરીન મેંસે એકને પુછા, કે વોહ શખ્સ ખિઝર હેંગે. આપને ફરમાયા હઝસ્ત ખિઝરકે દેખનેકી પેહચાન થે હે કે ઉનકે ઝહુરસે ખાદિશ હોતી હે વેહ જો મિલા વોહ મદાને જેબસે થા. ઝોર ફરમાતે હે કે જખ મેં મુરીદ

હુઆ તો મેરે પીરને ફરમાયા કે નોકરી કર. ચુનાંચે, એક શખ્સને ખુદ ખાસ્તગારી કરકે મુઝકો નોકર રખા. મૈને ખહોત માલ જમા ક્રિયા. પીરકા હુકમ હુઆ કે ઉસકો લુટા દે. મૈને લુટા દિયા. તીન ખાર માલ જમા ક્રિયા ઓર લુટા દિયા, આખિર પીરકે હમરાહ એક જંગલમેં ગયા, વહાં એક હુજરા થા. ફરે હુજરે પર રેહતા થા. ઓર પીર અંદર રેહતે થે. સીવાય સુખડાકી નમાઝ કે વકત કે ઓર વકત મુલાકાત નહોતી થી. પાંચ ખરસ ઈસી તરાહ ગુઝરે ઉસ અરસેમેં મેરે પીરને મુઝકો તીનસો ઇલ્મ સિખાયે ઓર ફરમાયા કે જા. આગે આનેકા તેરા હૌસલા નહી હે. ઉસ રોઝસે ફિર પીરસે મુલાકાત નહી હુઇ ઓર અપને પીરકે ફિરાકમેં દીવારોસે સિર ટકરાયા કરતે થે. લિખા હે કે અગર કાંસેકો પુંક માર દેતે થે તો વોહ સોના હો જતા થા. દેહલી ઓર અત્રેમેં અકસર રહે હે. વફાત આપકી માંડવે મેં સને ૯૮૪ હીજરીમેં હુઇ.

હુઝરત સયદ સુલતાન બહરાયચી કદ૦ હુઝરત શેખ અલાઉદ્દીન અબ્બેધની કે ખલિફે થે. ૪૬ સયદ સુલતાન સતર હાંકને કે કાબિલ કપડા બહરાયચી કદ૦ પેહનતે થે. સિર નંગા રેહતા થા. ઝિકે જેહ કરતે થે. એક ખાસ્ત આપકી તવજ્જોહ સે મુસલમાન હુઇ. ઉસકે અકરૂબાને ખાદશાહ ખાખરકે હાકિમ મોહંમદ ઝમાનકી

અઢાલતમેં ઢાવા ક્રિયા હાકિમને શેખકો કહેલા લેખ કે ઉસ ઓરતકો અપને ઘરસે નિકાલ હેં. આપ શમશીર હાથ મેં લેકર નિકલે ઓર ફરમાયા ચેહ નહોગા કે મુસલમાનકો કાફરોં કે સુપુર્દ ક્રિયા જાય. અગર ધરાદા જગકા હે તો બંદા હાજિર હે દેખે ખુદા કયા કરતા હે. આખિર હાકિમ પર શેખ કે કહનેકા રોઅબ છા ગયા, ઓર બહોત નાદિમ હુઆ. વફાત હઝરતકી સને ૯૪૯ મેં હુઇ.

હઝરત સૈયદ અલી કિવામ કહ. સાહબે જન્મ ઓર ઝાકો શૌક થે. કલી લિખાસ દુરવેશી

૪૭ સૈયદ અલી કલી દુનિયાદારીકા ખાતકલુફ લિખાસ કિવામ કહ. રખતે થે. આપકો બહોત ફતુહ

થા. મસાકીનોંકો રોઝના મુકરર કર રખાયા. નિહાયત ફૈયાઝ થે. ખુદામ બહોત થે. મગર ચાલિસ બરસતક શખકો કિસી કામકે વાસ્તે કિસી ખિદમતગારકો નહીં જગાયા. એકબાર શખકો ખ્યાસ લગી, મુઆફિક આદત કે પલંગ કે નીચે પાની દેખા. ઉસ રોઝ ખિદમતગાર પાની રખના ભુલ ગયા થા. ખ્યાસને બહોત ગલબા ક્રિયા તો પલંગકે નીચે પાની દેખા, આખિર ગેબસે પાનીકા કુઝા હાથમેં આયા. ઉસે પીયા ઓર પરવરદિગારકા શુક બબલાયે મગર ખિદમતગારકો ન જગાયા. ઓર ફરમાતે હેં કે એકબાર મૈને રસુલે મકબુલ સ. અ. વ. કો ખાબમેં દેખા

કે ફરમાતે હેં કે અય અલી અપને દરવાજે પર નક્કારા બજવાતા હે મગર ખલકી ખબર નહી લેતા, મૈને અર્જ ક્રિયા કે યા રસુલુલ્લાહ નક્કારા આપકી હી ધનાયતસે હે, વર્ના અલી કયા ચીઝ હે. ફિર ફરમાયાકે ખલકે વાસ્તે હુઆએ ખેર કર, કે તુ મુસ્તિબબુદા'વાત હે. ફિર આપને ફરમાયા કે મુઝકો તા'બુબ હોતા હે કે લોગ કબ્વાલોંકે ફરમાઈશ કરતે હેં કે ફલાં ગઝલ ગાઓ. મુઝકો હર શય અચ્છી માલુમ હોતી હે. જો વોહ ગાતે હેં સખ પર શોક હોતા હે. વક્ત હઝરતકી સને ૯૫૦ મેં હુઈ મઝાર જોન-પુરમેં હે.

હઝરત શેખ અબ્દુલ રઝાક જનજના કદ. હઝરત

શેખ મોહંમદ હસન તાહિર કે ખલીફે

૪૮-શેખ અબ્દુલ થે. હઝરતકે રહે પાક કલંદરસે

રઝાક કદ૦ પેહલેસે નિસ્ખતથી. ખુદાખેડીકે મકામ-

પર મોઅતકિફ રહે હેં. એહલે બેત પાકસે

કમાલ અકીદતથી. હઝરત ગૌસે પાકસે લી નિહાયત એ'તેકાદ

થા. ઓર હઝરત લી ઉનપર બહોત મહેરબાનથે. હરએક કામમેં

મદદ ફરમાતે થે. શેખ અમાન પાનીપતસે તવહીદકે મસલે પર

બહોત શુદ્ધતગો રહી હે. બહોત બડે ઝાકિર ઓર મુત

ફકિર થે. આપકે મુરીદોમેં સૈયદ હસન ચિશ્તી કે મઝાર

ઉનકા લુધિયાને મેં હે શેખે વક્ત શુઝરે હેં. વક્ત આપકી

સને ૯૫૦ હીજરીમેં હુઈ મઝાર કર્યે ઝનઝાના મેં ઝિયા-
રત ગાહે ખાસો આમહે.

હઝરત શેખ યુસુફ માફૂં ખ શાહ જુસી ચિશ્તી કદ૦
હઝરત બાકી ઓલાદસે હેં. વલાયતે
૪૮-શાહ જુસી મોફ્ફીયર સાબિત કદમ રહે ઓર
ચિશ્તી કદ૦ હમેશા અન્નેધનમેં રહે. મુજહેદે ઓર
રિયાઝતકે બાદ નિદાયે ગેબીસે તીને
ભાઈયોં કે સાથ ઝમીનકે રસ્તેસે હજકો રવાના હુએ. જળ
વાપિસ આમેર મેં આયે ખાનદેશકે બાદશાહ આદિલશાહને
શેખકે કદમોંકો ગનીમત બના, બડે એઝાઝસે થોડે દિન
રખા. બાદ વહાંસે રૂખસત હોકર અન્નેધન આયે ઓર
અયાલો અતદ્દાલકે સાથ ખુરદાનપુર આકર રહેને લગે ઓર
વહીં સને ૯૫૦ મેં વફાત પાઈ.

હઝરત શેખ જલાલુદ્દીન થાનેસરી કદ૦ શેખ અખ્દુલ
કુદુસ ગંગોહી કે બડે ખલીફે થે.
૫૦-જલાલુદ્દીન આપકે વાલિદ કાઝી મેહમુદ બદખસે
થાનેસરી કદ૦ હિન્દુસ્તાન આયે થે. તળ આપકી
ઉમર સાત બરસકીથી. મગર કુર્આન
હિફઝ કર ચુકે થે. ઓર સતરા બરસકી ઉમરમે ઉલુમે
અહિરી તેહસીલ કરકે શરઈ ફતવે દેને લગે થે. આપ જ્ઞાય-
મુદહર કાયમુલ્લયલ થે. લિખા હે કે શેખ અખ્દુલ કુદ-હસ

એક બાર ફિરતે હુએ થાનેસર આયે, વહીં આપને બચઅ-
તકી. બા'ઝને લિખા હે કે શેખ થાનેસરમેં ઇસલિયે આયે
થે કે એક બાર શેખ અપની ઇબાદતમેં થે ઓર હાતિફે
ગેબને નિદાદી કે જલાલુદ્દીન થાનેસરી કેા હમને તુઝકો
બક્ષા, ઉસકો અપના મુરીદ કર. ઉસી વકત શેખ થાનેસર
કી તરફ ચલ નિકલે. આકર દેખાકે આપ અપને મદરસે મેં
તુલબાકો પઠા રહેથે. શેખ એક કોનેમેં બેઠ ગયે. જખ શેખ
જલાલુદ્દીન તુલબાકો સબક દેકર ફારિગ હુએ તો હઝરતસે
પુછા કે આપ કોન હો ઓર કહાંસે આયે હો, શેખને ઇજાઝ
ઓર ઇનકિસારસે વેહદાનીયતકી ઓડીસી બાતેં કહીં ઓર
ઉનકે દિલકો અપને તુરે બાતિનસે રોશન કિયા. ફેરન
ઝાહિરી મેલ દુર હોતેહી જમાલે બે મિસાલકો દેખા,
કદમોંપર સિર રખા, હકે ઝાહિર હુઆ. ઉસી વકત મુરીદ
હુએ. શેખને અપને સીરસે કુલાહે ચાર તુરકી ઉતાર કર
ઉનકે સિરપર રખી ઓર ઇંદમે રૂહાનીયતમે કામિલ બનાયા.
પહેલે શગલ નહી અસબાત તલકીન ફરમાયા. બા'દ ઉસકે
સુલતાનુલ અઝકાર તાલીમ ફરમાયા. જખ યે કામ મુકમિલ
હુઆ તો શગલે સેહ પારાકી તાલીમદી, ઓર હરેક બાન-
દાનકે અઝકાર ઓર અશગલ તાલીમ ફરમાયે. આતિશે
મુબહહેમેં આપને મુતેકો જલાયા ઓર મકસુદે કુલ્હી
હાસિલ કિયા. સાહબ મિરાતુલ ઇસરાર લિખતે હેં કે આપકો
હમેશા ઇસ્તિગરાક રહેતા થા. વબુદ આપકા, સિમાઅ,

ઈબાદત, ઓરાદ ઓર આદાબે શરીઅતો તરીકતમે રહેતા થા. અસ્સી બરસતક બિલા નાગા રોઝ એક કુર્આન ખતમ ક્રિયા કરતે થે. એક રોઝ એક શખ્સ ખુશ આવાઝસે ગઝલ ગા રહાથા. આપ બાલા ખાને પરથે સુનતેહી બેહોશ હોકર નીચે ગિર પડે ઓર તડપને લગે. ઇસતિગરાક ઇસ કદર થા કે વક્તે નમાઝ બાદિમ બુલંદ આવાઝસે કાનમે અદ્વાહો અકબર કેહતા તબ હુશિયાર હોકર નમાઝ અદા કરતે. ઇકબાલ નામયે જહાંગીરીમે લિખા હે કે જલાલુદીન મોહંમદ અકબર આઝમ શહનશાહ મુકર્રમને જખતા. ૨ મહોર્મ સને ૯૭૯ હીજરી મેં અપને લાઈ મીરઝા મોહંમદ હકીમ કે સામને લશ્કર કશી કરકે પંબબકી તરફ કુચ ક્રિયા તબ થાનેસરમે કયામ ક્રિયા ઓર શેખ સાહબકી મુલાકાત કે લિયે ખાનકાહ શરીફમે આયા. મુલાકાત હોને પર હકાયક કે બહોતસે નુકતોં પર ગુફતગુ હુઈ. ચેહ શહનશાહ બુમલા ઉલુમમેં માહિર થા, મસલયે તવહીદ પેશ ક્રિયા. શેખને ફરમાયા—

આફતાબે દર હઝારાં, આબગીના તાફતા;
પસ બરંગે હર ચકે, તાબે ઇનોઆં અંદાખતાં.
બુમલા ચક નુસ્ત અમ્મા રંગ હાચે મુખ્તલિફ;
ઈખ્તલાફે દર્મિયાને, ઇનોઆં અંદાખતા.

ઓર નિહાયત અચ્છી તરાહ બાદશાહકો સમઝાયા.
ફિર શેખ અબુલ ફઝલને અર્જ ક્રિયા કે કિસ તરાહ વર્ચકિત કરેં ચે સુનકર આપ રોને લગે ઓર ફરમાયા કે,—

આહાએ ઇસ્તિક્તાયે દિલબર આહ ! આહ !

કય કમર તા'ઝીમ ખસ્તા, ખરતરે કૌનયનરા.

યેહ સુનકર બાદશાહ બી રોને લગે ઓર કહા કે
ખદેકી ફિકર કીજીયે. મેં ઇસ સલ્તનતસે ગુઝરા. આપને
ફરમાયા પેહલે અપના બનશીન મુકરર કરો, ઉસકે બાદ યે
ધરાદા કરો. તુમહારી એક સાઅતકી અદાલત ઇબાદત ઓર
ફકીરીકી હઝાર સાઅતોંસે અચ્છી હે. અદલ ઇન્સાફ કરના
ઓર ખલકે ખુદાકો નફા પહોંચાનાહી તુમહારી ફકીરી ઓર
દુરવેશી હે. યાદે ખુદાબી કરો ઓર સલ્તનતબી કરો. બાદ-
શાહ વહાંસે રૂખસત હોકર અપને જેમેમેં આયા. ઓર
શેખ નવાહે થાનેસરમેં સાલાર ઇસ્લાહકે મઝારકી ઝિયાર-
તકો બ રહેથે કે ફેઝી આયા. આપ ઉસકી ખાતિર ખાન-
કાહ મેં વાપિસ આયે. ફેઝીને સવાલ ક્રિયા કે અદલાહ
તઆલાને હેવાનાતકો ઇનસાનકી સવારીકે લિયે પેદા ક્રિયા
હે, અફસોસ હે કે આપ આદમિયોંખર સવાર હોતે હેં.
આપને ફરમાયા કે નિહાયત તા'જબુખ હે કે બાવબુદ ઇસ
કદર ઇલ્મો ફઝલકે અખતક યે અમર તેરી સમજમેં નહીં
આયા કે ખા'ઝે આદમી મિસલ ચાર પાયોં કે હેં. ખલકે
હેવાન ઉનસે બેહતર હેં. અદલાહ તઆલાને એસે આદ-
મિયોંકે હકમેં ફરમાયા હે કે ઉલાએકા ~~કદસા નમસ્~~
ખલ્લહુમ અદલાહ સખીલા. ફેઝી યે સુનકર શર્મિંદા હુઆ.
ફિર જખતક બેઠા રહા કુછ ખાત નકી, આખિર રૂખસત

હોકર ધાવનીમેં આયા ઓર રાજા બીરબલસે શેખકી તારીફ કી. ઉસી વકત બીરબલલી કદમ બોસીકો હાઝિર હુઆ. શેખને ઉસકી તરફ ખયાલ ન કિયા. આઝિર યે ઉઠકર ચલા આયા. જખ યે શેખ ગૌસ મોહંમદ ગવાલિયરીસે મિલને ગયા તો શેખને ઉસકી બહોત તા'ઝીમ કી ઓર ફર્શપર બિઠાયા. ઉસને પુછા ઓલિયા અદલાહ સખ મર્ત-બેમે બરાબર હેં. આપને બન્દેપર નવાઝિશ ફરમાકર મુમતાઝ ફરમાયા. જખ મેં શેખ જલાલુદીન થાનેસરીકી ખિદમતમેં હાઝિર હુઆ, ઉન્હોંને મેરી તરફ ખયાલ ન કિયા. શેખ મોહંમદ ગૌસ ગવાલિયરીને ફરમાયા કે બિરાદર જલાલુદીનકો કમાલ શહુદે આતી બહમ પહોંચા હે, દુનિયા ઓર એહલે દુનિયાકી કદર ઉનમેં કુછલી નહી રહી. વોહ તુમકો કયા ખાતિરમેં લાતે. કિસ વાસ્તે કે બાદશાહ ઓર ગરીબ મિસ્કીન ઉનકો બરાબર હેં. ઓર મુજમે અલીતક દુનિયાકે બા'ઝ બા'ઝ તાઅલુકાત બાકી હેં. બીરબલ ખુશ હુઆ ઓર કહા આપને બહોત મુનસપીસે ફરમાયા.

લિખા હે કે શેખ કમાલ કદરીકો હઝરતસે બહોત મહોબ્બત થી. તબકાતે હિસાબિયાસે નકલ હે કે આપકા એક મુરીદ થા કે ઉસકો તજદ્દિસે આતકા બહોત શૌક થા. ઇસ શૌકમેં બરસોં રિયાઝત ઓર મુજાહેદે કિયે, મગર વો હાલ મુનક-શિક ન હુઆ. ઉસકે દિલમેં ખતરા ગુઝરા કે મેં શેખ

નજમુદ્દીન કુખરાસે યુઝુર્ગ નહી કયોંકે ઉનકી એક નઝરસે આદમી સાહબે હાલ હોતા થા. ઉસી વકત આપકો ઉસકે ખતરે પર આગાહી હુધ નઝરે આશકાના ઉસપર હાલી કે વોહ તજદ્દિલએ ઝાત ઉસપર મુનકશિફ હુધ. મગર ઉસી વકત મર ગયા, કિસ વાસ્તે કે હોંસલા ઉસ તજદ્દિલકે દેખનેકા નહી થા. આપકેલી મકતુબાત હેં. ઇરશાદુત્તાલિ ખીનકે નામસે મશહુર હે. કલી પીરકે સામને બે વઝુ નહી આયે, શાહાબાદમેંલી બહોત દિનોં પીરકે પાસ રહે હેં. ઓર અપને પીરઝહોંસે નિહાયત અદમસે પેશ આતે થે. લિખા હે કે વકાતસે ચંદ રોઝ પેહલે અમાનત ખાજ-ગાને ચિશત ઓર ખિરકા ખિલાફત શેખ નિઝામુદ્દીન થાને-સરી સુમ્મા બલખીકો મરહમત ફરમાઈ. તા, ૧૪ માહે ઝિલ્હજ સને ૯૮૬ હીજરીમેં થાનેસરમેં વકાત પાઈ. ચંદ બલીફે થે જો મર્તાબયે કમાલકો પહોંચે થે. ૧, શેખ નિઝામુદ્દીન બલખી, ૨, શેખ અબ્દુશ્શકુર ૩, દાઝી મોહં-મદ સાલમ કીરાનવી, ૪, શેખ મુસા, ૫, શેખ ઇસા ઓર ૬, મીર સૈયદ ફઝલ સાકિને મોહાના ઝિલ્લે મેરઠ.

હઝરત શેખ નિઝામુદ્દીન બિન અબ્દુશ્શકુર બલખી

કદ૦ શેખ જલાલુદ્દીન થાનેસરી કે

૫૧-શેખ નિઝામુદ્દીન બલીફે, મઝહબ હનફી ઓર મશરબ

બલખી કદ૦

પીરકે આલિયા સાબરિયા રખતેથે. અપને

ભતીજે ઓર દામાદ થે. શરેહ લખઆત

ઓર રિસાલા બયાને હકૂત તબક, ઓર રિયાઝે અકદસ તફસીર કુર્આન મજીદ વ મઆવન હક્કાની આપકી તસનીફ તસે હેં. ઇન્મે શરીઅત ઓર તરીકતમેં બે મીસલ થે. લિખા હે કે શરેહ લમઆત મક્કે શરીફમેં તસનીફકી ઓર દુસરી શરેહ કલામે મજીદકી મદીને તૈયબામે તસનીફકી, વોહ તફસીરે મદની મશહૂર હે. આપ બાવઝુ લિખા કરતે થે ઓર લિખને કે વકત કોઈ આપકે પાસ ન જાતા થા. લિખા હે કે જબ આપ સજ્જાદે હુએ ઓર આપકે કમાલાતકા શોહરા બુલંદ હુઆ. શાહઝાદા સલીમ આપકા મોઅતકિદ હુઆ. આપને ઉસે બશારત દીથી કે તુ બાદશાહ હોગા. ઓર જબ ચેહ બાદશાહ હુએ ઓર નુરજહાં કે બેહકાનેસે શાહઝાદે ખુસ-રોસે નાખુશ હુએ. ઓર ઉનકો કેદ કરના ચાહા તબ ચે અકબરાબાદસે ભાગ નિકલે. થાનેસર પહોંચે તો શેખકી ઝિયારતકી. પિદર માદરકી શિકાયતકી ઓર અપને વાસ્તે દુઆ ચાહી. શેખને બહોત કુછ મુરખિયાના નસીહતેં ફર-માઈ કે હર હાલતમેં વાલેદેનકી ઇતાઅત (તાબે-દારી) ચાહિયે. ચેહ તો બયાસકી તરફ ચલે ગયે ઓર શેખકે દુશમનોંને મે.કા' પાકર બાદશાહસે અર્ઝ ક્રિયા કે શાહઝાદા ખુસરૂ બરાયે હુસુલે મતલબ શેખ થાનેસરી કે પાસ ગયે ઓર ઉન્હોંને ઉનકો બશારત સદતનતકી દી. ચેહ સુનકર જહાંગીર સખ્ત બરહમ હુએ ઓર હુકમ દિયા કે શેખ હિન્દુસ્તાનસે ચલે જાવેં, ફિર ન આવેં. હઝરતકો સફરકા

પેહલેહી ધરાદા થા, મજ્જે મોઅઝઝમા બનેકી તૈયારી કરહી રહે થે કે હુકમ પહોંચા. હઝરત હિન્દુસ્તાનસે ચલ-કર મકકેમેં આયે ઓર હજ અદા ક્રિયા. બાદહુ મદીને મુનવ્વરામેં કઇ બરસ રહે. ઓર “શરહુલ મઆની” તસ્નીફ ફરમાઈ. બાદ પયગમ્બરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલય હિસ્સલામકે રહાની હુકમસે બલખમે આકર મુકીમ હુએ. એક કૈફિયત પેહલે થેહ ગુઝરી કે કરીબ બલખકે આપ ચલે જાતે થે કે એક શખ્સ બલખકે હાકીમકી ઘોડી પર સવાર હોકર આતા થા, ઓર હઝરતકે ફરઝંદ શેખ અબુ-સઈદ ઘોડે પર સવાર થે. નરને માદાકી તરફ મૈલ ક્રિયા, ઓર ઘોડી પર પડા. વોહ શખ્સ ગુરૂરે હુકુમતમેં થા. ગુરૂસે હોકર શેખ અબુ સઈદકી પુશ્તપર કોડા મારા કે ઉસકા નિશાન હો ગયા. ઉંઠોંને અપને પિદરકો અપની પીઠ દિખાઈ, આપને અઝ રાહે જલાલ ફરમાયા કે અલી તક ઉસકી ગરદન નહી ટુટી. થેહ ફરમાતેહી વોહ ઘોડીસે ગિરા ઓર ઉસકી ગરદન ટુટ ગઈ. બા’દ ઉસકે બાદશાહ ઈમામ કુલીબાન ઉઝબુક હઝરતકા મુરીદ હુઆ. ઉસકે મુરીદ હોતે હી હઝારહા આદમી મુરીદ હુએ. ઓર લિખા હે કે સાતસો (૭૦૦) વલી હુએ. મગર ઉલમાએ શેહરકો હસદ હુઆ ઓર બાદશાહસે કહા કે શેખ જામે મસ્જીદમે નહી આતે. અપની ખાનકાહમેં જુદા નમાઝ પઢતે હેં. એક શેહરમેં દો જગાહ જુમાકી નમાઝ ના જાયઝ હે.

બાદશાહને આપસે અર્જ ક્રિયા કે જામે મરજુહમેં આકર નમાઝ અદા ક્રિયા કરેં તો ખેહતર હે. આપને ફરમાયા કે ઈમામ જામે મરજુહ રાફઝી હે. મેં ઉસકે પીછે નમાઝ નહી પઢુંગા. ચેહ બખર ઈમામ ઓર દીગર ઉલમાકો હુઈ. ઉન્હોને તમામ શેહરકો બરઅંગેજતા ક્રિયા. આખિર ચે રાય સબકી કરાર પાઈ કે યાતો શેખ ઈમામકા રિફઝ (રાફઝીયત) સાબિત કરેં, વર્ના બાદશાહ ઓર શેખ દોનોંકો કતલ કરો. ચેહ બખર બાદશાહકો હુઈ, ચેહ શેખકી ખિદમતમેં આયા. કુલ હાલ શેહરવાલોંકે મસ્જિદેકા અર્જ ક્રિયા આપને ફરમાયા કે બચ્ચા ફિકર ન કરો, અદલાહ તઆલા અભી આરા લેહ ખોલ દેતા હે. ચુનાંચે ઉસી વકત દસ બારા હઝાર હથીયારબંધ આદમી ખાનકાહમેં ધુસ આયે, ઈમામ નંગી શમશીર લિયે શેખકે પાસ આયા, ઓર ઝખાન દરાઝી કરને લગા. ઓર કહા કે તુને મુઝપર તોહમત રાફઝીયતકી લગાઈ હે. તેરા ખુન ગિરાના મુઝકે મખાહ હે. શેખને બાદશાહસે કહા ઇસકા મોઝા ચીર કર દેખો ઈમકે તલે કયા હે. અલગરઝ જખ મોઝા ચીરકર દેખા તો ઉસમેંસે કાગઝ નિકલાકે જુસમેં શેખચનકે નામ લિખે થે. જખ ખલાયકને શેખકી ચેહ કરામત દેખી, પેહલે ઉસ ઈમામકો કતલ ક્રિયા, બાદ સબને અપની ખતાકી માફી ચાહી, ઓર સિદક દિલસે મુરીદ હુએ.

ઇકિતબાસુલ અનવારકે મુસન્નિફ લિખતે હેં કે

નામ શાહેબદખકા નઝર મોહંમદખાન થા ઓર વોહ હરરોજ શેખકી ઝિયારતકે લિયે હાઝિર હુઆ કરતા થા. એક બાર આપ કેહિસ્તાને બદખકી સેર ફરમાતે હુએ એસી જગાહ પહોંચે કે જહાં પાની નથા. જબ વકત ઝોહરકા આયા અસા મુબારક એક પથરપર મારા ઉસી વકત ઉસ પથરસે મીઠે પાનીકા ચરમા બરી હુઆ. ઉસ પહાડસે કરીબ બે શેહર થા વહાં એક હકીમ રહા કરતા થા. ઉસને યેહ કરામત શેખકી સુનકર લોગોંસે કહાકે ઉસવકત સિતારયે આલી બુજે સરતાનમેં થા. ઇસ વજહેસે પાની નિકલ આયા યેહ કંછ કરામત નહીહે. ઇતિફાકન વોહ હકીમ શેખસે મિલને આયા. શેખકે ઉસકે કેહનેકા હાલ માલુમથા. ઉસકે લેકર જંગલમેં આયે, કે જહાં પાનીકા નિશાન તક ન થા, પેહલે ઉસ હકીમસે પુછા કે ઇસ વકત સિતારયે આબી બુજે સરતાનમેં હે. ઉસને ગૌર કરકે કહા કે ઇસ વકત આતશી બુજમેં હે. આપને ફરમાયા કે ઝમીનસે પાની ઇસ વકત બર આમદ હો સકતા હે. ઉસને કહા નામુમકિન હે. આપને અસા પથરપર મારાકે મીઠે પાનીકા ચરમા બરી હુઆ. યેહ કરામત દેખકર વોહ હકીમ ઇમાન લાયા ઓર મુરીદ હુઆ.

“ઇકિતબાસુલ અનવાર” મેં લિખા હે કે ઉસ વકત બદખમેં એક આલિમ ઓર સખી મદદ થાકે ઉસકે દસ્તે ગેબથા. ઓર ઇદમ કીમિયાકા ખુબ જાનતાથા ઓર શેખકેલી કામિલ ઓર સાલેહ ફરવેશ માનતાથા. જબ ઉસકી વફાતકા વકત

કરીબ આયા અપને નોકરસે શેખકે પાસ કેહલા લેબા કે ખુદાવંદ તઆલાને મુઝકો ખડે ખડે કમાલ ઓર ઉલુમ અતા કિયેહે. મેં અબ દોર ફાનીસે રૂખસત હુઆ ચાહતાહું. સિવાય આપકે કિસીકે લાયક નહી પાતા, આપ મેરે પાસ તશરીફ લાવેં મેં સબ આપકો ખતા હુંગા. આપને ઉસ નોકરસે કહાકે અપને આકાસે કેહકે ચેહ જીતને ઉલુમ હેં મદાને ખુદા ઉનકી તરફ નઝરભી નહીં કરતે, અગર મંદમે તૌહીદસે તુઝકો કુછ હાસિલ હે તો વોહ કાશી ઓર કામકા હે વર્ના ખૈર. નોકરને બકર આકાસે ખયાન કિયા. ઉસને ફિર અર્જ કિયા કે ઇસસે બેબેહરા (ખાલી) હું. આપને ફરમાયા કે ઉસકો ચહાં લે આઓ. અલ ગરબ જબ વોહ ખિદમતે શેખમેં આયા, આપને ઉસકો મંદમે તૌહીદ તાલીમ ફરમાયા કે ઉસકે દિલસે પરદયે દુધ ઉઠ ગયા, ઉસી વકત કામિલ હુઆ ઓર ઓલિયા હોકર મરા.

“ઇકિતખાસુલ અનવાર” મેં લિખા હે કે એક ખાર શેખ સેહરાયે ખલખમેં તશરીફ લિયે બતે થે કે એક મુરદા પડા હુઆ દેખા. ઉસકે કરીબ બકર મુરાકિખા ફરમાયા. માલુમ હુઆ કે ચંદે ઉસકી ઉમર બાકી હે. ખડે હોકર ફરમાયા. “કુમ બેઇઝનિલ્લાહ” વોહ ઉસી વકત ઝિંદા હો ગયા. વક્ત શેખ નિઝામુદ્દીન ધાનેસરી સુમ્મા ખલખીકી અઠવીં રજબ ખરોઝે જુમા સને ૧૦૩૬ મેં હુઈ. મઝાર પુર અનવાર ખલખમેં હે. સાહબઝાદે કઈ છોડે થે, જીનમે

સે શેખ મોહંમદ સઈદ બડે સાહબઝાદે થે જનકા ઝિક આગે આયગા. ઉન્હોંને થાનેસરમેં સકુનત અખિતયારકી. દુસરે સાહબઝાદે અબદુલ હક કરનાલમેં રહે. ઉનકી ઓલાહ કરનાલમેં હે ઓર ખા'અ સાહબઝાદોંકી ઓલાહ બદખમેં હે, કે જો રોઝયે મુખારકકી ખિદમત બજા લાતે હેં. ઓર ખુલકાએ હઝરતસે કે જો સાહબે ઈરશાહ ઓર હિન્દુસ્તાનમેં આસુદા હેં ચેહ હેં.

અબ્બલ સાહેબ સબજાદા બંદગી શેખ અબુ સઈદ ગંગોહી. દુસરે શેખ હુસેન ભુરે કે પેહલે મુરીદ શેખ જલાલુદ્દીન થાને સરીકે થે, બાદ'મેં તકમીલ ઓર ખિરકયે ખિલાફત શેખ નિઝામુદ્દીનસે હાસિલ કિયા. ત્રિખા હે કે એક બાર શેખ મોહંમદ સાદિકને શેખ હુસેન ભુરેસે પુછા કે તુમકો “ ફનાએ એહદ્દિયત ” કિસ વકત મયસ્સર હોતી હે. કહા કે જીસ વકત નમાઝકી નીચ્યત બાંધતા હું. ફિર ઉન્હોંને સેખ મોહંમદ સાદિક સે પુછા કે તુમકો “ ફનાએ એહદ્દિયત ” ઝાતમેં કિસ વકત મયસ્સર હોતી હે. ફરમાયા કે જબ સિમા' સુનતાહું મેં નહીં રેહતા. ઓર શેખ હુસેન ભુરે કે ખલીફે શેખ વલીમહંમદ નારનોલી હમેશા અકબરા બાદમેં રહે, કામિલ દુરવેશ થે. મઝાર શેખ હુસેન ભુરેકા ઓરમેં હે. તીસરે ખલીફે શેખ પાયંદા બનુરી કે નિહાયત સાહેબ કમાલ થે. શબકે વકત જબ ઝિકે જેહર કરતે જો

સુનતા વોહ “ લાઈલાહા ઇલ્લાહ ” કેહતા હુઆ મસ્ત
 ઓર મદહોશ હો જાતા થા. આખિર એહલે શેહરને આપકે
 પીરસે શિકાયતકી કે ઉનકે ઝિક્રી આવાજ સુનતેહી હમ
 લોગ બેહોશ હો જાતે હે, ઘર ખુલ્લે પડે રેહતે હે. આપકે
 પીર શેખ નિઝામુદ્દીનને ફરમાયા કે શેખ પાચંદા તુમ શખકો
 જંગલમેં જાકર ઝિક્ર ક્રિયા કરો. જંગલમેં ચેહ કેફિયત
 બહમ પહોંચી કે જખ લાઈલાહા કેહતે, દરખત સરનિગોં
 હો જાતે જખ ઇલ્લાહ કેહતે સીધે હો જાતે. ચૌથે સૈયદ
 અલાહબક્ષ લાહોરી. ચેહ સાયમુદ્દહર થે. એક મુઠી ખીલેં
 (ધાણી) આઠ રોઝમેં આપકે ઇફતાર કે ખર્ચમેં આતીથી.
 હમેશાં તક ઓર તજરીફકે સાથ રહે. અકસર લાહોર કે
 લોગ આપકો ખુદાખીન ઓર ખુદાનુમા કેહતે થે. શેખ
 આદમ બનવી ખલીફા શેખ એહમદ સરહિન્દીને
 લિખાકે તુમકો લોગ જમ્મ તરાહ કેહતે હે વોહ
 તુમહારી મરઝીસે કેહતે હેં યા બે મરઝી. અગર તુમહારી મર-
 ઝીસે કેહતે હેં તો ઇંસ અકીદયે બદલે તોખાહ કરો. દુનિયામેં
 જો રિવાયતે પરવર દિગારકા મોઅતકિદ હે વોહ મુદ્દિહ
 ઓર ઝિન્દીકી હેં. આપને ખત પઠકર ફરમાયા શેખ આદમ
 નેઅમતે રિવાયતસે મેહરૂમ હેં. મગર તુઝકો મુશરફ કરાતા
 હું. ચુનાંચે વોહ શખસ બેહોશ હુઆ દોપહરકે બાદ ઉસકો
 હોશ આયા સૈયદ અલાહ બક્ષસે અર્ઝકી કે અખ મેં ઉમ્મી-
 દવાર હું કે બાકી ઝિન્દગાની ખિદમતે હુઝુરમેં ગુઝારું.

આપને ફરમાયા કે અબકે તુ શેખ કે પાસ જા મેરા જવાબ
 દે ઓર હકીકતે રૂયતસે આગાહ કર ઓર ખમતબયે ઇલ્મુલ
 યકીન મુશરફ કરાયા. મઝાર ઉનકા લાહોરમેં હે. ઓર ઉનકે
 ખુલકાસે શેખ મોહમદ મિરઝાકે સરહિન્દમેં આસુદાહેં કામિલ
 દુરવેશ ગુઝરે હે. પાંચમેં ખલીફે શેખ અબદુલ કરીમ
 લાહોરી, છટ્ટે ખલીફે શેખ અલાહદાદ લાહોરી, ઉન્હોંને અક-
 સરકો સાહેબ હિદાયત બનાયા. 'ચુનાંચે દોસ્ત મોહમ્મદ સુફી
 ખન્દીકે ખલીફે થે. સાતવેં શેખ મુસ્તુફા, આઠવેં શેખ અબ-
 દુલ ફતહ, નવેં ખલીફે શાહ અબ્દુર્રૈહમાન કાશમીરી, દસવેં
 ખલીફે સૈયદ કાસમ ખુરહાનપુરી, ગ્યારવેં ખલીફે કાઝી અબ-
 દુલ હઈ પિસર કાઝી સાલમ કીરાનવી બારવેં ખલીફે શેખ
 સાદિક ખુરહાનપુરી. તેરવેં ખલીફે શેખ ફતહી ખુદા થે કે
 જુન્હોંને ખિરકચે ખિલાફત શેખ ઇસ્માઈલકો દિયા વોહ
 રેહને વાલે અકબરાબાદકે થે.

હઝરત શેખ અમાન પાનીપતીકા અસલી નામ અબ્દુલ
 મલેક ઓર મુલકકબ અમાનુલ્લાહ થે.
 પર-શેખ અમાન પાનીપતી યેહ હઝરત શેખ મોહમદ હસન કે
 મુરીદ, ઓર વોહ મુરીદ શેખ તાહીરકે
 ઓર શાગિર્દ શેખ મોરદ દિલબરીકે
 થે. કઈ ખાનદાનોસે ફેઝયાબ થે. મશરબે નેમતુલ્લાહ શાહી
 મેં દોવાસ્તેસે મિલતે થે. મસાયલે તૌહીદમેં દસ્તગાહ રખતે
 થે ઇલ્મે તસવ્વુફ ઓર મસાયલે તૌહીદમેં સાહેબે તસનીફ

હે. નકલ હે કે શેખ અમાનકી અકસર ચેહ કૈફીયત હુઈ કે નમાઝ મેં જખ ઐયાકા ના'બુદો વ અઈ-યાકા નસ્તઈન શુર કિયા ઉસીકો બાર બાર ચહાં તક કહા કે બેહોશ હો ગયે, ઝમીન પર ગિર ગયે, હાલત ચેહરેકી તગૈયુર હો ગઈ. આખિર જખ હોશિયાર હોતે નમાઝ કઝા અદા ફરમાતે. “અખબારૂલ અખ્યાર” સે નકલ હે કે એહલે ખૈતસે ઐસી મહોખ્ખતથી કે અગર આપ દર્સ ફરમાતે હોતે ચોર કોઈ બચ્ચા સૈયદકા આ જાતા તો કિતાબ બંદ કરકે તા'ઝીમકો ખડે હો જાતે ચોર ફરમાતેથે કે મેરે નઝદીક ફકીરીકી હો ચીઝ હે—અબ્વલ મહોખ્ખત એહલે ખૈત રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ દુસરે તેહઝીબુલ અખલાક. ચોર ફરમાયા કે અલામત મહોખ્ખતકી ચેહ હે કે ઉસકે મુતઅલ્લકીનકો મેહબુબસે ઝિયાદા દોસ્ત જાને. જો આશકે ખુદા હે વોહ ઉસકે હખી-બકો ઝુર્ર દોસ્ત રખેગા. ચોર રસુલ [સ.] કો દોસ્ત રખતા હે વોહ ઉસકે એહલે ખૈતકો જાનસે ઝિયાદા અઝીઝ રખેગા.

નકલ હે કે એકરોઝ આપને ફરમાયા કે જલ્દી મુઝકો સફર દરપેશ હે. શેખ ઝિક્રિયા અબ્બેધનીને અર્ઝ કિયા કે હમ કમતરીનબી પા રકાબ (સાથ) હોંગે. આપને ફરમાયા કે અગર સફર ઝાહિર હે તો બચારાં (દોસ્તોંકે સાથ) હે અગર સફર દુસરા હે તો ચારોંકો મેંને ખુદાકે સુપુર્દ કિયા. બા'દહુ ઘરમેં તશરીફ લેજાકર હરએક આદમી ચોર હર-

એક ચીજસે વિદા ફરમાકર કિતાબોં ઓર હુજરેસે વિદા ફરમાઈ. ઇસી અરસેમેં તપ ચઢી. ફરમાયા કે પાની ગરમ કરો. ઘડે ઓર બધની કૌરી લાઓ. આજ તમામ ઉમ્મકા વિસવાસ દુર હોતા હે. ચુંકે ઉસ રોઝ ગ્યારવીં થી, ઓર ઉર્સ સાલાના હઝરત ગૌસુલ આ'ઝમકા થા. ઇસ વાસ્તે ખાના તકસીમ ફરમાયા. હુસરે રોઝ સકરાતે મોત ગાલિબ હુઈ. બેહોશ હુએ. ઉસી હાલતમેં ફરમાયા કે ચંદ મશાયખ ફતવએ તવહીદ તલબ કરતે હેં. સુનાંચે ચંદ મસાયલ તવહીદ ફરમાકર બારવીં રબીઉસ્સાની સને ૯૯૭ હીજરીમેં વફાત પાઈ. આપકે ખુલકામેંસે શેખ સૈયુદીન વહ શેખ અબદુલ હક મોહમ્મદ દેહલવી ઓર શેખ રકનુદીન અબ્બેધની, શેખ તાબુદીન ઝિક્રિયા અબ્બેધની ચેહ મુસાહિબલી થે.

શેખ હમઝા હરસુ કુરેશી કહ૦ શેખ બકાઉદીન ઝિક્રિયા મુલતાનીકી ઓલાદસે થે.

૫૩-શેખ હમઝા ઓર મીર સૈયદ મોહમ્મદ ગેયુ દરા-કુરેશી. ઝકે ખાનદાનમેં મુરીદ થે, આપકી

ચેહ કૈપ્રીયત થી કે હર વકત ઇબા-

હતમેં રેહતે થે. સાહબે નેઅમત ઓર કરામત થે. પેહલે સિપાહિયોંમેં મુલાઝિમ થે. એક રોઝ મેહલે મુલતાનીકે પેહરે પર થે. રાતકે વકત ચેહ બચાલ આયા કે પેહરા દેના ઓર ઇતાઅત ઉસકી કરની આહિયે કે જો ખુદ મેરી હિકાઝત

કરતા હો. નકે મેં ઉસકી ઇતાઅત કંઠે કે જીસકી મેં હિફા-
જત કરતા હું. યેહ ખયાલ કરકે ઉસી વકત તારિક હોકર
અજમેર શરીફ તશરીફ લે ગયે. વહાં એક મજબૂબ હમઝા
નામ થે. ઉનસે નેઅમત હાસિલ કી. બાદહુ અદે શેખ
એહમદ મુજદ્દિદ શીખાનીકી ખિદમતમે રહે. બાદ તકમીલ
કરખએ હરસુ અપને વતનમેં જો નારનોલ કે કરીખ હે,
સકુનત અખિતયાર કી. ઓર જો શરીફ ખેઘદમ આપકી
ખિદમતમેં હાજિર હોતાથા ખરકતે ઇનકામેં (તાબેદારી)
હઝરતસે ખાઘદમ હોબતાથા. ઓર આપકો કુતુહાત લી
ખહોત હોતાથા. મગર કુલ ઉસી રોઝ તકસીમ ફરમાતે.
એહલે ખાનાકોલી મિસ્લ દુસરોંકે દેતે. આપકે એક મુરીદ
નકલ કરતે હેં કે શેખને મુઝે એક કામકે લિયે રંગીસ્તા-
નકી તરફ રવાના ક્રિયા. એક એસે જંગલમેં પહોંચ્યા કે
જહાં પાની ન થા. ઓર ખ્યાસને એસા સૂતાયા કે મૈને
મરને પર કમર ખાંધી. મગર દિલમેં મેરે યેહ ખયાલ હુઆ
કે પેહલે મશાયખ અગર મુરીદકો કહીં લેજતે થે તો
રાસ્તેમેં ઉસકો પાનીકી જગાહ દુધ મિલતા થા. ઓર મૈં
ઇસ જંગલમેં મરા ચાહતા હું. કે ચકાયક એક દેવડ (ધણુ)
ખકરિયોંકા આ ગયા ઉસકે પાસ એક મશક પાનીસે લરી
હુઇથી. મૈને ઉસસે પાની તલખ ક્રિયા. ઉસને કહાકે ઇસ
જંગલમેં પાની કહાં. ઇસ મશકમેં દુધ હે અગર ચાહે તો
પી લો. મૈને ઉસસે થોડા દુધ લેકર પીયા. બાદ થોડી દેરકે

ફિર ખ્યાસ લગી તો મૈને રેતમેં દેખા કે ચશ્મા ઠંડે મીઠે પાનીકા મૌબુદ હે. મૈને શુક પરવર દિગાર અદા ક્રિયા ઓર ખુબ પાની પિયા. ઓર તવબ્બોહ ખાસ પીર મુરશદસે હુમારા ઝિંદગી પાઇ. વક્રત શેખ હમઝકી ખડેલ “અખબાર.” તા. ૨૫ વી. રખીઉલ આખિર વક્રત શામ સને હપઝ હીજરીમેં હુઇ. નમાઝે મગરિખકી તીસરી રકાતકે સિજદેમેં થે કે ઇન્તિકાલ ફરમાયા. મઝાર શરીફ કરખયે હરસુમેં હે.

હઝરત શેખ હિસામુદ્દીન મુત્તકી કદ૦ ખાનદાને ચિશ્તમે

બરે ઓલિયાથે ઓર ખાનદાને સોહર

૫૪-શેખ હિસામુદ્દીન વરદીયાસે લી ફેઝાન હાસિલ ક્રિયા થા.

મુત્તકી કદ૦ એસે આશક અદલાહ થે કે માસિવા

અદલાહ કે કુછ કામ ન થા. ઓર

ઇત્તિકા એસા થા કે એક રોઝ એક શખ્સ ખાના લાયા આપને ઉસમેસે એક લુકમા ખાકર કહા કે કુદુરત મા'લુમ હોતી હે. શેખ અલી મુત્તકી ઇસકા કયા સબબહે. શેખ અલી મુત્તકીને કહાકે ખાના વબોહ હલાલકા હે. મગર જસ વકત હમસાયેકે ઘરસે આગ લી હે તો ચંદ તિનકે પુંસ કે ફિલા ઇબ્જત ઉસકે ઉઠા લિયે થે. ઉનસે આગ સુલગાઇથી. ચેહ સુનકર આપ ઉઠે ઓર જસકે ઘરસે આગ લાયે થે ઉસકે કુછ દેકર માફ કરાયા કે તેરે ઘરસે કુંસ બે ઇબ્જત લે ગયા થા. બાહહુ ઉસ ખાનેકો ખાયા. અવ્વલ અવ્વલ હઝરત

ખિરાજી જમીનસે કાશતં (ખેતી) કરકે દીન ગુઝારતે થે. આખિર ઉસકો લી છોડ કર ફાકાકશી અખતિયાર કી. આઠ આઠ રોઝ બગેર ખાયે ગુઝર જાતે થે. અગર કોઈ ખાના લાતા તો ખવજેહુ શુખ્હેકે ન ખાતે. ઇસકદાર ફાકાકશીકી કે ભુક કે સદમેસે મર ગયે.

નકલ હે કે એક રોઝ આપકે હાં મજલિસથી. એક શખ્સ ચલતે વકત ભુલસે આપકી જુતી પહેન ગયા. જખ ઉસકો મા'લુમ હુઆ, આપકી જુતી વાપિસ લાયા. આપને ફરમાયા, કે અખ મૈં નલુંગા જખ તક ઇસકી કીમત નદેહુંગા. કિસ વાસ્તે કે જો મેરી ચીઝહે સખ વકફ હે કોઈ મેરી ચીઝકો લે લે હરામ ન હોગી. ઝોર એસેહી ખાયઝીદ નામ આપકે પિસર થે, કે હમેશા ગોશયે તનહાઇમેં બેઠે રોયા કરતે થે. દુનિયા ઝોર દુનિયાદારોંસે કુછ સરોકાર ન રખતે થે. એક રોઝ એક શખ્સને એક રૂપિયા નઝર કિયા. આપને કહી રૂપિયા ન દેખા થા. પુછા કે ચેહ કયા હે, ઝોર કિસ કામ આતા હે. ઉસને કહા કે ઇસકો રૂપિયા કેહતે હેં. બાઝારમેં ઇસકો દેકર જો ચાહતે હેં સો લેતે હેં, તખ આપકો માલુમ હુઆ. વફાત શેખ હિસામુદ્દીનકી સને ૯૬૦ હીજરી મેં હુઇ.

હઝરત મીર સૈયદ અબ્દુલ અવ્વલ બિન સૈયદ ઉલાઈ
કદ૦ મીર સૈયદ ગેસુદરાઝ કે સાહબ-

પપ-સમયદ અખદુલ ઝાઢોંકે મુરીદ થે. ઉલુમે દીની ઓર
અવલ કદ૦ દુનયાવીસે આરાસ્તા વ પયરાસ્તા થે.

“ શરેહ ખુખારી ” મુસમ્મા બ “ ફૈઝુલ
ખારી ” ઓર “ ફરાયઝે સિરાજ ” નઝમ ઓર “ સફરસ-
આદત ” ઓર એક રિસાલા “ તેહકીકે નફસ ” મેં
બઈખારત ફારસી ઓર હીગર કુતુબ આપકી તસનીફત સે
હેં. ઓર અકસર કિતાબોંકે હાશિયે લિખે હેં. ઉમર આપકી
લગ્ની હુમ્. સાહબ “ મઆરિબુન્નખુવત ” નકલ કરતે હેં
કે આપકે ખુઝુર્ગ કર્મયે ફરીદપુર ઇલાકયે જૌનપુર કે રેહને
વાલે થે. આપકે વાલદ દકનમેં ચલે ગયે. આપ દકનમેં
પેદા હુએ ઓર વહીં ઈલ્મ તેહસીલ કિયા. આખિર ગુજરાતમેં
આયે, વહાંસે હરમયન શરીફ્યન ગયે. વહાંસે વાપિસ આકર
એહમદાબાદમેં રહે. ફિર બઈસ્તિદાએ નવાબ બેહરામખાન
ખાનખાનાં એહદે અકબરે આઝમ, દેહલીમેં તશરીફ લાયે
ઓર દેહલીમેં સને ૯૬૮ હીજરીમેં વફાત પાઘ.

હઝરત શેખ કાઝીખાન ઝફરાબાદી કદ૦ હઝરત શેખ
હસન તાહિર કે ખલીફે થે ઓર
પદ-શેખ કાઝીખાન સાહબે કરામાત વ ઝોહદો તકવા થે.
ઝફરાબાદી કદ૦ ઓર નફસ કશ ઓર તજરીફ વ
તફરીફસે દિન ગુઝારા કરતે થે. એક
આર હઝરત નસીરુદ્દીન મોહમદ હુમાયું બાદશાહને કુછ

નઝર કિયા. ઉસકો કુખુલ ન કિયા બદકે એક બાર સુદેહ કાગઝ પર અપની મોહર કરકે આપકી ખિદમતમેં ઇરસાલ કિયા કે જીસકદર રૂપે શેખ ગાહેં ખાનકહાકે ખર્ચ કે લિયે તેહરીર ફરમા લેવેં. આપને ફરમાયા કે હઝરત સુલતાનુલ મશાયખને કભી કિસી બાદશાહકા કુછ કુખુલ નહી કિયા મૈને લી અપને મુરશદકે રૂબરૂ એહદ કિયા હે કે કભી સિવાય ખુદા કે દુસરેસે તલબ ન કરેગા. વઝીરને આકર બાદશાહસે અર્જકી. બાદશાહને કહા ફિર બત, એાર કેહ કે આપકે ફરજ હોંકે વારતે હે. આપને સુનકર ફરમાયા કે ફરજ હોંકો અપના અખત્યાર હે. આખિર ફરજ હોંકે લી કુખુલ ન કિયા. યા'ની શેખ અબદુલ અઝીઝ બડે સાહબ ગાદેને વાપિસ કર દિયા. વફાત હઝરત કાઝીખાંકી બમકામ ઝફરા-બાદ સને ૯૬૮ મેં હુઝ.

હઝરત શેખ અબદુલ અઝીઝ બિન શેખ હસન તાહિર કદમ હઝરત શેખ કાઝીખાંકે પદ-શેખ અબદુલ ખલીફ થે. ચિશ્તિયા ખાનદાનકે મશ-અઝીઝ કદમ હુર હુરવેશ ઇદમે શરીઅત એાર તરીકતમેં ઇમિલ દસ્તગાહ રખતે થે. રિયાઝત એાર ઈબાદતમેં યગાના, હલીમ એાર નિહાયત તવાઝો કરનેવાલે એાર શરીક એાર મોહઝબિખ એાર ખલીફ થે. જીસકી નઝર રૂએ મુબારક પર પડતીથી હાલત તારી.

હો જાતીથી. વિલાદત આપકી સને ૮:૮ હીજરીમેં હુધથી. ઓર ખાતમા આપકા તારીખ ૬ જમાદિયુલ આખિર સને ૯૭૫ હીજરીમેં આયતે કરીમા “ફસુખ્હાનદલજી બેયદેહી મલકુતો કુલ્લો શયઅન^૧ ઈલય હે તુરજબીન ” કે સુનતેહી વુકુઅમે આયા “યાદગારે એહલે ચિશ્ત ” આપકી તારીખે વક્ત હે.

હજરત શેખ અલી મુત્તકી બિન હિસામુદ્દીન બિન

અબદુલ મલેક બિન કાઝીખાં ચિશ્તી

૫૮-શેખ અલી વલ કાદરી અલ શાઝલી અલ મદીની

મુત્તકી કંદ૦ કંદ૦ કે ખુઝુર્ગોંકા વતન જૌનપુર થા.

આપ ખુરહાનપુરમેં પેદા હુએ. આપકે

વાલિદકી કૈફિયત હે કે આપકે વાલિદ શેખ હિસામુદ્દીન

સાત ખરસકી ઉમ્રમેં ખમકામ ખુરહાનપુર શાહ બાબન

ચિશ્તી કે સિદ્દિસલયે ખાબ્ત ખુઝુર્ગ કે દુરવેશ થે મુરીદ

હુએ. જખ બડે હુએ બાદશાહોંકી ખિદમતમેં રેહકર બહોત

કુછ માલે દુનિયા જમા કિયા. જખ જખયે હક ગુલુગીર હુઆ

તો તમામ માલ દોલત રાહે ખુદામેં લુટા કર શેખ અબદુલ

હકીમ પિસર શાહ બાબનકી ખિદમતમેં રેહ કર ફવાયદ

કસીર હાસિલ કિયે. બા'દહુ ઝિયારતે હરમયન શરીફયનસે

મુશરફ હોકર, શેખ અબુલ હસન બકરી કુતબે વક્તકી

ખિદમતમેં રહે. બા'દહુ શેખ મોહમદ બિન સખાવી સે

તરીકયે કાદરિયામેં ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કિયા, ઓર તરીકયે શાઝલિયામેં શેખ અબુલ હસન શાઝલી સે બી ઇબ્નઝત પાઘ. ઓર તરીકયે મુદ્દયનામેં કે શેખ અબુ મુદ્દયન શોએખ મગરિબીસે હે, શેખ મોસુફસે ઇબ્નઝત હાસિલ કી. ઓર મઝ્કે મોઅઝઝમામેં સુકુનત અખત્યાર કી, કે શેખ ઇબ્ને હજર વગેરા ઉલમાએ મઝ્કા મુરીદ હુએ. ઓર આપકી તસાનીફસે કરીખ એકસો કિતાબોં કે હે. ખા'દહુ મુલકે ગુજરાતમેં તશરીફ લાએ. સુલતાન બહાઉદ્દીન વાલીયે ગુજરાતને નિહાયત ઇલ્તિબા કી કે મેં બરાએ કદમ બોસી હાઝિર હું. આપને કુબુલ ન ફરમાયા. આખિર સુલ્તાનને કાઝી અબદુલ્લા સિંધીકો સિફારિશ કે લિયે લેબ્લ. મજબુર આપને મંજુર કિયા. જખ સુલ્તાન ઝિયારતકો આયા ઓર એક કરોડ રૂપિયા સિફયે ગુજરાતી પેશકશ કિયા આપને વોહ રૂપિયા કાઝી અબદુલ્લા સિંધીકો દેકર ફરમાયા કે તુમ્હારે સખબસે યેહ કુતુહ હુઆ હે મેંને તુમકો દિયા. સાહબ “અખબારૂલ અખ્યાર.” ફરમાતે હેં કે બાદશાહ કે કિસી વઝીરને બરકત કે વાસ્તે શેખકી દા'વતકી. ચુકે દાવતકા રદ કરના મના' હે. આપને ફરમાયા તીન શરાયતસે દા'વત કબુલ કરતા હું. અબ્વલ જહાં ચાહું બેહું. દોમ બે ચાહું ખાઝી, સોમ જખ ચાહું ચલા આઝી. ઉસને શરાયત મંજુર કર લીં. જખ આપ દા'વત મેં ચલે દુકકા ખુશક રોટીકા જેખ મેં ડાલ લિયા. જખ ઉસકે મકાનપર

પહોંચે કરીબ સદર દાલાનકે ઝમીન પર બેઠ ગયે, ઉસ વઝીરને અર્જ કિયા કે દર્શ પર તશરીફ રખીયે. આપને ફરમાયા કે મેં મુઆફિક શર્તકે જહાં ચાહા બેઠ ગયા. જખ ખાના આગે આયા આપને ખુશક રોટી જેબસે નિકાલ કર ખાની શુફ'કી. ઉસને ખાને પરભી ઇસરાર કિયા. આપને ફરમાયા. મુઆફિક શર્તકે જી ચાહા ખાતાહું. ઓર વહાંસે ઉઠકર આપને મકાનપર ચલે આયે. આપ ફરમાયા કરતે થે કે જો ચીઝ વજહે હલાલસે હાસિલ હોતી હે આયા નહી હોતી. એક રોઝ ફરમાને લગે કે મેં કિશ્તીપર સવાર થા ઓર સફર દરિયાયે શોરકા થા કે નાગાહ તુફાન આયા. કિશ્તી ફટ ગઈ. હમ કઇ ફકીર એક તખતે પર રેહ ગયે. પાનીકી મોજેસે જો કિતાબેં મેરે પાસથી લીગ ગઈ. જખ વોહ તખ્તા કિનારે પર લગા, મેંને ઉન કિતાબોંકો ધુપદી. ઉનકે વરક જુદા જુદા કિયે. ઇનાયતે ઇલાહીસે એક હર્ફભી આયા નહી હુઆ. વહાંસે હમ કા'બેકી તરફ રવાના હુએ. રાસ્તેમેં ખ્યાસ લગી. વહાં પાની ન થા. હમને પરવરદિગારકી જનાબમેં દુઆકી ઉસને અપની રહીમીસે ખારિશ બરસાઇ. હમ સેરાખ હુએ.

નકલ હે કે વિલાદત હઝરત શેખ અલી મુતકીદી સને ૮૮૫ હીજરીમેં હુઈ. વફાત બવકત સુખ્હા હસરી તારીખ જમાદીઉલ અવ્વલ સને ૯૮૫ હી. મેં બમકામ

મકકા મોઅઝઝમા હુમ્, લિખા હે કે જળ મરઝુલ મોતમે
 મુખિતલા હુએ તો ફરમાયા કે મેરી અંગુશ્તે શહાદત જળ
 તક મુવાફિક ઝિક કે હરકત કરતી રહે સમઝ લેના કે અલી
 રૂહ બદનમે બાકી હે. જળ વોહ સાકિન હો જાએ તો
 મા'લુમ કરના ઇન્તકાલ કિયા. ચુનાંચે એસાહી હુઆ.
 આપકે ખલીફે શેખ અબદુલ વહાબ ફરમાતે હે કે એકબાર
 મેં શેખકે મઝારપર ઝિયારત કે લિયે ગયા. મૈને અર્ઝ
 કિયા કે મેં આપકે ખલીફેકી ખીદમતમે હું. મગર આપ
 અપને ખલીફે ચાંની મેરે પીરસે સિકારીશ કીજીયે કે
 મુઝપર ઝિયાદા ઇનાયત કરે. ઉસી શબ્દો મૈને ખવાબમે
 દેખા કે શેખ હનપ્રી મુસલ્લે પર બેઠે હેં ઓર મેં દસ્ત
 બસ્તા ખડા હું. શેખને ફરમાયા કે તુને જો અર્ઝ મેરી ઓર
 પર કી મૈને સખ મુની મુતમઈન રેહ. તેરે મકસુદ સખ
 હાસિલ હોંગે. “અબબાફૂલ અખ્યાર” મેં લિખા હે કે
 શેખકે ઇન્તકાલ કે બારા બરસ બાદ આપકે બિરાદરઝાદે
 ને ઠગાકી અર્ઝઝાને ચાહા કે જેસે શેખ અબદુલ્લા ચાફી
 કો ફુઝેલ બિન અયાઝકી કબરમે દફન કિયા થા ઇનકો લી
 કિસી એલિયા કે મઝારમે દફન કરે. આબિર ચેહ કરાર
 પાયા કે ઉનકો ઉનકે ચચા શેખ અલીકી કબરમે રખો.
 જળ ઉનકી કબર ખોલી દેખાકે લાશ મુબારક જેસીકી વેસી
 મોબુદ હે. કફન લી મેલા નહી હુઆ થા. હાલાંકે મકકેકી
 ઝમીનકી ખાસીયત હે કે ત્રીન માહકે બા'દ મુરદા બિલકુલ
 ખાકિસ્તર હો જાતા હે.

હઝરત શેખ અબ્બેધન જૈનપુરી કદ. શેખ બહાઉદ્દીન
જૈનપુરી કે ફરજંદ થે કે ઉમ્મ ઉનકી
પદ શેખ અબ્બેધન સો બરસસે ઝિયાદા હુઇ. સાહેબે
જૈનપુરી કદ૦ અઝમત ઓર મુબહિદ્દેમેં શોહરએ
આફક થે. આખિરમેં એસે ઝંઝિ હો
ગયે થે કે દો આદમી ઉઠાતે બિઠાતે થે. અકસર કમાલાત
હઝરત કે મશહુર હેં. વફાત હઝરત કી સને ૯૭૬ હી. મેં
જૈનપુરમેં હુઇ.

હઝરત શેખ હસન મોહંમદ ચિસ્તી વલ કાદરી સુમ્મા
સોહરવરદી કદ. બિન શાહ મિયાં
૬૦ શેખ હસન મોહંમદ જીવ બિન શેખ નસીરુદ્દીન
ચિસ્તી કદ૦ બિન શેખ અમજુદ્દીન શેખ સિરાજુ-
દ્દીન બિન શેખ કમાલુદ્દીન અદલામા કે
કુતુબ અકતાબે વકત ગુઝરે હેં. શેખ જમાલુદ્દીન રાજન
મા'રફ શેખ મેહમુદ રાજનકે સુરીદ ઓર આલિમે મુતા-
બહર ઓર ઇલ્મે તસવ્વુફસે ખુબ વાકિફ થે. બ તરતીબ
સુરીદોમેં યગાનએ અસ્થ થે. તક' ઓર તજરીદ બઢા હુઆ
થા. ઓર નિહાયત મુત્તકી થે. કેહતે હેં કે હઝરત અક-
બરે આઝમને એક બાર આપકી ખિદમતમેં બારા ગાંવકા
ફરમાન ઓર કુછ નકદ ઓર કુછ કપડા ઇરસાલ કિયા.
આપને કુતુબ ન ફરમાયા, ઓર ઝખાને ફેઝ તરજુમાનસે.

ઇરિશાદ કરમાયા કે જળ હમ બારા ગાંવકે ઝમીંદાર હુએ તબ ફકીરી કહાં? હમારે પીરોંનેલી એસા મંઝુર નહી કિયા હે. તબ ઉસ અમીરે સુલતાનીને કે બે વોહ લેકર ગયા થા અર્ઝ ફી કે ચેહ કપડે વગેરા ઓર નકદ તો ખાનકાહકે દુરવેશોં ઓર મસાફીનકો તકસીમ ફરમા દીજે આપને ઇરિશાદ કિયા કે ચેહ સલ્તનતકા માલ મશકુક હે. પસ જળ મેં ઇસકો મશકુક બનતા હું તો મુજસે ચેહ નહી હો સકતા કે મેં મુસલમાનોંકે હં. ઓર જીસકો બાદશાહકા જી ચાહે દે. ફકીર હમેશા બાદશાહે ઇસ્લામ ઓર કુલ મુસલમાનોંકે વાસ્તે દુઆ કરતે હેં લેનેકી કુછ હાજત નહી. ફકીરકે નઝદીક કુલ મુસલમાનભાઈ બરાબર હેં. વફાત હઝરતકી તા. ૨૮ જિલકાઅદ સને ૯૮૦ હીજરીમેં હુઈ. મઝાર શરીફ એહમદાબાદ ગુજરાતમેં જિયારત ગાહે આમ હે.

હઝરત શેખ મોહંમદ આ'ઝમ ચિશ્તી નિઝામી કદ.

હઝરત શેખ હસન મોહંમદ ચિશ્તીકે

૬૧ શેખ મોહંમદ ફરઝંદે નામદાર ઓર ખલીફે થે.

આઝમ ચિશ્તી કદ. અઠારા બરસકી ઉમરમેં ઉલુમેં આહે-

રીસે ફારિગ હુએ. કુર્આન મજીદ

કિરાઅતસે પઠતે થે. અવારિફ શરીફ હિફ્ઝ યાદ થે, ઇલમે

તસવ્વુફમેં કામિલ હસ્તગાહ થી. સાત બરસ સખત મુબ-

હોદ્દે ઓર રિયાઝતમેં મશગુલ રેહકર, કારે ફકર કમાલકો પહોંચાકર તરીકયે ચિશ્તીયા ઓર કાદરિયા, ઓર સોહર-વરદિયા, નકશખંદીમેં ખિરકએ ખિલાફત અપને વાલિદ શેખ હસન મોહમ્મદ ચિશ્તીસે હાસિલ કિયા ઓર કાશિફે હકાયક ઓર હકાયક વ મઆરિફ થે. આપકો ઇફતાર કમ થા. તમામ ઉમર કલો ચાંદી સોનેકો હાથ નહી લગાયા. જો કુતુહ હોતા વોહ શામતક મસાકીનમેં તકસીમ હો જાતા યહાં તકકે સુખહાકો લાંડારમેં ટુકડા રોટીકા ન રેહતા. દુસરે રોઝ ફિર ખુદા દેતા. ફિર ઇસી તરાહ ખર્ચ હોતા. આપકી તસનીફાતસે ૪૨ કુતુબ હેં. મિસલ આઈનયે વબુહ ઓર તરીકુરસાવેહીન ઓર આદાબુલ આરેફીન ઓર હિદાયતુલ મુરીદીન ચેહ મશહુર કુતુબ હેં. મેંને અપને દાદા હઝરત સુલતાન અબુઝફર સિરાજુદીન મોહમ્મદ બહાદુર શાહ સાની ચિશ્તી ફખરીસે સુનાહે કે ફરમાતે થે હઝરત શાહજહાં બાદશાહને સને જુલુસ દુસરેમેં તીન લાખ રૂપિયા નકદ ઓર પાંચ ગાંવકી સનદ ઓર એક કુલાહ ચાર તુરકી કે જો ખાસ બાદશાહકે હાથકી સિલી હુઈ થી ઓર એક ગુદડી કે જો તીન માહમેં સિલ કર તઈયાર હુઈ નવાબ ઇસ્લામખાન બહાદુર કે સાથ કરકે હઝરત કી ખિદમતમેં લેજી. નવાબ મોસુફ એહમદાબાદમેં પહોંચે તો સુબેદાર એહમદાબાદને ઇસ્તિકબાલ કિયા ઓર દોનો સાહબ ખિદમતે શેખ મેં આયે ઓર બાદશાહકા ખત ઓર

સનદ કે જો ખરીતયે ઝરખફતીમે થી પેશ કી. આપને ફરમાયા કે ઇસકો ખોલો દોનાં કાગઝ પેશ કિયે. આપને પેહલે ખતકો પઢા, ઉસકા હાલ મા'લુમ હુઆ. ફિર વોહ કિશ્તી કે જીસમેં ટોપી વગેરાથી મુલાહેજા ફરમાઈ, ઉસ વકત એક સૈયાહ દુરવેશ હાઝિર થા. વોહ ગુઢડીતો ઉસકો દી ઓર ટોપીકો મુખારક હાથ મેં લેકર સૈયદ એહમદ બગદાદીકો જો મુરીદાને ખાસસે થા ઉસકે સિર પર રખી ઓર ફરમાયા મૈંને તુઝકો ચેહ બિરકયે ખિલાફત અતા કિયા, ઓર ફરમાયા કે ચેહી તેરા તબક્કે હે. ચેહ વોહ કુલાહ હે કે જીસકો ઉસ બાદશાહને રોઝા રખ રખકર સિયાહે ઓર જીસને સિન્ને બુલુગસે આજતક આસ્માનકો બેવુઝ નહી દેખા. જીસને માલે સલ્તનતકો અપને ઉપર હરામ સમજા. જો બવજેહ હલાલ, ઐયામ ગુઝારી કરતા હે. ઓર ઉસી વકત ઉસકો શાહ વિલાયત કાશગરકા કરકે રવાના કિયા. ચુનાચે મઝાર સૈયદ સાહબકા નવાહે કાશગરમેં ઝિયારત ગાહ હે, બાહહુ નવાબ મોસ્કુસે ફરમાયાકે નકહ જો લાયા હે દરે ખાનકાહપર મસાકીનકો તકસીમ કરાદિયા બીય. ફકીર ઇસકદર માલકે રખનેકા મુતહન્નિમલ નહી હે. ઓર ફરમાનકી નિસ્ખત ફરમાયાકે ચેહ વાપિસ બાદશાહ કો દે દે, કે ઇસકે તાલિબ ઓર બહોત હે. મૈં અગર ઇસકો મંજુર કરતા હું તો બરોઝે કયામત અપને પીરોંકો કયા મુંહ દિખાવિંગા. ઓર બાદશાહકે લિયે એક તરખીહ સંગે

મુસાફી ઇનાયત કરકે રૂખસત કિયા. ચુનાચે વોહ તસ્ખીહ હનોઝ તખરૂકાતમેં મેરે પાસ મોબુદ હે. ઓર ફિર ફર-માયાકે હઝરત ખાજ મોહદ ચિશ્તી (રહ.) સે તા હઝરત મોલાના ફખર સાહબ (રહ.) કુલ ખાજગાને ચિશ્તકે તખરૂકાત મોબુદ હે. જનકે મેં અપની ઓલાદ ઓર જન સેલી જિયાદા અઝીઝ રખતા હું. વફાત હઝરત શેખ મોહમ્મદ અઝમ કી તા. ૯ રખીઉલ અવ્વલ સને ૧૧૪૨ મેં હુધ. મઝાર પુર અનવાર એહમદાબાદમેં હે.

હઝરત શેખ સલીમ ચિશ્તી બિન અહાઉદીન ચિશ્તી

કદ૦ હઝરત ખાખા સાહબકી ઓલાદ

ફર-શેખ સલીમ સે થે. હિન્દુસ્તાનમેં આપકો શેખ

ચિશ્તી કદ૦ સલીમ ચિશ્તી ઓર અરબમેં શેખુલ

હિન્દ કેહતે હે. આપકી વાલિદાકા

નામ ખીખી અહદ થા. આપકે આખાયે ફિરાસ કિસી ઝમા-ને મેં અબ્લેધનસે આકર લુધિયાને મેં મુકીમ હુએ. ઓર આપકે વાલિદ ખહુકમે ઇલાહી, દેહલીમેં તશરીફ લાકર સરાયે અહાઉદીન જિન્દાપીરમેં કે ચેહ ઉસ વકતમેં એક મોહલ્લા થા, કયામ પિઝીર હુએ. સને ૮૭૭ હીજરીમેં, શેખ સલીમ તવલ્લુદ હુએ. પેઠા હોતેહી પેશાની કે બલ ઝમીન પર ગિર પડે કે એક ધાન (ડાંગરકા દાના) આપકી તુરાની પેશાનીમેં ચુલ ગયા. ઓર નિશાન ઉસકા તમામ ઉમ્મ રહા. એક રોઝ ખુદ ફરમાયા કે જખ વોહ

દાના મેરી પેશાનીમે ચુલા મુઝકો બહોત તકલીફ હુઇ.
 મૈને ચાહાકે ઉસકો નિકાલું મગર યેહ અચાલ હુઆ કે
 તમામ આલમમે બદનામ હો બઉંગા, અલગરઝં આપકી
 ઉમર કઈ માહ કી થી કે આપકે વાલિદ દેહલીકો છોડકર
 કરબએ ફતેહપુરમે આ બસે વહાં આપકે વાલિદયનને ધનિત
 કાલ ક્રિયા. ઓર આપકે બડે લાઈ શેખ મુસાને અપકો
 પર્વરિશ ક્રિયા, બેઓલાહ હોને સે અપકો અપને ફરઝંદકી
 તરેહ પરવરિશ ક્રિયા. જબ આપ જવાન હુએ ઓર ધરાદા
 સફરકા ક્રિયા તબ બડે લાઈને રોકા ઓર કંહાકે મેરે
 ઓલાહ નહીં હે મેં ઓલાહકી જગાહ તુમકો દેખકર
 જતા હું. તુમહારી જુદાઈ મુઝસે સહી ન બાયગી. આપને
 ફરમાયાકે અલ્લાહ તઆલા તુમકો ફરઝંદ દેગા. આબિર
 બાદ નવ મહીને કે ઉનકે ઘર ફરઝંદ તવલ્લુહ (પેદા) હુઆ.
 આપ ફતેહપુરસે સરહિન્દમે આયે. મોલાના શેખ મુજદ્દુદીન
 મલેકુલ ઉલમા સરહિન્દીસે ઉલુમે ઝાહિરી. હાસિલ ક્રિયે
 ઓર કભી કભી કરબએ ભદાલી કે સરહિન્દકે કરીબ થા શેખ
 બદરુદીનકે મઝાર પર બાકર મશગુલ રહા કરતે થે ઓર
 સને ૯૩૧ મેં મકકે મોઅજમામેં બાકર હજ કરિયા ઓર
 બાદકી કઈ હજ કરિયે. ઓર એક મુદત તક મુબવર, રોઝયે
 તૈયબા રસુલે મકબુલ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ રહે,
 બાદહુ અરબ, ઓર અજમ, ઓર ખુરાસાન ઓર શામ
 વગેરા મુલ્કોંકી સેર કી, સોહબતે ખુઝુરઝાંસે ફેઝ હાસિલ

કિયે. ઉસી સૈરા સફરમેં કુતબુલ આરેફીન શેખ ઇબ્રાહીમ ચિસ્તીકે મુરીદ હોકર ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કરકે ફિર અરબ શરીફમેં આયે ઓર સૈયદ મોહંમદ વલી વ શેખ મેહમુદ શામી ઓર શેખ દજબ અલીકે ખિરકયે ખિલાફત અતા ફરમાયા. ઓર હઝારોં શુરફાએ અરબ મુરીદ હુએ. બાદહુ ફિર હિન્દુસ્તાનમેં તશરીફ લાકર પહાડી સીકરી પર રિયાઝત ઓર મુબહિદયે શાકકામેં મશગુલ હુએ. ઓર નિકાહ કિયા. ઓલાદ પેદા હુઇ ઓર ઇમારતે આ'લા, બાગ, ચાહ (કુવા) બનાયે. બાદહુ રુને ૯૬૦ હીજરીમેં હેમું બકકાલકી શોરિશકે સબખસે આઝિમે હરમયન હુએ. જબ બયતુલ્લાહમેં પહોંચે ચારોંસે ફરમાયા કે મૈં ચાહતા હું કે તર્કે તઆમ કરેં યા સુકુતે દવામ અખત્યાર કરેં. ચારોંને અર્ઝકી કે સુકુત (ચુપ રહેને) સે દરવાજયે ફેઝ બંદ હોબયેગા. આખિર આપને તર્કે તઆમ ફરમાયા. બાદ હકૂતે અશરેકે કદરે બેગોશતકે તઆમસે ઇફતાર ફરમાતે. ઇસ સફરમેં એહલો અયાલ હઝરતકે ફતેહપુરમેં થે. આપ નુરે બાતિનસે ઉનઝ હાલ માલુમ ફરમાકર પરિયોંકે હાથ ઉનકે અર્થકે લાયક નકદ લેજ દિયા કરતે

નકલ હે કે કાઝી બયાસુદીન કે કાઝી ઇબ્રાહીમઆબાહ ઓર આપકે બલીદે થે, ઉન્હોંને એક રોઝ અર્ઝ કી કે સુલતાન મોહંમદ આદિલ શાહસે ઓર બંદેસે મુલાકાત હે. મૈં બરાયે

સુલતાન જાતા હું ઉમ્મીદવાર હું કે અરપે ઇરાકી જે તવેલ્લયે ખાસમેં હે, મરહમત હો કે મેં ઉસ બાદશાહકી નજર કરૂં. આપને ફરમાયાકે ઇસ શર્ત પર હેતાહું કે બાદશાહ ઉસકો જુદા ન કરે. અગર ઓર કિસીકો દેદિયા તેર સુજીએ જવાલે ઇકબાલો હોલત હોગા. કાઝીને મોહકમ વા'દા કરકે ઘોડેકો લેકર બાદશાહકી ખિદમતમેં ગયા ઓર નજર કિયા. ઓર વા'દા શેખકા ખયાન કિયા. બાદશાહને કબુલ કિયા. આખિર એક ખાસાને ખારગાહે સુલતાનીને વોહ જોડા એક અર્મીરકો દેદિયા. આપને ફરમાયા કે ઉસને અપની હોલતકો ખરબાદ કર દિયા, ચુનાંચે ચંદ રોઝકે બાદ ઉસકે તમામ સુમાલિકમેં ફિતનઓ ફિસાદ ખરખા હુઆ કે ઇબ્રાહીમખાન સુરનેકે સાલા મોહમદ આદિલશાહ કાથા બાદશાહસે ખગાવત કી. આખિર બાદશાહમેં રેહનેકી તાકત નહોનેસે કાલિંજરકે કિલેમેં ચલા ગયા. બાદહુ અહમદખાન સુરનેકે જે અદલીકા બેહનોઈ થા હુમલા કરકે ઇબ્રાહીમકો સિંધ ઓર નવાહે દેહલીસે નિકાલ કર ગંગા તક કબજા કિયા ચાહતા થા કે આજે બે સને ૯૬૨ હીજરીમેં હઝરત હુમાયું બાદશાહને આકર બારે દીગર ઇનાને હુકુમત અપને હાથમેં લી.

મઆરિજુલ વલાયતસે નકલ હે કે સુલતાની મહેલાત અનનેસે પેહલે હઝરતને તમામ ફતેહપુર વાલોંસે ફરમાયા આ કે પંદરા ખરસકે બાદ યહાં ઇમારાતે આલી તૈયાર હોંગી.

તુમકો ચાહિયે કે અપને અપને મકાન કુશાદા બનાવો. વર્ના ગઝ ભરબી ઝમીનકા મિલના ચહાં દુશવાર હોગા. અકબરે આઝમકો આપ પર એતેકાદ આયા. આપકી દુઆસે શાહઝાદા સલીમ ચાને જહાંગીર બાદશાહ પેદા હુએ. શાહઝાદેકો તરબીયત ઓર પરવરિશકે લિયે બાદશાહને હઝરતકે હવાલે ક્રિયા. ઓર ફતેહપુરકી રીઆયા પર બાદશાહ મહેરબાન હુઆ. મહેલાતે શાહી, ઓર દુસરી આલીશાન ઇમારતોં તૈયાર હુઇ. ઓર અઝીમુશ્શાન શહેર તૈયાર હુઆ. લિખા હે કે એક રોઝ શેખ મહેલે શાહીમેં તશરીફ લે ગયે. ઉસ મહેલકો દેખકર ફરમાયા કે જો ઇમારત મૈંને દેખી હે ખિલાફ ઇસકે હે. ઉસી વકત નકશા નવીસ હાઝિર હુએ ઓર શેખકી મરઝીકે મુજબ નકશા તૈયાર હુઆ. બાદશાહને બહોત બડે ખર્ચસે મસજીદ બનવાઇ ઓર શેખકે લિયે ખાનકાહ તૈયાર કરવાઇ. તારીખે મસજીદ “ સાનીઉલ મસ્જીદે હુરામ ” હે. ઓર તારીખે ખાનકાહ “ ખાનકાહે અકબર ” હે. સુખ્હાનલાહ ! દેખનેસે તાઅલ્લુક હે. રૂએ ઝમીન પર એસી દુસરી ખાનકાહ નહી હે. શાહઝાદે સલીમકે પેદા હોનેકી કૈફિયત ઇસ તરાહ બયાન કરતે હેં કે શાહનશાહ અકબરે આઝમકો ઓલાદે નરીનાકા બહોત ખયાલ થા. એક રોઝ શેખસે અર્ઝ કી કે દુઆ કીજે અલ્લાહ તઆલા મુઝકો બેટા દે. આપને મુરાકિબા ક્રિયા બા’દહુ સિર ઉઠાકર ફરમાયા કે, તેરી તકદીરમેં બેટા નહી હે આલમે મજબુરી

હે. બાદશાહને ફિર અર્ઝ ક્રિયા કે હઝરત મેરી તકદીરમે હોતા તેા આપસે કયોં અર્ઝ કરતા. આપને થોડા સુકુત ફરમાયા. બાદહુ ઇરશાદ ક્રિયા કે ઇસ મુલકમે રાજપુતોંકી બહોત દિનોં સલતનત રહી. બેહતર હે કે કલ બાદશાહ બેગમ, હુબતર રાજા પહાડામલ કછવાહા ફકીરનીસે મિલને આવે. બમુબમ ઇરશાદ બાદશાહકે રાની મોસુફા દુસરે રોઝ આપકે ઝનાને મકાનમે આઈ. જબ ઉનકે આનેકી બબર હઝરતકો હુઈ આપ મહેલમે તશરીફ લાયે ઓર હઝરતકી બેગમસે ઇરશાદ ફરમાયા કે રાનીસા હિબાકી પુશ્તસે પુશ્ત મિલાકર બેઠો. ઓર ઉપરસે અપની ચાદર મુબારક દોંનોં સાહબોંપર ડાલકર અપની બીજીસે ઇરશાદ ફરમાયા કે ચૈહ બચ્ચા ઇસકો દે દો. વોહ ઉસ વકત હામિલાથી. બાદ થોડી દેરકે બાદ રાની મોસુફા સવાર હોકર મહેલસરામે દાખિલ હુઈ. કુદરતે ખુદાસે દુસરે રોઝસે, આસાર હમલકે નમુદાર હુએ. બા'દ ઇસકે બાદશાહ જબ આપકી ઝિયારતકો આવે આપને ફરમાયા કે મુબારક હો. અલ્લાહ તઆલાને તુઝકો ફરજંદ અતા ક્રિયા. મગર ઉસકા નામ મેરે નામપર રખના ચુનાંચે સને ૯૭૭ હીજરીમે શાહઝાદા સલીમ પેદા હુઆ. બાદશાહને બહોત દોલત મસાફીનકો દી. ચા'ની તીન કરોડ રૂપીયે નકદ ઓર તીન લાખ બીધે ઝમીન ઓર તીનસો ગાંવ ખેરાત ક્રિયે. શાહઝાદેકો એક બાર મોતિયોં ઓર એક બાર ચાકુત, એક બાર ઝમરૂંદ, એક બાર હીરે, એક બાર નીલમ,

એક બાર પ્રીરોઝે, એક બાર લાલે બદખશાનીકે હમરાહ તોલ કર ખેરાત કિયે. ઓર પા ખ્યાદા મંઝિલે તય કરકે હઝરત ખાબ બુઝુર્ગકી ઝિયારત કી. વહાંભી બહોત ચઢાયા ઓર ખેર ખેરાત કી. વહાંસે આકર શાહઝાદેકો શેખકી ખિદ-મતમેં રખા. યુનાંચે શાહઝાદે સલીમકે ખવારિક ઓર કરામાત કે બે બા'ઝ મોકેપર ઝહિર હુએ હેં તવારીખ દેખનેસે ઝહિર હોતે હેં.

નકલ કરતે હેં કે એક બાર શેખ હુબરેમેં મો'ત-કીફ થે, નમાઝકે વાસ્તે મસ્જીદમેં બાતે થે, દેખા કે એક ફકીર સોતા હે આપને ઉસકે સિરાને બાકર જગાયા, ઓર ફરમાયા કે ફકીરકો કિસીસે લડના નહી ચાહીયે. વોહ ફકીર શરમીંદા હુઆ ઓર અર્ઝ કી કે ખેશક મેં ખાબમેં લડ રહા થા. એક રોઝ એક શખ્સને આપકે રૂબરૂ બયાન કિયા કે હુખતર તાબક ગોપાલને બે નાયક ગોપાલ મશહુર હે બાદશાહે દેહલીસે અર્ઝકીકે અગર હુકમ હો તો બંદી દકન બાકર અપને પિતા ચાની બાપકી હદિયાં લે આયે. બાદશાહને ફરમાયા કે તેરે બાપકી હદિયાં કિસ તરાહ શનાખત હોંગી ઉસને અર્ઝ કિયા કે હમારે ખાનદાનમેં હડિયોંમેં સુરાખ હોતાહે ચેહ પહેચાન હે. શેખને ફરમાયા કે સુખ્દાનલાહ, ગવૈયે બે ફકત આવાઝ કરતે હેં એક સુરાખ હડિયોંમેં રખતે હેં. ઓર દુરવેશોંકી હડિયોંમેં તમામ સુરાખ હેં. ચેહ

ફરમા કર રાનકો ચીરા ઓર હડી દિખાઈ, હાઝરીનને દેખા
કે ઇસ કહર છેદ થે કે ખાના ઝંખુર (ભમરીકા ઘર) માલુમ
હોતે થે. ફિર ફરમાયા કે કદ્ર સરોદકી ફૂંકીર બનતે હે
ઝવૈયોંકો કયા વકુફ હે.

નકલ હે કે આપકે છોટે બેટેકા નામ તાબુદીન થા.
જબ ઉંનકી ઉમર સાલ ભરકી હુઈ આસાર કરામાત કે ઝાહિર
હેને લગે થે. એક રોઝ બીબી સાહેબાકી નઝરસે ગાયબ
હોગયે, જબ તલાશ કિયા તો બાલાખાને પર શેખકે પાસ
પાયા આખિર ઢાઈ બરસકી ઉમરમેં હી ફેત હુએ. ઓર
વફાત શેખ બરોઝ પંજ શુબ્બા (બુમેરાત) તા. ૨૫ રમ-
ઝાન સને ૯૭૪ મેં હુઈ. મઝાર ફતેહપુરમેં હે, આપકે
દો ફરઝંદ થે. શેખ અહમદ વ શેખ બદરૂદીન. આપને
બર વકત મન્તિકાલ ફરમાયા કે બાબા સાહબને બદરૂદીનકો
સાહબે સજ્જાદા કિયા થા, મેંબી બદરૂદીન કો સાહબે
સજ્જાદા કરતા હું. સબકો ઇસકી ઇતાઅત ચાહિયે. ઓર
ખલીફે હજરતકે મશહુર ગુઝરે હેં વોહ ચેહ હેં શેખ
અબદુલ વાહેદ વતન અકબરાબાદ, શેખ ઈમામ સરહિન્દી,
શેખ બુખારી, શેખ જલાલ, હાફિઝ ઈમામ, સૈયદ હુસેન,
શેખ હાજી હુસેન બુખારી, શેખ રકતુદીન; શેખ યાકુબ
કાશમીરી, શેખ વલી સાકિને મઉ, શેખ બદાયુની, શેખ
હુમીદ ગવાલિયરી, શેખ મહમદ ગોરી, શેખ મોહમદ

ખુખારી, શેખ ખ્યારા માંડવી, શેખ તકી ચાબુક, શેખ સૈયદ
જીવ દેહલવી, શેખ મોહંદ મુરદાલી, શેખ કમાલુદ્દીન, શેખ ફત-
હુદ્દાહ સંબલી વગેરા.

હજરત શેખ તકી ચાબુક કદ. કોમસે નુરબાદ્ ઓર

શેખ સલીમ ચિશ્તી કે ખલીફે, સાહેબે

૬૩-શેખ તકી કરામત વ ખવારિક ઓર ખાબરકત

ચાબુક કદ૦ ગુજરે હે. ઓર ખરાયે દેઈ જેહરે

માર (સાંપકે જેહર કે લિયે) અપકા

નામ નિહાયત મુફીદ લિખા હે આપ માનકપુર કે પડાડમે.

ખહોત રહે હે. વફાત સને ૯૭૨ મેં હુઈ.

હજરત શેખ મોહંમદ તાહિર ગુજરાતી કદ. શેખ અલી

મુત્તકી કે ખલીફે શે. ઓર કોમસે

૬૪-શેખ મોહમદ તાહિર બોહરે રેહનેવાલે ગુજરાત ઇલાકે કે

ગુજરાતી કદ૦ નેહરવાલે (પાટણુ-ગુજરાત) કે હે.

મગર જખ ફઝલે હક શામિલે હાલ

હુઆ સાહેબે ઇલ્મો ફઝલ ઓર કરામત હુએ. ઝિયારત

હરમયન શરીફ્યનસે મુશર્ફ હુએ. તમામ ઉલમા ઓર

કુકરાસે મિલે. ઓર શેખ અલી મુત્તકીકી ખિદમતમે રેહકર

ખિરકા ખિલાફતકા હાસિલ કરકે અપને વતનમે આકર

શિક્ક ઓર ખિદમતે કોમીકે દુર કિયા. અપની તસાનીફસે

ખલકુલ્લાહ કો ફેઝ પહોંચાયા. યુનાંચે આપકી જમા કી હુઈ

કુતુબ ચેહ હેં. શરેહ સહાબા મુસમ્મા બ મજમઉલખહાર,
રિસાલા તસહીર અસમાયે રિબલ, ઓર કાયદા થા કે રોશનાઈ
ખુદ ઘોટા કરતે થે. યહાં તક કે તુલખાકો સબક પઢાતે,
મગર કામ અપના કિયે જાતે થે. ઓર ફરમાતે કે “ હસ્ત
ખકાર દિલ બયાર, ઝબાન હર ગુફતાર.” ઈસ ઈલાકે મેં સે
શિક્ક ઓર બિદઅત દુર કરને મેં બહોત મશગુલ થે. કોઈ
ઢંકીકા નહી છોડતે થે. આખિર દુશમનોને મૌકા પાકર સને
૬૮૪ મેં શહીદ કર દિયા.

હઝરત શેખ નિઝામુદ્દીન બુખારી કહ. હઝરત શેખ

યુસુફ શાહ બુસીકે ફરજંદ થે. લિખા

કપ-શેખ નિઝામુદ્દીન હે કે બારા બાલ માંકે પેટમેં રહે.

બિખારી કહો જખ બારવેં સાલ પેદા હુએ બાદ

ચિદલા નહાનેકે આપકી વાલેદાને

આપકી તરફ દેખકર ફરમાયા કે બ્યારે

મેંને તેરે વાસ્તે બારા બરસ કડવી દવાયેં

બાઈ ચેહ સુનકર આપને આંખેં ખોલીં ઓર તખસ્સુમ

(સ્મીત) કરકે ફરમાયા કે અમ્મા વોહ તમામ દવાયેં મેંને

બી બાઈ હેં. મેં બારા બરસ તક આપકે શિકમમેં મોઅ-

તકિફ રહા. ચાલિસ દિન કે બચ્ચેસે ચેહ બાતેં સુનકર

આપકી વાલિદાકો હેબત માલુમ હુઈ. ઓર સદમે સે બાંબ

હક તસ્લીમ હુઈ (ગુઝર ગઈ). આપકી કુફી બીબી

અદલાદીને આપકો પરવરિશ ક્રિયા. જખ સિન્ને તમીઝ (જવાની)કો પહોંચે, મદ્રસે અન્નેધનમેં દસે ઉલુમ ક્રિયા. એક રાત બાબા સાહબકો ખાખમેં દેખા, કે કુલાહ ચાર તુરકી ઉનકે સિરપર રખી ઓર ફરમાયકે અય ફરજંદ અદલાહ તઆલાને તુઝકો ફકીરી અતાકી. પેહલે બકર ઝિયારત હરમયન શરીફ્યનસે મુશરફ હો. સુખ્હા તમામ કૈફીયત અપને વાલિદસે ખયાન કી. ઓર વાલિદકી ઈબ્બત કે મુજબ શેખ સોના, શેખ મેહમુદ, શેખ ભીકન ઓર શેખ હમીદુદ્દીન કે સાથ મકકે શરીફ આયે ઉધર આપકે વાલિદને અન્નેધન છોડકર કરમયે અસીરમે સુકુનત (વસાહત) કી ઓર અઈના આદિલ શાહ કો ઉનકી ખિદમતમેં ખહોત એતેકાદ હુઆ. જખ ઉમર હઝરતકી આખિર પહોંચી, મરતે વકત આદિલ શાહકો વસીઅતકી કે મેરા બેટા શાહ બિખારી ખુરકીકે રસ્તેસે હજકો ગયા હે. વોહ ઇસ તરફસે આયગા, ઉસકી ખિદમતસે દરગુઝર ન કરના. ઓર તેરે કુલ મતલબ ઉસસે હાસિલ હોંગે, ઓર શેખ હુસેનકો જીનકે બેટે સાહબ-ઝાદેકે સાથ હજકો ગયે થે ખિરકા ખિલાફત ઓર સનહ અતાકી ઓર ઇન્તિકાલ ફરમાયા. જખ હઝરત શેખ ભીકન મકકેસે વાપિસ આયે મોઝે બંગરી નાલા અતાવલીકે પાસ પહોંચે આદિલ શાહ ઇસ્તિકબાલકો આયા, નઝરાના પેશકશ ક્રિયા. આપને કુખુલ ન ફરમાયા.

કેહતે હેં શાહ ભીકનને પાંચ હજ ક્રિયે, મગર ચલનેમેં

કલી પીઠ કાબેકી તરફ નહીં કી ઓર ન જુતી પેહની. એક કુઝેમેં બિન્દુ રખા કરતે હે, જખ નીંદકા ગલખા હોતા, આપ ઉસમેં હસ્તે મુખારક ડાલતે કે બિન્દુકે ડંખકી અઝીયતસે નીંદ ન આવે. સાયમુદ્દહર ઓર કાયમુલ્લયલ થે. છ માહકે બાદ અપને હાથસે કુછ પકાકર ખાયા કરતે ઓર ચારેંકો તકસીમ ફરમાતે એસા કે તીનસો આદમિયોંકો પહોંચતા થા. એક બાર ચારેંને અઝકીકે હુકમ હો તો હમ લાખરીકી રોટી પકાવેં. આપને ફરમાયા કે તુમ ન પકા સકોગે. જખ વોહ લોગ બહોત મુલતલ હુએ. આપને ફરમાયા કે તુમકો અખત્યાર હે, અલ ગરઝ જખ જો પકાને બેઠા થા ઉસકી, આગ સુલગાતે વકત ડાઢી જલ ગઈ. આપને ફરમાયા કે મંચ ન કેહતા થા કે લાખરીકા પકાના બિખારીકા કામ હે.

લિખા હે કે જખ હઝરત પુરહાનપુરમેં ઠેરે તો શેખ મેહમુદકી ચેહ બિદમતથી કે વુઝુકે વાસ્તે પાની લાયા કરેં. ચુનાચે હઝરતને શેખ મેહમુદકો પુકારા. માલુમ હુઆ કે તાપતી નદીસે પાની લેને ગયે હેં. આપને અફસોસ ફરમાયા ઓર એક અસા ઝમીન પર મારા કે ઝમીનસે બકસરત પાની બારી હો ગયા. જખ આપ ઉસ જગાહસે ચલે તો પાની ભી પીછે હુઆ. અપને ફરમાયા અય પાની ઉતાવલ ન કર આહિસ્તા ચલ, ઉસી વકત તમામ પાની ઝમીનમેં ગાયબ હોકર મિસલ ચાનીકે ચશમેકે બારી હુઆ વોહ ચશમા ઉતાવલીહી મશહુર હે.

ઐના આદિલ શાહને ગિદ્ ઉસ ચશ્મેકે ખાનકાહ બનવાઈ. વફાત શેખકી સને લટપ હીજરીમે પુરહાનપુરમે હુઈ. મઝાર શરીફ ખાનકાહમે હે.

હઝરત શેખ ખ્યારા ચિશ્તી કદ૦ હઝરત શેખ સલીમ

ચિશ્તીકે ખલીફે ઓર અપને વકત કે

૬૬-શેખ ખ્યારા મોઅઝિઝ મશાયખમે થે. શેખ ઉનકો

ચિશ્તી કદ૦ બહોત મોતબિર સમઝતે થે યુનાંચે.

જુસ વકત શહનશાહ અકબર શેહ-

ઝાદેકો લેકર ખબ્બ ખુઝુર્ગ કે રોઝેકી ઝિયારતકે લિયે અજમેર ગયા. ઉસવકત હઝરત શેખ સલીમ ચિશ્તીને શાહઝાદેકી હિક્કાઝતકે લિયે આપકો હમરાહ કરદિયા થા. ઇતિફાકન જખ અજમેર શરીફમે પહોંચે શાહઝાદા બીમાર હો ગયા. શહન-શાહ અકબરને આપકો ખુલાકર કહા કે શેખને શાહઝાદેકી હિક્કાઝતકે લિયે તુમકો રવાના કિયા થા. કુછ તદારૂક કરો આપને કહા બે ઇન્જઝત શેખકે મંચ કુછ નહીં કર સકતા. ઉસી વકત શહનશાહકે હુકમસે ૩૦૦ કોસકી સાંઠની હાઝીર હુઈ. આપને શેખકી ખિદમતમે અરીઝા લિખા ઓર સાંઠની સવારકે હવાલે કિયા. ઉસને લેનાંકર શેખકે હુઝુરમે પેશ કિયા શેખને ઉસકે જવાબમે લિખા. શહન-શાહકી તસલ્લી કરદો. ઓર તુમ ખુદ ઉસકી બીમારી જઝબ કરો. યુનાંચે આપને એસાહી કિયા. શાહઝા-

દેકો ઉસી વકત આરામ હુઆ ઓર આપ કઈ માહતક
ખીમાર રહે. એક બાર આપ કિલેસે આતે થે ઓર શાહી
હાથી પાની પીને જાતે થે. એક ઉનમેસે મસ્ત થા. કઈ
આદમિયોં પર વાર કર ચુકા થા. આપકે ઉપર લપકા. જબ
વોહ કરીખ આયા આપ નમાઝ કી નિયત બાંધકર કિબલાર
ખડે હા ગયે. હાથી ફેરન હટ ગયા. શાહઝાદેકો આપસે
ઓર આપકો શાહઝાદે સે બેહદ ઉલ્કત થી. બચપનહી મેં
કસબે દુરવેશી કરાયા કરતે થે. ઇસી વજેહસે શાહઝાદેકો
જબજબ હો ગયા થા. જબ શાહઝાદા જવાન હુઆ આપ
માલવેમેં તશરીફ લાકર નરખદા કે કિનારે જહાં ઉત્તર ઓર
દખન કે મુસાફરોંકે આને જાનેકા ઘાટ થા, કયામ કરમાયા.
સને ૯૮૫ મેં. વફાત પાચે. ઉસી જગાહ મઝાર હે.

હઝરત શેખ રિઝકુલ્લાહ કદ૦ હઝરત શેખ મિસ્બા-

હુલ આશકીન મોહંમદ મલાવાકે
૬૬-શેખ રિઝકુલ્લાહ ખલીફે થે. આપકે વાલિદને દુધ પીનેકે
કદ૦ ઝમાને મેં હી હઝરત મિસ્બાહુલ

આશકીનકી નઝર કર દિયા થા. ઉન્હોંને
કરમાયા થા કે ચેહ મેરા મુરીદ હે, જબ આપકી ઉમર
ચાર સાલકી હુઇ મિસ્બાહુલ આશકીનને વફાતકી. ઓર
જવાનીમેં પીરો મુરશદકી તવજ્જોહસે આરિફ ઓર ફઝિલ
હુએ. ઇશકે ઇલાહી મેં યગાનચે દેહર થે. ખુબ સફર કિયે.

હિન્દી ઓર ફારસી જાનમેં શે'ર ખુબ કેહતે થે. ચુનાંચે રિસાલા પયમાયન ઓર જ્યોતિ નિરંજન ઓર સાર ખયન, હિન્દી જાનમે ઇલમે મા'રિકતમેં તસનીફ ફરમાઈ. તરતીબે મુરીદોમેં મશહુર કિતાબ “તજલિલયાતે કુલુબ” તસનીફકી. હિન્દીમેં આપકા તખલ્લુસ “રાજન” હે ઓર ફારસી મેં “મશ્શાકી” હે. હઝરત ખુઝરગાને દેહલીસે હેં ઓર શેખ અખ્ડલ હક મુહમ્મદ દેહલવી કે વાલિદસે પઢે થે. વફાત હઝરતકી તા. ૨૦ રખીઉલ અવ્વલ સને ૯૮૯ હીજરીમેં દેહલીમેં હુઈ.

હઝરત શેખ ઇસ્હાક કદ૦ ખાનદાને ચિશતકે ખુઝર-ગોંમેં સે હેં. બહોત બડે સૈયાહ ઓર ૬૮-શેખ ઇસ્હાક અકિર, ઓર મશાગલ ઓર ખુબ કદ૦ મુબહિદે કિયે હુએ થે. ઉમર લી બડી હુઈ અવાયલમેં આપકો શોક ફરજંદકા થા. જખ ખુદાને ફરજંદ દિયા, ઘરકો છોડ કર સિયાહત અખત્યારકી. ખા'જને લિખા હે કે આપકો ઓલાદકી તમન્નાથી. ઉમરે અઈશીમેં હક તઆલાને આપકો ફરજંદ અતા કિયા, તો રોઝ જુમાકા થા. આપને ખાદિમાસે ઇરશાદ ફરમાયા કે, જો કુછ મેરે ઘરમેં હે હાઝિર કર ઉસને અર્ઝ કિયા કે, ઘરમેં કયા હે જો હાઝિર કરે. આપને ફરમાયા જો કુછ હે વોહ લે આ. દોસેર અનાજ ઓર દો પુરાને

કપડે લાઈ. આપને ખેરાત કિયે, ચોર ફરમાયા કે ગવૈયે કે
 ખુલા ઉસને કહા દેનેકો કયા હે જો ગાનેવાલા આવે. ફર-
 માયા કે પગડી ચોર ચાદર અપની હુંગા. ઉસી અરસે મેં
 પડોસમેં કહીં ગાના હો રહા થા. ઉસકી આવાઝ સુનકર
 રોના તારી હુઆ. જખ બે અખત્યાર હુએ. ઉસકે ઘર આયે
 ઝરા ઠેર કર ફરમાયા કે આજ જુમા હે મૈને ગુસલ નહી
 કિયા. હજમકો ખુલાકર હજમત બનવાઈ, ગુસલ કિયા,
 ચારોસે રૂબસત હુએ ચોર કુરાન શરીફ પઢના શુરૂ કિયા.
 ચોર બાંબહક તસ્લીમ હુએ (ગુઝર ગયે.) વક્ત આપકી
 સને હદય હીજરીમેં હુઈ. મઝા શરીફ દેહલીમેં હે.

હઝરત શેખ ઝિન્દાપીર વલદ શેખ અબ્દુલ કબીર
 ચિશ્તી, સાબરી, પાનીપતી કદમ ઉસ
 ફત્ત-શેખ ઝિન્દાપીર ઝમાનેકે ઉમદા મશાયખમેંસે થે. ઝોહદ
 પાનીપતી કદમ ચોર તકવા ચોર ઉલુમે ઝાહિરી ચોર
 ખાતિની મેં કામીલ ચોર મુકમ્મિલ
 થે. આપકે ત્રીન લાઈ થે. ખડે લાઈ શેખ હુસેન ચોર શેખ
 ખુરહાનુદીન શેખ મેહમુદ આપસે છોટે થે. શેખ હુસેનને
 અપને આપકે સામને વક્ત પાઘથી. ઉનકે દો ફરઝંદ થે,
 અલગરઝ શેખ અબ્દુલ કબીરકી વક્ત કે બાદ સબખાહગી
 ખર આપસમેં મુનાકિશા હુઆ, બાદશાહને દો ફરીક કરદિયે
 થોડેકી દિનોં કે બાદ ઇદથી ઈદકી નમાઝકે વાસ્તે

દોનોં ફરીક શહેર કે બાહર નિકલે વહાં તલવાર ચલી. આખિર સબ્બાદગી શેખ ઉસમાન કે નામ મુકરર હુઈ.

સિયરૂલ અકતાબસે નકલ હે કે એક હિન્દુ ઓર એક મુસલમાન બાટ કામકે દો શખ્સ લડતે હુએ શેખકી ખિદમતમેં આયે. આપને દોનોંકે બયાન સુન કર મુકદમા મુસલમાનકી તરફ મેં ફેસલ કરકે ઉસકો ડિઓ દી. હિન્દુ બહોત ચિદલાયા કે આપને અપની કામકા પાસ ક્રિયા. આપને ચેહ સુનકર મુરાકબા ક્રિયા, બાદહુ સિર ઉઠાકર ફરમાયા કે તુમહારી દોનોંકી ઓરતેં હામિલા હે. જો સચ્ચા હે ઉસકે ઘર લડકા ઓર જો જુઠા હે ઉસકે ઘર લડકી પેદા હોગી, દોનોંને મંજુર ક્રિયા, બાદ થોડે દિનકે હિન્દુ કે ઘર લડકી ઓર મુસલમાનકે ઘર લડકા પેદા હુઆ તો ઉસ વકત દોનોંકા નિશાક મોકુફ હુઆ. લિખા હે કે આપ કે સાહબઝાદે શેખ નિઝામુદ્દીનને અપની મિલકતમેં નયા કુવા તૈઆર કરા કર આપસે અર્જ ક્રિયા કે ક્રાતિહા પઢિયે. આપને ફરમાયા એક ગાય ઓર કઈ મન આટા પકા કર પેહલે ફકીરોંકો ખિલા, મેં ક્રાતિહા પઢુંગા. ઉન્હોંને અર્જ ક્રિયા કે સિવાય એક બકરીકે મેરે પાસ કુછ નહી હે. આપને ફરમાયા કે જો મૈને કહા તીર બ હદફ હે. કુવા મિસ્માર હો બાયગા, અલગરઝ ઉસી રાતકો વોહ કુવા બેઠ ગયા વક્ત હઝરતકી સને ૯૯૯ હીજરીમે હુઈ મઝાર આપકા પાનીપતમેં હે.

હઝરત શેખ દાનિયાલ કદ૦ હઝરત શેખ રાજે હામીદ
 શાહ કે ખલીફે થે. ઓર ખાબા ખુઝુર્મ
 ૯૦-શેખ દાનિયાલ કી રહે પાકસે ફેઝયાખ ઓર રસુલુલ્લાહ
 કદ૦ સદ્દાહો અલયહે વસલ્લમ કે આશક
 થે. અબ્બાસખ એહવાલ ગરાયખ અત-
 વાર, બમેઉલ કમાલાત હુએ હે. ઓર ૧૧૧ બરસકી ઉમ્રમે
 સને ૯૯૪ હીજરીમે વફાત પાઈ.

હઝરત શેખ ફતહુલ્લા તરખન સંલલી ચિશ્તી કદ.
 હઝરત શેખ સલીમ ચિશ્તી કે ખલીફે
 ૯૧-શેખ ફતહુલ્લાહ થે. ઓર પીરકે હુકમસે ફતેહપુર કે
 તરખન સંલલી. પહાડ પર રહા કરતે થે ઓર મેહઝ
 ઉમ્મી (અનપદ) છે. ઉલમા આપકી
 ખેઇલમી પર એતેરાજ કરતે થે, કે ખેઇલમ વલી નહી હોતા.
 આપકે મુરીદ શેખ વજીહુદ્દીન કે નાગવારે ખાતિર ગુઝરા.
 એક વકત શેખસે ચેહ માજરા બયાન કિયા. ફરમાયા કે જો
 એતેરાજ કરે ઉસકે મેરો પાસ લા. વોહ એક મોલવીકે
 આપકે પાસ લાયે. આપને ફરમાયા કે મોલાના જીસ કિતાબ
 કે આપ કહે મેં પઢું. ઉન્હોને હિદાયા પેશ કી. આપને
 ફરમાયા અવ્વલસે પઢું, યા આખિરસે યા દરમિયાનસે.
 ઓર શેખ વજીહુદ્દીનસે ફરમાયા કે મેં જાનાની બે દેખે કે
 હિદાયા પઢતા હું તુ લિખ. યુનાંચે કઇ સફહે આપને લિખ-

વાયે ઓર ઉસ મોલવીકો દિયે. ઓર ફરમાયા કે કિતાબસે મુકાબલા કર. ઇસ કરામતકો દેખનેસે ઉલમા મોઅતકિદ હુએ. લિખા હે કે બાદ વક્ત શેખ સલીમકે ફતેહપુરમેં દુકાલકે સખખસે બહોત તકલીફથી. સાહબઝાદે શેખ એહમદ સાહબને એક ખત આપકે નામ લિખા. ઓર ખરસાતકે લિયે દુઆ કરનેકી આપસે ઇસ્તિદઆકી. ખત પહોંચ્યા ઉસ વકત આપ બમે મસજીદમેં તશરીફ રખતે થે. ખતકે પઢતેહી જંગલમેં બકર ધુપમેં બેઠ ગયે. ઓર બારગાહે ખુદાવંદીમેં ઇસ્તિબાકીકે જખ તક ફતેહપુરમેં પાની ન બરસેગા મેં ચહાંસે ન ઉડુંગા. આપકે સાથ બે લોગ ગયે થે ઉનસે ફરમાયા કે આસમાનકી તરફ દેખોકે ફતેહ પુરકી તરફ બાદલ આવે યા નહીં. લોગોંને દેખા ઓર કહા ઉસ તરફ ગેહરા બાદલ છાયા હુઆ માલુમ હોતા હે, આપ વહાંસે ઉઠે ઓર જવાબમેં લિખા કે અગર ખરવકત નમાઝે જુમા ફતેહપુરમેં બારિશ હુઈ હે તો લિખો, પસ ઉસી વકત ફતેહપુર પર અચસી બારિશ હુઈ કે ફિર બારિશકી હાજત ન રહી. આપકે રહાનિયત હઝરત ગૌસે પાકસેલી ફેઝ હાસિલ થા. વક્ત હઝરતકી સને ૯૯૯ મેં હુઇ.

હઝરત શેખ નિઝામુદ્દીન નારનોલી કદ૦ શેખ ખાનુ ચિશ્તીકે ખલીફે થે. મશાયખે વકત ઉર-શેખ નિઝામુદ્દીન ગુઝરે હે. આલીસ બરસ આપને.

નારનોલી કદ૦ તાલિખાને હકકો તા'લીમ ફરમાયા.

ઔર હર સાલ પાખ્યાદા નંગે પેર બ-
હાલતે ઔકો શોકો વજહે સિમા' નારનોલસે હઝરત ખાલ્લ
ખખિતયાર કાકી (રહ૦) કે મઝારકી ઝિયારતકો હાઝિર
હોતે થે. વહાંસે અજમેર જાકર મઝારે પુર અનવાર હઝરત
ખાલ્લ ખુઝુર્ગકી ઝિયારતસે મુશર્ફ હોતે. આપકે બડે
ભાઈ શેખ ઇસમાઈલલી શેખ ખાનુકે મુરીદ થે. શેખ ખાજગી
ચીરી ઔર શેખ મુનવ્વર કે મઝાર ઉનકા અકબરાખાદ
(આગ્રા) મેં હે નિહાયત મશહુર દુરવેશ હુએ હે. શેખ
ખાનુકે મુરીદ થે. વક્રાત આપકી સને ૯૯૯ હીજરીમેં હુધ.

હઝરત શેખ તાહા ચિશ્તી કદ૦ શેખ સલીમકે ખલીફ
થે. સફર ખયતુલ્લાહ મેં પીરકે સાથ

૯૯-શેખ તાહા થે. જખ શેખ હિન્દુસ્તાનમેં આયે

ચિશ્તી કદ૦ શેખ તાહાકો એહમદાખાદ ગુજરાતમેં
મુકરર ફરમાયા. શેખ મોહંમદ શેરવાની

ઔર દીગર તાલિખાને હકકો તરખીઅતકે વાસ્તે આપકી
ખિદમતમેં છોડા. ખાતિની ઇમ્તિહાન કે ખાદ ઉસ ઇલાકે કે
લમામ મશાયખ ફેઝયાખ હુએ ઔર શેખ મોહંમદ આઝમ
સાહબ ઔર શેખ તાહા સાહબાં દોનો ખુઝુર્ગોમેં કમાલ
ઇત્તિહાદ રહા. મઆરિબુલ વલાયતસે નકલ હે કે મુઝફર
શાહ હવાઈકા જખ ગુજરાતપર તસદ્લુત હુઆ. ઉસને શેખ
હી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અર્ઝ કિયા કે આપ મેરી

કમરમેં અપને મુખારક હાથસે તરવાર ખાંધે, કે મેં અકબર પર ફતેહયાબ હોકર તમામ હિન્દુસ્તાન કે અપને તસર્ફકમેં લાજિં. અપને ઇરશાદ ફરમાયાકે અહ્લાહ તઆલાને યેહ મુલક અકબરકો અતા કિયા હે, મુઝસે નહી હો સકતા કે મેં ઉસકે બદલને મેં કેશિશ કરે. યેહ સુનકર મુઝફર બહોત ગુસ્સે હુઆ ઓર કહા કે લશ્કરે અકબર કે પેહલે આપકે ખુનસે અપની તલવાર રંગીન કરતા હું. શેખને જવાબ દિયા કે આઠ રોઝકી મોહલત દે ખા'દ જો આહે કરના. પસ વોહ હફતા ન ગુઝરને પાયા થા કે ફોજ ફતહ મોજ બાદશાહી આ પહોંચી. ઓર ગુજરાતકો તાખ્તો તારાજ કિયા. મુઝફફર ફરાર હુઆ. બયાન કરતે હેં કે હઝરત શહનશાહ અકબરને યેહ મામલા સુનકર શેખકી બહોત ખિદમતકી. ઓર ઝિંદગી તક શેખકે અદબકા ખયાલ રખા. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૦૦ હિજરીમેં હુઈ.

હઝરત શેખ મિઠા ગાગરની કદ૦ દુરવેશે કામીલ થે.

ઓર રૂહાનીયત હઝરત શેખ ખુઝુર્ગસે

૯૪-શેખ મિઠા ફેઝયાબ થે. કામિલ ખીસ બરસ ખાજ

ગાગરની કદ૦ કે રોઝે પર રહે. એક દિન આવાઝ

સુની કે અય મિઠા તુઝકો બહક

પહોંચાયા. ઓર સાહબે વલાયત ગાગરનકા કિયા. વહાંકા

તસર્ફક તુઝકો બક્ષા. ખાજ કે હુકમસે ગાગરનમેં આકર

મુકીમ હુએ. હિદાયતે બદક ઓર ઇરશાદે મુરીદોમેં સશ-

ગુલ હુએ. ગાગરૂનકે પત્થરમેં ચેહ તાસીર હે કે ઉસકો ઘિસકર પિલાનેસે હેઝા દુર હોતા હે. ચેહ કેફીયત એસેહી બુઝુર્ગોંકી બરકતસે પેદા હુઇ. વક્ત હઝરતકી સને ૧૦૦૩ મેં હુઇ મઝાર આપકા ગાગરૂનમેં હે.

હઝરત શેખ કબીર બુલાહા કદ૦ શેખ તકી સોહવ-
રદીકે ખલીફે થે. મશાહીરે ઝમાનાસે
ઉપ-શેખ કબીર હુએ હે. અપની વલાયતકો તરીકયે
બુલાહા કદ૦ મલામતિયામેં છુપાયા થા. ઓર તમામ
મવાહિદાંને વકતસે મુમતાઝ થે. ચંદ

રોઝ રામાનંદ બેરાગીકી ખિદમતમેં રેહકર ફન્ને શાયરી
ઝખાને હિન્દીમેં હાસિલ કિયા. હિન્દી ઝખાનમેં પેહલે મા'રિ-
ફત આપહીને બયાન કી, ઉનકી તકલીદ ગુરૂ નાનકને કી.
ઉનકે બાદ મા'રિફત ગુરૂ દાદુને બયાનકી. મગર કબીર સા-
હબકા વોહ કલામ હે કે હરગિઝ દુસરે શાયરકો નસીબ
નહી હુઆ. આપને જો ફરમાયા મામલા ઓર વારદાતકો
ઘરશાદ ફરમાયા. વોહ બાતેં ફરમાઈ કે જો તાલિખાને હકકે
કામકી થીં. બાદ ઈસકે હઝરત શેખ લીકા ચિસ્તીકી ખિદ-
મતમેં રેહકર ખિરકએ ખિલાફત હાસિલ કિયા. મઝાર શેખ
લીકાકા નવાહે લખનઉમેં હે. હિન્દુ મુસલમાન દોનોં ગિરોહ
આપકો માનતે થે. હર એક આપકો અપનેમેં શુમાર કરતા
થા. ખવારિક ઓર કરામાત આપકે મશહુર હે. જો એહલે

હુંનુઠ આપકે સિલ્સિલેકે હેં વોહ કબીરપંથી કેહલાતે હેં. તારીકે ઉનકા અઝકાર વ અશગાલમેં બિલ્કુલ એહલે ઇસ્લામકે મુતાબિક હે. મગર અલફાઝકા ફક' હે. હમ અલ્લાહ કેહતે હેં વો સોહમ કેહતે હેં. કાતિબુલ હુર્રફ (શાહઝાદા અહમદ અખતર બહાદુર)કો સૈરો સફરકે દિનોમે પુકરા એકબીરપંથિયોસે મિલનેકા બહોત મોકા હુઆ હે બાઝ વકત ફકીર ઓર વોહ એક મકાનમેં અપને અપને શગલમેં મશગુલ રહે હેં. હઝરત દારા શિકોહ કાદરી બલદ શાહજહાં બાદશાહ હસનાતુલ આરેફીનમેં લિખતે હેં કે કયામ હઝરતકા ઠાશી યા'ની બનારસમેં થા. વકત નિઝાઅ હઝરતકે હિન્દુ ઓર મુસલમાનોમેં તકરાર હુઇ. મુસલમાન કેહતેથે હમ અપને તારીક પર તબહીઝો તકફીન કરેંગે. હિન્દુ કેહતે થે કે હમ ઉનકો જલાયેંગે. આપકો બેહોશી થી. કરીબથા કે તલવાર ચલે, આપને આંખેં ખોલીં ઓર ફર-માયાકે કયોં લડતે હો મેં અલી ઝિન્દા હું. ચેહ ફરમાકર હુજરેકા દરવાઝા બંધ કરલિયા. બાદ થોડી દેરકે દરવાઝા ખોલ કર દેખાતો હઝરતકે બિસ્તરે પર થોડીસી મિટ્ટી પડી હુઇથી. ઓર કુછ ન થા. લંગોટી વગેરાથી ચેહ કરામત દેખકર, સબકો હાલત તારી હુઇ. ચેહ વાકેઆ સને ૧૦૦૩ મેં હુઆ આપકા ચેહ પદ મશહુર હે.

માઘ તુરકની બાપ જુલાહા, ઓર કબીરા સંત;

જ્ઞાન ન તુમરો કલ કલ નિકસો, રામ લજન કે સંગ
 ઈસે પદસે આપકા દસ્લામ અહિર હોતા હે. આપ કે
 સાહબઝાદે શેખ કમાલ થે. ઉનકા મઝાર એહમદાબાદમેં હે.
 નકલ હે કે એક બાર શેખ કબીર પાન (ફણી) કર
 રહે થે યા'ની તાના સુતકા સાફ કર રહે થે, કુંચા સિરપર
 રખા થા, એક શખસને પુછા કબીર કયા કર રહા હે,
 આપને જવાબ દિયા કે ટુટેકો સાંધ રહા હું. ફિર ઉસને
 કહા તેરે સિરપર કયા હે, આપને ફરમાયા કે કુંચા. આપ
 ફરમાતે હે—

યહીં મઠી મસીત હે, યહીં હે કમલા પુલ;
 અપને મેં તુ ખોજલે મુરખા ઈસે ના ભુલ.
 ચલતી ચકકી દેખ કર, દિયા કબીરા રોય,
 દો પાટન કે બીચ આ સાબત ગયા ન કોય.
 કબીર બસે ચોપાડ મેં, ગલ કટટોં કે પાસ;
 અપની કરની પાર ઉતરની તુમ કયેં ભયે ઉદાસ.
 કરસે માલા ના જપું, મુખસે કહું ન રામ;
 શ્વાસા સ્વહમ હો રહો, નહિ આરસે કામ.
 બેગ કરે યા જપ કરે, મુન ધરે દિન રૈન;
 બિન મનસા સ્થિર કિયે, જીયા ન પાવે ચૈન.
 પોથી પુસ્તક ધરદો પાંડે, હોબ સંત નિશાની;
 કહેં કબીર મુનો ભાઈ સાધુ, જયોતમેં જયોત સમાની.

હઝરત શેખ વલી ચિશ્તી બિન શેખ યુસુફ ચિશ્તી
 કદ૦ શેખ સલીમકે મુરીદ થે. લિખા
 ૬૬-શેખ વલી હેકે ૭૫૨૦ આપ બિદમતે શેખ
 ચિશ્તી કદ૦ સલીમમેં હાઝિર હુએ ઉસી રાઝ
 મંઝુરે નઝર હોકર બિરકયે બિલાફત
 હાસિલ કિયા. યેહ હાલ દેખકર ઓર મુરીદોને શેખસે અર્જ
 કીકે હમ લોગ સાલહા સાલસે બિદમતમેં હાઝિર હેં, લેકિન
 અબતક બિરકયે બિલાફતસે મુશર્ફ નહી હુએ. ઓર યેહ
 પેહલેહી રાઝ એસી ભારી સઆદતસે મુશર્ફ હુએ. ઇન્સમેં
 કયા લેહ હે. આપને ફરમાયાકે યેહ શખ્સ બના બનાયા
 આયા હે. યા'ની હાંડી તૈયાર રૂખરૂ આઈ ફકત ઉસમેં નિમક
 ન થા. નિમકકે ડાલતેહી વોહ તૈયાર ઓર મજેદાર હોગઈ. ગોયા
 મૈને ઉનકી તૈયાર હાંડીમેં નિમક મિલાદિયા. વફાત શેખ-
 વલીકી સને ૧૦૦૪ મેં હુઈ.

હઝરત મોલાના અબદુલ્લા અનસારી મુલતાન પુરી કદ૦
 આલિમે બેબદલ ઓર મશાહીર
 ૬૭-મોલાના અબદુલ્લા કુકરાએ હિંદમેંસે હેં. મુરીદ ખાન-
 અનસારી મુલતાન પુરી દાને ચિશ્તકે નિહાયત મુતકી થે,
 ઝમાના શેર શાહ મુરસે શહનશાહ
 અકબરકે ઝમાને તક ઝિન્દા રહે. કુફરો બિદઅત દુર
 કરને મે બહોત કોશિશ કરતે થે. ઉમરાએ ઇસ્ના અશરીફ

આપસે બહોત અદાવતથી. મોકા પાકર બાદશાહકો આપકી તરફસે બરહમ કરકે દેસ બદર કરાદિયા. આપને અરબમેં બાકર કઇ હજ કિયે. અંદે મદીને તૈયબામેં રહે ઓર સને ૧૦૦૬ હીજરીમેં વાપિસ હિન્દુસ્તાન આયે. દુશમનોને ઝેહર દેકર શહીદ કિયા. આપકી તાલીફ ઓર તસાનીફસે મિનહાબુદ્દીન ઓર અફીફતુલ અબિયા ઓર કશપુલ ગમ્મા મશહુર કુતુબ હેં.

હઝરત શેખ અબત્યાફદીન મરદાની કહઠ શેખ નિઝામુદ્દીન નારનોલીકે ખલીફ હેં કોમસે ૮૮-શેખ અબત્યાફ- પઠાન થે. જળ મોહબ્બતે ઇલાહી દીન મરદાની કહઠ પેદા હુઇ અજમેર બાકર હઝરત ખાબકે રોઝે પર મોઅતફિક હુએ. ખાબકી બશારતકે મુતાબિક નારનોલીમેં આયે. દેખાકે શેખ નિઝામુદ્દીન દુટી ચારપાઈપર સરનિશું બેઠે હેં. યેહ દેખકર ઉનકે દિલમે ખતરયે ફાસિદ ગુઝરા. શેખને તુરે ખાતિનસે માલુમ કરકે સિર ઉઠાકર ફરમાયા કે તુ ખાબકા લેબ હુઆ ઉનકે હુકમ સે મેરે પાસ આયા હે. ઇસમેં શકકી કયા જમાહ હે. યેહ ઉસ ખતરેસે શરમિન્દા ઓર પશોમાન હુએ ઓર મુરીદ હોકર તરબીયત ઓર તકમીલ પાઇ. બાદહુ ખિરકયેખિલાફત દેકર ઉનકે વતનકી તરફ રૂખસત ફરમાયા ઓર અબત્યાર ખાંસે અબત્યાફદીન મુખાતિખ હુએ. પેહલે વતન

આપકા કાદપીકે નઝદીક થા. સને ૧૦૧૧ હિજરીમે વફાત પાઈ વહીં દફન હુએ આદહુ આપકી ઓલાદ શમસા બાદમે આ બસીથી.

હઝરત શેખ જલાલુદ્દીન કાસી ચિશ્તી કદ૦કા પેહલા

નામ જલાલખાં થા. અફઘાન

૭૯-શેખ જલાલુદ્દીન

કાસી કદ૦

કોમસે થે. શેરશાહ સુર કે

દીવાન બે. જખ ખાનદાને સુરસે

દોલતો ઇકબાલ ગયા ચેહ રંગ

આમેઝી દુનિયાકી દેખકર ઉનકા દિલ દુનિયાસે કરાહિયત કરને લગા. તકે કુદલી કરકે શાહ મોહમંદ ચિશ્તી કે મઉમે આસુદા હેં ઉનકી ખિદમતમે હાઝિર હુએ મુરીદ હોકર નિહાયત મેહનતકી મગર કુશુદે બાબ ન હુઆ. શાહ મોહમંદને ફરમાયા કે જલાલ તેરા કામ આસ્તાને શેખ બદરુદ્દીન સાહબે વલાયતસે હોગા, વહાં બા. આપ પીરો મુરશદ કે હુકમસે બદરુદ્દીનકે રોઝે પર આકર બરોખકશીમે મશગુલ હુએ. એક રોઝ મઝારે પુર અનવારે શેખસે આવાઝ આઈકે જલાલ બદરુદ્દીન વ બદરુદ્દીન જલાલ. ઉસ રોઝસે રઘુ ખલાયક આર પુતુહ હોને લગા, હઝારોં આદમી મુરીદ હુએ. એક રોઝ આપકે દિલમે ચેહ ખતરા ગુઝારકે અગર ફરઝદે માઅનવી લાયક મિલે તો મેં ઉસકેા અપની જગા છોડું. ઉસી શખકો શાહ વલાયતને ઇસ મામલેમે ફરમાયા કે તેરે વાસ્તે

ફરઝંદભી લાતા હું ઉસકો, અચ્છી તરાહ તા'લીમ કરના. ઈતતિ-
કાકન ઉસી અરસેમેં પરગને આસુ સરકારે લખનઉમેં એક
કાયસ્થને અપને લડકે કે. જીસકી ઉમર બારા-
બરસકીથી પઢને બિઠાયા. વોહ નિહાયત ખુબસુરત થા ઓર
જળ ગુલિસ્તાં શુરૂકી એક રોઝ ઉસકા સખક “બલગલ
ઉલા બેકમાલેહી, કશફદ-દુબ બેન્માલેહી; હસનત જમીએ
ખિસાલેહી, સલ્લુ અલયહે વ આલેહી ” કા થા. ઉસ લડકેને
ઉસ્તાદસે પુછાકે ઈસ મરતબેકા કેન શખસ થા. ઉસ્તાદને
નાઅત સરવરે આલમ ખયાન કી. સુનતેહી બ સિદક દિલ
મુસલમાન હુઆ. ચેહ સુનકર ઉસકે રિસ્તેદારોને બહોત શોરો
શર કિયા, મગર વોહ ન માના વહાંસે નિકલકર મુચાફેરત
અખત્યારકી, ચહાં તકકે બદાયુંમેં શેખકે દરવાઝે પર આયા.
રૂહાનીયત શાહ વલાયતને શેખકો આગાહ કિયા, કે ફરઝંદ
તેરે દરવાઝેપર આ પહોંચ્યા, મખદુમ અખદુલ્લા નામ
રખના. વોહ તેરા બનશીન હોગા. શેખને ઉસકો મુરોદ
ખનાકર તરબીયત ઓર તકમીલ ફરમાઈ ઓર ખીરકા
ખિલાફતકા અતા કિયા, ઉસકોભી રૂહાનીયત શાહ વલાયતસે
હુઝુરી હાસિલ હુઈ. ઓર શેખ જલાલકા કાયદાથાકે આધી
રાત તક મઝાર શાહ વલાયતપર કુઆન પઢા કરતેથે.
ખા'દહુ બદાયું સે ચંદે કાસલે પર ઉનકે બાલખચેથે વહાં
બયા કરતે. એક રોઝ રાસ્તેમેં ડાકુંઓને આપકો તીરોસે
શહીદ કિયા. ચેહ વાકેઆ સને ૧૦૧૩ કાહે. બાદ શેખકે

મખદુમ અખદુલ સાહબ સબબદે હુએ. ઉનકા કાયદા થા કે તમામ રાત બેઠાર રહેતે થે એક પાઉંસે ખડે રહેતે. આપકી કરામતેં મશહુર હેં. હઝારેં મુરીદ હુએ. ચુનાંચે શેખ તાહા કે અકાબરે રાયબરેલી થે તર્કે દુનિયા કરકે આપકે મુરીદ હુએ. સને ૧૦૩૪ હી. મેં વફાત પાકર મુરશદકે કરીબ દફન હુએ.

હઝરત શેખ મુઝમ્મિલ ચિશ્તી કદ૦ ખાનદાને ચિશ્તમેં મુરીદથે. આપકે વાલિદ હાજ અખદુલ ૮૦-શેખ મુઝમ્મિલ વહાબ સાદાતે ઉઝામસે થે. પેહલે ચીશ્તી કદ૦ ચેહ શેરશાહકે અમીરાંમેં થે. ખા'દહુ રિયાઝત વ ઈબાદતે શાકકા કરકે ખિરકચે ખિલાફત પેહના ઓર ઓલિયાયે હિન્દસે હુએ. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૧૫ મેં હુઇ.

શેખ સૈયદ ૭વ દેહલીકે ખડે અમીર થે. એક રોઝ શેખ સલીમ કે એક મુરીદ સે મિલે. ૮૧-શેખ સૈયદ કહાકે મેં એસા શખ્સ ચાહતાહું કે ૭વ કદ૦ મિલતેહી જઝબ કરકે મુઝકે મુઝસે જુદા કર દે, તો મેં ઉસકા મુરીદ બનું, ઉસ દુરવેશને કહાકે ચેહ સિફત પીર શેખ સલીમમેં હે, જો ફતેહ પુરમેં હે. ચેહ ઉસ દુરવેશકે સાથ લેકર ફતેહપુર ચલે હર મંઝિલમેં ચેહ ખયાલથાકે

શેખ મેરે ઇસ્તિકબાલકો આવેંગે, યહાંતકકે ખાનકાહકે
 ફરવાઝે પર પહોંચકર ખડે રહે. શેખ ન આવે. આખિર
 ગુસ્સે હોકર દેહલી વાપિસ ફિરે. યેહ થોડી દુર ગયે થે કે
 શેખને તુરે ખાતિનસે માલુમ કરકે એક શખ્સ ઉનકે પીછે
 પીછે રવાના કિયાકે વાપિસ ફેર લાવે, જખ વોહ આદમી
 શેખ જીવકે પાસ પહોંચ્યા ઉંસે દેખતે હી આપ થોડસે
 ઉતરપડે ઓર પાપયાદે ખાનકાહ શેખમેં આકર કદમ બોસ હુએ
 ઓર જમાલે શેખકો દેખતેહી તીન રોઝ બેહોશ પડે રહે. યોથે
 રોઝ જખ હુશિયાર હુએ મુનીદ હોકર ફકરકે મરતબેકો
 તકમીલકો પહોંચ્યાયા, ઓર ખિરકાખિલાફતકા હાસિલ કરકે
 પીરકી ઇબ્રાહીમ સે દેહલીમેં મુકીમ હુએ ઓર સને ૧૦૧૫
 મેં વફાત પાઇ.

હઝરત શાહ નોઅમાન ચિશ્તીકે ખારેમેં લિખાહે કે
 આખ દોલતાબાદમેં અપને પીરકે સાથથે
 ૮૧-શાહ નોઅમાન જખ ઉનકી વફાતકા વકત નઝદીક
 ચિશ્તી કદો આયાતોઉનસે ફરમાયા કે તુ ખુરદાનપુરમેં
 શેખ નિઝામુદ્દીન બખારીકે પાસ
 જાકર અપના હિસ્સા લે, પસ પીરકે હુકમકે મુજબ આપ શાહ
 બખારીકી ખિદમતમેં પહોંચે. ઉંહોંને દેખતેહી ફરમાયાકે તેરે
 આનેસે પેહલે તેરે પીરકી સિક્કારિશ મેરે પાસ આ ગઈ હે
 ઓર અપની તરખીહ ઓર અસા અતા કિયા. ઓર એક નઝ-

રમે કમિલ બનાયા. બાદહુ અસીરકે કિલેકી તરફ રૂખસત
કિયા. ઉસવકત આપને અર્ઝ કિયાકે વહાં કે શાહ વલાયત
શાહ મેહમુદહે, ઇસમેં કયા હીકમત હે. ઉન્હોંને ફરમાયા કે
વોહ બહુકમે રસુલે મકબુલ દુસરી જગાહ જાયેંગે. આપ
પુરહાનપુરસે ચલકર કિલયે અસીરમેં મુકીમ હુએ. ઓર
હમેશા બઝોરે કરામત પીરકી મજલિસમેં હાજિર હોતે, ઓર
મજલીસ બરખાસ્ત હોને પર અપને મકામ પર વાપિસ
આતે. ઓર જો તોહફા ચાહતે હાથ લગ્યા કરકે ખિદમતે
શાહ બખારીમેં પહોંચાતે. વફાત હઝરતકી અને ૧૦૧૬
હીજરીમેં હુઈ. મઝાર અસીરકે કિલમેં હે.

હઝરત શેખ હાજી અવેસ તુઝી કદ૦ અફઘાન કોમમે
ઓર અઝમતવાલે તુઝી ખાનદાન કે

૮૩-શેખ હાજી પીર કિબારકી ઓલાદમેં થે. રૂહાનીયત
અવેસ તુઝી પીર કિબારસે ફેઝાન રખતેથે. ઓર
નેઅમતે હરમયનકી જિયારતસે મુશર્ફ

હોકર કર્નમેં જાકર હઝરત ખાજા અવેસ કર્નકે મઝારકી
જિયારતસે મુશર્ફ હોકર ફિર હિન્દુસ્તાન મેં આયે.
મઆરિબુલ વલાયતમેં લિખાહે કે આપકે ચહાં
ફરજંદ તવલુદ હુઆ ઉસકા નામ દાઉદ રખા આપને
ઉસકી શાદી કરની ચાહી. આપકે ઘરસે કહા કે યે બચ્ચા
શાદી કરનેકે લાયક નહીં. જબ વોહ લડકા બડા હુઆ

હીવાના હુઆ ચોર એક આપકી સાહબ ઝાદીથી. જખ વોહ આલિગ હુઇ આપને શેખ યુસુફસે કહા, 'મેં' અપની લડકી તુમકો દેતાહું ઉન્હોને જવાબ દિયા કે 'મેં' અપની વાલિ-
દાસે દર્યાફત કરલું. આપને ફરમાયા કે ખેર અગર તુમને કબુલ ન કિયા તો, તમામ ઉમર ચહેરા ન દેખોગે. યુનાંચે એસાહી હુઆ કે શેખ યુસુફને ખીસ નિકાહ કિયે એક કે ચેહરા નથા ચા'ની કિસીકે અંદામ નિહાની નથી. વફાત શેખ હાજકી સને ૧૦૧૭ હીજરીમેં ખમકામ કુસુર હુઇ. યહીં શેખકા અસલી વતનથા. અખબારૂલ એલીયા કે મુસ-
ન્નિફ પીર કિબાર સાહબકા ઝિક ઈસ તરાહ કરતે હેં કે પીર કિબારઃખિન શુરા ખિન ખેશગી કોમ અફવાન થે. આપકે જો ફકીર હેં બાઝે ચિરિતયા શુર્યાની બાઝે ચિરિતયા ખેશગી કેહલાતે હેં ઉનમેં બહોતસે આપકી એલાદ સેલી હેં. લિખા હે શુરાકે તીન લડકે થે. એક પીર કિબાર દુસરે હુસને ખેશગી, તીસરે ખેશગી વાઝ, ચેહ તીનોં ખુઝુર્ગવાર કામિલ વ સાહબે ઝૌકો શૌક હુએ હેં. તલાશે પીરમેં બહોત દિનોં ફીરે. બહોતસે મશાયખ દેખે, ઉનકી સાહબતમેં રહે. મગર તસક્કી કિસીસે નહુઇ આખિર કરબયે ચિશતમેં આકર ખાબ મોહુદ ચિશતીકે મુરીદ હુએ. ચોર બાવરચી ખાનેમેં પાની પહોંચાયા કરતે થે. ચાલીસ ખરસ તક મુરશદકી ખિદમત બબ લાયે. જખ ખાબ મોહુદ ચિશતીકી વફાતકા વક્ત ફરીખ આયા પીર કિબારકો પાસ ખુલાકર, નેઅમત ચોર ખિરકયે

ખિલાફત સે મુમતાઝ ફરમા કર વતનકી તરફ રૂખસત ક્રિયા. મગર મહોબ્બતકે સખબસે આપ મુરશદકે રોઝેકી બરોખ કશી (આહુ દેના) કરતે રહે. આખિર દુસરીબાર ખાબને ફરમાયા તુ અપને વતકે બા. નાચાર આપ વતનમેં આયે. તમામ કોહિસતાની ઓર પેશાવરી અફઘાન બદ અકીદા થે. કરામત દેખની ચાહતે થે કે હમ જંગલી કબુતર લાકર શેખકે ગરીબાનમેં છોડ દેં અગર આસ્તીનોંસે નિકલ બવેં તો! હમ વલાયતકે કાયલ હોં. કુદરત ખુદાસે ઉસી વકત હો કબુતર જંગલી જોખસે પેદા હુએ ઓર શેખકે ગરીબાનમેં સે ઘુસ કર હરદો કબુતર દોનોં આસ્તીનોંસે નિકલ ગયે. ચેહ કરામત દેખ કર ઇરદ ગિરદ કે લોગ ખાસ તૌરસે ખેશગી કબીલે કે તમામ લોગ મુરીદ હુએ. પીર કિબારને કબુતરોંકે વારતે દુઆકી ઓર કબુતર ઝબહ કરનેકી કોમ ઓર મુરીદોંકો મના ક્રિયા. ઓર કહાકે બે કબુતરકો સતા-યેગા ઉસકે ઓલાદ નહોગી. યા તંગદસ્ત રહેગા. ચુનાંચે કબીલયે ખેશગી મેં કબુતરકો સતાના બીલકુલ મનાહે. પીર કિબારકે બહોતસે બલીદે હુએ. મગર મશહુર તરીં ચેહ હેં. (૧) શેખ બતંગ કે બહોત બડે મશાયખીન સેથે ઓર આપકે ભતીજે થે. ખાબને લિખા હે કે ખાબ મોહુદ ચિસ્તી કે પોતે થે. ઉનકે હકમેં પીર કિબારને દુઆ કીથી કે તેરે મુરીદ ઓર તેરી ઓલાદ કયામત તક કરામતસે ખાલી ન રહેગી. વક્ત શેખ કબીરકી સને ૫૫૦ હીજરીમેં હુઈ.

હઝરત આખુન સઘદ શોર યાની કદ૦ સાની અખુલ
હસન ખિરકાની થે. અખુલ હસન
૮૪-આખુન સઘદ ખિરકાનીને રૂહાનિયત સુલતાનુલ આરે-
શોરયાની કદ૦ ફીનસે તરબીયત પાઈ થી. ઉન્હાંને
રૂહાનિયત પીર કિબારસે તરબીયત
પાઈ ઓર કારે ફકરકે કમાલતક પહોંચાયા ગાહિર કિસીસે
બચત નહી. ઇજરાયે એહકામે શરીઅતમે નિહાયત મુસ્ત-
ઇદ ઓર મુકૈયદ થે. શાહો ગદાકે એક નઝરસે દેખતે થે.
ઉમરાસે નફરત કરતે થે. સિમાઅ કો બહોત
દોસ્ત રખતે થે. મુરીદ ઓર ખાદિમાન રખતે થે.
શેખ અખુલ હક મોહદદિસ દેહલવીને આપકી
કરામતે બહોત કુછ બયાન કી હેં યુનાંચે ખાનેમેં નમક
બહોત ઠાલતે થે. મગર જખ ખાના તૈયાર હોતા નમક
ઝાયકે કે મુતાબિકહી માલુમ હોતાથા. એક રોઝ એક
શખ્સ આપકી ખિદમતમેં આયા ઓર અર્ઝકી મેરા અઝીઝ
બહોત રોઝસે ગુમ હે ઉસકે મરને જીનેકી કુછ ખબર નહી.
આપને ચંદે તાઅમ્મુલ ફરમાકર ઇર્શાદ ફરમાયા કે વોહ
મરગયા. યુનાંચે ગુજરાતસે ઉસકે મરનેકી ખબર આઈ. એક
રોઝ એક ઠાકુર આપકી ખિદમતમેં આયા ઓર અર્ઝકીકે
શહનશાહ અકબર મુજસે નાખુશ હેં. દુઆ કીજીયે કે મેરા
કુસુર માફ કરેં, જો આપ ફરમાયેંગે મેં નઝર કંઝગા. આપને

ફરમાયા કે રૂબરૂ બાદશાહકે બેખટકે બા. મૈને ઉસકી ઝબાન બંદ કરદી. ઉસકી ઝબાનકો તેરે દેખતેહી ચેહ હરકત હોગી કે ઈસકો ખિલઅત દો. જબ ખિલઅત હાસિલ હોવે બાદ-શાહકે પાસસે એક બકરા મેરે વાસ્તે લાના. આખિર રાજપુત ઠાકુર બાદશાહ કે રૂબરૂ ગયા ઓર ખિલઅત હાસિલ ક્રિયા ઓર બકરા લેકર આપુન કે રૂબરૂ આયા. આપને ફરમાયા યહી એક બકરા મેરા હદિયા હે. સને ૧૦૨૦ મેં કુસુરમેં હઝરતકી વફાત હુઈ.

શેખ નિઝામુદ્દીન જિન્દાપીર બીન શેખ ઉસમાન પાની-પતી અપને પિદરે બુઝુર્ગવાર કે ૮૫-શેખ નિઝામુદ્દીન ખલીફે થે. ઓસાફે હમીદાસે મોસુફ જિન્દાપીર કદ૦ થે. કિનાઅત, રિયાઝત ઓર ઈબાદત મેં શોહરયે આફાક. દોનોં જહાનસે બેપરવા ઓર યાદે મોલામેં મુસ્તગરિક થે. આપ દો ભાઈ થે. બડે ભાઈ આપકે શેખ કમાલ કે હકીકતમેં ઈસ્મ બા મુસ-મ્મા થે. બાદ વફાત વાલિદ કે સજ્જાદા કરના ચાહા મગર આપને કુબુલ ન ક્રિયા ઓર અપને છોટે ભાઈ નિઝામુદ્દીનકો સજ્જાદા નશીન બનાયા. શેખ નિઝામુદ્દીનને સજ્જાદા નશીન હોકર એક મુદત હિદાયત ઓર ઈશાદમેં મશગુલ રહેકર, સને ૧૦૧૮ હી૦ મેં વફાત પાઈ. મઝાર આપકા પાનીપત મેં હે. ઉમર શરીફ આપકી ૧૪૭ બરસકીથી.

હઝરત શેખ ઝેહમત શુર્યાની ચિશ્તી કહઠ પીર કિબા-
રકી ઓલાહસે થે. ઓર અપને દાદાકી
૮૬—શેખ ઝેહમત રૂહાનિયતસે તરબીઅત પાઠ્ઠી તમામ
શુર્યાનીકદ. હેવાનાતકી બોલી સમજતેથે ઓર
ઉનસે કલામ કરતે થે. સને ૧૦૨૫
મેં આપને વક્ષત પાઠ

હઝરત શેખ મોહમદ બિન ફઝલુલ્લાહ કદ. કા સિલ્સિલયે
નસબ હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રઝી.)
૮૭—શેખ મોહમદ સે મિલતાહે. પહેલે બુઝુર્ગ આપકે જોન-
કદઠ પુરકે બાશિન્દે થે, ફિર ગુજરાતમેં
જા રહેથે. આપ ગુજરાતમેં પેદા હુએ
ઓર આપકે વાલિદને આપકે બચપનમેં વક્ષત પાઠ જળ
જવાન હુએ પેહલે શેખ સફી ગુજરાતીકી ખિદમતમેં રેહ
કર ખિરકયે ખિલાફત લેકર મઝ્હે શરીફ ગયે. બારા બરસ
શેખ અલી મુત્તકીકી ખિદમતમેં બસર કિયે. વહાંસે ઝેહમ-
દાબાદ મેં આકર નિકાહ કિયા. એક મુદતતક શેખ વજીહુદ્દીનસે
ઇકિતસાબે ઉલુમે ઝાહિરી કિયા. બાદ શેખ માહ જોનપુરી
જો ગુજરાતહીમેં થે ઉનકી ખિદમતમેં આયે, ઉન્હોંને ઉનકે
વાલિદસે સુના થા કે મેરા બેટા કુતબે વકત હોગા. ઇસ
વાસ્તે બહોત આ'ઝાઝસે રખતે થે. એકબાર શેખ અબુ
મોહમદ ખિઝાબીને કે મુરીદ ઉનકે વાલિદકે થે શેખ

વજીહુદ્દીન ઓર શેખ મોહકે લિખા કે મેરા શાહખાઝ
 પરવાઝ કયોં નહીં કરતા. ઉન્હોંને જવાબમેં લિખા કે પરવાઝી
 તુમહારે હાથમેં હે, ઓર શેખ મોહમંદકે અસીરકી તરફ
 રવાના કિયા. વહાં પહોંચકર ઉન્હોંને વોહ નેઅમતકે ને
 આપકે વાલિદ, શેખ અબુ મોહમંદ અસીરકે સુપુર્દ કર
 ગયે થે, હાસિલ કરકે ખુરહાનપુરમેં જાકર તદરીસ ઝાહિરી
 ઓર બાતિનીમેં મશગુલ હુએ, આપકે ખિદમત જનાખ
 રિસાલત મઆખ સહુદ્દાહો અલયહં વસહુમમેં કમાલ મહો-
 ખ્ખત થી. હર સાલ રોઝયે મુબારકકી ઝિયારતકે જાતે થોડે
 દિન કયામ કરકે હઝરત અલયહિસ્સલામકે ઇશારેસે વાપિસ
 આતે. ને કુતુહાત હોતી ઉસમેંસે ત્રીન હિસ્સે કરતે એક
 હિસ્સા અચાલો અતફાલકે એક ખાનકાહકે પુકરાકે ઓર
 એક હીસ્સા મદીને તૈયબાકે લેજતે. તા. ૨ રમજાન સને
 ૧૦૨૬ મે દો શમ્બેકી રાતકે ખુરહાનપુરમેં વફાત પાઝ.

હઝરત મોલાના શેખ એહમદ શુરયાની કદ૦ પીર

કિબારકી ઓલાદસે થે. ઓર અખબારૂલ

૮૮—શેખ એહમદ ઓલિયા ઓર મઆરિબુલ વલાયતકે

શુરયાની કદ૦ મુસન્નિફ ખાજ ગુલામ મોહિયુદ્દીન

અબદુલ્લા ખેશગી ચિશ્તી આપકે દાદા

થે. શેખ ઇસ્હાક ખીન શાહ કાકુકી કે વોહ હઝરત ખાખા
 સાહબકી ઓલાદસે થે ઓર હઝારોં મુરીદ રખતે થે ઉનકે શાગિર્દ
 ઓર મુરીદ થે. શેખ અહમદ કુસુરસે ઉનકી ખિદમતમે

હાઝિર હુએ થે. આપકે ઝમાનેમેં ને મસલા લાહોર ઓર મુલતાનકે ઉલમાસે હલ ન હોતા થા વોહ આપકે રૂમરૂ પેશ હોકર હલ હોતા થા. હમેશા અદૈયથે માસુરા, ચેહેલ ઈસ્મ, દુઆએ સયફી ઓર હિઝબુલ બહરકા વિહં રખતે થે. શેખ એહમદ ફારૂકી, સરહિન્દી કાબુલી મુજદદી ઓર શેખ અબદુલ હક મોહમ્મદે દેહલવી, ઓર શેખ ઈસા પુરહાનપુરી ચેહ તીનોં સાહિબાં હઝરતકી બહોત તા'ઝીમ કરતેથે. શેખ અબદુલ લતીફ પુરહાનપુરી ફરમાતે હેં કે મેંને અપની ઉમરમેં દો શખસોંસે બેહતર નહી દેખે, એક શખસ અબદુલ વહાબ ઓર દુસરે શેખ એહમદ શુરયાની. બદકે પુરહાનપુરમેં ને તાલિબ કુસુરસે આપકી ખિદમતમેં આતા ઉસકો વાપિસ કુસુરમેં શેખકીહી ખિદમતમેં લેજતે, તાલીફ તસનીફકી નિરબત ફરમાતે કે મુતકદદમીન તાલીફાત કાફી ઓર વાફી રખ ગયે હેં. આપને કુછ તાલીફ નહી ફરમાયા. મગર એક કિતાબ સવાલાતે એહમદી રહે મુલહિદા વગેરામેં ને તાલીફકી વોહ કાફી હે. સને ૧૦૩૦ હીજરીમે વફાત હુઈ મઝર શરીફ આપકા કુસુરમેં હે.

હઝરત શેખ મોહમ્મદ સલીમ સાખરી ચિશ્તી લાહોરી

કદમ શેખ મોહમ્મદ સિદ્દીક લાહોરી કે

૮૯—શેખ મોહમ્મદ ખલીફ થે. આપકો સિમાઅ સુનતેહી

સલીમ સાખરી કદમ વોહ હાલત પેદા હોતીથી કે દમ

નિકલનેમેં કુછહી બાકી રેહ જાયા

કરતા થા, તીન તીન ચાર ચાર દિન બેહોશ પડે રેહતે થે.

નિહાયતહી ખાબરકત ઓર સાહબે કરામત થે. વફાત હઝરતકી તા. ૩ ઝીલહજ સને ૧૦૩૦ હીજરી મેં હુધ મઝાર આપકા લાહોરમે શેખ મોહંમદ સિદ્દીકકે મઝારકે કરીખ હે.

હઝરત મીર સૈયદ મોહંમદ કાલપવી કદ૦ પેહલે

હઝરત સૈયદ અબુલ આ'લા નકશખંદીકે

૯૦—સૈયદ મોહંમદ મુરીદ હોકર કસબે નકશખંદિયા કિયા.

કાલપવી કદ૦

બાદહુ રોઝયે ખાન ખુઝુર્ગકી ઝિયારતકે

લિયે અજમેર શરીફ આયે. ઓર

ખાનકી રહાનિયતસે કઈ સિલ્સિલોમેં ફેઝયાખ હુએ. એકખાર

આપ ખાનકે મઝારકે રૂખરૂ મશગુલ થે. માલુમ હુઆ કે

હઝરતને પાન ઇનાયત ફિયે. જખ બહાલેખુદ આયે પાનોંકા

પુડા હાથમે પાયા. હમેશાં દર્સમેં મશગુલ રહેતે. પુકરાકી

બહોત તાઝીમ ઓર તવાઝો કરતે. ઉમરાકી તરફ કમ તવજ્જોહ

કરતે. હરેક સિલ્સિલોમેં મુરીદ કરતે તફસીર સુરયે ફાતેહા

આપને લિખી. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૩૧ મેં હુધ.

હઝરત શાહ આ'લા ચિશતી પાનીપતી કદ૦ મદારિજે

આ'લા ઓર મરાતિયે મોઅલ્લા રખતે

૯૧—શાહ આ'લા થે. શેખ જલાલુદીન કબીરૂલ ઓલીયાકી

ચિશતી કદ૦

ઓલાહસે થે. અપને વાલિદ શેખ

નિઝામુદ્દીન ઓલિયાસે ખિરકયે ખિલા-

ફત હાસિલ કિયા થા, ઓર શેખ નિઝામુદ્દીન નારનોલીસેબી

ખિલાફત હાસિલકી થી. પેહલે નામ આપકા અબ્દુસ્સલામ

થા. ચોર શાહ આ'લાકે ખિતાબસે મશહુર હુએ. પેહલે આપ નોકરી પેશા થે. બાબર બાદશાહકે ઉમરાવોંમેં ફરાખાનકે ચહાં નોકર રહે. તીરઅંદાઝીમેં બાબરકી તમામ ફૈજમેં મશહુર થે. જઝબએ ઇલાહીને ઝોર કિયા તો દેહલીસે પાનીપત આયે. ચોર પિદરે બુઝુર્ગવારકી ઇબ્તહાતસે હઝરત શાહ વલાયતકી હરગાહકે કરીબ એક હુજરેમેં ચિલ્લેમેં બેઠે, રિયાઝત ચોર મુબહિદ્દેમેં બહોત કૌશિશકી, ચહાંતક કે હુજરેકા હરવાઝા બંદ કરાલિયા થા. ઉસી હાલતમેં શેખ નિઝામુદ્દીન નારનોલીકો દેખા, ફરમાતે હેં કે હિરસા બાતની તેરા મેરે પાસ હે. પસ ચિલ્લેસે ઉઠકર શેખ નિઝામુદ્દીન નારનોલીકી ખિદમતમેં પહોંચકર ખિરકચે ખિલાફત ચોર ખિતાબે શાહ આલાસે મુશર્ફ હુએ. મુસન્નિફ સિયરુલ અકતાબ શેખ અલ્લાહદિયા આપકે મુરીદોંમેં હેં. તેહરીર કરતે હેં કે મૈંને એક અમરકી રૂહાનિયતકી હઝરત બુઅલી કલંદરસે ઇસ્તિદઆકી ચોર કુછ નઝર કબુલી, જબમેરી મુરાદ હાસિલ હુઈ મૈં હઝરત શાહ આ'લાકે સાથ નિયાઝ ચઢાને ચલા. રાસ્તેમેં બહોત બારિશ હુઈ. આપને સાથ વાલોંમેં કહાકે કુછ અંદેશા ન કરો બારિશસે તુમકો કુછ નુકસાન ન હોગા. હમને દેખા કે હમસે દો કદમકે ફાસલે પર બારિશ હોતીથી ચોર હમ નહી ભીગતે થે. અલ ગરઝ હરગાહમેં પહોંચે નિયાઝ ચઢાઈ તકસીમકી મગર હમ પર બરસાતકી એક બુંદ તક ન પડી. લિખતે હેં કે મેરા એક

પીરભાઈ કીતની અશરફીયાં અપને મકાનમેં કહીં ગાડ કર
 ભુલ ગયા. બહોત તલાશ ક્રિયા પર ન પાયા. નાચાર મુર-
 શદસે અર્જ ક્રિયા. આપ ઉસકે મકાનકી તરફ મુતવજજેહ
 હુએ જબ શાહરાહ પર કે મકાનકે દરવાજે પર પહોંચે
 આપને અસા ઝમીનપર મારા ચોર ફરમાયાકે યહાં ખોદ
 ઉસને જો ખોદા અશરફીયોંકા ભરા હુઆ બરતન નિકલ
 આયા. ચેહ દેખકર હેરાન હોકર અર્જકીકે મૈને ચેહ બરતન
 કોઠડીમેં ગાડા થા રાહમેં કયોંકર આ ગયા. ઇસમેં કયા લેહ હે.
 આપને ફરમાયા અલ્લાહકે લેહકી ખાતેં હેં ઇસકા કેહના
 મના હે. શાહ આ'લાને અપની ખાનકાહ મેં કુવા તૈયાર
 કરાયા મગર ઉસમેં ખારા પાની નિકલા. જબ ખાદિમને
 હઝરતસે અર્જ ક્રિયા ઉસ વકત હઝરત ખાજા કુતબુદ્દીનકી
 દરગાહકા એક ખાદિમ તખર્કકે ચંદ કાક લેકર આયા ચોર
 આપકે દિયે. આપને ઉનકો તોડકર અપને હાથસે કુવેમેં
 ડાલ દીયે, ફતેહા પઠી ચોર ફરમાયા અબ ઇસ કુવેકા પાની
 ચખકર દેખો પસ હાઝરીનને પાની ચખા તો શરબત હોગયા
 થા. આપકે દો ફરજંદ થે. શાહ મનસુર ચોર શાહનુર.
 દોનોને હઝરતકે રૂબરૂ કઝાકી. ચોર શાહ મહમદ ઇળે
 શાહ મનસુર સાહેબે સજજાહા હુએથે. હઝરત ૮૯૧ મેં પેઢા
 હુએ ચોર ૧૪૨ સાલકી ઊમરમેં સને ૧૦૩૩ મેં બાદશાહ
 જહાંગીર કે ઝમાનેમેં વફાત પાઇ. શેખ અદલાહિયાને
 તારીખે વિલાહત લફઝ “ફૈયાઝ” સે સને ૮૯૧ નિકાલી ચોર.

તારીખ વફાત સને ૧૦૩૩ “શેખ આ’લા” સે નિકાલી. આઠ વફાતકે કઈ બરસ પીછે ઉસ્તાનીજીને આપકે રોએકી ઇમારત તૈયાર કરાઇ. લિખા હે કે જબ ચખુતરા બનકર તૈયાર હુઆ એક ગતકો મીરે ઇમારતસે બહાલતે ખાખ ફરમાયાકે ચખુતરા બનનેસે મેરી લાશકા સંદુક ટુટ ગયા. એક ઈંટ સંદુકમેં આ પડી જો મેરે બાયેં બાનેં પર પડી હે. મુનાસિખ હે કે પેહલે ઈંટ ઉઠાકર સંદુક ફરસ્ત કરકે ફિર નયે સિરેસે ચખુતરા બના. મીર ઇમારતને સુખ્હા અપના ખાખ ઉસ્તાનીસે બયાન ક્રિયા ઉસને કહા કે જેસા હઝરતકા હુકમ હે ઉસી તરાહ કરના ચાહિયે. અલ ગરઝ તમામ રહસાએ શેહર, મુલાજિમાને નવાખ મુકર્રિખ ખાન ઓર જીસને સુના, ઉસી તરફ ખલાયક પાનીપતમેં આપકે મઝાર પર જમા હુઇ. ચખુતરા તોડા ગયા. કબરકા પટાવ ખોલા ગયા. દેખાતો વાકઈ બાયેં તરફકા તખતા ટુટા હુઆ હે, દાહના પેર ફેલા હુઆ હે, બાંયા સુકડા હુઆ હે કે જીસ તરફ ઇંટ જા પડી થી. બાકી ચેહ માલુમ હોતા થા કે આરામ ફરમાતે હેં ઓર આંખેં વગેરા તમામ અઝવ ફરસ્ત હેં. તમામ ખલાયકને લાશકી જિયારતકી બાદહુ તખતા સંદુકકા ફરસ્ત કરકે ફિર ચખુતરા બનાયા. ઉન ઉસ્તાનીકી કૈફિયત કે જો કાતિયુલ ફરફને અપને બુઝુર્ગોસે સુની હે વોહ ચેહ હેકે હઝરત જદે અમજદ નુરુદ્દીન જહાં-ગીર બાદશાહને અપની કનીજોમેં સે એક કનીઝ અપને

રિવાઘ ભાઈ નવાળ મુકરિંબ ખાનકો જીન્હોને કસોટીકે ખંભે કલાંદર સાહબકી દરગાહ પર ચઢાયે થે ઓર વહીં ઉનકા મકબરા હે ઓર ઓલાદસે શેખ જલાલુદ્દીન કબીરુલ ઓલીયાકી થે. ઉનકો ઇનાયત કી. વોહ બીબી નિહાયત પાકઝાત ઓર કુર્આન શરીફકી હાફિઝા થીં. નવાળ ઓર ઉનકા તમામ ખાનદાન બાદશાહી અતીયા સમઝકર, ઉનકી ઈઝઝત કરતા થા. યેહ નિહાયત પરહેઝ ગાર ઓર નમાઝી થીં. યેહ ઉમરાયે પાનીપત કિરાનાકી લડકિયોંકી ઉસ્તાની થીં. યા'ની નવાળ ઓર દીવાન અબદુલ રહીમકી લડકિયાં ઓર દીગર લડકિયાં ઉસ ખાનદાનકી ઓર દુસરે શુરફકી ઉનકે પાસ કુર્આન શરીફ પઢતીથીં. ઝેવર ઉનકે પાસ બહોતથા. ઉન્હોંને ઉસકો ફરોખત કરકે શાહ આ'લા સાહબકી દરગાહ બનવાઈ ઓર કિરાનેમેં દરમ્યાન દોનોં દરબારોં કે કુવે ઓર હોઝ ઓર મસજીદ આલીશાન તૈયાર કરાઈ. ઉસી મસજીદકે સેહનમેં ઉનકી કબર હે. ઉસપર સંગે મરમરકા તાવીઝ હે, ઓર મસજીદલી ઉસ્તાનીકી મસજીદ મશહુર હે, જો અનબ્તન હેં વોહ દરબારકી મસજીદ કેહતે હેં.

હઝરત બાયબીલ તખ્તક ઝંઘ ચિસ્તી કદ૦ મશાયખે વકત થે ઓર શેખ તખ્તકી રૂહાનીયતસે

૬૨--બાયબીલ તરબીયત પાઈથી. એક રોઝ આપ

તખ્તક ઝંઘ કદ૦ સિમાઅમે ખુશ થે. ફરમાયા કેઈ હે મેરે રૂબર આવે કે મેં ઉસે ખુદાસે મિલાઉં

કબીલયે ખેશગીસે શેરખાન મન્ગુઝી, પાયંદા મન્ગુઝી, સફર-

દીન ઓર તુઝી સુનકર ઉઠે. ઓર આપસે મુસાફા કિયા. ઉસીવકત તીનોં વાસિલે હક હુએ. કેહતે હેં કે જળ સિમાઅ સુનતે થે યહી લફઝ ફરમાતે. ઇસી તરાહ બહોતસે વાસિલે હક હુએ. એક બાર આપને બમુબમ આદત કે યહી કલમા ફરમાયા એક ગેર શખ્સ રૂબરૂ આયા. આપને ફરમાયા તુઝકે કાબલિયત નહિ. એક રિવાયત થેહ હે કે વોહ જળ મુસાફા કરને ઊઠા. શેખ કે ઓર અપને બીચમેં આગસે ભરી હુઈ ખાઈ દેખી મુસાફા ન કર સકા. આપકી બીવી સાહિબાસે રિવાયત હે કે બાદ નમાઝ સુબહા મુસલ્લે પર બેઠે હુએ મૈને કહી શેખકો બસુરતે ખુદા, કહી બસુરતે જવાન, કહી બસુરતે શેર દેખા હે. પહેલે શેરકી સુરત દેખકર મૈ ડરી. મેરા ડરના માલુમ કરકે સુરતે અસલીમેં હોકર ફરમાયા કે મત ડર શેરાનેં હકકે ઘર જંગલી શેર નહીં આતા. એક બાર આપ સફરમેં થે, અકબરાખાદ કે પાસ એક આદમીકી ખોપરી પડી હુઈથી. આપ ઉસસે ખાતેં કરને લગે. ઉસકા હાલ દરીયાફત ફરમા કર ઉસકે વારતે હુઆકી. ૧૦૩૫ હીજરી મેં આપકી વફાત હુઈ. મઝારે પુર નુર કુસુર મેં હે. આપકે તીનોં ખુલફાકા ઝિક હરબે ઝેલ હે.

હઝરત શેખ શેરખાન અમન્નેઝી કદ૦ હઝરત શેખ બાયઝીદ તબકકે ખઝીદે થે. એક

૯૩—શેરખાન ખાર આપ ચલે જાતે થે ઓર મસ્ત હાથી
અમલોઝી કદ૦ આતા થા. ફીલખાનને કઈ દફા પુકાર
કર કહાકે રાસ્તેસે હટ જાઓ આપને
ફરમાયા મસ્તકો મસ્તસે કુછ અંદેશા નહી. જખ વોહ મસ્ત
હાથી નજદીક આયા આપકે રૂબરૂ સિર ઝમીનપર રખા. આખિર
આપને હાથસે સિર ઉસકા ઉઠાયા ઓર ફરમાયા કે અગર
મેં ઇસકા સિર ન ઉઠાતા તો ચેહ તમામ ઉમર સરનિગું
રહેતા. એક ખાર એક ખુદી ઓરત આપકી ખિદમતે શરીફમેં
આઈ ઓર અઈ ક્રિયાકે ઉસ ખુદીકા એકહી લડકાહે લખે
દમ મરનેકે હે, ઉસકી શક્કી દુઆ ફીજીયે. આપને અંદે
તાઅમ્મુલ ફરમાકર ઇરશાદ ક્રિયાકે ઉસકી ઉમર પુરી હો
ચુકી અખ સિવાય ઇસકે કુછ ચારા નહી કે મેં અપની
ઉમર ઉસકે દુ. ચેહ કેહકર ચાદર ઓઢ ફર લેટતેહી ગુઝર
ગયે. ઉધર ઉસ ખુદીઆકે લડકેકે શક્કા હુધ.

હઝરત સદફદીન શેખ સદદો કદ. હઝરત શેખ ખાયઝીદ
તખક ઝઈ કે દુસરે ખલીફે થે. મિસલ-

૯૪—સદફદીન દીવાનોંકે ફિરા કરતે થે. ખચ્ચે
શેખ સદદો. કદ૦ આપકે સાથ ખોહોત રહા કરતે થે,
ઓર રાટીયાં માંગા કરતે થે. આપ
અપને ખગલસે નિકાલ નિકાલ કર દિયા કરતે થે. એક
ખાર આપ ચારોંકે હમરાહ ચલે જાતે થે કે ખહોત ઝોરકા
ખરસાત આ ગયા. હમરાહી ગભરા ગયે. આપને ફરમાયા કે

કુછ અંદેશા ન કરો ચુનાંચે ઉનકે ગિરહાગિદ પાની બરસા
ઓર વોહ લોગ બચે રહે.

હઝરત શેખ જનુદલાહ લાહોરી કહો ૭૬૦ હઝરત શેખ
નિઝામુદ્દીન બદખી સાબરી કે ખલીફે
૬૫—શેખ જનુદલાહ થે. ઉલુમે અહિરી વ ખાતિનીસે આરા-
લાહોરી કહો ૭૬૦ સ્તા વ પયરાસ્તા થે. શરૂઆતમેં બ
મકામે લાહોર તુલખાકો પઢાયા કરતે થે.
જખ જખબયે હકીકીને અપની તરફ ખીંચા તકેં તાલીમ
કરકે તલબે હકમેં નિકલ ખડે હુએ. થાનેસર આકર
શેખ નિઝામુદ્દીન કે મુરીદ હુએ. કારે દુરવેશી તમામ કરકે
મુરશદ કે સાથ હજ ક્રિયા. બદખમેં આકર ખિરકયે ખિલા-
ફત હાસિલ ક્રિયા. ફિર લાહોરમેં આયે ઓર આપકી કરા-
મતકા શોહરા બુલંદ હુઆ. ઓર હઝારોં મુરીદ હુએ.
તા. ૯ જમાદીઉલ આખિર સને ૧૦૩૯ મેં વફાત પાઈ.
લાહોરમેં મઝાર હે.

હઝરત સૈયદ અલી ગન્વાસ તિરમિઝી શેખ નિઝામુ-
દ્દીન બદખીકે ખલીફે થે. ઓર જખ શેખ
૬૬—સૈયદઅલી હિન્દસે બદખકો જાને લગે, ઉસ વકત
ગન્વાસ કહો ૭૬૦ મુરીદ હુએ. બહોત દીનોંતક મુરશદકી
ખિદમતમેં રેહકર નેઅમતેં હાસિલ
કરકે મુદકે યુસુફ ઝઈ કી તરફ રખસત હુએ. વહાં હઝારોં
લોગ આપકે મુરીદ હુએ. ઓર બહોતસે ખુદા રસીદા હુએ.

ચુનાંચે મોલાના દરવેઝા પેશાવરી ઓર ઉનકે ફરઝંદ શેખ અબદુલ કરીમ મુરીદ હુએ. “ મખજનુલ ઇસ્લામ ” કે મુસન્નિફને આપકી બહોતહી તારીફ કી હે. કે હઝરત અપને એહદમે ગૌસ આઝમ સાની થે. ઓર બીલા મગામીરકે સિમાઅ સુનતે થે. વફાત સને ૧૦૪૦ હીજરીમે હુઇ. મઝાર મુલકે યુસુફ ઝમમે હે.

હઝરત શેખ મોલાના દરવેઝી પેશાવરી ચિશ્તી કદ૦
સૈયદ અલી ગવ્વાસ કદ૦ કે બઝીફે

૯૭—મવલાના દરવેઝી થે. ઉલુમે ઝાહિરી ઓર બાતિનસે પેશાવરી કદ૦ આરાસ્તા થે. બરાયે પરહયે વલાયત આપ તુલબાકે પઢાયા કરતે થે, ઓર કુફ્ર શિક્ક ઓર બિદઅત દુર કરને મેં નિહાયત કોશિશ કરતે થે. આપકી તાઝીફાતસે “ મખજને ઇસ્લામ ” અફઘાની ઝબાનમેં નિહાયત મોતબિર કિતાબ હે. કિસીકદર નાતરામ રેહ ગઇથી સો આપકે ફરઝંદ શેખ અબદુલ કરીમને પુરી કરદી “ મઆરિબુલ વલાયત ” કે મુસન્નિફકી ઉસપર શરેહ ચઢી હુઇ હે. અપને વકતકે સબસે બડે આલિમ થે. સને ૧૦૪૮ મેં આપકી વફાત હુઇ.

હઝરત સૈયદ મોહંમદ મેહદી બિન સૈયદ યુસુફ બેન-પુરી કદ૦ શેખ દાનિયાલ કે સાહબે

૯૮—સૈયદમોહંમદ મેહદી કદ૦ સુક ઓર મગલુબુલહાલ બલીફે થે. હાલતે સુકમે મિસ્લ બાઝ હઝરાત કે કિસીને “ અનહાહ ” “ અનલહક ” વ “ અનાસુબહાની ” ફરમાયા આપ લફઝ “ અના મેહદી ”

ફરમાયા કરતે થે. ઝોર હાલતે મેહવીયતમેં દાવા મેહ દીકા કરતે થે જળ હોશમે આતે ઉસસે તાયળ હોતે, ને બહિલકે હાલતે સુકમેં ચેહકલામ સુનતે તોબહકો સહીહ ન જનતે થે, આખિરકો એક ગિરોહ મેહદવીયા કે નામસે મશહુર હો ગયા થા આપ ઉનકો હરચંદ મના કરતે સમ જાતે કે મેં મેહદી હોનેકા દાવા નહીં કરતા મગર ખા'ઝ વકત ને હઝરતકી ઝખાનસે નિકલાથા વોહ ઉસીકે પાખંદ થે પર હઝરતકી મુરાદ ચેહ નથી કે મેં મેહદી હું બલકે અના મેહદી કે મા'ની હાદી મેહદી કે હેં વફાત હઝરતકી સને ૧૦૪૨ હીજરીકી આખિરમેં હુઇ.

હઝરત શેખ હાજી ગગન શુરયાની કુસુરી કદ૦ હઝરત પીર કિબારકી આલાહસે થે. અવાયલમે

૯૯—શેખ હાજી ગગન (શુરમેં) આપકો તફરીદ, તજરીદ શુરયાની કદ૦ ઝોર તકવા બદરજયે કમાલ થા. સાત

હજ કિયે ઝોર હમેશા ચહેરેપર નકાબ હાલે રેહતે થે, કે નઝર ના મેહરમપર ન પડે. લેકીન ફતે-હયાબ નહોતે થે. હરચંદ કેશિશકી બહોતસે અલિયાસે મુલતજી હુએ મગર સાતવીં મરતબાને હજકો ગયે વહાં બાકર ખાનયે કાબાકે રૂબરૂ બહોત ગિરિયા વ ઝારીકી કે હાતિકે ગેબને નિદાદી ફતેહ બાબ તેરા શેખ ઇસા મસવાની કે પાસ હે. પસ હિન્દુસ્તાનમેં આઠર શેખ ઇસા મસવાનીકી બિદમતમેં હાઝિર હુએ. શેખ ઇસા મશરબે મલામતિયા

રખતે થે. અકસર શરાબ પિયા કરતે થે. ચેહ હાલ દેખકર બહ એતેકાહ હુએ. ઓર ઉનસે ઈનકાર કિયા. શેખ ઈસાને તુરે ખાતિનસે માલુમ કરકે બ આવાઝે ખુલંદ કહા કે તુ જીસકે પાસ ગયા તેરા મતલબ હલ ન હુઆ. આખિર કા'બેસે મામુર હોકર મેરે પાસ આયા ઓર મુલાકાત હોનેસે પેહલેહી ફિર ગયા. ચેહ અમર અકલકે ખિલાફ હે. ચેહ સુનતેહી બસિદક એતેકાહ શેખ કે કદમોંપર સિર રખદિયા. શેખને શન્નબકી બોતલકી તરફ ઇશારા કિયા, કે ઉસકો ઉઠાકર મેરે પાસ લા. ઉન્હોંને કિસી કદ્ર તાઅમ્મુલ કિયા. શેખને ખુદ ઉઠકર બોતલ ઉઠાકર તમામ શરાબ ઉનકે હલકમેં ડાલદી. ઉસીવક ૧ ચેહ બેખુદ હો ગયે. જબ હોશ આયા લિબાસે તકવા ઉતારકર લિબાસે મહોખખત યા'ની બ કદ્ર સત્તર ઓરત લિબાસ અખત્યાર કિયા ઓર દુનિયા વ એહલે દુનિયાસે કમ ઇલ્તિફાત કરતે થે. સુક હર વકત ગાલિબ રેહતા થા. ઓર સિર, ડાઢી, મુછ ઓર પલકોંકે બાલ ઉખાડ ડાલતે થે ઓર ફરમાતે થે કે ચેહ જીનતે દુનિયાહે ઇસકો દુર કરના ચાહિયે હુઝુર ઓર મુજરિદ રેહના ચાહિયે. સિમાઅસે બહોત ઝીક રખતે થે. આગસે બહોત મશગુલ રેહતે થે કે હર વકત આગ રોશન રેહતી થી. જો કુછ નઝરાના આતા ઉસકો ધુનીમેં ડાલ દેતે, એક અફઘાન બે ઓલાહ આયા. ઓર દુઆ ચાહી કે મેરે ઘર ઓલાહ હો. ફરમાયા કે પેહલા બેટા મુઝે દેતો બહોતસી

ઓલાદ હોંગી. મેં દુઆ કરતાહું અલ્લાહ કબુલ કરેગા. જખ પેહલા લડકા પેદા હુઆ ઉસ અફઘાનને ઉસ લડકેકો લાકર શેખકી નજર ક્રિયા. આપને ઉસ બચ્ચેકો લેકર આગમેં કાલ દિયા ચેહ દેખકર વોહ અફઘાન બહોત પશેમાન હુઆ ચોર કહા કે મેં ઇસકો જલાનેકે લિયે નહી લાયા થા, આગમેંસે નિકાલકર મુઝકો દે. આપને ફરમાયા મૈને તેરે બેટેકો જલાયા નહી. અપને ઘરજા ઉસકો ઉસકે ઘોડીયેમેં પાયગા. જખ વો અપને ઘર ગયા અપને બચ્ચેકો ઘોડીયેમેં પાયા. લિખાહે કે જલાલ કે ગલબે કે સબખસે કે આગલી મઝહરે જલાલે ઇલાહી હે હર વકત રોશન રખતે થે. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૪૩ મેં હુઈ. મઝાર કુસુરમેં હે. અખતક લી લોગ મુરાદેં માનતે હેં ચોર મુરાદ પુરી હોને પર બજાયે નિયાઝકે જુમેકી રાતકો આગ રોશન કરતે હેં. ચેહી આપકી નિયાઝ હે.

હઝરત શેખ હાજી અબ્દુલ જલીલ ચિશતી લખનવીકા તરીક અવેસી થા. ઝાહિરા કિસીકે ૧૦૦-શેખ અબ્દુલ મુરીદ નહી હુએ થે, ખાજયે ખુઝુર્ગકી જલીલ કદ૦ રૂહાનીયતસે તરબીઅત પાઈ ચોર શિજરા જો અપને મુરીદોંકો દેતે ખાજ કે મુબારક નામકે બાદ અપના નામ લિખતે. અપની તાલી-ફાતમેં ખુદ લિખા હે કે મેરી વફાત સને ૧૦૪૩ મેં હોગી. ચુનાંચે એસાહી હુઆ.

હઝરત શેખ હાજી અબ્દુલ કરીમ ચિશ્તી લાહોરી
 કદ૦ હઝરત શેખ મખદુમ અબ્દુલ
 ૧૮૧-શેખ અબ્દુલ મલક અબ્દુલ્લા અનસારી કે ફરઝંદ
 કરીમ કદ૦ ઓર શેખ નિઝામુદ્દીન બલખી સાબરી
 કે મુરીદ છે. લિખા છે કે હઝરતભી
 શેખકે સાથ બલખમેં રહે હેં. બાદ વફાત અપને વાલિદકે લાહોરમેં
 આકર હિદાયતે બલખમેં મશગુલ હુએ. નિહાયત બાબરકત
 ઓર સાહબે કરામત છે, આપને હો હજ ક્રિયે. એક વાલી-
 દકે સાથ ઓર દુસરા પાપયાદા મયે ચંદ મુરીદોંકે ખુશ્કીકી
 રાહસે. પસ ઇસ સફરમેં એક બાર રસ્તા ભુલ ગયે. ઓર એસી
 જગાહ પહોંચે જહાં પાની નથા, ચારોંકો ખ્યાસને સતાયા.
 આપને આસ્માનકી તરફ મુંહ કરકે દુઆકી કે એક તીતર
 આપકે સિરપરસે બોલતા હુઆ ગુઝરા. સમઝે ઝરૂર કહીં
 પાની છે. યેહ સમઝકર ચંદ કદમ ચલેથે કે તાલાબ પાનીકા
 મિલા. સંખને ગુસલ ક્રિયા ઓર ફરમાયા કે આજસે જો
 હમારા મુરીદ હો તીતરકો ન મારે. ઉસ રોઝસે આપકે સિલ્સિ-
 લેમેં તીતરકા ગોસ્ત ખાના મના છે. એક રોઝ હાજી
 સાહબ અપની ખાનકાહસે, કે હઝરત ઔરંગઝેબ આલમગીર
 બાદશાહકી બેટી ઝેબુન્નિસાકે બાગકે કરીબથી, મઝાર
 પીર ઝાહેદીપર ફતેહા પઢને જાતેથે. એક શખ્સ શેરાનામ
 રેશમવાલા મિલા. ઓર વોહ દિન ઇંદે કુરબાનીકા અરફાથા.
 શેરા બોલાકે આજતો હજકા દિનહે. વોહ લોગ બડે તાલેવર

હેં જો કા'ખે શરીફકા તવાફ કરતે હોંગે, અફસોસ હે કે હમ ઈસ દોલતસે મેહરૂમ હેં. ચેહ સુનતેહી ફરમાયા કે અગર તુભી આહતા હે કે મેં હાજરોં કે સાથ શરીફ હોઈ તો અપની આંખેં બંદ કરકે મેરે પાછાં પર અપને પાઉં રખ. ઉસને બમુજબ હુકમકે આંખેં બંદ કરકે અપને પાઉં હઝરતકે પાછાં પર રખે. જબ આંખેં ખોલીતો અપને કો હમરાહ શેખકે જબલે અરફાત પર પાયા. ઓર અઘી તરાહ રસુમાતે હજ અદા કિયે. ઓર ઉસી તરીકેસે ફિર લાહોરમેં આયા. આપકી તસનિફાતસે “ઇસરારે અજુબા”જો અશગાલે ચિશ્તિયામેં હે નિહાયત ઉમદા હે. ઓર શરેહ કુસુસુલ હકમ ફારસીભી મશહુર હે. વફાત હઝરતકી તા. ૨૭ રજબસને ૧૦૪૫ મેં હુધ. લાહોરકી અપની ખાનકાહમેં દફન હુએ. આપકે ચાર ફરઝંદથે શેખ ચહિયા, અલ્લાહનુર અબદુલ હક ઓર આલા હુઝુર, ઇનમેં શેખ ચહિયા નિહાત બાકલામ ઓર સાહબે હાલો કાલ હુએહેં. હઝારોં આપકે મુરીદ થે. એક બાર એક ચોરકા નામ ખેરૂ થા ઓર રાહઝની (લુટમાર) ભી કરતા થા. ચોરીકા ઇરાદા કરકે સૈયદવાલેસે લાહોર આયા. બહોત કોશીશકી કહીં ચોરીકા મોકા ન મિલા. આખિર શેખ ચહિયાકી ખાનકાહમેં આકર નકબ લગાઈ ઓર ખાનકાહમેં સે શેખકે દો ખેલ લેકર બહાર આયા. ઉસી વકત અંધા હોગયા. ફિર અંદર ખાનકાહકે ઘુસા દેખતા હો ગયા, ફિર બાહર આયા અંધા હુઆ

કંઈબાર એસા હુઆ. આખિર મજબુર હોકર જહાંસે ખેલ ખોલેથે વહીં ખાંધે ઓર એક કોનેમેં ખેઠ રહા, જખ સુખહા હુઈ ખાદિમાને ખાનકાહને રાતકા હાલ બયાન કિયા. ઓર ઉસ અંધે ચોરકો રૂબરૂ લેગયે, ઉસને તમામ કૈફીયત અર્ઝ કી. આપને ફરમાયાકે ઇસને સચ્ચ કહા; ઇસલિયે વાજી ખુર્સેહમ હે ઓર અપના હાથ ઉસકી આંખોંપર ફેરા ઉસીવકત દેખતા હોગયા ઓર ચોરીસે તોખાહ કરકે મુરીદ હોકર કમાલકો પહોંચા.

હઝરત શેખ અલ્લાહદાદ દઝીઝી કદ૦ પીર કિબારકી ઓલાદ સે થે નિહાયત મુતવકિલ
૧૦૨-શેખ અલ્લાહદાદ ઓર હમેશા હુજરેમેં મોઅતકિફ દઝીઝી કદ૦ રહા કરતે થે. કિસીકી શાદી ગમીમેં શરીફ નહોતે થે. હમેશા હુજરા બંદ રેહતા થા. આખુન સૈયદ શુરયાની આપકી બહોત ઇઝત કિયા કરતે થે. એક બાર આપને દુઆકી કે ઇલાહી મેરી ઓલાદ ઝિયાદા હોગઈ ઇનમેં કોઈ શકી કોઈ મુત્તકી હોગા ઉમ્મીદવાર હું કે સબકો બક્ષદે, આવાઝ હુઈકે કમાન હાથમેં લેકર તીર છોડ. જીતને કદમ તીર પડેગા ઉતની પુશ્તકો બક્ષા. આપને કમાનસે જખ તીર છોડા ચાર કદમપર જાગિરા માલુમ હુઆ ચાર પુશ્તકી બક્ષિશ હુઈ. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૪૯ મેં કુસુરમેં હુઈ.

હઝરત શેખ મલક મોહંમદ બયસી કદ૦ હઝરત
 શેખ અલ્લાહદાદકે ખલીફે થે ઓર
 ૧૦૩-મલક મોહંમદ વોહ મોહંમદ મેહદીકે ખલીફે, વોહ
 બયસી કદ૦ ખલીફે શેખ દાનિયાલકે, ઓર વોહ
 ખલીફે સૈયદ રાજી હામિદ શાહ કે,
 વોહ મુરીદ શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરી કે જે ખાનદાને
 નિઝામિયામેં મશહુર મશાયખ ગુઝરે હેં લકખ આપકા
 મુહકકિક હિન્દી થા. આખિર ઉમરમેં આપ કુખડે હો ગયે
 થે. એક બાર અકબર બાદશાહ કે હુઝુર આયે શહનશાહને
 ઇનકી હાલતકો દેખકર તખસ્સુમ કિયા. આપને કહાકે અય
 બાદશાહ ઝર્ફ (બર્તન) પર તખસ્સુમ કિયા યા કુમ્હાર પર,
 બાદશાહને આપકી ફતાનતપર આફરીનકી. હિન્દી ઝબાનમેં
 આપકી તાલીફત બહોતહેં મિસ્લ પદમાવત, ધુનીનામા,
 પોસ્તી નામા વગેરા. વફાત આપકી સને ૧૦૪૯ હી. મેં હુધ.
 હઝરત મખદુમ શેખ અબ્દુલરશીદ જોનપુરી કદ૦

કા લકખ શમશુદ્દીન ફૈયાઝ થા. અપને
 ૧૦૪-શેખઅબ્દુલરશીદવાલિદ શેખ મુસ્તુફા અબ્દુલ હમીદ
 જોનપુરી કદ૦ ઉસમાનીકે મુરીદથે, વોહ મુરીદ શેખ
 મોહંમદ ખિન શેખ નિઝામુદ્દીન
 અંબેડી કે, વોહ મુરીદ શેખ માફફ જોનપુરી કે વોહ
 મુરીદ શેખ અલ્લાહદાદ શારેહ “ કાફિયા ” “ હિદાયા ” કે
 વોહ મુરીદ રાજી હામીદ શાહકે ઓર શેખ તૈયબસે દુસરે

સિલ્સિલેમેં ઇબ્રાહીમ યાફતા થે. પેહલે દર્સ તદરીસ ફરમાતે થે બાદ હુ વોહ છોડ કર કુતુબહાએ મા'રફતકા મુતાલા કરને લગે, અરબી ઝબાનસે બોહોત શોક થા, ઓર શેખ મોહી-યુદ્દીન કે ઇસારા મખલુકાતપર ઉમદા શરેહ તેહરીરકી. ઝિક જેહર બોહોત કરતે થે સિમાઅમેં બહોત વજદ હોતા થા. કિતાબે “ રશીદીયા ” મકાહુસ્સાલેકીન, મકસુદુતતાલેબીન ઓર એક દીવાન આપકી તસનીફાતસે હેં શાસી તખલ્લુસ કરતે થે. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૫૫ મેં હુધ.

હઝરત મીર સૈયદ એહમદ ગેસુદરાઝ કાલપવી કદ૦

સયદ મોહંમદકે ફરઝંદ ઓર મુરીદ
૧૦૫-સૈયદ મોહંમદ થે. મીર સયદ મોહંમદ ગેસુદરાઝકે
ગેસુદરાઝ કદ૦ નામે પાકકે આશક થે. ઉનકી તાબે-

દારીમેં આપને બી બાલ લાંબે રખે થે, સિમાઅકો બહોત દોસ્ત રખતે થે. હિન્દી ઓર ફારસી ઝબાનમેં શે'ર ફરમાતે થે. મસાયલે તોહીદ ઓદ મકામાતે શેખ મોહિયુદ્દીન બિન અરબીકે ઉપર અલાનિયા તકરીર દિલપિઝીર કરતે. બાદ અદાયે ફર્ઝ બઆવાઝે ખુલંદ કલમયે તવહીદ નવ બાર ફરમાતે. શાહજહાંપુરકે લોગ જે સિલ્સિલયે નકશખંદિયામેં થે મુકાબલા ઓર મુનાઝિરા કરતે થે. મગર જે મુનાઝિરેકો આતા ઉસકી તસ્કીન ફરમા દેતે. આપકી તસનીફાતસે “ જવામે ઉલ કલમ ” ઓર “ મુશાહિદાત ” હેં સને ૧૦૫૮ મેં વફાત પાધ.

હઝરત મોલાના નકીઉદ્દીન ઉદી કહઠો ખાનદાને શેખ
 નસીરુદ્દીન ચિરાગ દેહલીકે ખાનદાનમેં
 ૧૦૬-મોલાના નકીઉદ્દીન મુરીદ થે. નિહાયત મુત્તકી દિનભર
 ઉદી કહઠો જંગલમે ધખાદતમેં મશગુલ રેહતે.
 રાતકો થોડીદેર ઘરમેં ઠેર કરફિર ખાહર આ
 જાતે. અખદાલ આપકે પાસ આતે થે. બલકે ઉન્હોંને એકખાર
 ચાહાકે આપ હમારે હમરાહ રહેં. આપને એહલો અયાલકા
 ઉઝર કરકે મંજુર ન કિયા. શેખ ઉફુદ્દીન પિસરે ખુઝુર્ગ
 શેખ નુર કુતબે આલમકે નિહાયત ખુઝુર્ગ, મુતવાજે' આર
 સાહબે હાલ થે. શેખ અનવર પિસરે ખુદ શેખ નુરકે સખી
 આર મેહમાન નવાઝ થે, શેખ હિસામુદ્દીન કેહતે હેં કે
 બંદેને મખદુમ ઝાદેસે પુછા કે ઇશક કયોંકર હોતા હે
 ફરમાયાકે જખ આંખ ખોલકર દેખે માલુમ કરેકે દોસ્ત
 આતા હે યા ઉસકા પેગામ આતા હે, હર વકત ઉસીકે
 ખ્યાલમેં રહે, વર્ના કભી આંખેં ન ખોલે.

હઝરત શેખ અબુસઈદ ગિશ્તી સાખરી ગંગોહી બિન
 શેખ રૂકનુદ્દીન બિન શેખ અબદુલ
 ૧૦૭-શેખ અબુસઈદ કુદ્દુસ કહઠો શેખ બંદગી જલાલુદ્દીન
 ગંગોહી કહઠો થાનેસરી કે નવાસે થે. અંદ મુદત
 અપને જમાલે હાલકો કિસવતે સિપા-
 હગરીમેં પોશીદા રખા. જખ ઇશકકા ગલખા હુઆ તો અપને
 નાના શેખ જલાલ કે મુરીદ હુએ. ચુંકે શેખ બહોત ખુઝુર્ગ

ઝોર ફનાએ એહદિયતમે મુસ્તગરિક રહેતે થે કારે મશીખત શેખ નિઝામુદ્દીન થાનેસરી કે સુપર્હ થા. આપકો લી ઉનકે હવાલે કિયા, કે તુમ ઇનકો તરખીખત કરો. પેહલે આપને ઝિક નફી અસખાત શુરૂ' કિયા થા. બાદ એક મુદતકે જખ-રિયાઝતે શાકકાકી ઝોર મુબહોદા કિયા, અનવારે જખરૂતી વ મલકુતી રૂનુમા હુએ. ચુકે હિમ્મત આલી રખતે થે ઉનકી તરફ મુતવજ્જેહ ન હુએ, કે તલબે ઝાતે શહુદ રખતે થે. અખ બનના ચાહિયે કે નુર તીન કિસમ ૫ર હે. પેહલા જે સિક્તે જલાલસે ઝહિર હોતા હે ખરંગે આફતાખ યા ખરંગે તિલા યા ખરંગે આતિશ દિખાઇ દેતા હે. દુસરા જે બ સિક્તે જમાલ ઝહિર હોતા હે, ખરંગે માહ યા નુકરા યા પાની જલવાગર હોતા હે. તીસરાનુર ઝાતે મુનઝઝહે સિક્કાતસે ઉસકો સિવાય ઝોલિયા અદ્વાહ કે ઝોર કોઈ નહી બનતા. હઝરતકો તવજ્જેહ ઉસ નુરકી તરફથી. અલગરઝ જખ શેખ નિઝામુદ્દીન અરખસ્તાનકી તરફ રવાના હુએ ઝોર હઝરત ગંગોહ શરીફમે' રિયાઝત ઝોર ઇબાદતમે' મશગુલ રહે ઝોર જંગલોંમે' સરાસીમા ફિરા કરતે થે એક રોઝ રોઝયે કુલ્ખે આલમ બંદગી શેખ અખદુલ કુદ્દુસ ૫ર બેઠે થે ઝોર મુફારિકતે પીરમે' રોરહે થે, કે કખર કે અંદરસે આવાઝ આઈ કે અખુ સઘદ અગર તાલિબે ખુદા હેતો બદખકો બ. આપ તીનરાત તક રોઝયે શેખ ૫ર રહે. તીનોં રાતમે' યહી નિદા સુની ઝોર એક શખ્સ અનબાન

આયા ઓર ઉસને કહાકે અગર બદખકા રસ્તા મા'લુમ નહીં તો મૈં ચલતાહું ઓર ઉનકો ઘોડેપર સવાર કરકે લે ચલા. જુસ મંઝિલપર પહોંચતે થે વહાં નિહાયત ખાતિર મુદારાત હોતીથી. કેહતે હેં વોહ શખ્સ રૂહાનિયતે શેખ થી. જબ બદખસે તીનકોસ રહે તો શેખ નિઝામુદ્દીનકો બશારત હુઈ કે અથુ સઘઈ આતાહે. મેરી અમાનત ઉસકે હવાલે કરના જબ ચેહ ખાનકાહે શેખમેં પહોંચે તીન રોઝ તક અમીરાના દાવત ઓર મુદારાત કી. ચોથે રોઝ ઉનકો ગોશેમેં લેબ કર નવાઝિશ ઉનકે જદકીકી ઓર કુલ કેફિઅત બયાનકી. ઓર શગલ સેપાયા તલકીન ફરમાયા. અલગરઝ બારા બરસ રિયાઝત ઓર મુબહહેમેં મશગુલ રહે. એક રોઝ ફરમાયાકે તુમહારે આમાલ ઓર અશગાલને તુમકો તાઅબ્જુબમેં ડાલ રખા હે. અબ ચાહિયે કે કુત્તોંકી ખિદમત કિયા કર. આપ ચંદ રોઝ શિકારી કુત્તોંકી ખિદમત મેં મસરૂફ રહે. એક રોઝ કુત્તોંકો ટેહલાને જાતેથે કે બારિશ હોને લગી. સામનેસે એક ઓર કુત્તા આગ્યા. ઉસ પર ઉન શિકારી કુત્તોંને હુમલા કિયા આપને રોકા ફિર ફિસલકર કિચકમેં ગિર પડે. ઉંસ વકત રોકર કહા કે ઇલાહી એક બદા તેરા શેખ નિઝામુદ્દીન હેકે દુનિયા ઉસકે પેર ઘો ઘોકર પીતી હે એક મેં ઝલીલ ઓર ખારહું. ઉસી વકત ઇનાયતે ઇલાહી હુઈ ચૌદા તબક રોશન હોગયે. બાદ તરબીયતો તકમીલકે

હિન્દુતાન મેં બમકામ ગંગોહ શરીફ હિદાયતે ખ-
લકમેં મશગુલ હુએ. “ સવાતે ઉલ અનવાર ” સે રિવાયત
હે કે એક શખ્સ મુનકિર હાલે દરવેશાં આપકે પાસ આયા
ઓર અર્ઝકીકે મેં તલબે ખુદામેં આયા હું. મગર રિયાઝત
ઓર મુબહદ્દેકી કુવ્વત નહી રખતા, ચાહતાહું કે નઝરે
કીમીયા અસરસે મુઝકો ખુદા તક પહાંચા દીજીયે. આપને
અસા હાથમેં લેકર ફરમાયા કે મેં તાલિબે હકકો તીન
ઝખ્મમેં ખુદા રસીદા કરતાહું ઓર ઉસકે સિરપર અસા મારા
કે આલમે મલકુત ઉસપર ઝાહિર હુઆ. દુસરા અસા
મારાતો આલમે જખઝત ખુલ ગયા. તીસરા અસા મારા
તો આલમે શહુદસે બેહરાવર હુઆ. બેહોશ હોકર ગિર
પડા. તીન રોઝ મસ્ત ઓર બેખુદ રહા. જખ હોશ આયા
મુરીદ હોકર સાહબે કમાલ હુઆ.

“ ઇકિતબાસુલ અનવાર ” સે નકલ હે કે એકબાર
હઝરત ગુસલ કર રહેથે ઓર શેખ મોહંમદ સાદિક સિરે
મુબારક પર પાની ડાલ રહે થે ઉનકો એસા માલુમ હુઆ
કે પાનીકા કતરા જરમે મુબારકસે ઝમીનપર ગિરતા હે
બસુરતે અમરદ સાહબે જમાલ હોકર આરમાનકો ઉઠ જતા
હે, ફિર નહી દિખાઈ દેતા. પસ ગુસલસે ફરિશ હોને પર
શેખ મોહંમદ સાદિકને યેહ કેફિયત અર્ઝ કી આપને ફર-
માયા કે તુઝકો અલ્લાહ તઆલાને મર્તબયે આલી અતા
ફરમાયા. ઓર ઇસ મામલેકી એહસન તોર પર શરેહ ફર-

માઇ. ઉમર હઝરતકી દરાઝ હુઇ હે. જખ આખરી વકત કરીખ હુઆ ઉસ વકત તખરૂકાત પીરાં ઓર સજબદગી બંદગી શેખ મોહંમદ સાદિકકો મરહુમત ફરમાકર ઇસ્મે આઝમ તાલીમ ફરમાયા. વફાત હઝરતકી તારીખ પેહલી ચા દુસરી રખીઉલ આખિર સને ૧૦૫૯ મેં હુઇ ખા'ઝને ૧૦૪૯ લિખા હે, આપકે બહોત ખલીફે થે.

હઝરત શેખ ઇબ્રાહીમ રામપુરી કદ૦ હઝરત શેખ અબુસઈદ કે ખલીફે થે. ફકે ઓર ફના

૧૦૮—શેખ ઇબ્રાહીમ મેં મોસુફ થે. ઝાહદ ઓર રિયાઝતમેં

રામપુરી કદ૦ કદમ રાસિખ રખતે થે. હમેશા ફનાયે

એહદિયતમેં મુસ્તગરિક રેહતે થે.

ઓર મહોખખતે એહલે હકમેં બે અખત્યાર થે. જન દિનાં

આપ ઝિલયે કરનાલકે સૈયદ પુરમેં રેહતે થે ચાર પાઇ પર

સોતે નથે. લોગોંને સખખ પુછા. આપને ફરમાયા કે ખા'ઝ

સાદાત ઇસ મકામકે એસે હે કે ઉનકો ચારપાઇ

પર સોના મયસર નહીં વોહ ઝમીન પર સોયેં અહિ મેં ચારપાઇ

રહું ચેહ તકે અદખ હે. ઓર આપ હમેશા દિનકો બાગે

સૈયદપુરમેં મશગુલ રેહતે થે. જખ બાગમેં ફલ આયે,

સાદાતોંકે બચ્ચે ઉનપર પથર મારતે, ફલ ઝાડતે, અગર

આપકે બદનપર પથર લગ જાતા તો ઉસકો સઆદત સમ

ઝતે. આખિર જખ બહોત તંગ હુએ. બચ્ચોસે તો કુછ ન

કહા મગર હદખતોસે ફરમાયા કે મુઝકો અદખે સાદાત હે.

મેં ઉનકો કુંછ નહી કેહ સકતા. ઉસ રોઝસે ઉન દરખ્તોમેં ફુલતો આયે મગર ફલ ન લગે. “ ઇકિતબાસુલ અનવાર ” સે નકલ હે કે આપને ફહાનિયત હઝરત ખુઅલી કલંદરસે તરબીઅત પાઈ ઓર નિહાયત ખુસુસીયત ઓર હુઝુરી થી. આપકે ફઝાયલ ઝાહિર હે કે શેખ મોહંમદ દેહલવી શાહ ખાઝ આપકી તરબીયતમેં રહે. મઝાર શરીફ રામપુરમેંહેં.

હઝરત શેખ મોહિજ્જુલ્લાહ સિદ્દીકી સદરપુરી કદ૦

હઝરત શેખ અખુ સમદકે ખલીફે ઓર

૧૦૯-શેખ મોહિજ્જુલ્લાહ મુરીદ થે. ઉલુમે ઝાહિરીકી તેહસી-સદરપુરી કદ૦ લસે ફારિગ હોકર તલબે હકમેં

ઘરસે નિકલકર મશાયખીને વકતસે મિલે. મગર મુદઆ હાસિલ નહુઆ. આખિર દેહલીમેં આકર રોઝયે મુકદ્દસા હઝરત ખાન્ન કુતબુદ્દીન પર મોઅતકિફ હુએ, હુઝુરને મા'મલેમેં ફરમાયા કે સિલ્સિલા શેખ સાખિર અલીકા ગમ્ હે. ગંગોહમેં અખુ સમદકે પાસબ. ખાન્નકે હુકમસે ગંગોહમેં આકર શેખ અખુ સમદ કે મુરીદ હુએ શેખને અપને ખાદિમ મુન્નહિદકે ફરમાયા કે તજ્દીદે વુઝુ કરકે દુગાના અદા કરકે, ગોશેમેં ખેઠકર; ઇસ્તેદાદ મુહિજ્જુલ્લાહકે દેખા કે ઉસકે મુતાબિક તરબીઅત કી જાવે. જખ ઉન્હોંને મુરાકિબા કરકે દેખા ઓર અર્ઝ કિયા કે મુનાસિબત વલાયત મુસવીસે હે, “ મિરાતુલ ઇસરાર ” સે નકલ હે કે શેખ મોહિજ્જુલ્લાહ, હઝરત શેખ એહમદ

અખદલ હકકે રોઝયે મુખારકકી ઝિયારત કે લિયે રહોલી આયે મેરે મકાનપર કયામ કિયા. મૈંલી વહીં મોબુદ થા. વહાંસે શેહર પટને મેં મીર સૈયદ અખદલ હકીમસે કસબે ફઝાયલ કિયા. બાદહુ ઇલાહબાદમે સુકુનત અખત્યારકી પેહલે ફક ફાકા પેશ આયા આખિર કુશાઇશ હુઇ. હઝારોં મુરીદ હુએ. આપ બીસ બરસ ઇલાહબાદમે રહેં. બહોતસે આપકે ખલીફે હુએ. વફાત હઝરતકી તા. ૯ રબીઅ રોઝ પંજ શુબ્હા બવકત ગુરૂબે આફતાબ સને ૧૦૫૮ મેં હુઇ મઝાર ઇલાહબાદમે હેં. આપને એક પિસર ખુર્દસાલ તાબુદીન છોડા થા.

હઝરત શેખ બંદગી મોહંમદ સાદિક ગંગોહી કદ૦

હઝરત શેખ અબુ સઇદકે ભતીજે,

૧૧૦-બંદગી શેખ મહમદ મુરીદ ઓર ખલીફે થે. સિમાઅ નિહાયત સાદિક ગંગોહી કદ૦ ઓર શોર સે. સુનતે થે. ઉસવકત

જુસપર નઝર પડતીથી તબલ્લીએ ઝાત ઉસપર પરતવ ફિગન હોખતીથી. હઝરત નિહાયત ખુબ સુરત થે. રૂહાનીયત હઝરત રસુલુલ્લાહ સલ્લ લ્લાહો અલયહે વસલ્લમસે નિહાયત ઇરાદતથી. ઓર જો શખ્સ આપકે પાસ આતા બેઠા રેહતા. માસિવા અલ્લાહકે દિલ બરદાશતા રેહતાથા. એક રોઝ આપ ઉમદા કપડે પહેનકર બરોજે ઇદ બરાયે આદાબ ફેરનિશ અપને ખુઝુર્ગ ચચા શેખ અબુ સઇદકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ. હઝરતને ઉનકા

જમાલ દેખકર ફરમાયા કે મੈં અપની વલાયતકાનુર ઈસ લડકેકી પેશાનીમેં ચમકતા હુઆ દેખતા હું; ઓર ઉનકે કદબકો કશિશ કિયા. આખિર ઉનકો શૌક નામે ઇલાહી હુઆ. મુરીદ હોકર રિયાઝત ઓર મુબહિદ્દાતમેં મશગુલ હુએ. “ ઇકિતબાસુલ અનવાર ” સે નકલ હે કે એક રોઝ આપ સહારનપુરકે બઝારમેં ચલે જાતે થે. એક મહાજન પર નઝર પડી, ઉસને જો ફિર કર હઝરતકો દેખા, ફરેક્તા જમાલ હોકર કદમોંપર આપડા ઓર મુસલમાન હોકર મુરીદ હુઆ. આપને ઉસકા નામ શેખ અબદુસ્સલામ રખા, સિમાઅમેં ઉનકી અજબ કૈફિઅત હોતીથી. એક રોઝ આપ સેર કરતે હુએ બમકામ જગન્નાથ પહોંચે બાઝારકી સેર કર રહેથે કે એક પત્થરકે ખુતકો દેખા. હિન્દુ ઉસકી પુજા કર રહે થે. શેખ બી મેહવે તમાશા હો ગયે. કે વોહ ખુત આપસે હમકલામ હુઆ. ઓર આપકી તારીફકી. આપકા ચેહ કશ્ક દેખ કર બહોતસે હિન્દુ મુસલમાન હુએ. બા’ઝ મુરીદ હુએ. લિખાહે કે શેખ અબદુલ હક આપકા એક મુરીદ ગાંવમેં રેહતા થા, ઓર મુજરિદ થા. સેર કરતે હુએ શેખ ઉસકે બાગમેં તશરીફ લે ગયે. ઓર ઉસસે ફરમાયા કે થોડેસે આમ લા ? ચુંકે, ફસલ હો ચુકીથી વોહ બહોત તલાશ કરકે છે સાબત ઓર એક કતરા હુઆ એસે સાત આમ લાયા. આપને ઉનકો ખાકર ફરમાયા ઓર કહાકે અહ્લાહ તઆલા તુમ્હારી.

ખીવીસે તુમકો છે બેટે સાખત ચોર એક નાકિસ અતા કરે. ચુનાંચે એસાહી હુઆ કે છે બેટે અચ્છે ચોર એક ગુંગા પેદા હુઆ. બાદ ચંદ રોઝકે શેખ ફીર ઉસ ગાંવમે તશરીફ લાયે. ગાંવકે લોગ શીરીની લેકર આયે. તમામ બાલ બચ્ચે ગાંવકે જમા હુએ. શીરીની તકસીમકી અબદુલ હકકે છેઓં બચ્ચોંને ગુંગેકી શીરની છીનલી ઉત્તને ગુલ શોર ક્રિયા. આપને ફરમાયા કે કયા ગુલ હે. હાઝરીનને અર્જ ક્રિયા કે અબદુલ હકકે અચ્છે બચ્ચોંને ગુંગેકી શીરની છીનલી. ફરમાયા ઉસકો હમારે રૂબરૂ લાઓ. જખ વોહ પાસ પહોંચ્યા. અપના લખ ઉસકે મુંહસે લગાયા. ઉસી ફકત બોલને લગા. વક્ત હઝરતકી તા. ૧૮ મહોરમ સને ૧૦૫૮ મેં હુઈ. મઝાર ગંગોહમેં હે. આપકે ખુલકમેંસે આઠ મશહુર હેં. (૧) આપકે ફરઝંદ શેખ મોહંમદ દાઉદ (૨) દુસરે ફરઝંદ શેખ મોહંમદ ગંગોહી બાકમાલ ચોર સાહબે સિલ્સિલાથે (૩) શેખ ઇબ્રાહીમ મુરાદાબાદી (૪) શેખ અબદુસ્સુબ્હાન સહારનપુરી (૫) શેખ અબદુલ જલીલ ઇલાહાબાદી (૬) શેખ જમાલ સાકિને કાઠુ (૭) શેખ મુબારક તરબીઅત યાફતા શેખ અબુ સમદ કે થે. ઉન્હોંને બહોત કુછ રિયાઝત ચોર મુબહિદે ક્રિયે. હજ ક્રિયે, તમામ જહાનકી સેરકી મગર કાર ન હુઆ, આખિર શેખ મોહંમદ સાદિકકી ખિદમતમે હાઝિર હુએ. ચંદે મશકત કરકે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ ક્રિયા ચોર સાહબે સિલ્સિલા હુએ. ઉનકે મઝારકા કુછ પતા

ન લગા, (૮) શેખ યુસુફ કે ઉનકૌભી ખિરકયે ખિલાફત પેશગાહે શેખ અબુ સઈદ સે હાસિલ થા. ઉન્હોંને શેખ નિઝામુદ્દીન થાનેસરીકૌભી દેખા હે. હર રોઝ આલીસ હઝાર ખાર ઝિકે જેહર કરતે થે. ઓર બહોત ગુદાઝ તખીઅત ફે થે. મગર કુશુદે કાર ન થા આખિર શેખ મોહંમદ સાદિક-કસે બેઅતકી ઓર ઓલિયાયે ઝમાના હોકર બ મકામે સમાના ઝિલયે, કરનાલમેં રેહને લગે ઓર વહીં વફાત પાઈ.

હઝરત શેખ મોહંમદ દાઉદ ખિન શેખ મોહંમદ સાદિક ગંગોહી કદ૦ ખલીફે ઓર

૧૧૯-શેખમોહંમદદાઉદ સાહબે સંજળદા અપને પિદરે ખુબુ-ગંગોહી કદ૦ ગંવારકે થે. હાલ કવિ, હિમ્મત ખુલંદ ઓર રિયાઝત વ મુબ્બહેદેમેં

યગાનયે રોઝગાર થે “મિરાતુલ ઇસરા” હઝરતકે ઝમાને મેં તૈયાર હુઇ. વોહ લિખતે હેં કે હઝરતકો બચપનમેં તલબે હક દામનગીર હુઇ. આપકે વાલિદને હસ્થે હુકમ હઝરત રસુલે મકબુલ સદલદલાહો અલય હે વસલ્લમ આપકી તર-ખીઅત શુરૂકી, હઝરત રિયાઝત ઓર મુબ્બહિદે શાકકામેં મશગુલ હુએ. ઓર જો તજલ્લી રુખા હોતીથી આલી હિમ્મતીસે ઉસપર કિનાઅત કરકે મુશ્બહિદે ઝાતે રખુલ જલીલ મેં કદમ આગે રખતે ઓર ખમુજબ તલકીન પિદરે ખુબુગંવાર, અશગાલ, અઝકાર ઓર મુબ્બહિદેમેં મસરૂફ રેહતે થે. પેહર દિન ચઢે તક ઝિક ઇસ્મેઝાત જેહરકે

સાથ કરતે “ ઈકિત ખાસ ” સે નકલ હે કે શેખ દાઉદ હમેશા ગ્યારવીં રખી ઉલ અવલકો ઉર્સ હઝરતગૌસુ રસકલૈનકા ક્રિયા કરતે થે. એક ખાર હઝરત કે પાસ કુછ ખર્ચ ન થા. અપને ખઝીફે શેખ સોંધાસે ફરમાયાકે કિસી મહાજનસે કુછ કરઝ લેા તા કે ઉર્સ ગૌસે પાક ક્રિયા જાય, યેહ ફરમાકર ખરાયે કયલુલા (દોપેહરકા સોના) ઘરમેં જાકર આરામ ફરમાયા. બેદાર હોકર શેખ સોંધા સાહબકે હુજરમેં તશરીફ લાયે. આર ફરમાયા કે અખ કરઝ ન લેના ગૌસે પાકને ખુદ મુઝકો ખર્ચે ઉર્સ ઈનાયત ક્રિયા. શેખ સોંધાને ઇસકા મુફ્તિસલ હાલ પુછા. આપને ફરમાયા કે મૈં સો ગયા થા માલુમ હુઆકે ગૌસે પાક તશરીફ લાયે આર ફરમાયા કે યેહ પુડિયા લેકર ઉર્સ કર. ઇસમેં ગ્યારા રૂપે આર એક અશરફીહે, જખમેં બેદાર હુઆ વોહ પુડિયા અપને પાસ રખી હુઈ પાઈ. દેખાતો ઉસમેં અશરફી આર ગ્યારા રૂપે મોબુદ થે. કેહતે હેં કે ઇસસે પેહલે આપકે યહાં ખહોત તંગી રેહતીથી. જીસ રોઝસે ગૌસે પાકને યેહ અતિયા મરહમત ફરમાયા. નિહાયત કુશાયશ હુઈ આર પ્રતુહાત બદરજયે ગાયત હોને લગા.

નકલ હે કે અપને એક મુરીદકો ચિલ્લેમેં બિઠાયા. જખ ચિલ્લા પુરા હુઆ ઉસને અર્ઝ ક્રિયા કે મૈંને ચાલિસ રોઝ કુછ નહીં ખાયા. હઝરતને ફરમાયા કયોં જુઠ બોલતા હે, જો તુને ખાયા મૈં જાનતા હું જીસ દરખતકે પત્તે તુને

આયે હેં મેં ઉસસે ગવાહી દલા સકતા હું. ઓર ઉસ દરખતકી તરફ મુંહ કરકે ફરમાયા કે ગવાહીદે ઉસ દરખતને ફસીહ ઝખાનસે ગવાહી દી. ઓર વોહ મુરીદ શરમિંદા હુઆ ઓર અપના કંસુર માફ કરાયા. આપને ફરમાયાકે હુબારા બૈયત કર કે જુઠ બોલનેકે સબખસે તેરી બૈયતલી જુઠી હુઇ. શેખ સોંધા ખલીફે આપકે ફરમાતે હેં કે એક દુરવેશ આયા ઓર હઝરતસે સવાલ ક્રિયા કે ફકીર બાબુદા કબ હોતા હે ? આપને ઇરશાદ ક્રિયાકે જબ ફરીરકા ફક તમામ હો ઓર હાલત “ઈઝાતુમુલ ફક ફહુવ-લ્લાહો” જલ્વાતુમા હો. ફિર ઉસને પુછાકે બંદા લાયક ઇતિલાકે ઇસ્મે ખુદાકે કિસ કસબસે હોતા હે ? હઝરતને ફરમાયા કે અલ્લાહ એક હે જબ બહોત અલ્લાહ અલ્લાહ કેહતાહે ઓર અપને કો ફરામોશ કરતાહે, બદકે ખુદ નહીં રેહતા.

નકલ હે કે આપકે યહાં એક મોર પલા હુવા થા. આપ ઉસકો બહોત દોસ્ત રખતે થે. દાના પાની અપને હાથસે દેતે થે, જબ આપકી વફાત હુઇ ઓર જનાઝા દરવાઝેસે બાહર નિકલાં વોહ મોર દરવાઝેકે એક દરખત પર બેઠા થા. ફરીયાદ કરને લગા યહાં તકકે મર ગયા. નકલ હે કે એક બાર નવાબ સાઅદુલ્લાખાન વઝીર સાહેબ કિરાને સાની શાહજહાં બાદશાહને કે આલિમે મુતબહર ઓર યગાનયે રોઝગાર થે બાદશાહકી ખીદમતમે અર્ઝ ક્રિયા કે

શેખ દાઉદ ગંગોહી ઇલ્લમે અહિરી ચંદાં નહીં રખતે ઓર
ઇલ્લમે ખાતિનમેં માલુમ નહી કે કહાંતક રસાઇ હે. અગર
હુકમ હા તેા ઇસ્કી આઝમાઇશ કરે. ખાદશાહને ફરમાયા કે
મુઝકો ઉનકે ઇલ્લમમેં કુછ શક નહીં મગર બેહતર હે તુમહી
અપના શક મિટાલો. હઝરત ખતકરીખ ઉસેં હઝરત ખાન્ન-
કુતુબુદ્દીન ખખત્યાર કાકી કદમ દેહલીમેં મોબુદ્દથે. નવાખ
મઝકુરહી બહીલયે ઝિયારત મઝારે પુર અનવાર ખાન્ન પર
પહોંચ્યા. હઝરતસે મિલકર બેહસ મુકદ્દમાત અલયહે શરૂ કી.
આપને રૂહાનિયત હઝરત ખાન્નકી તરફ તવજ્જોહકી મઅન
ઇરશાદ હુઆ કે આખા દાઉદ મૈને તુઝે બહેરે મવ્વાજ કીયા.
જો ચેહ સવાલ કરે જવાબે શાફી દે પસ સાઅદુલ્લા ખાનને
૧૬ સવાલ કિયે હઝરતને સખ કે જવાબ શાફી દીયે. ચેહ
કરામત દેખ કર હઝરતકો ખઝીનયે ઉલુમ સમઝકર બકમાલ
ઇઝઝો ન્યાઝ પેશ આયા. ઓર મુસખખર હોકર ખિદમતે
શાહમેં હાઝીર હોકર અર્ઝ કિયા કે શેખ મદરસયે ઇલાહીકા
તાલીમ ચાફતા હે. ઉનકે સીનેમેં તમામ ઇલ્લમ મોજઝન
હે. ખાદશાહને ફરમાયા અલ્લહ્મો લિલ્લાહ કે મૈં તેા બકદ્ર
અપને હૌસલે કે ઉનકે કમાલસે વાકિફ હું. મગર તુમહી
વાકિફ હુએ ઓર લિખા હે કે શાહઝાદા દારા શિકોહ કાદરી
કદમ કો હઝરતસે કમાલ મોહબ્બતથી જખ હઝરત દેહલી
તશરીફ લે જતે થે. દોલત સરાયે શાહઝાથે પર કયામ હોતા
ઓર દોનોં ખુઝુર્ગવાર બરાબર દો મુસલ્લે બિછા કર મશગુલ
રહેતે.

નકલ હે કે હઝરત ઔરંગઝેબ આલમગીર બાદશાહ સને ૧૦૬૦ મેં તખ્તશીન હુએ. બાઝ દુશમનાને ખાનદાને ચિસ્તિયાને બાદશાહસે શિકાયત કી કે શેખ દાઉદ રાત દીન બિદઅત ઔર સિમાઅમેં મશગુલ રહેતા હે. મુતાબેઅત શરા શરીફસે બિદકુલ મુનહરીફ હે. દારા શિકોહકા હમ સોહબત ઔર દોસ્ત હે. એહ સુન કર બાદશાહને હઝરતકી તલબીકે લિયે ફરમાન જારી કીયા. હઝરત હરમે તલબ બાદશાહ દેહલી પહોંચે શાહને મુલ્લા અબ્દુલ કવીકોકે દુશમને પુકરા થા બરાયે બેહસ લેબ. ઉસને હઝરતકે પાસ આકર મસદ્દા સિમાઅકા પુછા. આપને ફરમાયાકે અગર અઝઝએ અહિર પુછતાહે તો “ અરિસમાઓ લે એહલહુ મબાહુન ” યા’ની જો એહેલહેં ઉસકો સિઆમ મબાહ હે. મેં અપનેકો લાયક સુનને સિમાઅ કે જાનતાહું. અગર અઝઝએ બાતિન દરિયાફત કરતે હો તો તુમપર અહિર હો જાયેગા. પસજો કબ્લાકે હમારા હય ઉનસે ઈરશાદ ફરમાયાકે કુછ કહો, ઉન્હોંને કબ્લાલી શુરૂકી, શેખ મસ્તે જામે તૌહીદ હુએ. ઔર મુલ્લાસે ફરમાયાકે અય જાહિલ મેં ખુદ સાહબે શરર હું, મુઝસે દલીલ અબાહતે સિમાઅ પુછતા હે, એહ ફરમાતેહી મુલ્લા તમામ ઉલુમ જુલ કર જાહિલે મુતલક હો ગયા. ગિરિયઓ આરી શરૂ કી ઔર અપના સર શેખકે કદમોં પર રખા ઔર અફ્વે તકસીર આહા. શેખકોબી ઉસપર રેહમ આ ગયા ઔર ફરમાયા કે તુ મલકુલ ઉલમા ઔર મુફતી હે. ફકીરોંકો કયોં

તકલીફ દેતાહે. પસ વોહ જો ભુલ ગયા થા યાદ આ ગયા
ઓર સિદ્દક દિલસે મુરીદ હુઆ.

સાહબ ‘ ઇકિતબાસુલ અનવાર ’ નાકિલ હેં કે જખ
વકતે આખરી કરીખ પહોંચા તીન રોઝ પેહલે અપને છોટે
ભાઈ શેખ મહોમ્મદસે ફરમાયાકે તાબુત મેરે વાસ્તે આરા-
સ્તા કર, તીનરાતસે બરાબર રસુલે મકબુલ સદ્લલ્લાહો અ-
લયહે વ સદ્લમકો દેખતાહું ફરમાતે હેં કે દાઉદ જલ્દ મેરે
પાસ આ. પસ હરબુલ હુકમ શેખને તાબુત તૈયાર ક્રિયા.
તારીખ પાંચમી રમઝાન શરીફકી રાતકો શુહુદે આલમે ઇત્તિ-
લાકને હઝરતપર ગલ્બા ક્રિયા, હાલાંકે કોઈ અસ્માની બીમારી
નહીથી. કંવાલોંકે તલખ કરકે કંવાલી શુરૂ કરાઈ. તા. ૬ઠી
રમઝાનકી સુખ્હાકે તખરૂકાત પીરાને ચિશત અપને છોટે ભાઈ
કે સુપુર્દ ક્રિયે, ઓર ફરમાયાકે ચેહ અમાનત શેખ
સોંધાકી હે. મેરે બાદ. ઉસકે હવાલે કરના ઓર જાને અત-
હરકો મુશાહિદ એ જાનાંમેં તસ્લીમ કરકે બાદોસ્ત ચકરંગ
હુએ. બાઝને સને વફાત ૧૦૯૫ લિખેહેં

હઝરત શેખ સોંધા કહ૦ શેખ મોહમ્મદ દાઉદ ગંગોહી

કે ખલીફથે. આપકે વાલિદ શેખ અબ-
૧૧૨-શેખ સોંધા હુલ મોમિન કહ૦ લી બડે પાયેકે બુઝુ-

કહ૦

ગથે. આપ ખલીફ હઝરત અબુબકરે
સિદ્દીક (૨૦) કી ઓલાદસે થે. આપકે

વાલિદ સાહબે દસ્તગાહથે ઓર પાનીપતસે ૧૪ કોસ જાનિયે

ગર્ભ કર્ણએ સફેદોનમેં રેહતે થે. ઓર હુકકામે બાદશાહીમેં
 સે થે, શેખ સોંધા કે દો ભાઈ થે. આપકે છોટે ભાઈને વાલિદ
 કે રૂબરૂ વફાત પાછથી, આપ વાલિદકે ઝેરે તરખીઅત રહે.
 જખ સિને તમીઝકો પહોંચે તો કારે દુરવેશીમેં મશગુલ હુએ.
 ચંદે અપને કમાલકો કિસ્વતે સિપાહગરીમેં પોશિદા રખા
 ઇસી અરસેમેં પાનીપતમેં આપકી શાદી હુઈ. બાદ ચંદ રોઝકે
 ખીવીકી વફાત હુઈ. ઉસ વકત તમામ દુનયવી તાઅલુ
 કાતસે દુર હુવે, ઓર તમામ ઝગડે છોડકર તને તનહા
 મુરશદે હકીકીકી તલબમેં નિકલે. પેહલી મંઝિલ પાનીપતમેં
 હુઈ. ઓર જવારે રોઝયે શેખ જલાલ કબીરૂલ ઓલિયામેં
 ઉતરે, નમાઝે ઇશાસે ફારિગ હોકર આરામ ફરમાયા. શેખ
 જલાલુદ્દીનકો મા'મલેમેં દેખાકે તશરીફ લાકર હાથ પકડા
 ઓર શેખ મોહંમદ દાઉદકી શકિલ દિખાઈ ઓર ફરમાયાકે
 ચેહ તેરા પીર હે. દાઉદ નામ હે ઓર કર્ણે ગંગોહમેં
 મકાનહે. વહાં જા અપને મતલબકો પહોંચેગા. જખ હઝરત
 બેદાર હુએ. સુરત શેખ દાઉદકી લોહે સીનેપર ખિચી હુઈ
 દેખી. સુખહા વહાંસે ઉઠકર ગંગોહકી રાહલી. ઓર શેખ
 દાઉદકી ખિદમતમેં પહોંચકર મુરોદ હુએ. બા'ઝને લિખાહે
 કે ખિરકયે ખિલાફત પહેલે શેખ મોહંમદસેહી પહોંચાયા.
 અલગરઝ ચંદે રિયાઝત ઓર મુબાહુદ્દેમેં મશગુલ રેહકર બાદ
 તકમીલે કામિલકે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કિયા. ઓર
 હસ્તુલ હિદાયત પીર દસ્તગીર શેખ મોહંમદ દાઉદ બરાયે

હિંદાયતે ખલક પાનીપતમેં આકર મુકીમ હુએ. કલી રોઝયે કળીફલ ઓલિયામેં કલી શાહ વલાયતમેં રાત બસર કરતે. તમામ દિન જંગલમેં ઇબાદતમેં મશગુલ રહેતે, મુરશદકી ઇબ્તિહાસે થોડે દિન ભોહર ગાંવમેંભી રહે ઓર રૂહાનીઅત સૈયદ મોઈઝુદીન સાહબે વલાયત સે ઇસ્તિફાદા ઉઠાયા. આપકે હમદમ શેખ ખુલાકી ભી હમરાહ થે. બાદ શેખ ખુલાકીકે વતન કયથલ તશરીફ લાએ. ઓર અંદ રોઝ રહે. રિયાઝતકી ચેહ કેફિયતથી કે એક એક ચિલ્લે તક કદમ હુજરેસે બાહર ન નિકાલતે. એક બાર ભોહરસે બાહર શાહ વલાયત બોહરકા ઉર્સ થા. આપભી શરીફ થે કે બોહરકે હાકિમકા લડકા ફાત હુવા ઉસ મુરકેકો હઝરતકી ખિદમતમેં લાએ ઉસકે બાપને અર્ઝકીકે ઉમ્મીદવાર હું કે મેરા લડકા ઝિન્દા હો. આપને ફરમાય બહુકમ અન્ના હેયુલ કેયુમ ઉઠ. ઉસને આંખે ખોલી ઓર ઝિન્દા હુઆ. લિખાહેકે એક બાર હાલતે મસ્તીમેં પઝાવેકી આગમેં પેહરભર બેઠે રહે કપડા તક ન જલા. એક બાર કેથલમેં સિમાઅકી મજલીસમેં તશરીફ લાએ. કે એક દુરવેશને હાલતે વજદમેં કહા કે હઝરત ખવાળ મુઈનુદીન ચિશ્તી હિંદલવલી તશરીફ લાએ બાઝને લિખા હેકે યે કહા નબી તશરીફ લાએ, ઇસપર કાઝિયે શેહર બરહમ હુઆ કે વલીકે નબી દેહના કુફ્રહે, ઓર ઇસ દુરવેશકે દરપયે કતલ હુઆ. આપને કાઝીસે ફરમાયાકે અલ આશકો વસ મજનુન. માફ રખો દરપે ઇસકે કતલકે નહો.

કાઝી બાઝ ન આયા. ઉસપર ખફા હોકર ફરમાયાકે તુને આશકાને ઈલાહીકે કતલપર કમર બાંધીહે. કુતેકી બોલી બોલકર મરેગા. યુનાંચે ઉસી વકત ઉસકે તપ, ખાંસી ઓર દમા પેદા હુઆ. ઓર ઉસી મઝામેં મરગયા. યા'ની વોહ ઉર્સ શેખ સુપ્રી બધનીકાથા ઓર જીસ દુરવેશને નબીએ હિન્દ કહા થા ઉનકા નામ અબદુલ કાદિર થા. શેખબધની કે ખાનદાનસે થે.

નકલહેકે એક રોઝ મોઝએ ખરાસમેં બતકરીએ ઉર્સ તશરીફ ફરમાયે. વહાં સાદાતકી એક મસજીદથી. ઉસમે કિબલાફે બેઠે થે. મસજીદકે સામનેકે દાલાનમેં એક ખરાબાતી ફકીર લાંગ ઘોટ રહાતા. રગડેકી આવાઝ સુનકર આપને ફરમાયા મના કરો. મના કરનેસે વોહ નમાના ઓર હસ્તમુશ્ત તક નોબત પહોંચી. શરીઅતકે લિહાઝસે આપકો જલાલ આયા, હાલાંકે ઉસ વકત ઉમર આપકી ૯૦ સાલકીથી, મગર લકડી લેકર લપકે આપકી હેબતસે વોહ ભાગા આપને ફરમાયા કહાં જાતા હેં નઝરે કેહર ઉસપર પડ ચુકીથી તીસંગ ગાંવમેં જાકર મરગયા.

નકલ હેકે બવજેહ બડી ઉમરકે બેઠના ઉઠના દુશવાર હોગયા થા મગર જબ સિમાઅ હોતા ખુદ ખડે હોકર વજહ કરતે ઓર એસી કુવત હોબતીથીકે દસ આદમિયોંસે બમુશ્કિલ સંભલતે થે. “ ઇકિત બાસ ” સે

નકલ હે કે શેખ જલાલુદ્દીન કે ઉર્સસે ફારિગ હોકર
 લોહર જાતે થે. રાસ્તેમેં ડાકુ મિલે મગર હઝરતકી હેખત
 સે કાંપ ગયે ઓર દસ્ત દરાઝી ન કર સકે. એક ખાદિમ
 પીછે રેહ ગયા થા લુટલિયા. વોહ રોતા હુઆ હઝરતકે
 રૂબરૂ આયા. આપને ફરમાયાકે ઇસ ગાંવમેં આગ ન લગી
 યેહ ફરમાતેહી વહાં આગ લગી ઝમીનદાર વહાંકે દેડતે
 આયે ઓર આજીઝી કરને લગે જો માલ લુટા થા વોહ
 હાઝિર કિયા. આપને દરૂદ શરીફ પઢકર દમ કિયા ફેરન
 આગ ખુલ ગઈ. લિખા હેકે એક બાર આપ વજહે સિમા-
 અમેં થે કે પેહર ભર તમામ બંદન નઝરે મરદુમાંસે
 ગાયબ હોગયા. પેહર ભરકે બાદ ફીર દિખાઈ દિયા.
 મજલિસ ખતમ હોને પર પુછા. ફરમાયા, તુરે માશુક
 આશક પર ગાલિબ આગયા. ઉસને તુરે આશકકો છુપાલિયા.
 લિખાહેકે જબ વકતે વફાત નઝદીક પહોંચ્યા, કબ્વાલોંકો
 તલબ કરકે ફરમાયાકે યેહ બેત હાફિઝ સાહબકી કહો.

સોહબતે ગેર નખાહમ, કે ખુવદ અયન ઉંસુર;

બાબયાલે તુ ચિરા, બા દિગરાં પરદાઝમ.

જબ કબ્વાલોંને ઇસકો શુરૂ કિયાતો. આપકો વજહે
 હુઆ. ઓર ઉસી ઝૌકે શૌકમેં બતારીખ ૨૪ માહે જમાદી
 ઉલ અવ્વલ સને ૧૧૨૬ હીજરી મેં બમકામ સફેદાં વફાત
 પાઇ. આપકે પેહલે ખલીફે શેખ મોહમ્મદ અકરમ બીન

મોહંમદ અલીઅકબર મુસન્નિફ “ ઇકિત ખાસુલ અનવાર ”
ઓર “ સવાતે ઊલ અનવાર ” હુએ. આપકે કમાલાત
ખહોત હેં આપ ઓરંગઝેબકે ઝમાનેમેં વલીએ કામિલ
થે. આપકા વતન ખરાસવી હે. દુસરે ખલીફે શેખ મોહંમદ
અલી બિન શેખ અદલાહ બક્ષ સાકિને ખરાસ, તીસરે
શેખ પીર મોહંમદ સાકિને થાના લવન ચોથે શેખ ઉસમાન
કરનાલી ઓર પાંચવેં ખલીફે શેખ મોહંમદ સિદ્દીક કચથલી.

હઝરત શેખ ખુલાકી કદ૦ હઝરત શેખ દાઉદ ગંગોહીકે
મુરીદ ઓર ખલીફેથે. મેહબુબ

૧૧૩-શેખ ખુલાકી પીરે મુરશદ કે થે. ઓર ખુદ પીરે
કદ૦ મુરશદકે આશક થે. ઝિકે જેહર
ખહોત કરતે થે. જબ શેખ દાઉદકા

ઇન્તિકાલ હુઆ. હિન્દુસ્તાનકો છોડકર હજકે ગયે. હજ-
કિયા. ફિર મદીને તૈયબા ગયે, થોડે રોઝ વહાં રહે ઓર
વહીં વફાત પાઘ આપકા મઝારે મુખારક મદીને શરીફમેં હે.

હઝરત શેખ અબ્દુલ કાદર કદ૦ લી હઝરત શેખ
મોહંમદ દાઉદ ગંગોહીકે મુરીદ ઓર

૧૧૪-શેખ અબ્દુલ ખલીફેથે આપકા વતન સતુરથા. આપકી
કાદર કદ૦ કરામતેં ખહોત હેં. આપકે સિમાઅકા
શૌકથા ઓર વજદલી ખુબ હોતાથા.

ઉલુમે ઝાહિરી ઓર બાતિનીસે માલામાલ થે. અઝહદ શૌકસે

મુરશહકી ખિદમત કરતે થે. સાહબે દિલથે ઓર ફિસી દુઃખીકો દેખ ન સકેતે થે. આપકો જો કુછ મિલતા કુકરામેં તકસીમ કર દેતે થે. સતુરહીમેં આપકી વક્ષત હુઇ. ઓર વહીં મઝાર આપકાહે.

હઝરત સૈયદ ગરીબુલ્લાહ કીરાનવી કદ૦ હઝરત શેખ મોહંમદ દાઉદકે ખલીફથે. આપકે
૧૧૫-ગરીબુલ્લાહ વાલિદકા નામ સૈયદ અબ્દુર્રસુલથા,
કીરાનવી કદ૦ સૈયદ ગરીબુલ્લાહ ઓર “સિયરુલ અક-
તાબ” કે મુસન્નિફ થે દોનોં ખાલાઝાદ

ઓર દુધભાઈ થે. સૈયદ ગરીબુલ્લાહકો આપકે વાલિદને શાહ મોહંમદ પીર ઝાદે સૈયદ જલાલ પાનીપતકા મુરીદ કરાયા થા. જખ યે જવાન હુએ. તો પીરસે કુછ એતેકાદ ન થા. જખ તાલેખે મોલા હુએ ઉસવકત જવાનીકા આલમથા. ગંગો-હમે આકર ખિદમત શેખ અબુ સઇયદ ગંગોહીકી હાસિલકી ઓર અઝકારે અશગાલમેં મસરૂફ હુએ. યાદહુ મુરીદ હોના ચાહા. હઝરતને ફરમાયા ઇસ સે પહેલે કહીં ઐઅતકી હે ઉન્હોં-ને શેખસે અઝ કિયાકે ખુદ સાલીમેં શાહ મોહંમદ પીરઝાદે કા મુરીદ હુઆથા, અખ આપકા મુરીદ હોના ચાહતા હું. આપને ફરમાયા તોખાહ કર. મુજકો ઓર મેરે પીરોંકી કયા મબલ હે કે ઉસ ખાનદાનકે મુરીદકો મુરીદ કરે. હમ સખ ઉસ દરગાહકે ગુલામહેં. બહેતર હે કે તુ બકર શેખકે રાજે

પર અર્જકર ઓર અપના કુસુર અપને પીરસે માફ કરા, શેખ અબુસૈદકે હુકમસે સૈયદ ગરીબુલ્લાહ પાનીપત આયે મુરશદસે તમામ હાલ બયાન ક્રિયા ઓર કુસુર માફ કરાયા ઓર એક મુદત પાનીપતમે મશગુલ રહે જબ શેખ અબુ સઈદકી વફાત હુઈ ફિર શેખ મોહમદ સાદિકકી ખિદમતમે હાઝિર હુયે ઓર મુરીદ હોના ચાહા ઉનકે હુકમસે શેખ મોહમદ દાઉદકે મુરીદ હોકર તકમીલ કરકે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલકીયા. ઓર શાહ હુસેન લોબડી સેલી ખિરકયે ખિલાફત પહોંચા થા.

નકલ હે કે બાદ અતાયે ખિરકયે ખિલાફત ઉનકો કરનાલ ઝિલેમેં જાનેકા હુકમ હુઆ ઉન્હોંને અર્જકીકે શુલામકો વતન શરીફકી ઇજાઝત હો. શેખને ફરમાયા કે વહાં તુઝકો કોઈ ન પુછેગા. વહાં લોગ કીસીકે મોઅતકિદ નહિ હોતે, ઠગ બતાયેંગે. આપને અર્જકીકે ફકીરકો એસી હી જગાહ રહેના ચાહિયેકે જહાં ઉસકો કોઈ ન પુછે. આખિર કીરાનેમેં આકાર મોહલ્લે તિરલામેં અપને આબાઈ મકાનમેં મુકીમ હુયે. યુનાંચે ઇસ ફકીરનેલી કયામ ઇસ કસબેમેં ઇસવાસ્તે ક્રિયાહેકે કોઈ પુરસાને હાલ ઓર તકલીફ દેહ નહી હે. એહલે કસબામેં એસી કુછ જામે ખાસીઅત હેકે હર શખ્સ “ હમયુ મન દીગરે નીસ્ત ” કે મઝમુ નમેં બહોત ખુશ હે. પુકરાકી તરફ ઇસ કસબેકે લોગોંને કબી બયાલહી નહીં ક્રિયા. યુનાંચે કાઝી મોહમદ સાલિમ,

શેખ અબદુલ કુદદુસ ગંગોહીકે ખલીફે કામિલે વકત ગુઝરે હેં ઓર ઉનકી ઓલાદલી મોબુદ હે મગર ઉનકે મઝારકા નિશાન કિસીકો માલુમ નહીં. મીયાં ચાર અલી શાહ સાબરી ને ઇસ ઇલાકેમેં મશહુરહેં મગર ઇસ કસબેકે કિસીલી આદમીકો ઉનકે મઝાર પર ફાતેહા પઢતે નહીં દેખા. હઝરત સૈયદોંકા હુજરા મશહુર હે. આપસેલી લોગ કમ વાકિફ હેં, ને શખ્સ ફકીરી કરની ચાહે કિરાનેમેં આકર રહે, હિન્દુસ્તાનમેં ફકીરોંકે રહેનેકે લાયક કિરાને સે બેહતર દુસરા મકામ નહીં હે કિસ વાસ્તે કે ચહાંકે હિન્દુ ઓર મુસલમાન ઇસ કસબેકે કલી કીસીકા હાલ પુછતે નહીં ઓર ફકીરોંકે પાસ આકર ઉનકો સતાતે નહીં.

નકલ હે કે સૈયદ ગરીબુદ્લાહ અકસર ખાન કુત-બુદ્દીન કદમ કે ઉર્સમે હાજિર હુઆ કરતે થે. એક બાર એન મજલિસમેં એક પીરઝાદા તરીકયે અલિયા નકશ-ખંદિયા મોહતસીબે શાહીકો હમરાહ લેકર આયા ઓર કબ્વાલીકો મના કિયા, કે તમામ સુફી બે લુત્ફ હુએ, સૈયદ સાહબને રૂહાનીયત હઝરત ખાનકી તરફ તવજ્જોહ કી મઅન માલુમ હુઆકે કબ્ર શક હુઇ ઓર હુઝુર બલિખાસે સુખ ખરઅમદ હોકર કબર શરીફપર બેઠે ફરમાતે હેં

ગુલગુલ લિખાસ કદ સવારે સમંદ શુદ,
ચારાં હઝર કુનેદ કે આતિશ બુલંદ શુદ.

ચેહ સુનતેહી સૈયદ સાહબકો હાલત હુમ્. યહાંતકકે
 ઉસ પીરઝાદેકાબી હાલત હુમ્. બાદ ચંદ રોઝકે
 વો પીરઝાદા ઉસી હેબતમેં મર ગયા. ઉસી
 ઇલાકે મેં ચેહ નકલ મશહુરહેકે બાદ ઇસ મામલેકે
 હઝરત ઔરંગઝેમ આલમગીર બાદશાહને તમામ મશાયખે
 ચિશ્તીયાકો બે દેહલીકે શિમાલમેં થે તલબ ક્રિયા. ઉસ
 ઇલાકેકે પીરઝાદે જબ કિરાનેમેં આયે ઔર તીતરવાડે
 દરવાઝેસે બાહર હુએ તો ઉનકી ગાડિયોંકે બેલ ખડે હોગયે.
 ખહોત હાંકા મગર કદમ ન ઉઠાયા. ઉસ વકત સબકો
 ખયાલ હુઆ કે સૈયદ ગરીબુદ્ધાહ શાહકા ચેહ તસર્ફ હે
 સબ સાહબ આપકે મકાનપર આયે ઔર ચલનેકે વાસ્તે
 કહા. ચુકે આપકે નામબી હાઝરીકા હુકમ આ ચુકા થા.
 આપને અપની રૈયતકે કહારોંસે ડોલી તૈયાર કરાકર ઉનકે
 હમરાહ હુએ જબ ગાડિયોંમે ડોલી આગે હુમ્ કુલ બેલ
 ચલને લગે. બાદ તીન મંઝીલકે દેહલી પહોંચે યહાં મોહ-
 તસિબને એક મકાનમેં ફર્શ કરાકર ઉસકે નીચે છુરી,
 કટારિયાં, તલવારેં તેઝ લગા રખીં. કિસી ફકીર દોસ્તને
 ઉન દુરવેશોંકોબી ખબર કરદી. સબકો ફીક હુઆકે અલ્લાહ
 શરમ રખે. સુખ્હા સબ સાહબ ઉસ મકાનમેં તલબ
 હુએ હુકમ હુઆકે યહાં હાલત હો, તો દેખેં. ચેહ હાલત
 તુમ્હારી રિયાકે સાથ હે યા સચ્ચીહે. સબ નીચી ગરદનેં
 કિયે ચુપથે. સૈયદ ગરીબુદ્ધાહ શાહને કહાકે અગર સિમા-

અકી ઈબ્રાહીમ હો તો ઝુર આશકાને ખુદાકો હાલતે વજહ હો. ચેહ ફેહકર એક દુરવેશસે ફરમાયા કે કુછ કહો. ઉસને ચેહ ગઝલ ખાખ કુતખુદીનકી શુરૂકી. જુસકા મતલા ચે હે—

દિલ અગર દાના ખુવદ, દર હર સખુન ઈસરાર હસ્ત;
ચશમ ગર ખીના ખુવદ, ચુચુક બ હર ખાઝાર હસ્ત.

ઈસપર સૈયદ સાહબકો હાલત હુઈ, બે અખત્યાર હોકર લોટને ઝોર વજહમેં મસ્તી કરને લગે. પેહર ભર કામિલ વજહ રહ્યા મગર ન ફર્શ કહીસે ફટા ન જુસ્મે મુબારક પર ઝખમ આયા. ચેહ કરામત દેખકર હઝરત આલમગીરને કુલ દુરવેશોંકો ઈબ્રાહીમસે રૂખસત કીયા, સૈયદ સાહબકો બગીર દેની આહી આપને કુખુલ નકી ઝોર ફરમાયાકે ચંદ ખીલે ઝમીન આપકે ખુઝુર્ગોંને મેરે ખુઝુર્ગોંકી દીથી મેરી કુતે લાયમુતકે વાસ્તે વોહી કાફી હે. નકલ કરતે હેં કે જુસ રાત આપકી વફાત હુઈ, ઉસકી સુખ્હાકો આપકે મુરીદોંમેં સે એક સાહબ પાનીપતમેં ચે, ઊનકો માલુમ હુઆ કે સૈયદ સાહબને વફાત પાઈ. વોહ રોતે હુએ ભાગે. જબ જમના ઘાટ પર આયે સુનાકે સૈયદ સાહબને રાતકો કઝા કી, દોડતે હુએ બા હાલે પરશાન કિરાનેમેં આયે. તો લોગ હઝરતકો કબરમેં ઉતાર કર પટાવ દે રહેથે. ઉન હઝરતને હાઝરીનસે કહ્યા કે ઝરા ઠેરો ઝોર કાગઝ, કલમ, દાવાત લાઓ. અલ ગરઝ એક પરચા લિખાકે આપને ફરમાયા થાકે બાદ મરને કે હમ વહાંકી

કૈશીયત તુઝકો બતાયેંગે. સો વોહ વા'દા વફા કીજીયે. ઓર વોહ કાગઝ, કલમ, ઓર દાવાત કબરમે રખદિયે. થોડી દેરકે બાદ દસ્તે હક પરસ્ત કાગઝ ઓર દાવાત કલમ લિયે પઠાવસે બાહર આયા ઉન દુરવેશને વોહ લેલિયા ઓર હાથ આપકા ફિર અંદર હોગયા. ઉસ પરચેકો જો દેખાતો, લિખા હુઆ થા કે ચહાં કે હાલાત બયાન કરનેકા હુકમ નહીં હે. મઝાર કિરાને મેં હુજરા મશહુર હે અંદર આબાદી (કરમે) કે. ઓર દેખા ઓર સુનાકે આપકી ઓલાદસે એકહી શખ્સ રેહતા ચક્કા આતાહે. દુસરા બેટા ઝિન્દા નહી રેહતા. જો રેહતાહે વોહ નેકબખ્ત હોતા હે.

હઝરત શેખ શાહ અબુલ મઆલી કદ૦ હઝરત શેખ દાઉદ ગંગોહીકે ખલીફે ઓર ખિરકચે
૧૧૬-શાહ અબુલ ખિલાફત શેખ મોહમદ સાદિકસે
મઆલી કદ૦ હાસિલ કરકે દાઉદજીવ સે તકમીલકી.
આપકે વાલિદ સૈયદ મોહમદ અશરફ સહારનપુરકે નઝદીક કરમે અલેઠેમે રેહતે થે. જખ ઉનકી વફાત હુઘ તો શાહ અબુલ મઆલી બચ્ચે થે. આપકી વાલિદાને આપકો શેખ મોહમદ સાદિકકે સુપુર્દ કિયા. શેખ શખો રોઝ ઉનકી તરબીઅતમે રેહતે થે, જખ ઉન્હોંને કઝાકીતો શેખ દાઉદ કે સુપુર્દ કિયા. આખિર બતકમીલ પહોંચકર ખલીફે હુએ.

“ સવાતે ઉલ અનવાર ” સે નકલહે કે હઝરત ઔસત હાલમેં શહુદે ઝાતે ઇલાહીમેં મેહવ હોકર દુનિયાવ માપી-હાકી ખખર નરખતે થે. એક બાર તીન માહતક કુછ નહી ખાયા, પીયા, મેહવે મુતલક રહેં જખ નમાઝકા વકત આતા ખાદિમ અમુશિકલ હોશિયાર કરતા. નમાઝ પઢકે ફિર મેહવ હો જાતે થે. અલગરઝ તીન સાલ કમાલ બેહોશી રહી. બાદહુ ઉમુરે દીનીસે ખાખખર હુએ. પુછાકે કયા હાલ-તથી આપને ફરમાયા કે મુઝકો નમાઝકે કે વાસ્તે અદલાહકી તરફસે આગાહી હોજાતી થી. તુમહારે આગાહ કરનેકી ઝુફરત નથી. “ ઇકિત ખાસુલ અનવાર ” સે નકલ હેકે એક બાર મોસમે નયશકર (શેલડી) મેં અપની ઝમીન પર ગિર ગયે કે જહાં ગન્ના બોયા હુઆ થા. ઓર જહાં ગુડ તૈયાર હોતા થા ઉસ ઝુંપડે મેં કયામ ફરમાયા. જો લોગ કોલ્હુ ચલા રહે થે હિન્દી ઝબાનમેં ગાને લગે—

તુ ચલિયાજા એક તારા, તેરી ખડી મલાકી કારા;
આધીરાત અંધેરી, તેરી બેગી કીસી ફેરી.

યેહ સુનતેહી બેખુદ હો ગયે ઓર હુકા નારા ક્રિયા. ઓર ઉસ ચુલ્હે ચાની ભઠ્ઠામેં ગિર પડે. લોગોંને દોડ કર નિકાલા તો દેખા કે એક બાલબી નહીં જલા. ઉસ રોઝસે બહોતહી શોહરત હુધ ઓર હઝારોં મુરીદ હુએ.

નકલ હે કે થાનેસરમેં મજલિસથી આપકે પીર
 ભાઈ ઓર દીગર મશાયખ જમા થે કે જિક કલમયે
 તૈયબાકા આયા. આપને ફરમાયાકે જસને ઇસ કલમેકો
 દિલસે પઢા હે વોહ અગર લફઝે લા કિસી ઝી જાનકે
 કાનમેં કહે તો વોહ મરજાયે ઓર ઇલ્લલ્લાહ કહે તો
 ફિર જિન્દા હો જાયે. યેહ કેહ કર ખડે હુએ. વહાં એક
 ગાય ખંધીથી ઉસકે કાનમેં લા કહા. વોહ ઉસી વકત
 મર ગઈ. ઇલ્લલ્લાહ કહા વોહ જિન્દા હોગઈ ઓર ચરને
 લગી. નકલ હેકે હઝરતકે ઘરમેં કમાલ તાંગીથી. અક-
 સર ફાકેસે ગુઝરતી થી. કિસીને યેહ ખબર સૈયદ મીરાં
 ભીકા કે દી. ઉન્હોંને અનાજકા એક ખરતન ઘરસે મંગાકર
 ઉસમેં અપના હાથ ડાલા ઓર કહાકે કલી ઇસ ખરતનમેં
 કિતનાહી ખર્ચ કરેગા મગર અનાજ કમ નહોગા. અલગરજ
 જખ દોમાહ ફરાગતસે ગુઝરે આપને પુછા લોગોંને ઘરકી
 કુલ ખાત સમ્મી સમ્મી અર્ઝ કી. પસ ઉસ ખરતનકો
 મંગાકર થોડી દેર સરનિગું રેહકર ફરમાયાકે મીરાં ભીકા
 મેરે તવકકુલમેં ખલલ ડાલતા હે. ઇસ ખરતનકો તોડહો.
 નકલ હેકે એક ખાર કુમ્લકા મેલાથા, ૫૦૦ હિન્દુ પુકરાકી
 જમાઅત અંખેઠે આઈ. હઝરતકા નામ સુનકર આપકે પાસ
 આયે કે હમ તુમ નામ ફકીરીમેં એક હેં. તુમ મુકીમ
 ઓર હમ મુસાફિર હેં. હમારે ભંડારેકા ફિક કરો, આપને
 ફરમાયાકે બનિયેકી દુકાનસે લે લો, ઉસ વકત ચંદ દુકાનેં

થી. જુસ દુકાનદારકે યહાંસે માલ આતાથા ઉસ દુકાન પર તશરીફ લે ગયે. ઓર ફરમાયાકે ધન સાધુઓંકો સીધા તોલદે. ઉસને અર્જ ક્રિયાકે મેરે પાસ દોઆર સેર આટા હોગા. ઇતના સીધા કહાંસે લાઊં ઓર સહારનપુર દુર હે, કબ વહાંસે આયેગા આપને ફરમાયાકે બરતન આટા-દાલ, ચાવલ ઓર ઘીકા એક જગાહ નિકાલ કર રખ દે. આપને આપની ચાદર મુખારકસે ઉસે ઢાંક દિયા. ' ઓર ફરમાયાકે અબ તોલના શુરૂ કર. અલગરજ તસરફશતે હજર-તસે સખકો સીધા મિલ ગયા, બાદહુ જો દેખાતો જુસ બરત-નમેં જો ચીઝ થી જયોંકી ત્યોં મોજુદ થી. યેહ કરામત દેખકર વોહ દુકાનદાર મુસલમાન હોકર મુરીદ હુઆ. ઓર મસલકે ઓલિયામેં મિલા.

નકલ હે કે આપકા એક હમસાયા હર વકત ઓર હર જગાહ આપકી શિકાયત કરતા ઓર ખુરી તરાહ ચાહ કરતાથા ઓર હરવકત દરપયે આઝાર રેહતા. મુરીદોંને ઉસકો સજા કરની ચાહી મગર આપને મંજુર ન ક્રિયા. જહાંતક મુમકિન હોતા, ઉસકે આરામો આસાયશમેં કોશીશ કરતે. ઇત્તેફાકન વોહ મરગયા. આપને ઉસકા બહોત રંજ ક્રિયા. ઓર કઈ દિન તક રોતે રહે. આખિર ચારોંને હાલ પુછા આપને ફરમાયા કે આલમે નામુતમે અકસર અંખિયા ઓલિયાકા દામને હાલ ગુમારે દુનિયાસે

મુલવવીસ હોતા હે. ઉસકા ઝાયલ હોના બગેર બદગોઈ
ઝોર ગીબત ઝોર મલામત એસે આદમિયોંકી મુમકીન
નહીં. સો મરને વાલા મેરા બડા દોસ્ત થા. ઈસ વાસ્તે મુઝે
ઉસકે મરનેકા ગમ હુઆ. વફાત હઝરતકી ૮ રખીઉલ
અવ્વલ સને ૧૧૧૬ હીજરીમેં હુઈ. મઝાર અંબેઠમેં હે.
ખલીફે આપકે મીરાં સૈયદ લીકા થે.

હઝરત શેખ અબ્દુલ ખાલિક લાહોરી, ચિશ્તી,
સાખરી કદ૦ હઝરત શેખ બનુદ્લાહ
૧૧૯-શેખ અબ્દુલ લાહોરીકે ખલીફેથે. આલા દરજેકે
ખાલિક લાહોરી કદ૦ દુરવેશ ઝોર સાહબે સિમાઅ થે.
હાલતે સિમાઅમેં જીસપર નઝર
ડાલતે મસ્તો બેહોશ કર દેતેથે. જો આપકે હલકયે ઈરા-
દતમેં આતાથા, કામિલ હોજતા થા, વફાત હઝરતકી
તા. ૧૨ રજબ સને ૧૦૫૯ મેં હુઈ મઝાર લાહોરમેં હે.

હઝરત શેખ આરિફ લાહોરી કદ૦ હઝરત શેખ
ઈસ્હાક બિન શાહ. કાકુ નિઝામી
૧૧૮-શેખ આરિફ ચિશ્તીકે મુરીદ થે. મીયાં આરિફ
લાહોરી કદ૦ મશહૂર થે. હઝરત સાહબકિરાન
સાની શાહજહાં ગાઝીકે ઝમાનેમે શેહર
લાહોરમેં શેખે વકત મશહૂર થે, હઝારોં મુરીદથે. હર મહીનેકે
આબિરમેં હસરોઝ મોઅતકિફ રેહતે થે. પેહલી તારીખકે

હુજરે સે બાહર આતે ઉસ વકત જુસપર નઝર પડતી વોહ તીનરોઝ બેહોશ રેહતા થા. લિહાઝા ઉસ રોઝ કેમ્હા હુજરેકે પાસ ન આતાથા. તમામ દિન તનહા હુજરેકે દરવાઝે પર બેઠે રેહતે થે. સિમાઅમેં વજદ બહોત કરતે થે. કરીબુલ મર્ગ હોજતે થે. શાહઝાદા દ્વારા શિકોહસે મસાયલે તોહીદમેં ગુફતગુ કરકે દોનોં બુઝુર્ગવાર હઝ ઉઠાતે થે. આખીર બમકામ લાહોર સને ૧૦૬૪ એતેકાફકી હાલતમેંહી વફાત પાઈ.

હઝરત શેખ ઇસ્માઈલ ચિશ્તી અકબરા બાદી કદ૦ શેખ સલીમ કે ખાનદાનસે થે. ઉલુમે ૧૧૯-શેખ ઇસ્માઈલ ઝાહિરી ઓર ખાતિનીમેં યગાનયે અકબરા બાદી કદ૦ રોઝગાર થે. તાલિબે દુનિયા યા દીન જો ખિદમતમેં આતા ઉસકો મેહરૂમ ન રખતે ઓર ફરમાતે થે કે અગર તાલિબે દુનિયાકા મતલબ હોગા તો ઉસકો ઓલિયા ઓર કુકરાસે મહોબત હોગી. આખિર રફત રફતા તાલિબે હક હોકર મંઝિલે મકસુદે અસલીકે પહોંચ જાયગા. ખલકકા હર વકત ઇજદેહામ રહેતા થા. સિમાઅમેં વજદ બહોત કરતે થે. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૬૬ મેં હુઈ.

હઝરત શેખ સમદખાં મિયાના ચિશ્તી કદ૦ શેખ નિઝામુદ્દીન નારનોલીકે ખાનદાનમેં

૧૨૦-શેખ સમઢખાં મુરીદ થે. બાઝને લિખા હે કે જબ મિયાના કદ૦ હઝરતકે સિમાઅમે હાલત હોતીથી વોહ અસર જાનવરોમેલી હોતાથા.

જાનવર નીમ બિરમીલકી તરેહ તડપતેથે. એક રોઝ આપ દરખતકે નીચે રાગ સુન રહેથે. જબ આપકે વજહ હુઆ એક કાખતા (હોલી) નીચે ગિર પડી ઓર તડપને લગી. એક અનજાનને ઉસકે ઝખાહ ક્રિયા. આપકે બહોત રંજ હુઆ. ફરમાયા અપને ભાઈકે નાહક કતલ ક્રિયા, આબિર કાર વોહ શખસ દીવાના હોંગયા ઓર ઉસકે કિસીને 'કતલ કરદિયા. વક્ષત હઝરતકી સને ૧૦૬૭ મેં હુઈ. મઝાર શરીફ આપકા ખુરહાન ખુરમે હે.

હઝરત શેખ ફુગી અફઘાન અઝીઝ ઝઘ કદ૦ ને રૂહાનિયતે પીર કિબારસે તરબીઅત

૧૨૧-શેખ ફુગી પાઈ થી. નિહાયત બા કમાલ ઓર અઝીઝ ઝઘ કદ૦ સિમાઅકા બહોત શૌક રખતે થે.

જબ વક્ષતે હઝરતકા વકત નઝદીક પહોંચ્યા. હાઝરીનસે ફરમાયા કે મેરે પાસ કોઈ ન રહે. જબ તક રસુલે પાક (સ. અ. વ.) કી ઝિયારતસે મુશર્ફ ન હુંગા જાન ન હુંગા. તુમ લોગ તાબે દીદારે રસુલે મકબુલ (સ. અ. વ.) નહી રખતે. યહાંસે ચલે જાઓ ઓર હુજરેકા દરવાઝા બંદ કર જાઓ. મેરી વક્ષતકે બાદ છત હુજરેકી

ફટી હુધ પાઓગે. ચુનાંચે એસાહી હુઆ. વફાત સને ૧૦૬૯
મેં કુસુરમેં હુધ.

હઝરત શેખ આરિફ સાબરી લાહોરી કદ૦ હઝરત
શેખ અબદુલ ખાલિક લાહોરી કે
૧૨૨-શેખ આરિફ ખલીફે થે. ઝખાનસે જો કુછ ફરમાતે
સાબરી કદ૦ ફેરન ઉસકા ઝહુર હોતા થા. કામિલે
વકત ગુઝરે હે. એક બાર આપકી
ખાનકાહમેં સિમાઅ હો રહાથા. જખ કબ્વાલ ઇસ બેત
પર આયે—

આં મસીહાયે કે જાં, દર દસ્તે ઉસ્ત;

મી દેહદ જાં કઝ ખમીરમ ચંદ બાર.

શેખકો ઇસપર ઝૌક હુઆ. વજહમેં આયે. એક શખ્સ
અપને બેટેકો લાયા જો બહોત ખીમારથા હુઆકી ઇલ્તિબાકી
હઝરતને ઉસકે મુંહપર અપના હાથ ફેરા ઉસી વકત
ઉસકો આરામ હુઆ. વફાત હઝરતકી તા. ૭ ઝિલ્હજ સને
૧૦૭૧ મેં હુધ. મઝાર આપકા લાહોરમેં હે.

હઝરત મોલાના શેખ અબદુલ કરીમ કદ૦ હઝરત
મોલાના દરવેઝકે ફરઝંદ થે. ઝોર
૧૨૩-મોલાના અબદુલ મીર સૈયદ અલી ગબ્વાસકે ખઝીફે થે.
કરીમ પેશાવરી કદ૦ ઉલુમે ઝહિરી ઝોર ખાતિનીકી
તકમીલ અપને પિદરે આલી કદ્રસે
કીથી. ઉલુમે ઝહિર ઝોર ખાતિનીમેં યગાનયે ક્ષેઝગાર થે.

“ મખઝનુલ ઇસ્લામ ” કેા પુરા ક્રિયાકે જો આપકે વાલિદકી તસનીફથી. એક શખ્સને પુછાકે ગૌસકી તારીફ કયા હે. આપને ફરમાયા કે અગર ખા'દ મરનેકે કોઈ ઇસકે મુંહકી તરફ દેખે તો વોહ હંસ પડે. યુનાંચે બાદ વફાત હઝરતકે એક શખ્સને ઇમ્તિહાનકે લિયે હઝરતકે ચેહરેકી તરફ દેખા. આપ હંસ પડે. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૭૨ મેં મુલકે યુસુફ અઘમેં હુઈ.

હઝરત શેખ પંજુ પેશાવરી કદ૦ કૌમે ગુજરસે કામલીને વક્તસે હુએહેં. ફેઝાન મોલાના ૧૨૪-શેખ પંજુ દરવેઝસે થા, આપકે મુરીદ અકસર પેશાવરી કદ૦ સાહબે કમાલ ગુઝરે હેં. યુનાંચે મોલાના ચાલાક, મિયાના, શેખુ શાહ જહાનપુરી, ઓર શેખ અલી વગેરા મશહુર હેં. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૭૩મે હુઈ,

હઝરત શેખ પીર મહંમદ સલ્લુન કદ૦ શેખ અબ્દુલ કરીમકે મુરીદથે ઓર વોહ ખાનદાને ૧૨૫-શેખ પીરમોહમદ નિઝામિયામેં મુરીદ થે. સિલ્સિલા સલ્લુન કદ૦ ઉનકા શેખ હિસામુદ્દીન માનકપુરીસે મિલતાહે આલિમે ખા અમલ થે, ઓર આપકે મુરીદલી અકસર ખાઈદમ ઓર ફાઝલ હુએ હેં. સાહબ “ અખબારુલ ઓલિયા ” ને આપકી કરામતકા

બહોત કુછ ઝિક કિયા હે. યા'ની આપકી ચેહ કૈફિયત
શીકે જેસી સુરત ચાહતે વેસીહી હોખયા કરતીથી. હિન્દી
ઓર ફારસીમેં શેર ખુબ કેહતે થે, વફાત હઝરતકી સને
૧૮૭૪ મેં હુઈ

હઝરત શેખ યહિયા ગુજરાતી કહ૦ આપ શેખે
વકત, મદે' બા અઝમત વ બા હેખત
૧૨૬—શેખ યહિયા થે. સિદ્દિસલ્લયે ઇરાદતો આબાઇ આ-
ગુજરાતી કહ૦ પકા હઝરત મખદુમ નસીરુદ્દીન
ચિરાગ દેહલી કહ૦ સે મુલિક હે.
બહોત કુછ ઝોહઢ ઓર રિયાઝત ઓર મુજહિદેકે બાદ
હજ કરકે મદીને તૈયબામેં મુકીમ હુએ. ઉલમા વ મશાયખે
મદીના આપકી કરામાતકે કાયલ થે વફાત હઝરતકી સને
૧૦૭૫ મેં હુઈ. મઝાર આપકા મદીને પાકમેં હે. અવલાદ
આપકી અખતક શહેર અહમદાબાદમેં હે.

હઝરત શેખ જુનેદ મોહાની કહ૦ સાની જુનેદ બગ-
દાદી થે. શરીઅત, તરીકત, મા'રેફત
૧૨૭—શેખ જુનેદ ઓર હકીકતસે ખુબ વાકિફ થે. કસ્બયે
મોહાની કહ૦ મોહાના આપકા વતન થા. બાદહુ
સદેલમેં જા બસે થે. તમામ રાત યાદે
ખુદામેં તનહા રેહતે. દિનકો જંગલસે લકડિયાં લાતે. ઉનકો
ખેચકર મસાકીનકો દેતે ઓર અપને ઘરકા ખર્ચ ચલાતે
થે. સિમાઅમે બહોત બેઠતે થે. હિન્દી, ફારસી ઓર અર-

ખીમે ખુબ શેર કેહતે થે. ફિકાહ મેં ભી ચાંદ રિસાલે તસનીફ કિયે હેં સને ૧૦૭૭ મેં હઝરતકી વફાત હુઈ,

હઝરત શેખ હખીમ ખયખરી કદ૦ કા વતન બંગાલા

થા. હાલિયેમેં આકર શેખ મોહમ્મદ

૧૨૮—શેખ હખીમ કે મુરીદ હોકર ચદે કરમે દુરવેશી

ખયખરી કદ૦ મે મશગુલ રહે. ફિર ખયખરમેં

આયે. ઓર તીસ બરસ બગેરખાસ

ઝરત કે હુજરે સે બાહર કદમ ન રખા. સાયમુદ દહર ઓર

કાયમુદલયલ થે. પુતુહાત હોતે લેકિન ઉસકો કબુલ ન ફર-

માતે, ઈસ્મે આતકા શગલ રખતે થે. નિહાયત બાકમાલ

ઓર સાહબે કરામાત થે. ગેબકી ખખરેં દેતે થે. વફાત

હઝરત કી સને ૧૦૭૬ મેં બમકામ ઓરંગાબાદ હુઈ.

હઝરત શેખ પીર મોહમ્મદ લખનવી કદ૦ શેખે

કામિલ ઓર મુતવકકિલ થે. હજ ભી

૧૨૯—શેખ પીરમોહમ્મદ કિયા થા. જોનપુર આપકા વતન થા.

લખનવી કદ૦ દેહલીમેં તેહસીલે ઇલ્મ કિયા થા

ઉસકે બાદ કન્નોજમેં આયે. વહાં

ભી કુછ પઢા. વહાંસે લખનઉ આકર કાઝિયે લખનઉ શેખ

અબદુલકાદર સે બકિયા ઇલ્મ તેહસીલ કરકે હઝરત શાહ

અબદુલ્લા ચિશ્તી સૈયાહ કે મુરીદ હોકર સિદ્દિસલયે આ

લિયા ચિશ્તીયા ઓર દીગર સિદ્દિસલોંમેં ઇમ્મઅત હાસિલકી

ઝોર ગોમતી કે કિનારે પર કયામ ફરમાકર હિદાયતે ખલકમેં મસરૂફ હુએ, પુતુહળી બહોત હોતે થે. મગર સિવાય ખર્ચ એક રોઝા કે ઝિયાદા ન રખતે થે. મેહમાન નવાઝી બહોત કરતે. સિમાઅસે નિહાયત ઝૌક થા. ઝોર જબ ચાહતે અપને હમરાહીયોંકે સાથ પાની કે ઉપર સે ચલે જાતે થે. મગર કિસી કે પાઉંકો પાની ઝરાબી ન લગતા થા, દોનોં વકત કબ્વાલ હાઝિર હુઆ કરતે થે. સાહબ “મઆરિબુલ વલાયત” લિખતે હેં કે જબ મેં બંગાલે સે લખનઉમેં આયા શેખ પીર મોહંમદ કી ખિદમત મેં આયા. નિહાયત શક્કકતસે પેશ આયે. અપની તસનીફતસે “બેહરૂલ ફસાહત” શરેહ દીવાને હાફિઝ પેશ કિયે ઉસકો દેખ કર બહોત ખુશ હુએ. ઝોર બાઝ અશગાલે ચિશતિ-યાકી બદેકો ઈબ્નઅત દી ઝોર રૂખસત ફરમાયા. હઝરતકી તસાનીફસે “શરેહ હિકમત” “શરેહ હિદાયા” હિકમત વ ફિકાહમેં ઝોર “મકતુબ” તસવ્વુફ મેં ઝોર “અરબા મનાઝિલ” સુલુક મેં હેં. વફાત હઝરતકી સને ૧૦૮૦ મેં બ મકામે લખનઉ હુઈ.

હઝરત શેખ મોહંમદ સીદીક ચિશતી, સાબરી, લાહોરી કદં તમામ દિન તુલબાકો ઉલુમે ૨૩૦-શેખ મોહંમદ સિદીકે ઝાહિરી પઢાયા કરતે થે. ઝોર ચિશતી લાહોરી કદં રાતકો તાલિબાને હકકી તરબીયત ફરમાતે થે. સિમાઅકે વકત વજહ

કી હાલતમેં જસપર નઝર પડતીથી વોહ તારિકે દુનિયા હોજતા થા. આપ શેખ મોહમ્મદ આરિફ લાહોરીકે મુરીદ થે. વફાત આપકી તા. ૮ ઝિલ્હજ સને ૧૦૮૪ મેં બમકામે લાહોર હુઇ.

હઝરત શેખ મોહમ્મદ ચિશ્તી, સાબરી, દેહલવી કદ૦

શેખ મોહમ્મદ ઇબ્રાહીમ રામપુરીકે

૧૩૧-શેખ મોહમ્મદ બલીકચે આઝમ થે. ફકમેં શાને ચિશ્તી દેહલવી કદ૦ આલી ઓર મરતબા ખુલંદ રખતે

થે. મઝાર હઝરતકા દેહલીમેં લખે દરિયા હે, વહાં શેખ મોહમ્મદકી બબલી મશહુર હે. ચેહ હઝરતલી અપને એહદમેં (ઝમાને) કુતબે દેહલી થે. તમામ ઉમરાયે દેહલી મોઅતકિદ થે. અકસર ખવારિક ઓર કરામાત હઝરતકે મશહુરે માફૂર હે, ખુઝુર્ગાને રાકિમ કૌલી નિહાયત ખુલુસ થા. પુતુહાત આપકો બદરજ્યે ગાયત થા, વફાત હઝરતકી તા. ૨૫ મહોરમ સને ૧૧૬૫ મેં હુઇ. આપકે મઝાર પર આશકી બરસતી હે નિહાયત પુર ફેઝ જગા હ.

હઝરત શેખ અબદુર્રશીદ બલંધરકે સાદાતે ઉઝઝામસે

થે. ખાદ તેહસીલ ઉલુમે ઝાહિરીકે

૧૩૨-શેખ અબદુર્રશીદ ખુબ સેર વ સિયાહત કી. ખાદહુ

બલંધરી કદ૦ શાહ અબુલ મઆલીકે મુરીદ હુએ,

જબ ઉમરે તબઇ હઝરત શાહકી પુરી

હુધ તો ઉનકો સૈયદ મીરાં લીકકે સુપુર્દ કિયા. ઉનકી ખિદમતમેં ઉન્હોંને તકમીલ કરકે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કિયા. વફાત હઝરત કી માહે રખીઉલ અવ્વલકી ચાંદરાત ખરોઝે જુમા સને ૧૧૨૧ મેં હુધ જાલંધરમે મઝાર હે.

હઝરત સૈયદ મોહંમદ સઈદ અલ મુખાતિખ સૈયદ

મીરાં લીક ચિશ્તી સાખરી કદં હઝ-

૧૩૩-સૈયદ મીરાંલીક રત શાહ અબુલ મઆલી કદં કે ચિશ્તીસાખરી કદં સજ્જહા નશીન થે. સાહબે મકામાતે

ખુલંદ દરજાત, અરજુમંદ બા અઝમત ઓર હેખત ઓર રેહમાનિયત થે. ઇશ્ક ઓર મહોખ્ખતમેં સાની ન રખતે થે. અકસર ઇસ્તિગરાક રહા કરતા થા. સિમાઅસે બહોત ખુશ થે. જસ કદર કુશાયશ ઝહિરી ઓર કુખુલિયત, સવ્વરી વ મા'નવી હઝરતકો હાસિલથી ઉસ વકતમેં દુસરેકો નથી. બહોત કમ ખુઝુર્ગ આપકે મરતબે અબદાલિયત, કુતબીયત ઓર ગૌસીયત કો પહોંચે હેં. દોહો હિન્દી ઝખાનમેં ખયાને તોહીદમેં ખુખ ફરમાતે થે. સાદાતે સહીદુન્નસખ મશહુરે આમ હેં. સિદ્દિસલયે માદરી લી સાલારે લશકર સે જા મિલતા હે. સૈયદ અયદ સાલારે લશકર ખરાયે જહાદ હિન્દુસ્તાનમેં આકર સિવાને મેં ઠેરે. વહાંકે રાજાને ઉનકો શહીદ કિયા. બાદહુ ઉનકી ઓલાદ રાજાસે લડી, ઓર ફતેહયાખ હોકર સિવાનેકી સુકુનત અખ-

ત્યારકી. સુલતાન શમ્શુદ્દીન અલતમશને ઇસ હુદમાનકી બહોત કુછ મુદારાત ઓર પરવરિશ ફરમાઇ. ખાઝને લિખા હે કે સુલતાન મઝકુરને ઇસ ખાનદાનમેં અપની શાહઝાદીકી શાદીકીથી મગર સિવાય સુલતાના રઝિયા બેગમ કે સુલતાનકી ઓર શાહઝાદી નથી. રઝીયા બેગમ બાદશાહ હુઈ. ફિર મા'બુલ હુઈ, સાહબ “સમરતુલ ફવાયદ” લિખતે હેં કે હઝરત મીરાં ભીક નવ બરસકી ઉમરમેં યતીમ હુએ. ઓર આખુન ફરીદસે તેહસીલ ઉલુમે ઝાહિરી કી. બાદ હુ બ તલબે હક ખિદમતે શાહ અબુલ મઆલીમેં મુરીદ હોકર બાદ રિઝાયત ઓર મુન્ઝહિદયે શાકકા ખિલાફત હાસિલકી. નકલ હે કે એક હિન્દુ બિરબર નામ સાકિન મોઝએ બીબી-પુર મુસલમાનોંકા બની હુશમન થા. એક બાર ઉસને કુછ ફિસાદ ઉઠાયો. જીસકી વજેહસે ગિરફતારીકા હુકમ હુઆ. વોહ મુકાબલેમેં ખડા હુઆ. આબિર ગિરફતાર હોકર સર હિન્દમેં આયા. સુબેદાર સરહિન્દને ઉસકે કતલકા હુકમ દિયા. કેતવાલીકે બરકંદાઝ ઉસકે કતલ કરને લેબા રહે થે કે ઇતતિફાકન સવારી સૈયદ શાહ ભીકકી રાસ્તેમેં મિલી. વોહ દોડકર કદમોંપર ગિરા; ઓર અર્ઝકી કે મૈં અગર બચ ગયા તો મુસલમાન હુંગા. મેરી મુશ્કલ કુશાઈ કીજીયે. આપને ફરમાયા કુછ અંદેશા ન કર અદલાહકે યાદ કર. મુહાફિઝ ઉસકે ઘસિટ કર લે ચલે, અલી કતલગાહ પર નહી પહોંચા થા કે સુબેદારકા હુકમ હુઆ કે ઇસ ખુનીકો

હમારે રૂબરૂ પેશ કરો. જખ ઉસકે સામને ગયા તો ઉસકો માફ કિયા, ઓર ખિલઅત દેકર રૂબસત કિયા, વોહ ખિદમતે હઝરતમે આકર મુસલમાન હોકર મુરીદ હુઆ. આપને ઉસકા નામ પીરશાહ રખા કે વોહ વાસિલાને ઇલાહીસે હોકર દાખિલે ખુલફા હુઆ. લિખાહે કે એક સાલ બરસાત ન બરસા, તમામ રિઆયા ઓર બાદશાહકો રંજ ઓર ફિકર થા. વોહ ઝમાના મોહંમદશાહ બાદશાહ કા થા. ઉમરાયે દેહલીસે બા'ઝને અર્ઝ કિયા કે સૈયદમીરાં બીકકે ઇસ વકત શેખે વકત, વાસિલે હક ઓર મુજબુદ અવત હેં અગર વોહ હુઆ કરેતો પાની બરસે. બાદશાહને સરહિન્દકે સુબેદારકો હુકમ લિખાકે સૈયદ મીરાં બીક સાહબકો બએઝાઝ તમામ બાદશાહકે પાસ પહોંચાવે. ઓર એક ખત હઝરતકે નામ મુશ્તાકાના લિખા. જખ હાકિમે સરહિન્દ ખિદમતે સૈયદ સાહબમેં હાઝિર હુઆ બાદશાહકા ખતદિયા, ઓર કુલ હાલ અર્ઝ કિયા. આપને ઉસ ખતકો પઢકર ફરમાયાકે મેરી જાનિબસે બાદશાહકો લિખદો કે મેં એક નાચીઝ ફકીર હું, બાદશાહકે દરબારમી હાઝરીકે લાયક નહી હું. ઓર સિવાય દુઆકે કિસી કામકા નહી હું. સો મેં હમેશા બાદશાહે ઇસ્લામ ઓર દુસરે મુસલમાનોકે લિયે દુઆએ ખેર કિયા કરતા હું, આપકો કયા ફિક હે. અદલાહ રહીમ ઓર કરીમ હે. અપને બંદોંપર ખુદ રહેમ ફરમાવેગા ફકીરકો માફ રખિયે, કુદરતે ખુદાસે ઇધરતો

સરહિન્દકે સુબેદારકી અરજી પહોંચી ઉધર ઝારસે પાની બરસને લગા, બાદ ઉસકે હઝરત મોહંમદ શાહને પચાસ હઝાર રૂપે નકદ ખિદમતે હઝરત સૈયદ સાહબમે ઈરસાલ કિયે, આપને બદ્દિકકત કુબુલ ફરમાયે.

નકલ હે કે એક નુરબાફ નોંધનકા રેહનેવાલા હઝરતકા મુરીદ થા. ઇનતિકાકન ઉસકા દસ બરસકા લડકા શુબર ગયા. કુદરતે ખુદાસે ઉસી વકત હઝરતબી ઉસકે મકાનપર પહોંચે. નુરબાફને રોના બંદ કરકે અપને લડકેકો કોઠડીમે લિટાકર બંદ કરદિયા, ઐર અપની બીવીસે કહાકે જબ તક હઝરત ખાના ન ખાલે લડકેકી વકાતકા હાલ ન ખુલે, ઉસકી બીવીને ખાના તૈયાર કિયા. જબ ખાના હઝરતકે રૂબરૂ આયા. આપને ફરમાયાકે અપને લડકે કે લા. મંચ ઉસકે સાથ ખાના ખાઉંગા. ઉસને અર્ઝકી કે વોહ ખેલને ગયા હે. ઇસ વકત ઉસકા આના ગેર મુમકિન હે. આપને ફરમાયા કે બગેર ઉસકે હરગિઝ ન ખાજિંગા, જબ વોહ મજબુર હુઆ રોકર અર્ઝ કિયા કે વોહ તો આધી રાતસે મરા હુઆ હે, આપને ફરમાયા સોતા હોગા બાકર દેખ લે. ઉસને કોઠડી ખોલ કર દેખા કે ઉસકા લડકા ખરાંટે લે રહા હે. ચેહ દેખકર વોહ ખુશ હુઆ ઉસકો જગા કર હાથ પકડકર હઝરતકે પાસ લાયા ચેહ કરામત દેખકર હઝારોં મુરીદ હુએ. લિખા હે કે એક શખ્સ

બ ઇરાદયે અથઅત ખિદમતે હઝરત મેં હાઝિર હુઆ. ઓર દિલમેં ઉસકે યેહ ખતરા ગુઝરા કે અગર પીર કામિલ હે તો આજ મુજકે બેમોસમકા ખરબુઝા દેગા. હઝરતને નુરે ખાતિનસે ઉસકે ખતરેકો માલુમ ફરમાકર ઇરશાદ કિયા કે રાતકે આઘ ખરબુઝા ઇસ શખ્સકી આરઝુ કે મુતાબિક મંચને હુજરેકી તાકમેં રખા હે, વોહ હાઝિર કરે. જબ આયા ઉસકે હવાલે કિયા. વોહ ખરબુઝા લેકર સિદક દિલસે મુરીદ હુઆ.

લિખા હે કે એક બાર મોહમ્મદ શાહ બાદશાહને નવાબ રોશનુદ્દવલાકી મારફત કલાકન્દ, હલવા સોહન ઓર કપડે કુકરાકે તકસીમ કરને ઓર નકદ રૂપે હઝરત સૈયદ સાહબ કો ઇરસાલ કિયે (લેજે) ઓર હુઆ ચાહીકે હમેશા મેરી ઓલાદમે સલતનત રહે. નવાબ ખિદમતે હઝરત સઇયદ મીરાં લીકમેં હાઝિર હુએ. ઓર તોહફે બાદશાહ કે પેશ કીયે. હઝરતને વોહ કુંલ સામાન હાઝરીને ખાનકાહકે તકસીમ ફરમાયા ઓર સલતનતકે બારેમેં મુરાકિખા ફરમા કર ઇરશાદ કિયાકે મોહમ્મદ શાહકે જો સલતનત મિલી હઝરત સુલતાનુલ મશાયખ નિઝામુદ્દીન ઓલિયા કદ૦ કી સિક્કરિશસે મિલી. ઉન્હોંને દો પુશત સલતનતકી સિક્કરિશ કીથી, બંદેકા કયા ચારાહે. હાં ઉસકી ઓલાદમે બાદશાહ મુલકે મારફત

પેદા હોગા. ફખરૂદ્દીન ઉસકા નામ હોગા, વોહ કુતબે વકત
ઓર બાદશાહ વલાયતે દેહલી હોગા, ચુનાંચે એસાહી હુઆ.
મસ ખાનદાનમેં સિવાય શેખ કાતિબુલ હુરફ (ઇસકિતાબકે
મુસન્નિફ) કે ઓરકા નામ ફખરૂદ્દીન નહી હુઆ. ન કોઇ
સિવાય હઝરતકે દુરવેશ હુઆ.

નકલ હે કે હઝરત એક બાર શાહજહાંનાબાદ મેં
તશરીફ લાકર નવાબ તહવુર ખાનકે મકાનપર ઠેરે. તીસરે
પેહરકો શહેર કે બહોતસે લોગ હાઝિર હુએ. નવાબકા ખાન
સામાં પાનકી ગિલોરિયાં લાયા, ઓર થાલી પાનકી હઝરતકે
ફખરૂ રખી. આપને અપને દસ્તે મુખારકસે એક એક ગિલોરી
(પાન) કુલ હાઝરીનકો તકસીમ કી, મગર તહવુર ખાનકો
દી. ઉનકે દિલમે વસવસા પેદા હુઆ કે ઉસી વકત એક
ગિલોરી થાલીમેં સે ઉઠકર નવાબકે હાથમેં બા પડી.
આપને તબસ્સુમ ફરમાકર ઇરશાદ ક્રિયા કે તહવુરખાન
તુમહારી મુરાદ મિલી. ઉન્હોંને આદાબ બજા લાકર ઉસકો
નોશ ક્રિયા.

લિખાહે કે હઝરતકો બહોત કુતુહ હોતા થા. ખાદિમેં
કે ખર્ચ કે લાયક રખકર બાકી તમામ પીર કી ખિદમત
મેં નઝર કર દેતે. બાવરચી ખાનેકી ચેહ કેફિયતથી કે
સો આતે ચા હઝાર આતે સબકો ખિલા તખસીસ કોમો
મિલલત કે ખાના પકા હુઆ ચા સીધા મિલતા થા. જેસા
ખાના તલબ કરતા વેસાહી મિલતા ચુનાંચે આજ તક

આપકી ખાનકાહ આબાહ ઓર ફેઝે ઝહિરી ઓર ખાતિની કાયમ હે. આપકે મુરીદ જિક ઇસ્મે ઝાત જેહરકે સાથ બહોત કરતે હેં ચુનાચે એકબાર ફરમાયા થાકે ફકીરકો આહિયે કે એક લાખ જિકે ઇસ્મે ઝાત ક્રિયા કરે. અગર ચાલિસ હઝાર રોઝ ન કરે તો ઉસકો લુકમયે દુરવેશી ઓર દલક હરામ હે. ઓર અપને મુરીદોંકો બાહ આધી રાત કે સોનાલી મના ફરમાયા હે.

આપકી ખાનકાહમેં બાહ આધી રાત કે કુકરાએ ખાનકાહ ઓર મુસાફિર દુરવેશ સખ જગા દિયે જાતે હેં વિલાદત હઝરતકી તા. ૯ રજમ બરોઝે દો શમ્મા સને ૧૦૪૬ મેં હુઇ. ઓર ૮૪ બરસકી ઉમર હુઇ. તા. ૫ રમઝાન સને ૧૧૩૧ મેં વફાત પાઇ. મઝાર કસ્બએ કોહ-હામમેં હાજત રવાયે ખલક હે. ખતીફે આપકે યેહ હે—

(૧) શાહ મોહંમદ બાકર પિસર શાહ અબુલ આલી
(૨) શાહ ઇમામુદ્દીન વલદ શાહ મોહંમદ બાકર, [૩] શાહ નિઝામુદ્દીન ખલફે દોવમ શાહ મોહંમદ (૪) શાહ આબિદ કોયલેવાઝે, (૫) સૈયદ અબદુલ મોમિન કે મુરીદ શાહ અબુલ મઆલી કે ઓર ખતીફે શાહ મીરાં લીકકે (૬) શાહ નેઅમતુલ્લાહ મુરીદ શાહ અબુલ મઆલી (૭) શાહ નૌરંગ, (૮) ખાજા મુઝફર, (૯) નવાબ રોશનુદ્દલા ઝફર-ખાન બહાદુર [૧૦] નવાબ ભિખારીખાન પિસર રોશનુદ્દલા આની સુનેહરી મસજીદ લાહોર, (૧૧) શેખ અમ્મતુલ્લાહ

[૧૨) સૈયદ મોહંમદ જબ્બાર કે શાહ એક શહીદકી ઓલા-
દસે થે (૧૩) મીયાં અલ્લાહ બંદા (૧૪) સૈયદ નઈમ (૧૫)
મોલવી સૈયદ મુરતુઝા ગરવેઝી, (૧૬) સૈયદ હાફિઝ ગુલા-
મુલ્લાહ (૧૭) મીયાં મોહંમદ શહીદકે મનસખદાર બુઝુ-
ર્ગાને કાતિબ થે, (૧૮) શાહ સબવત (૧૯) હાજી
બયતુલ્લાહ બામયે ફઝાયલ શાહ મીરાં બીક (૨૦) કરમ
અલી કે ચારે હમદમ સૈયદ સાહબ કેથે ઓર કમરઘલેમેં
મદપુનહેં (૨૧) શેખ મોહંમદ હયાત સારંગપુરી ઇલાકયે
અંબાલા (૨૨) ખાજા અબદુલ્લા (૨૩) પીરશાહ સાકિન
બીબીપુર (૨૪) શાહ અબદુર્રેમાન બેહલોલપુરી (૨૫) શાહ
ઈનાયત બેહલોલપુરી [૨૬] મીયાં ગુલામ મોહંમદ સાયમુલ્હર
વ કાયમુલ્લયલ કે પચીસ બરસ બરાબર મોઅતકિફ રહે.
(૨૭) મુસાબાન કે ગુમથલેમેં આસુદા હેં. (૨૮) મોલવી
ગુલામ હુસેન સાકિન મોઝયે મુજતુબા મુત્તસિલે સહારન-
પુર આસુદા હેં [૨૯] શેખ મોહંમદ (૩૦) શેખ મોહંમદ
અફઝલ સાકિને સમાના બે સમાનામેં આસુદા હેં. દરિયા
પર મિરલ ઝમીન કે ચલતે થે. (૩૧) શેખ છજજુ કે
રોઝયે મુબારક કે પાસ આસુદા હેં. [૩૨] મીયાં મોહંમદ
આઝમ કે ખિદમત લંગરખાનેકી આપકે સિપુઈથી ઓર
ગુરખાકો વઝાયફ તકસીમ કરતે થે [૩૩] મીયાં મોહંમદ
તાહિર (૩૪) મોહંમદ અફઝલખાન કે હઝરત કે પડોસમેં
આસુદા હેં (૩૫) શેખ મોહંમદ મીર શાહાબાદી (૩૬)

અલીખાન ઇબ્ને મિરઝા યાર બેગ કે ઉમરાયે બુઝુર્ગાને કાતિખસે થે. (૩૭) મીયાં અલાહબક્ષ, (૩૮) સૈયદ અલીમુલ્લાહ બલ'ધરી, (૩૯) સુફી મોહંમદ સિદ્દીક (૪૦) મીયાં મોહંમદ મુરાદ (૪૧) શેખ જીવન [૪૨] સૈયદ અતીકુલ્લાહ કે સહી હુન્નસખ સાદાતસે ગુઝરે હેં. કમાલાતે અહિરી ઓર ખાતિની રખતે થે. મુરીદશાહ અબુલ મઆલી કે ઓર ખિરકયે ખિલાફત સૈયદ મીરાં બીકસે પહોંચ્યા, વફાત હઝરતકી માહે શાખાન સને ૧૧૩૧ મેં હુઇ.

હઝરત શાહ બેહલોલ બદકી સાબરી કદમ હઝરત સૈયદ મીરાં બીકકે ખલીફે થે, કોમસે પઠાન ૧૩૪-શાહ બેહલોલ ઓર બલ'ધરકે રેહનેવાલે થે. આલિમે બરકી કદમ અહિરી ઓર ખાતિની થે. ઇલમે માકુલ ઓર મનકુલ સૈયદ અબદુર્શીદ વ સૈયદ અતી કુલ્લાહ બલ'ધરીસે હાસિલ ક્રિયા. હાલત કલંદરાના રખતે થે. બાદ ઇન્તિકાલ મુરશદ કે લાહોરમેં આકર શાહ બુલાક કાદરી લાહોરી સે ફેઝે કામિલ હાસિલ ક્રિયા. આપ બહોત બડે સાહબે તસાનીફ હેં “ ફવાયદુલ ઇસરાર ” વ “ શરેહ દીવાને હાફિઝ ” આપકી તાલીફસે હેં. આપકે કબ શાગિર્દ બી સાહબે દીવાન હુએ હેં. અઝમતખાં તખલ્લુસ બરકી ઓર સલાચંદ તખલ્લુસ નાદિર, ઓર સૈયદ અલીમુલ્લાહ બલ'ધરીબી આપકે શાગિર્દ હેં

વક્ષાત હઝરતકી સને ૧૧૭૦ હીજરી મેં હુધ મઝાર કરીખ
છદગાહ બલધર કે હે.

હઝરત શેખ શાહ બુલ્લુશાહ ચિશ્તી કદ૦ હઝરતશાહ

લીક કે ખલીફે થે. વતન અંબાલાથા.

૧૩૫—શેખશાહ અચપનસે ઉલુમે અહિરી ઓર ખાતિ-

બુલ્લુશાહ કદ૦ નીમી તકમીલ શાહ લીકસે કી. “ સમ-

રતુલ ફવાયદ ” શાહ લીકકી કરામાત

મેં લિખી. વક્ષાત હઝરતકી બરોઝે શમ્મા તા. ૩૦ ઝિલ-
કાઅદ સને ૧૧૭૬ મેં ખ મકામ બલધર હુધ મઝાર બાહર
શેહર કે હે.

હઝરત શેખ મોહમદ સલીમ સાબરી કદ૦ મશાયખે

ઉઝમા ચિશ્તીયાસે થે. શેખ મોહમદ

૧૩૬—શેખમોહમદ સિદ્દીક લાહોરીકે ખલીફે થે. સિમાઅસે

સલીમ સાબરી કદ૦ બહોત ખુશ થે. હમેશા સિમાઅ

સુનતે થે. ઉલમાઅે લાહોર આપસે

હુશમની રખતે મગર કુછ કાખુ ન પાતે થે. જબ લાહોરકા

સુબેદાર હઝરતકા મુરીદ હુઆ તો ઉસને હઝરત કે તમામ

હુશમનોકો વાજખી સઝાદી. વક્ષાત હઝરતકી તા. ૩ ઝિલહજ

સને ૧૧૫૧ મેં હુધ.

હઝરત શેખ યહીયા મહની હઝરત કુતબે આલમ

શેખ મોહમદ આઝમ ચિશ્તી નિઝામીકે

૧૩૭-શેખ યહીયા ખલીફે થે. બાદ હુસુલ ઉલુમે અહિ-
મદની કદ૦ રીકે તકમીલે ઇલાહીકી પેશગાહ પીરે
રોશન ઝમીરકી ખિદમતમે કરકે

ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ ક્રિયા. બાદહુ પાખ્યાદા હજકે
વાસ્તે તશરીફ લે ગયે. વહાંસે મદીના મુનવ્વરામેં હાઝિર
હોકર મુકીમ હુએ. આપ હમેશા તાલિખાને હકકી તરખીઅ-
તમેં મસરૂફ રેહતે. સાયમુદ્દર ઓર કાયમુદ્દાયલ થે.
આપકો ઈન્તાર કમથા. ઓર મઝારે પુર અનવાર હઝરત
રસુલે મકબુલ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમસેલી ફેઝાન
થા. હર વકત ઈસ્તેગરાક રહા કરતા થા. ઝાતે પાકે રસુલ
(સ. અ. વ.) ઓર આલે રસુલસે નિહાયત મહોખ્ખતથી.
હર એક સિલ્સિલે મેં મુરીદ ફરમાતે થે. ચુનાંચે હઝરત
શેખ ફતેહ મોહંમદ કાદરી કીરાનવી કે ખલીફએ અકમલ
સૈયદ તાહા કોતાનવીકે થે. વોહ જખ હજ કરકે મદીને તૈયબા
પહોંચે હઝરતસે શર્ફે હુઝુરી હાસિલ કરકે સિલ્સિલએ કાદ-
રિયામેં બૈયતકી ઓર આપકે ઈશકો મહોખ્ખતમેં એસે મહેવ
હુએકે મુતા અલ્લકીન ઓર હિન્દુસ્તાનકો ભુલ ગયે. બલકે
તા હયાત આપકી ખિદમતમેં રેહનેકા તહૈયા કર લિયા થા.
મગર એક બાર હઝરતને ફરમાયાકે ફતેહ મોહંમદ રસુલે
મકબુલ (સ. અ. વ.) કા હુકમ હેકે તુ વાપિસ હિન્દુસ્તા-
નકો જા. તુઝસે સિલ્સિલા બરી હોગા. બલકુદલાહ ફેઝ

ઉકાયગી એર અપની શુદ્ધી, દસ્તાર, એર નાઅલૈને હઝરત
ઐસુસ્સકલયન મરહમત ફરમાકર હિન્દુસ્તાન રવાના કિયા.
આપ હિન્દુસ્તાનમેં આકર કિરાનેમેં મુકીમ હુએ. જસકી
કમા હકકહુ કૈફિયત આયંદા બયાન હોગી. અગરચે આપકે
કઈબલીફે સાહબે સિલ્સિલા હુએ હેં મગર હિન્દુસ્તાનમેં
ખાસ સિલ્સિલાયે ચિરિતયા શેખ કલીમુલ્લાહ જહાના બાદીસે
એર સિલ્સિલા કાદરિયા શેખ ફતેહ મોહંમદ ગયાસુદ્દીન
કીરાનવીસે બરીહે. એર વોહ તબરૂકાતે શેખ યહીયા મદની
હનોઝ મોબુદહેં. સાલમેં દોબાર ઉસકી ઝિયારત હોતી હે.
કમાલાત શેખકે સિયરૂલ આલિયા પઢનેસે બખુખી માલુમ
હોતે હેં. વક્ત શેખ મદનીકી તા. ૨૭ સફર સને ૧૧૪૧
હીજરીમેં બમકામ મદીના તૈયબા હુઈ એર ઝેરે કુખખા
રસુલે મકબુલ (સ. અ. વ.) દફન હુએ.

હઝરત શેખ કલી મુલ્લાહ જહાના બાદી આઝમ
મશાયખે હિન્દ એર કુખરાયે આલિ-
૧૩૮-શેખ કલીમુલ્લાહ યાયે ખાનદાને ચિરિતયા નિઝામિયાસે
જહાનાબાદી કદ૦ થે. જહાના બાદ મુખફૂ શાહજહાના
બાદકા હે. અવ્વલ આપને શાહજહાના
બાદમેં તેહસીલે ઉલુમે અહિરી ફરમાયા એર દર્સ તદરી-
સમેં મશગુલ હુએ. હઝારોં તાલિખાને ઇલ્મકે ફેઝ હુઆ.
જબ ઇશકે ઇલાહી પેદા હુઆ પીરે તરીકતકી તલાશ હુઈ.

રિયાઝત ઓર મુબહિદ્દા શુરૂ કિયા. બાદહુ રૂહાનિયત હઝરત સુલતાનુલ મશાયખ સે તરબીઅત પાઈ. આખિર રૂહાનિયત સુલતાનુલ મશાયખ (રહ.) કે ઇશારે સે, ચંદ શાગિર્દાને બાવફાકે સાથ બયતુલ્લાહકી તરફ રવાના હુએ. હજસે ફારિખ હોકર મદીને તૈયબામે આકર હઝરત શેખ ચહિયા મદનીકી ખિદમતમે હાજિર હોકર મુરીદ હુએ, ચંદે વહાં રેહકર તકમીલ કરકે ખિરકએ ખિલાફત હાસિલ કિયા. બાદહુ પીર રોશન ઝમીરકે હુકમસે ફિર શાહજહાંનાબાદમે તશરીફ લાવે. કિલચે શાહી ઓર જામે મસજીદકે દરમ્યાન એક મસજીદમે ઠેરે, હઝરત ઔરંગઝેબ આલમગીર બાદશાહને ખાનકાહ તૈયાર કરાઈ ઓર મોહંમદ મોઅઝઝમ બહાદુર શાહ બાદશાહ સને ૪ જુલુસમે મુરીદ હુએ. ઓર મઝહબે શીયાકી પેરવીસે તોબાહકી. બાદ ઉનકે મોહંમદ શાહ તક બાદશાહ હુએ સખ આસ્તાન બોસી કરતે રહે. ચંદ મુદત તા'લીમ ઓર તલકીન તાલિખાને હકમે મસરૂફ રહે. કેહતે હેં તમામ રાત હુજરે શરીફમે ઉઘટે લટકે રેહકર ઇબાદતે હકમે મશગુલ રેહતે થે. આપને રર કિતાબેં લિખીહે. જીનમે “કશકેલ,” મુરકકા શરીફ ઓર “સવા ઉસ્સખીલ” વગેરા મશહુર હેં, કાતિખને દેખાહેકે હઝરત બાદશાહ અબુઝફર સિરાજુદીન બહાદુરશાહ હમેશા ઉર્સમે હાજિર હોકર શરીફે ફાતેહ હુઆ કરતે થે. ઓર ફરમાયા કરતે થે કે હઝરત શેખ કલીમુલ્લાહ સાહબ શાહ વલાયત શાહ

જહાંનાબાદ હે. આપકી વલાયત મુસવી થી. આપકે ઉસી તરીકે પર રૂઝાનીયત હઝરત ખાજા કુતબુદ્દીન બખ-ત્યાર કાકી (૨૬.) સે ફેઝાન થા. વફાત હઝરતકી તા. ૨૫ રબી ઉલ અવ્વલ સને ૧૧૪૨ હીજરીમેં હુઇ. મઝાર અપની ખાનકાહમેં થા. અબ બાદ ગદરકે જો આબાદી કીલે ઓર જામે મસજીદકી વેરાન કરકે મેદાન બનાયા ગયા તો ખાનકાહ વગેરા સબકુછ તોડ દિયા ગયા. ફકત એક ચબુતરા હે ઉસપર મઝાર હે ઓર ગિર્હ ઉસકે કઠેરા હે, હઝરત શાહ ગુલામ ફરીદ સાહબ મુરશદ નવાબ બહાવલપુરને ચબુતરે ઓર કઠેરેકે બનાવેમેં બહોત મદદકી હે. બલીફે આપકે તમામ મુદ્દકમેં પહોંચે. ઓર સિલ્સિલા જારી કિયા. મગર બલીફે આઝમે અફઝલ શેખ નિઝામુદ્દીન વલી ઔરંગા બાદી હુએ.

કુદવતુલ વાસેલીન, ઉમદતુલ આરેદીન, હઝરત શેખ

નિઝામુદ્દીન વલી ઔરંગાબાદી કદ૦

૧૩૯-શેખ નિઝામુદ્દીન બલીફે રાસ્તીન હઝરત શેખ

વલી ઔરંગાબાદી કદ૦ કલીમુલ્લાહ જહાના બાદીકે ઓર

શેખુલ મશાયખ મુતાઆખરીન થે.

હઝરતકે પુતુહાત ઓર ફઝુઆત અપને ઝમાનેમેં શેખ

શહાબુઝ્ઝેન સોહરવરદી અપને દાદાસે કમ નથે. ઉસ વકતમેં

ચેહ કેશીયત દુસરે મશાયખકી નથી આપકે એક લાખ

મુરીદતો દખની થે. ઓર દુસરે ઇલાકેંકે મુરીદોંકા તો કુછ શુમાર નહીં. આપકે ખુલકાસે બહોત બાકમાલ ઓર સાહબે અઝમત હુએ હેં, હઝરતકે કમાલાત ઓર ખવારિક ઝિયાદા હદદે તેહરીરસેહેં. અલ્લાહ તઆલાને ઝાંતે ફેઝ આયાતકે બ હમા સિક્ત મોસુફ ક્રિયા થા. હુસ્ને સુરત ઓર સીરત દોનોં મરહમત ફરમાયે થે. વતન અસત્રી હઝરતકા મુલકે પુરબમે કસ્બાત પુરા થા. વાલિદ આપકે આલિમ ઓર દોલતમંદ થે, વાલિદે બુઝુર્ગ વારકી વફાતકે બાદ તેહસીલે ઇલમકે લિયે શાહજહાંના બાદ આયે. યહાં શેખ કલીમકે ઇલમો ફઝલકા શોહરા સુનકર ખાનકાહમેં હાઝિર હુએ. ઉસ રોઝ શેખ મજલિસે સિમાઅમેં હાલતે વજ્હમેં થે. ઓર દુશમનોંકે સબબસે સિમાઅકે વકત દરવાઝા ખાનકાહકા બંદ થા. શેખ નિઝામુદ્દીનને દરવાઝા બંદ દેખકર દસ્તક દી. શેખકે મુરીદોંમેં સે એકને આકર દેખા ઓર નામ દરિયાફત કરકે શેખસે અઝાં ક્રિયાકે નિઝામુદ્દીન નામ ગેર શખ્સ ના આશના બડા હે. શેખને ઇર્શાદ ફરમાયાકે બેગાના નહી હે જલ્દ ખુલા લો. લોગોંને અઝાં ક્રિયાકે ખિલાફે કાયદા, મદે નાઆશનાકે ઇસ મજલિસમેં ખુલાના ન ચાહિયે. શરાયતે સિમાઅ ફાત હોતી હે. આપને ફરમાયાકે અગર નિઝામુદ્દીન હે તો વોહ નાઆશના નહી હે અપનાહી હે. જલ્દ જાઓ. અલગરઝ જબ હઝરતકો રૂબરૂ શેખકે લાયે તબ આપ મહેરબાનીએ મુરશદાનાસે પેશ આયે. તમામ

શાગિર્દોંસે મુમતાઝ ફરમાકર અનીસો જલીસ સોહબત અપનીકા ક્રિયા. ઔર હમેશા ઉનકી તાલીમમેં મશગુલ રહેતે. શેખ નિઝામુદ્દીન સિમાઅમેં આપકે મુરીદોંકા રોના ઔર ચિદલાના દેખકર હેરત હોતે. ઇસ અરસેમેં ઉલુમે અહિરીકી તેહસીલ પુરી હુઈ. શેખ કબીરકે મુરીદોં મેંસે શેખ ચહીયા મદની એકબાર મદીને મુનવ્વારસે આયે. શેખ કલીમુલ્લાહ ઉસવકત કુછ હકાયકો મારેફતે ખારી તઆલા ખયાન ફરમા રહેં થે. ફલ હાઝરીન સર ઝુકાએ મુન રહેં થે કે વોહ ખુઝર્ગલી પહોંચે. શેખકી નઝરે કીમીયા અસર બે ઉનપર પડીતો બેહોશ હોકર ઝમીનપર ગિરે. ચેહ હાલ દેખકર શેખ નિઝામુદ્દીનને શેખકે મુરીદોંસે પુછાકે ચેહ હાલ કયા હે, ઉન સાહિબોંને ફકીરીકે તફસીલવાર હાલાત ખયાન ક્રિયે. ચેહ મુનકર ફકીરીકી તરફ એતેકાદ હુઆ ઔર મુરીદ હોનેકા ખયાલ આયા. એકરોઝ મજલિસથી. જખ વોહ બરખાસ્ત હુઈ, શેખ ઉઠે ઘરમેં તશરીફ લાને લગે. શેખ નિઝામુદ્દીનને જુતે હઝરતકે સાફ કરકે ફરશકે આગે રખે. શેખને નઝરે ઇનાયતસે ઉનકી તરફ દેખકર ફરમાયાકે નિઝામુદ્દીન ! તુ વાસ્તે કસબ ઇલમે અહિરીકે મેરે પાસ આયા, યા વાસ્તે હુમુલ ફવાયદે ખાતનીકો કે ઉલા વ અનસબ હે. આપને અર્ઝ ક્રિયા.

સિપુર્દમ બતો માય ચે ખીશરા;
તુ દાની હિસાબે કમો ખીશરા.

યેહ સુનતેહી શેખકો શેખ કબીર ચહયા મદનીકા ફરમાના યાદ આયા કે મદીને તૈયબા મેં રૂખસત કે વકત ફરમાયા થાકે કલીમુલ્લાહ એક શખ્સ નિઝામુદ્દીન નામી ઇસ હેયત ઓર સુરતકા આયેગા ઓર ખરવકત દાવત ઇલિલ્લાહ કે યેહ ખેત ઝખાન પર લાયેગા. પસ સુનતેહી ઇસ ખેતકે પેહચાન લિયા, કે યેહ વોહી નિઝામુદ્દીન હે જસકે વાસ્તે શેખને ઇર્શાદ ફરમાયા થા. ઉસી વકત ઉનકો મુરીદ કરકે તાલીમ ઓર તરબીઅતે ખાતિનીમેં મશગુલ હુએ. ચંદ રોઝ મુબહિદ્દા ઓર મશાગેદ્દા માઅનવી કરા કે, કાર ખ તકમીલ પહોંચા કર ખિરકયે ખિલાફત અતા ફરમા કર તરફ દફનકે રૂખસત ફરમાયા. ઓર શાહ વલાયત ઔરંગાબાદકા કિયા. હઝરત દેહલીસે રૂખસત હોકર ઔરંગાબાદમેં પહોંચકર તાલિખાને હકકી તરબીઅતમેં મશગુલ હુએ. નિહાયત મકબુલ ખલાયક હુએ. લાખોં મુરીદ હુએ. ચહાંતક કે નવાખ નિઝામુલ મુલક આસિફ બહ બહાદુર, મુરીદ હુએ. ઓર હઝરતકે હાલાતમેં કિતાબ “એહસનુલ શમાયલ” લિખી ઓર ખરકત સોહખતે હઝરતસે ખાવજુદ અમારત ઓર રિયાસત કે તસફીય ચે ખાતિનીમેં કમાલ હાસિલ કિયા.

લિખતે હેં કે આપકા એક મુરીદ થા. ઉસકી ઓરતકો જુઝામકી ખીમારીથી. ઓર આ'બા ટપકને લગે થે. પેહલે

ઉસને તળીખાંકે પાસ દવા કરાઇ. જખ કુછ ફાયદા ન હુઆ તો હઝરતકી ખિદમતમે આયા. આપ ઉસ વકત વુઝુ કર રહે થે. ઉસને હુઆ ચાહી ઓર બહોત રોયા કે મેરી ખીવીદી યેહ કૈફિયત હે, ઓર નોખત યેહ પહોંચી હે તમામ કુનખા ઉસસે નફરત કરતા હે. હઝરત ઉસકી તનહુરસ્તીકે વાસ્તે હુઆ ફરમાયે. આપને ફરમાયાકે મૈં તળીખ નહીં કયા કરે. જખ વોહ બહોત રોયા આપકો રહેમ આયા. ઓર વુઝુકા બાકી માન્દા પાની જો બધનીમેં થા મરહમત ફરમાયા ઓર કહાકે હર રોઝ થોડાસા ઇસમેંસે પિલાકર ઓર યેહ લીગી હુઈ મિટ્ટી ચહાંસે લેજા ઉસકો ઝખમોંપર લગાયા કર. ઉસને વેસાહી ક્રિયા. એક હફ્તેમેં ઉસકી ઓરતકો આરામ હુઆ. કેહતે હેં કે ઔરંગઝાહકે અકસર મરીઝ હર સુખહા ખિદમતે આલીમેં હાઝિર હોતે થે. જસપર અંદ રોઝ દમ ફરમાતે ઉસકો આરામ હોતા. ઓર આંખોંકી કમઝોરીકી શિકાયત કરતા, અપના લખ (થુક) ઉસકી આંખમેં લગા દેતે ઉસકી આંખેં તાકતવર રોશન ઓર અચ્છી હોજતીથી. એક બાર એક સન્યાસી હુઝુરકે પાસ આયા. ઓર દરિયાફત ક્રિયા કે ફકીરીમેં આપકો કયા માલુમાત હે આપને ફરમાયા કે “સુખહાનકા લા ઇલ્મા ઇલ્લા મા અલ્લમતના ઇન્નકા અન્તલ અલીમ” જખ ઉસને બહોતહી ઇસરાર ક્રિયા આપકો જલાલ આ ગયા ઓર ફરમાયા કયા દેખના ચાહતા હે? અવલતો તુ અપની.

મુશ્કિલકો દેખ ? એક ખાદિમકો હુકમ દિયા કે ઇસકો આઈના લાદો. ઉસને જો અપની સુરત દેખી માલુમ હુઆ કે આધા ચેહરા બંદરકા ઓર આધા ખીનઝીરકા હે. યેહ દેખ કર વોહ હેરાન હુઆ ઓર કહા કે મેરી સુરત બદલ જાનેકી કયા વજેહ હે. આપને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને તુઝકો તેરી આંખોંસે દિખા દિયા કે જેસા બંદરોં ઓર સુવ્વરોંકો પુજતે હો એસેહી તુમહારી શિકલોં ઉનકે જેસી હોકર તુમહારા હશર ઉનકે સાથ હોગા. યેહ કરામત દેખકર વોહ મુસલમાન હુઆ ઓર અર્ઝ કીકે મુઝકો એક કસબ એસા યાદ હે કે અગર આપકો બતાદું તો આપ ઉમરભર જીસ કદર ચાહોં ખર્ચ કરેં ઓર આપકા ખઝાના કમ ન હો. ઓર જહાં જો ચાહો મોબુદ હો જાયે. ઉસને અપની ઝોલી-મેંસે એક નારિયલ પેશ કિયા કે યેહ બાવન તોલે પાવ રત્તી હે. અલ ગરઝ ઉસને થોડા તાંબા તપાકર ઉસમેંસે થોડાસા ઠાલા કે તાંબા કુંદન હો ગયા. યેહ દેખકર આપ હંસે ઓર કહા કે ઇસમેં બહોત બખેડા હે. હમકો અલ્લાહ સાહબને બહોત આસાન તરીકા બતા દિયા હે થોડા તાંબા ઓર તપા, જબ ઉસને તાંબા પિઘલાયા આપને ઉસમેં થુક દિયા ઉસી વકત વોહ કુંદન હો ગયા. ઉસને અર્ઝ કિયા કે ઇસમેં કયા હિકમત હે આપને ફરમાયા કે યેહ બરકત અલ્લાહકે નામકી હે. જો ઝખાનસે લિયા જાતા હે. મગર વોહ કામ આતા હે કે જો ઇસ્લામકે સાથ હોતા હે. વોહ અઝસરે

નો સિદ્ધક દિલસે મુરીદ હુઆ. ઓર અર્ઝકી કે કસબ દુરવેશી મુઝકોલી તાલીમ ફરમાઈએ. આપને ઉસકો મુરીદ કિયા. જબ ઉસકો કઇ ખરસ હો ગયે, એહનત કરતે મગર સબખ અસલી હાસિલ ન હુઆ. એક રોઝ ઉસને અર્ઝ કિયાકે મકામાત નહીં ખુલતે, આપને ફરમાયા એસા માલુમ હોતા હે કે વોહ બલા યા'ની અકસી-રકા નારીયલ અલી તક તેરે પાસ મોબુદ હે. ઉસને ઇકરાર કિયા. આપને ફરમાયા ઉસકો કુવેમેં ડાલ દે. ફકીરકો મુત વકિકલ રેહના ચાહિયે. અલગરઝ બમુજબ હુકમે પીર રોશન ગમીર ઉસને ઉસ નારીયલકો કુવેમેં ડાલદિયા. ઉસી રાતકો ઉસકી મતલબ ખરારી હુઇ. ઓર એલિયાયે વકતસે હુઆ. નામ ઉસકા અમદુલ હક રખકર તખરીઝકી તરફ રૂખસત ફરમાયા. વક્ત શેખ નિઝામુદ્દીનકી તા. ૧૨ માહે ઝિલકાદ સને ૧૧૪૨ હી. મે હુઇ, મઝાર આપકા ઓરંગઝાબાદમે ઝિયારત ગાહે ખલાયક હે.

આ મુકતદાએ એલિયા વ સાહબે ઇસરાએ ખફી વજલી, મુસ્ત ગરિક દર બેહરે કનારે, ૧૪૦-મોલના કૃષ્ણદીન આં જહાંને અઝમત વ શહામત, ફખરે જહાં ચિશ્તી કદ૦ આં આલમે ફેઝો કરામત, આં બઇત્તિ-ફાક સાહેબ વલાયત, કુતબુલ અફરાદ, મુહિબ્બએ નખી (સ.) હઝરત ખાજા મોલાના મોહંમદ

ફખરુદ્દીન ફખરેજહાં, દેહલવી, ચિશ્તી, નિઝામી કદ્દ૦ આદિ-
 મુલ ઉલમાએ દેહર વ આઝિમુલ મશાયખે અસ્લ બલકે
 કુતબે હિન્દ એર ખલીફે અપને પિદરે ખુઝુર્ગવાર શેખ
 નિઝામુદ્દીન વલી ઔરંગાબાદી કે થે. ઇલ્મે શરીઅત, તરી-
 કત, હકીકત એર મારફતમેં કામિલ હસ્તગાહ રખતે થે.
 નસખ આખાએ કિરામ હઝરતકા શેખ શહાબુદ્દીન સોહરવર
 દીસે મિલતાહે, એર નસખે માદરી હઝરત સૈયદુસ્સાદાત
 બંદા નવાઝ મીર સૈયદ મોહંમદ ગેસુ દરાઝ તક પહોંચતા
 હે. હઝરત મોલાના કે ખાંચ ભાઈ થે. (૧) શેખ મોહંમદ
 ઇમાદુદ્દીન (૨) શેખ ગુલામ મુઘનુદ્દીન (૩) શેખ ગુલામ
 બહાઉદ્દીન (૪) ગુલામ કલીમુલ્લાહ એર (૫) હઝરત મોલાના
 ફખર સાહબ. નવાખ નિઝામુલ મુલક ગાઝિયુદ્દીન ખાન
 બહાદુર વાલિયે હેદરાબાદ દકન “જામયે મનાકિયુલ ફખરિયા”
 મે લિખતે હેં કે સને ૧૧૨૬ હિજરીમેં ઔરંગાબાદમેં
 પેદા હુએ. ઉસ વકત હઝરત શેખ કલીમુલ્લાહ જહાંનાબાદી
 વહાં તશરીફ ફરમા થે. જખ મોલાના પેદા હુએ ગુલામ
 દેકર, ઉનકે વાલિદ શેખ નિઝામુદ્દીન હઝરત શેખકી ખિદ-
 મતમેં લેગયે. શેખ આપકો દેખકર બહોત ખુશ હુએ. એર
 ખિરકા અપને પોશાકે ખાસસે તૈયાર કરકે પેહના દિયા,
 એર મોલાના ફખરુદ્દીન નામ રખા. યા’ની અબ્વલ લફઝ
 મોલાના શેખને ફરમાયા. અલગરઝ જખ ઉમર શરીફ સાત
 બરસકી હુઈ હઝરત સૈયદે આલમ ફખરુલ ઓલિયા નખીએ

કરીમ સદલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકે ખાખમેં દેખા, કે પાંચ દાને ખુનકે અતા ફરમાયે. જખ બેદાર હુએ પાંચોં ખુન હાથમેં પાયે. સુખ્હા શેખ નિઝામુદ્દીનને અપને કશ્કસે માલુમ કરકે હઝરતકે પાસ આકરકે ફરમાયાકે અય તુરે અયન અતિયા રસુલે મકખુલ તનહા ખાના ન આહિયે.

“ રાઝી હમાં બેહ કે તનહા ન ખુરી.”

પસ હઝરત મોલાનાને દો દાને તો નોશ ફરમાયે થે. ખાકી તીનદાને રૂબરૂ વાલિદ કે પેશ કિયે. પસજખ ઉમર શરીફ ૧૬ બરસકી હુઈ આપકે વાલિદ શેખ નિઝામુદ્દીનને વક્ષત પાઈ. બાદહુ હઝરત આઠ બરસ ઝોહદ ઓર મુઝાહેદે ઓર રિયાઝતે શાકકામે મસરૂફ રહે. કારે ફકરકી તકમીલ કી. મગર તેહસીલે ઉલુમે અહિરી સે સોલા બરસકી ઉમરમેં ફારિગ હોયુકે થે. જખ સિન શરીફ પચીસ બરસકા હુઆ સને ૧૧૫૧ મેં દેહલીમેં તશરીફ ફરમા હોકર તુલખાકી તાલીમ ઓર તરબીઅત અહિરી ઓર ખાતિનીમેં મસરૂફ હુએ. બાદહુ બઈરાદયે ઝિયારતે મઝારાતે ખાજગાને ચિશત, બહમરાહી કલ્લુ ખવાસ ઓર શેખ તુર મોહંમદ લીલ મહારવી દારૂલ ખેર અજમેરમેં બાકર ઝિયારત રોઝયે ખાબસે મુશરફ હોકર ચંદે વહાં રેહકર ઇસ્તિફાદા હાસિલ કરકે અબ્બેધનકી તરફ ચલે, મશહુર હે કે હઝરતકો બકેતી ઓર બિનોટમેં કમાલથા રાસ્તેમેં ચોરાંને ઘેરા. વોહ બીસ

પચ્ચીસ આઠમી થે, આપને તને તનહા ઉનસે મુકાબલા કરકે સબકો ઝેર ક્રિયા ચહાંતક કે વોહ સારા ગાંવ મુસલમાન હુઆ. વહાંસે અન્નેધનમેં હાઝિર હોકર ઝિયારત રોઝયે બાબા સાહબસે મુશરફ હોકર, વહાં ચદે મોઅતકીફ રેહ કર ફેઝાન રૂહાનિયત બાબા સાહબસે હાસિલ કરકે લાહોરમેં આયે. સૈયદ મેહરમ અલી નકશબંદીસે મિલે ઓર ચદે ઉપર મઝાર ગોહર બાર મખદુમ અલી ગંજ બક્ષ અઅદાયે સુન્નતે પીરાને ખુદ મોઅતકીફ રેહકર ઇફાદા હાસિલ ક્રિયા. ઓર કુલ મઝરાત લાહોર પર ફાતેહા પઢકર ત્રીનરોઝ મઝાર મીયાં મીર લાહોરી પર રેહકર મુરાજ્જેઅત ફરમાઈ. પાનીપતમેં આકર ઝિયારત મઝાર હઝરત કલંદર સાહબ વ મખદુમ સાહેબ વ શાહ વલાયત સાહબ વ દીગર એલિયાસે ફારિગ હોકર વાપિસ દેહલીમેં તશાનીફ લાયે તો શીશ મહેલ ઇલાતયે શાહજહાના બાદસે બહાર થા. બાદહુ અજમેરી દરવાઝે કે બાહર બાનકાહ તૈયાર હુમ્મથી. અબજો વહાંસે નેહર નિકલી હે વોહ મસજીદ ગિરાદી ગઇ હે. ચંદ કબરોંકે નિશાન બાકી હેં. આબિર ચહાંતક બલકકી રબુઆત હુમ્મકે હઝરત અબુનસ્ર મોઈનુદ્દીન મુરીદ હુએ. ઉનકે મુરીદ હોતે હી તમામ રઉસાએ શેહર ઓર શાહઝાદગાને આલી કદ્ર કુલ હલકયે ઇરાદ તમેં આયે

લિખાહેકે એક બાર સિમાઅમેં મુરીદાને હઝરતકો વજહ થા. ઓર હઝરતબી બેહોશ ઓર જામે વેહદતસે મદહોશ થે. દો બદમઆશબી ઉસ વકત મોબુદ થે. એકને એકસે કહાકે મિયાં દેખના ચેહ બચ્ચા બિદઅતી કિસ તરેહ નાચતા હે. ઇત્તિકાકન ચેહ આવાઝ હઝરતકે કાનમેં લી પહોંચી આપને ઉતકી તરફ તેઝ નઝરસે દેખા. ઉસી વકત વોહ નાચને લગે. ઓર અપને હથિયાર ઓર કપડે સબ કંવાલોંકે દેદિયે. જબ હોશ આયા હઝરતકે કદમોંમે સિર રખા ઓર બેઅતકી આરઝુ કી. આપને ફરમાયાકે હમ બચ્ચે હેં નાચતે ઓર ગાના સુનતે હેં તુમ હમસે કયોં મુરીદ હોતે હો ઉન્હોંને માફી માંગી ઓર મુરીદ હુએ હઝરત ને દસ અશરફી અપને પાસસે કંવાલોંકે દેકર ઉનકે કપડે ઓર હથિયાર દીલાયે.

લિખા હેકે એક શખ્સ ચાર મોહંમદ સુફી નામકે આસ્તાને હઝરત સુલતાનુલ મશાબ પર રેહતે થે. વોહ એસે બીમાર હુએ કે ઝિન્દગીકી ઉમીદ દુટગઈ. એક રોઝ ઉન્હોંને લોગોંસે કહાકે અગર મુઝમેં કુવ્વત ચલનેકી હોતી તો મੈં ફખર સાહબકી બિદમતમેં હાઝિર હોકર શફાકે વાસ્તે દુઆ કરતા. ઉસી શખકો ખાબમેં દેખાકે હઝરત મોલાના ફખર તશરીફ લાયે ઓર ફરમાયાકે મીરઝા ચાર મોહંમદ તુમકો કુવ્વત ચલનેકી નથી મૈંબુદ તુમહારે પાસ

આગયા. તસદલી રખો અચ્છે હો જાઓગે, જખ સોતેસે ઉઠેતો અપનેકો તન હુરૂત પાયા. ઓર મોલાનાકી ખિદમ-તમેં શુકિયા અદા કરકે કુલ કેફિયત અર્ઝ કરની ચાહી. બરનાવે શરીફકે પીરઝાદોંમેંસે એક સાહબને અપને ઘરમેં કહાકે અગર અબકે કિસી કામકો દેહલી જાના હોતો મોલાના ફખરસે ખૈયત કરૂં ચા મોલાના ખુદ ચહાં આજાયેં તો ઓરબી ખુબ હો. થોડી દેરકે બાદ એહ ઘરસે કુચ્છ કામકો બહાર નિકલે દેખાકે મોલાના તશરીફ લાયે હેં. દેખતે હી કદમ બોસીકી ઓર મુરીદ હુએ. અરસેસે મોલાનાને આજ તક દેહલીસે કદમબી બાહર નરખા પસ તશરીફ લેજાના મોલાનાકા ફકત બઝોરે કરામત થા. મશહુર હે કે કાઝી અબુરઝા સુનપતીકે જો દેહલીસે ખીસકોસ હે તપે દિક્રમેં મુબતિલા થે, કામિલ નવ મહિને તપકો હો ચુકે થે, એહરેકી નઝારત જાતી રહી થી, પેશાની પર એન નહી પડ-તીથી. કાનઓર ગલા દોનોં છોટે હોગયે થે. બરાઝકે સાથ હઠીયોંકા ગુદા આને લગા થા. અલગરઝ તપે દિક્ર તીસરે દરજેપર પહોંચીથી, અપની ઝિન્દગી સે માયુસ હોકર પાલકીમેં પડકર ખિદમતે મોલાનામેં હાઝિર હુએ ઓર રોએ મોલાનાને ઉનપર રેહમ ફરમાયા ઓર ગલે લગાયા ઉસી વકત ઉનકો શક્ષ હુઈ.

લિખા હે કે ઉમરાએ શાહજહાંના બાદ (દિલ્હી) સે એક સાહબ હઝરતકે મુરીદ થે. મગર બવજેહ બેહકાને

હુશમનાને પુકરાકે ઉનકા એતેકાદ ફિસ્ક હોગયા થા. વોહ અકસર મિયાં સૈયદ ઝક્રર અલી અબદાલ શાહ જો પહાડ ગંજમેં રેહતે થે ઉનકી ખિદમતમેં લી આયા જાયા કરતે થે. એક બાર સિમાઅ સુનનેકે બારેમેં હઝરત મોલાનાકી શિકાયતકી સૈયદ સાહબકો નિહાયત ના ગવાર માલુમ હુઆ. ઓર ઉનકો તેઝ નઝરસે દેખાકે વોહ બેહોશ હોકર તડપને લગે યેહ હાલત દેખકર ઉનકે મુલાઝીમ ઉનકો પાલકીમેં ડાલ કર ઘર લાવે. બહોત કુચ્છ તદબીરેંકી મગર કોઈ કારગર ન હુઈ, નાચાર હઝરત મોલાનાકી ખિદમતમેં લાકર અર્જ ક્રિયા કે યેહ આપકે મુરીદ હેં, ઇનકે વાસ્તે હુઆ કીજીયે. હઝરતને ફરમાયા કે યેહ વકુઆ સૈયદ ઝક્રર અલી શાહકે મકાનપર હુઆ હે. ઓર વોહ હિન્દુસ્તાનકે શાહ વલાયત હેં. વહીં લેજાઓ મેં ઇસમેં કુછ નહીં કેહ સકતા અલગરઝ ઉનકે લવાહિક વહાંસે ઉનકો સૈયદ સાહબકી ખિદમતમેં લાવે. સૈયદ સાહબને ઉનકો નઝરે અલતાફસે દેખા તો ફેરન શક્ષ હુઈ. વોહ નવાબ સેહત પાકર ચલે ગયે. થોડી દેરબાદ મોલાનાલી તશરીફ લાવે ઓર કેફિયત ઉસકી દરિયાફત કી. સૈયદ સાહબને તબસ્સુમ કરકે કહાકે ક્રિયા તુમને ઓર મુઝસે દરિયાફત કરતે હો. યેહ કેહકર કહાકે મેરા વકતે વિસાલ નઝદીક હે. તુમહારી અમાનત જો અતિયા ગૌસુસ્સક લયન મેરે પાસ

હે વોહ લો ઓર મુઝકો રૂખસત હો. દોનોં ખુઝુર્ગોને મુસાફા કિયા મોલાનાતો મિયાને મેં સવાર હોકર અપને મકાનપર આયે. ઓર સૈયદ ઝફર અલી શાહને ઉસીરાતકો વક્ત પાઈ. એક ખુઝુર્ગ દુરવેશ કે જીનકી ઉમર ચાલીસ બરસકીથી ઓર મુરીદ હઝરત શેખ મોહિયુદ્દીન અબદુલ કાદર જીલાનીકે થે જીનકા ઝિક આગે આયગા સૈયદ હસન રસુલ નુમાકે કરીખ પહાડ પર રહેતે થે. સૈયદ ઝફર અલી શાહકો નેઅમત ઉનસે મીલીથી પેહેલે સૈયદ ઝફર અલી શાહ મુરીદ ખાનદાને ચિશ્તીયાકે થે.

લિખા હે કે દસ શખ્સ અફઘાન વલાયતી દિલ્હીમેં તાલિખે ઇદમી કરતે થે ઓર હઝરતકે દુશમનથે ઓર ખાઝા-રાંમેં એલાનિયા આપકો ખુરા કહા કરતે ઓર કતલપર આમાદા થે. કિસીને ચેહ ખબર મોલાનાકોભી. હી. આપને સુનકર કુછ ખયાલ નકિયા અંદરોઝ ઇસી તરેહ ગુઝર ગયે એકબાર હઝરત ખાજા કુતબુદ્દીન અબત્યાર કાકીકે ઉર્ફેમેં હઝરત મોલાના લી તશરીફ ફરમા થે. મજલિસે સિમાઅ ગર્મથી, દાલાને મજલિસ ખાનેમેં સિમાઅ હો રહા થા. ઓર હઝરત મઝારે પુર અનવારકે નઝદીક બેઠે થે. ઉનમેંસે દોશખ્સ છુરિયાં લિયે હુએ, કાઝી હમીદુદ્દીનકે ચખુતરે પર બેઠે હુએ મૌકા દેખ રહેથે ઓર ખુલંદ આવાઝસે ખુરા લલા કેહ રહે થે. આખિર આસ્તાનેકે ખાદિમ બદીઉદ્દીનને હઝ-

રતસે અર્જ ક્રિયાકે અખ ગફલત નહી કરની ચાહિયે, કહાં તક ઉનકે બહ સખુન સુનેં ચેહ તો સિમાઅકે ઝીકમેં ખલલ કરતે હેં. ચેહ સુનકર હઝરતને ઉનકો નિગાહે તેજસે દેખા. દોનોં બેહોશ હોકર અખુતરે પરસે ગિરપડે ઓર નાચને લગે. આખિર કદમોં પર ગિરકર અપના કુસુર માફ કરાયા ઓર મુરીદ હુએ. ચુનાચે “મનાકબે કખરીયા” મે લિખા હે કે-

નિગાહત દુશ્મનાંરા દોસ્ત કરદા;
અસર હા દર રગો દર પોસ્ત કરદા.

લિખા હે કે એક આલિમ દકનસે શોહરા હઝરત કે ઇદમે કબલકા સુનકર દેહલી આયે. કરીખ ખાનકાહ કે એક મસજીદ મેં ઠેરે. હઝરતને નુરે ખાતિનસે ઉનકા આના માલુમ ફરમા કર અપના દરતુર કર લિયા કે દોનોં વક્ત ખાના ઘરસે લેબ કર ઉનકો ખિલાતે ઓર બહાર બેઠના ખિલકુલ છોડ દિયા થા. જખ વોહ મોલવી ખાનકાહમેં આકર દરિયાકત કરતે માલુમ હોતા કે :અંદર ઘરમેં તશરીફ રખતે હેં. ઇસી તરાહ ઉનકો હફતા ગુઝર ગયા. એક ખાર બે હઝરત ખાના ખિલાને ગયે ઉન મોલવીને કહા અફસોસ હે મેં ઇતની દુરસે આયા ઓર મોલાના સાહબકી ઝિયારતસે મુશરફ ન હુઆ. આપને ફરમાયા કે કૌન મોલાના ઉન્હોંને કહા મોલાના કખરદીન સાહબ. આપને ફરમાયા કે વોહ ચેહી

આજી હે. ચેહ સુનકર રોચે ચોર અફસોસ કરને લગે કે ચૌદાસો કોસકી મેહનત રાયગાં ગઈ. સુના કુછ થા દેખા કુછ. ચોર અપને ખુદામસે કહા કે જલ્દ દેહલીસે ચલો. આપને ફરમાયા કે આજ મેરી દા'વત કબુલ કીજીએ. કલ અખત્યાર હે. પહેલે મે'ને જો ખિદમતકી વોહ મસજીદકા હક થા. ગરજ જ્યો ત્યોં કરકે વોહ ઠેરે. આપને મકાનપર આકર નકીબકો કહા સુખડા મજલિસ હે. એક આલિમ દકન સે તશરીફ લાચે હેં. કુલ મશાયખે દેહલી જમા હોં. રાત ગુઝરી સુખડા આપ લિખાસે દુરવેશી સે મસનદે હઝરત ખાનખુઝર્ગ પર આકે બેઠે. તમામ મશાયખ હાઝિર હુએ. કન્વાલી શુર હુઈ. આપને નકીબકો હુકમ દિયા કે ફલાં મસજીદમેં એક મોલવી ઠેરે હુએ હેં ઉનકો હાઝીર કર. નકીબ હુકમ કે મુજબ મોલવી સાહબકો ખુલા લાયા. જબ મોલવી ખાનકાહકે દરવાઝે પર પહોંચ્યા સિમાઅકી આવાજ આઈ બહોતહી ખફા હોકર અપને દિલમેં કહા કે ખેર ચલો આજ મામલા સાફ હો જાયેગા. પસજીસ વક્ત હઝરત કે રૂબરૂ આચે ચોર નઝરે ફેઝ અસર ઉન પર પડી. ફોરન બેખુદ મસ્ત ચોર મદહોશ હોકર વજ્દ કરને લગે. તમામ કપડે કન્વાલોંકો દે દિયે. ચોર ઇસ કદર શોરિશકી કે મુરદે જેસે હોકર ગીર પડે. હઝરતને મુંહ પર રૂમાલ રખકર તબસ્સુમ ક્રિયા. આખીર આપને પાની તલખ ફરમા કર દમ

ઠરકે મુંહ પર છિડકા. ચુકે વોહ નંગે હો ગયે થે આપને
 લુંગી ઉનકે ઉપર ડાલદી. જખ વોહ હુશિયાર હુએ કદમોં
 પર ગિરે. ઓર અઝાકી કે જેસા સુનાથા ઉસસે સો હિસ્સે
 ઝિયાદા પાયા. ઓર મુરીદ હોકર ચંદે ઝોહદ મેં મશગુલ
 રેહકર ઓલિયાયે ઝમાના હુએ. આપકી ખશખાશી દાઢી
 પર મોલવીકો નફરત હુધથી. ઓર ઉંગલિયોં મેં અંગુઠિયાં
 રેહતીથી, નકલ હે કે એક રોઝ હઝરત ખાનકાહ કે સેહ-
 નમેં જલ્વા અફરોઝ થે ઓર દર્સ દે રહેથે. એક પઠાન
 છુરી હાથમેં લેકર આયા ઓર ખાદ સલામ પુછા કે મોલવી
 સાહબ ખાવજુદ ઇસ ઇદમે કીલીલત કે સિમાઅ સુનતે હો
 ઇસકા કયા સખખ ઓર કયા દલીલ હે. હઝરતને ફરમાયા
 કે મેં કુસુરવાર હું. તુમ હુઆ કરો. યેહ સુનતેહી ઉસને
 હઝરત પર છુરી લગાઇ મગર ઝખમ ન આયા. ચાહતા થા
 હુસરી ઓર મારે કે એક ખાદિમને ઉસકા હાથ પકડલિયા.
 હઝરતને ખાદિમકો નઝરસે મના ફરમાયા કે ઉસકા હાથ
 છોડ દે. ઓર અપના સિર ઉસકે આગે ઝુકાદિયા ઓર ફર-
 માયા કે મેં હાઝિર હું અગર મેરા સિર કિસીકે કામ આ
 બાયે તો બેહતર હે. પસ વોહ બે રહેમ શરમિંદા હોકર
 ચલા ગયા. હુસરે રોઝ વોહ બદગોહર દો ઓર હમરાહિયોંકો
 લેકર આયા. હઝરત વકતે મુકરરા પર તશરીફ ફરમા થે.
 દરવાઝા બંદ થા. ઉસને આવાઝ દીકે દરવાઝા ખોલો. જખ

હરવાઝા ખુલા તો વોહ તીનેં અંદર આયે. હઝરતને માલુમ ફરમાયા કે આજ ઝડર ચેહ બઘરાદયે કાતલ આયે હેં. તેઝ નઝરસે ઉનકી તરફ દેખા વોહ ઉસી વકત ઝમીન પર ગિરે ઓર વજદમેં આયે વહાં તકકે સિર પુટ ગયે, કોહની ઘુટને ટુટ ગયે. જખ હોશ આયા, કદમોં પર ગિરે તકસીર માફ કરાની ચાહી ઓર મુરીદ હોનેકી અર્ઝ કી. આપને ઉનકો મુરીદ તો ન કિયા મગર કુછ દે કર રૂખસત કિયા. મશહુર હે કે એકખાર કિસીને બયાન કિયા કે ઇસ શહેર મેં હરામ બહોત હોને લગા હે, જસકે પાસ દો પૈસે હોં વોહ જાકર મુંહ કાલા કરતા હે. ચેહ સુનકર હઝરતકો ખયાલ હુઆ કે લોગ હરામસે બચેં એસી તદબીર હોની ચાહિયે. શામકો આપ બાઝારી ઓરતોં કે મહોલ્લે મેં આયે. આપકો દેખતેહી સખ જમા હો ગઈ. ઓર કદમખોસી કરને લગીં. આપને ફરમાયા કે તુમ સખ અપની જગાહ જાઓ. જખ વોહ ચલી ગઈ. આપ અલગ અલગ હર એકકે મકાન પર ગયે. ઉનકી ખરચી દરિયા-ફતકી જો જસને કહા વોહ ઉસકો દિયા ઓર કહા આજ ફકીર તુમહારા મહેમાન હે. અરસે તક હરરોઝ ઉનકો રૂપિયા તકસીમ ફરમાયા. આખિર એક મુરીદકો હઝરતકા વહાં જાના માલુમ હુઆ ઉસને અર્ઝ કિયા કે વહાં જાનેમેં કયા ભેદ હે. અપને ઇરશાદ ફરમાયા કે મુઝકો ચેહ ખયાલ આયા કે

ખઢિયા તવાયફાંકે પાસ તો દોલતમંદહી જાયેંગે. મગર ચેહ
ઓરતેં એસી હેં જો દો દો પેસે કે વાસ્તે આપ ભી કમ-
ખખત ગુનાહગાર હોતી હેં ઓર ફસરે લાઈયોંકો ભી ગુના-
હગાર કરતી હેં. જીતને દિન મખલુકે ખુદા હરામસે ખચે
ઉતનાહી ખેહતર હે. કેહતે હેંકે વોહ સૌ સવા સૌ રંડિયાંથી
સખને હરામસે તોખાહ કી ઓર નિકાહ કરલિયે. જીસને
સખસે પેહલે ઉઠકર કદમખોસી કીથી વોહ ફકીર હોકર
નખીએ કરીમ કે ચોરાહે મેં જા ખેઠી ઓર સાલિકો
મજબુબ હુઈ.

લિખા હે કે હાજી એહમદ ખલીફે મોલાના સાહેબ
કે મદીને તૈયખામેં રેહતે થે. એક રોજ :ઉંહોંને આલમે
રૂયામેં મોલાનાકો મજલિસે રસુલે મકબુલ (સ. અ. વ.)
મેં દેખા. મદીનેસે રવાના હોકર દેહલી પહોંચ કર હઝરતસે
ખેઅતકી ઓર ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કિયા. સાહેબ
“ મનાકખે કૃષ્ણરિયા ” ફરમાતે હેં કે મેરે ઘર જો ફરઝંદ
હોતા ઉસકા નામ હઝરત રખતે થે. એક ખાર ફેરઝંદ પૈદા
હુઆ તો મૈંને અરઝી લિખી ઉસકે જવાબમેં મુખારકખાહ
તો લિખી મગર નામ ન લિખા. મંચ ઉસ વકત સમજા કે
ચેહ લડકા ઝિન્દા ન રહેગા. ચુનાચે એક મદીનેકા હોકર
મર ગયા. ઓર નીઝ “ સાહેબ ” મનાકિખે કૃષ્ણરિયા ’ ફરમાતે
હેં કે મેરે એક તીન ખરસકે લડકે કો સિમાઅમે વજહ

હુઆ. એક બાર વોહ બીમાર પડા મૈને અરઝિ લિખી જવાબ લિખાકે અબકે અચ્છા હો જાયગા અચ્છા હો ગયા પર દુસરી બાર બીમાર પડા તો જાંબર ન હુઆ. એક બાર અકબરશાહ બાદશાહ સાની કે સરમેં સખત દર્દ થાં ખવાબ સરાકે લેજ કર અર્જ કરાયા. આપને ટોપી ઉતાર કર દી ઓર કહા કે બાદશાહકો દે દેના. ઉસને લાકર પેશકી. બાદશાહને ઉસકો સિર પર રખા ફેરન આરામ હો ગયા. નકલ હો કે વક્તસે દો બરસ પહેલે આપ શાહી મેહલાતમેં ગયે. બેગ-માત મુરીદ હુંઈ ચુનાંચે હઝરત અબુઝફર બહાદુરશાહકી વાલિદાબી મુરીદ થીં. આપને હઝરત બહાદુરશાહ કે પેશ કરકે મુરીદ કરાયા. ઉસ વકત ઉમર ઉનકી આઠ બરસકી થી હઝરતને કુછ પઠ કર દમ ક્રિયા. ઓર અકબરશાહ સાનીસે કહા કે અગર ચેહ લડકા બાદશાહ ન હોતા તો મય અપના કર લેતા. હઝરત સુલતાનુલ મંશાયખ કે રોઝે મેં મજલિસે સિમાઅમેં એક નવજવાનકો વજદ હુઆ. કિસી ઝફરતકો કબ્વાલ ઉઠા ઓર સિમાઅ બંધ હુઆ. વોહ જવાન સર્દ પડકે મુરદે જેસા હુઆ ઉસકા બાપ રોતા હુઆ હઝરત કે પાસ આયા અપને તસદ્વીત્રી ઓર કહા કે મરા નહીં ઓર કબ્વાલોં કે હુકમ હુઆ. સિમાઅ કે સાથહી વોહ હોશમેં આયા. ઇસી તરાહ મોલવી કરાતમ અત્રી સાહબ સિમાઅકે આપકે મુખાલિકથે લેકીન

આપકી નઝર પડતેહી બેહોશ હો ગયે ઓર આપકે મુરીદ હોકર આપકે આશક બન ગયે. ઓર ચંદ રોઝ મેં વલીયે કામીલ હુએ. વફાત મોલાના કૃષ્ણર સાહબકી વફાત બતારીખ જમાદીલઉલ આખર સને ૧૧૯૯ મેં દેહલીમેં હુઇ. મઝાર શરીફ આપકા ઝેરે મસજીદે આસ્તાના હઝરત ખ્વાજ કુતુબુદ્દીન બખત્યાર કાકી ૬૬૦ હાજત રફાએ બલક હે.

કેહતે હેં કે જહાં મોલાનાકા મઝારહે ચેહ જગાહ બહોત તંગથી. લોગોકે હરગિઝ ઉમ્મીદ નથી કે આપકા મઝાર ચહાં બન સકેગા. મગર કુદરતે ખુદાસે હઝરતકા મઝાર બના ઓર આપકે છોટે સાહેબ ઝાઢેકા ભી મઝાર બના ઓર પ્રીર ભી જગાહ ખાલી રહી.

ચચા પ્રીરોઝશાહ કાદરી બલક શાહઝાદા સલીમશાહ ફરમાતે હેં કે એક બાર બહાદુરશાહ બાદશાહ ખ્વાજ સાહે બમેં મુકીમ થે. મય ભી વહાં થા. મોસમ નિહાયત ગર્મ થા. સખત લુ ચલતી થી. નાઝરકે બાગમેં દિન ગુઝારનેહી રાય હુઇ. હમ સબને બાગમેં ખાના ખાયા. જબ હુપહર હોઇ તો મંચ ઓર મિરઝા અહુ અફગન બખત પાપયાદા મહેલકે ચલે. દેખા કે જંગલી દેવઢી કે ઝરોખેમેં બાદશાહ બડે હેં ઓર સિર ઓર સીના બહાર ખિડકી કે હે. હમ આદાબ બજા લાયે. મહેલમેં બકર બારયાબીકી ઈજાજત ચાહી. હરખુલ હુકમ હમદોનોં હાઝર હુએ. બાદ

મીઝાજ પુરસી કે અઝંકી કે હવા મેં સખત લુહે લિહાજા ખિડકી બંદ હોની ચાહિયે. બાદશાહને આખ દીદા હોકર ફરમાયા કે ચાર રોજ હુએ મયને યહીં બેઠે કુછ એસા દેખા કે હરદો પહરકો યહાં આકર બેઠતા હું. ચેહ લુ ખસ ખાનેકી હવાસેલી મુઝે અચ્છી માલુમ હોતી હે. મેરે અસ-રારસે આપને ફરમાયા કે ઉસ રોજ મય ઇસી જગાહ બેઠા થા. મૈને દેખા કે હઝરત ખ્વાજા કુતબુદ્દીન બખત્યાર કાકી (૨૬૦) ચોર હઝરત મોલાના ફખર સાહબ દોનોં હાથ પકડે ઝરનેકી તરફ ચલે જા રહે થે. કરીબ થા કે મૈ ઝરખેસે ગીર. મગર ઇશારસે મના ક્રિયા. મય સકતે કે આલમમેં રેહ ગયા. ઉસ રોજસે દુપહર ઇસી જગાહ શુઝરતી હે. હઝરત બાદશાહ બહાદુરશાહકો ઇન મઝારાતસે ઇસ કદર મહોખ્ખત થી કે અકસર ખાજ સાહબ (મેહરોલી) મેં રહા કરતે થે. આસ્તાનેકી તરફ કબી પુશત ન કરતે થે. જુસ કામમેં મોલાના સાહબકે કદમોંકી કસમ ખાતે થે વોહ સચ્ચી હોતીથી. જબ કબી મોલાનાકા ઝિક આતા રોતે ચોર હાલત તારી હોતીથી. બાદ હઝરત મોલાના કે તાલીમ હઝરત મોલાના કુતબુદ્દીન ફરઝદે અકબર હઝરત મોલાનાસે પાઇ. તમામ પોતોં ચોર પરોતોં કે મોલાનાસેલી બહોત મહોખ્ખત થી. બહોત અદબસે પેશ આતે મયને દેખા કે જબ મિયાં કાલે સાહબ મુબારકબાદ, ચાંદરાત યા મિઝાજ પુરસીકો તશરીફ લાતે મસનદસે આગે ખડે હોકર તાઝીમ

કરતે. ચોર શાહી મસનદ પર બરાબર બિઠાતે. જળ મિયાં કાલે સાહબ હજકો ગયે હેં તો મિનજનીબ ગવરનર અંગ્રેજ ફરમાન બારી કરાયા થા, કે બાદશાહ કે પીરઝાદે હજકો બાતે હેં ઉનકી તાઅઝીમો તકરીમમે કાઈ કસર ન રહે. મીયાં નિઝામુદ્દીન સાહબ ચોર મીયાં ગુલામ મોઈનુદ્દીન સાહબ મેલ્લાના કે પરોતે, બાદશાહ કે પરોતોંસે લી છોટે થે લેકીન કભી ઉન સાહબોંકા નામ ન લેતે થે. બઝેમીયાં ચોર છોટેમીયાં ફરમાતે થે. મેલ્લાના સાહબ કે તમામ મુરીદ કમાલ મહોબત રખતે થે. જો દુરવેશ ખાનદાને કૃષ્ણરિયાંકા આતા ઉસસે નિહાયત મહોબ્બતસે મિલતે. મુસાફ્ર કરકે રોતે. જો ઉસકી કિસમત મેં હોતા ખિદમત ગુઝારી કરતે. મેલ્લાના કે અકસર કૃઆયલ બયાન ફરમાતે. મેલ્લાના સાહબકી ચોલાહલી બાદશાહકી ચોલાહ પર કમાલ મહેરબાનથી, ચુનાંચ મિયાં કાલે સાહબ ઈસ કાતિબ પર નિહાયત શક્રકત ફરમાતે. ચોર ઇર્શાદ ક્રિયા કરતે કે મહોબ્બત ખુદાદાદ હે. જીસ કદર મુઝકો મહોબ્બત ગુલામ નિઝામુદ્દીનસે હે ઉસી કદર એહમદ અબતરસે હે. બદકે એક બગી ચોર ઉસકા ચાખુકા જો ખુદ્સાલીમેં મીયાં ગુલામ નિઝામુદ્દીનકી સવારીકા થા એહકરકો મરહમત ફરમાયા થા. એકબાર ફકીર બીમાર થા, દો માહ અપને મકાનપર રખા ચોર જળ તન-હુરસ્ત હુઆ. ઉસ વકત કિલેમેં લેજા. આખર કૈફિયત

ધરાદત ઓર મહોબ્બત બાદશાહ બહાદુર શાહકી ચેહ હે કે જળ બળાયે તખત કે બેઠનેકો બોરિયા મિલા ઓર રંગુન મેં લેજે ગયે વહાંસેલી સદરકો એક દરખાસ્ત લેજીથી કે મેં ઓર કુછ નહીં ચાહતા ચેહ જો કુછ નકદ ઓર સામાન રંગુનમેં મિલતા હે ચેહ લી નહીં ચાહતા ઉમીદ હે કે મુજકો મેહરેલી છોડ દિયા જાયકે વહાં મેરે પીરકા મઝાર હે. ચાહતા હું કે જો દિનકી ઝિન્દગી હે ઉસ મઝારકી બઝૂબ કશીમેં બસર કરકે અપને પીરકે કદમોમેં દફન હું. મગર ચેહ આરઝુલી પુરી ન હુધ.

વોહલી હોગા કોઈ, ઉમ્મીદ બર આઈ જસકી;
અપના મતલબ તો ન ઈસ, ચર્ખે કોહનસે નિકલા.

મોલાના કે સદહા ખુલકા હુએ હેં. મગર તબરૂકન અંદ સાહબ દર્જ હોતે હેં. હઝરત મોલાના કુતબુદ્દીન સાહબ ઝાદે ઓર સબબદા નશીન હઝરત લી પિદરે ખુઝુર્ગ વારસે કુછ કમ નથે. તા. ૨૮ મહોર્રમ સને ૧૨૩૩ મેં વફાત પાઈ.

અકમલુલ ખુલકાએ મોલાના નુર મોહંમદ લીલ મહારવી, શાહ અબદુલ્લા, શાહ ઝહુરુલ્લા, સૈયદ એહમદ, શેખ શમસુદ્દીન, મોલવી બદીઉદ્દીન, મોલવી ફરીદુદ્દીન, શેખ મોલમદ સલીમ, મોલવી મુકર્રમ, મોલવી ફરીદ, મોલવી દોશનઅલી. મોલવી હસન મોહંમદ, શાહ મોહંમદ ફતહુલ્લા,

મુફ્તી ચારમોહંમદ, શાહ ઉઠાની કાદરી, નવાબ નિઝામુલ
મુલ્ક ગાઝિયુદ્દીન ખાન મુસન્નિફ “મનાકબે કૃષ્ણરિયા”,
શાહ મોહમદ બેદાદ, હાજી મોહંમદ વાસિલ, મોલાના
સૈયદ મેહમુદ, મોલાના સૈયદ ઝિયાઉદ્દીન, સૈયદ કૃષ્ણદીન
મસ્ત, શેખ ગુલ મોહંમદ, હાફેઝ સાઅદુલ્લાહ, શાહ
મુરાદ, શેખ મોહંમદ મુરાદ, શેખ અમાન, મોલવી અલા-
ઉદ્દીન, શેખ ઝિયાઉદ્દીન, મોલવી મોહંમદ સાલેહ, મીયાં
અબદુલ વહાબ ખીકાનેરી, હાજી એહમદ, હાજી ખુદા બક્ષ,
મોહમદ ગૌસ દીરતપુરી, મોહંમદ ગૌસ ફરઝદે સાની કે
હઝરત વાલિદકે પેહલુમેં આસુદા હેં, મોલાના ઇમાદુદ્દીન
મારફ સૈયદ મીર મોહંમદ દેહલવી, મોલાના શાહ નિયાઝ
એહમદ, હઝરત બાદશાહ અકબર સાની. ઉનકો કૈફિયત
ચેહ હે કે આપકી વાલિદા હઝરત જનાબ આલિયા સાદાતે
ઉઝામ સે થીં. જખ અકબર બાદશાહ ઉનકે હમલમેં
આયે, વોહ જખ કુર્આન પઢતીં કહીં મુતશાબેહા લગતા
યા કેઈ લફઝ ગલત સાદિર હોતા આપ બતાતે ઉનકો
અપને શિકમમેંસે આવાઝ આતી, એક રોઝ ઉન્હોને બાદ-
શાહ શાહ આલમ સાનીસે કહા કે મેરે શિકમમેં કેઈ
જીન યા કયા બલા હે, કુર્આન પઢનેમેં જહાં ભુલતી હું મેરે
શિકમમેંસે કેઈ મુઝકો બતા દેતા હે, બાદશાહને ફરમાયા
કે કુછ અદેશા ન કરે તુમ્હારે શિકમમેં વલીયે ખુદા હે.
ઉનકી આદતથી કે બહોત કમ બોલતે થે. અકસર ઇશારેંસે

કામ લેતે થે. તમામ દિન દરૂદ શરીફ પઢતે થે. તહજજુદ કી નમાઝકો બેદાર હોકર સુખડા તક અદાથે નવાફિલમેં મસ-રૂફ રેહતે ઓર મુરીદલી કરતે થે. શમ્બેકી રાતકો તા, ૭ રમઝાન બમકામ મુકંદપુરા રિયાસતે રીવાં મે પેદા હુએ ઓર બરોઝે જુમા તા. ૨૮ જમાદી ઉસ્સાની બમકામ દરગાહ કુતબુદ્દીન બખત્યાર કાકી વફાત પાઈ ઓર વહીં દફન હુએ.

હઝરત બાદશાહ અબુઝફર સિરાજુદ્દીન બહાદુર શાહ, આખરી બાદશાહે હિન્દલી હઝરત મોલાના ફખર સાહબકે બલીફ થે. બાદશાહકો સિદ્દિસલ્લયે ચિશ્તીયા કાદરિયા, નકશબંદિયા, સોહરવર દિયા ઓર કિબરિયામેં લી ઈજ્જતથી ચુકે મેરે દાદાથે મેં હઝરતકે બવારિક ઓર કરામાત લિખના મુનાસિબ નહીં સમજતા મગર ઐયામે ગદરકી એક કૈફિયત યેહ હે કે ગદર હોનેસે પેહલે તર્કે લિખાસ કરલિયા થા. તખ્તકા બેઠના બંદ કિયા થા. અકસર ફરમાયા કરતે થે કે મેં ખાતમુન્નસલે તેમુરીયા હું. ઇસકા ખાતમા મેરે રૂબરૂ હોગા એક બાર મીઝાનકે દાલાનમેં જલ્વા અફરોઝ થે. હાઝરીને દરબારસે ફરમાયાકે શોલે રોકતે રોકતે મેરે હાથ જલ ગયે. ઉમરાએ મુકર્રબીનસે ફરમાયાકે મેરે હાથ દેખો ઓર સુંઘો. હાથ સુખ હો ગયે થે બારૂદકી બુ આતીથી. અકસર ફરમાયા કરતે થે કે મેરે પીર રોશન ઝમીરકે મુરીદોમેં સે કોઈ સિવાય ઇસ બહનસીબ કે એસા

નહીં કે જો મંજિલે મકસુદકો ન પહોંચાડો. મૈંલી ઉમ્મીદ
 વાર હું કે મેરા નંબર કિસ વકત આયેગા. અગર જવાંબખત
 હોશિયાર હોજાય તો મેરા મુસમિમ ઈરાદા હે કે મૈં ઈસ
 નામે બાદશાહીકો છોડકર અપની તકમીલ કરૂં. યુનાંચે છે
 બરસ રંગુન રેહનેસે વોહ મુરાહ પુરી હુઇ. રંગુનમે ચેહ
 કૈફિયત રહીકે હુજરેસે કમ બહાર આતેથે તમામ દિન
 તિલાવત કરતે, રાતકો અદાએ નવાફિલ ઓર ઝિકે ઇસ્મે
 આતમે મશગુલ રેહતે થે. શરેહ ગુલિસ્તાં જો તસવ્વુફમે
 લિખીહે એક બાર છપયુકી હે. શાયરી આપકે દીવાનોંસે
 ઝાહિર હે. આપકે નવ દીવાન થે, દો વોહ કે જીનમે ઠપ્પા,
 હુમરી, ધુરપત, તરવટ, તિરાના, સરગમ, ખયાલ, ચુધિયંદ,
 કબત વગેરા થે. હરએક મુલકકી ઝબાનમે થે. ગદરમે
 કુતબખાને કે સાથ ગારત હુએ. ખતે તુગરામે બહોત કુછ
 ઇબ્તદા કીએ; તુસ્કકે ખુશ નવીસ થે. અકસર કુત્તાહ દોઝી
 ક્રિયા કરતે થે. વફાત હઝરતકી બમકામ રંગુન સને ૧૨૭૯
 હીજરીમે હુઇ. મશહુર હે કે ગદરસે ૪૦ બરસ પેહલે
 અનાજકા ખાના છોડદિયા થા આંબે (કેરી) ઓર રંગતરેસે
 રગબતથી મગર ઉનકાલી અર્ક યુસ કર થોપી દેર બાદ
 નિમકકા પાની પીકર શિકમકો સાફ ફરદિયા કરતે થે યુનાંચે
 નવાબ નજમુદ્દીન દબીરૂલ મુલક અસદુલ્લા ખાન નિઝામ
 જંગને જો મેહરે નીમરોઝકે ખુતબે મેં નઝમ લિખી ઉસસે
 રૂતબયે આલી ઝાહિર હે. કિસી શાયરને લિખા હે કે—

ગાહિરન ગો શાહ બુદ, બાતિનન દુરવેશ બુદ;
માલો જાં બર દીન દાદા, ગોયે સખકત દરરબુદ.

હઝરત મોલાના રૂબર સાહબકે ખલીફે થે. આલિમે
બે બદલ ઝોર દુરવેશે બે મિસલ
૧૪૧ મોલવી મુકર્રમ થે. એક બાર તશરીફ ફરમાયે ઈલાહા-
ફખરી દેહલવી ૬૬૦ બાદ હોકર દારોગા સૈયદ મોહમદ
ખાનકે મકાનપર ઠેરે. એક રોઝ
મજલિસે સિમાઅથી ઝોર આપકો વજદ થા, નાગાહ
ઈલાહબાદકા કાઝીભી વહાં આગયા મોલવી મુકર્રમકો
વજદમેં દેખકર મસખરીકે તરીકસે કેહને લગાકે ઇસ
મોલવીકો કયા હુઆ હે કે ઇસ તરેહ કુલે હિલાતા હે.
ઉસી રાતકો વોહ અપને પલંગપર સોતા થા, કે સુરત
મિસાલી હઝરત મોલાના રૂબર સાહબકી વહાં પહાંચી
ઝોર કાઝીકે કુલે પકડકર ઝમીનપર દેમારા ઝોર ફરમાયાકે
કાઝી નાખકાર મેરે મુરીદોંકી નિસ્ખત એસે કલમાત બેઅહબીકે
ઝખાનપર લાયા. સુખ્હાકો જો કાઝી બેદાર હુવા ઉસકે કુલે
પર દુમ્બલ (શુમડા) સખત દિખાઇ દિયા. ઝોર ઉસમેં જોરકી
ટીસ ઝોર ચમક ઇસ કદર કે કુલા ન હિલા સકતા થા. બહોત
કુછ ઈલાજ કિયા મગર ફાયદા ન હુઆ. આખિર મોલવી મુક-
ર્રમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર માફીકા ખાસ્તગાર હુઆ
મોલવી સાહબને રહેમ દીલીસે દુમ્બલ (શુમડે) પર હાથ ફેરા

ઉસી વકત હઈ મોકુફ હુઆ. આખિર મોલવી સાહબકી હુઆસે અમ્છા હુઆ.

હઝરત મોલાના નુર મોહંમદ બીલ મહારવી, હઝરત મોલાના ફખરુદ્દીન સાહબકે મુસા-
 ૧૪૨ મોલાના નુરમોહંમદ હિબ એર ખલીફએ આઝમ થે.
 બીલ મહારવી કદો ફકમે આલીશાન એર મર્તાબા ખુલંદ રખતે થે. પીર રોશનઝમીરકી જો મેહરબાની હઝરત પરથી ફસરેકો નસીબ નહી હુઈ, એક બાર મોલાના ફખર સાહબને ઉનકે હકમે ફરમાયાકે નુર મોહંમદ ખદકકે તુઝસે ખડોત કામ પડેંગે. ચેહ સુનકર આપકો તાઅજ્જબ હુઆ. એર દિલમે ખયાલ ક્રિયાકે મેં એક નાચીઝ હું હઝરત એસા ફરમાતે હેં. આખિર જેસાકે મોલાનાને ફરમાયા થા ઉસી તરહ ઇસકા ઝુહુર હુઆ, કે હઝારોં તાલિબાને હક હઝરતકી તવજ્જોહ. સે ઓલિયા એર સાહબે વલાયત હુએ કરામાત આપકી મશહુરહેં જો સખસ હઝરતકે રખરૂ આતા ઉસકે દિલકા હાલ ફેરન આપ બયાન ફરમાતે. યહાંતક કે મોલવી ગુલામ-હુસેન જો આપકે મુરીદ થે ઉનકી એકસો કોસપર વફાત હુઈ. લોગોંને આપકો ઉનકે જનાઝેકે સાથ દેખા. ચેહ ગુલામ-હુસેન છેલાધની કહેલાતે હેં. “શજરતુલ અનવાર” મેં લિખા હે કે ખાજા નુરમોહંમદને પહેલે કુર્આન હિફઝ ક્રિયા. ખાદ

તેહસીલે ઇલ્મકે લિયે દહેલી આયે. ઓર મોલાનાકી હુઝુરીમેં શર્ફ હાસિલ કિયા. ઉલુમે ઝાહિરીસે ફારિગ હોકર સને ૧૧૫૦ મેં મુરીદ હુએ. બાદ તકમીલ કારે દુરવેશીકે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કિયા મશહુર હે કે કઈ બાર લોગોંને ખિદમતે મોલાનામેં અર્જ કિયા કે નુર મોહંમદ પંજાબી અબલી તકિયાલગાકર બેઠતા હે. ગોયા શેખે વકત હોગયા હે આખિર મોલાનાને ઉનકો ખુલાકર ઇરશાદ ફરમાયા કે નુરમોહંમદ અલી પંજાબકો ચલે જાઓ, યહાં એકદમ ન ઠેરો, આખિર હસબુલ હુકમ પીર રોશનઝમીર બમકામ મહારન ઉર્ફ તાજસર રિયાસતે બહાવલપુરમેં આકર મુકીમ હુએ. ઓર તાલીમા તલકીન મુરીદાંમેં મસરૂફ હુએ. મહારન પાંચ પદ્મન શરીફસે જાનોબે ગર્ખ આલીસ કોસકે ફાસલે પર હે. અબ જો વહાં સાહબે સજજદા હેં ઉનસે મૈલી મિલાહું. કેહતે હે કે એક બાર ચિલ્લેકે બાદ દેહલામેં મોલાનાને ફરમાયા થાકે મેરે પાસ એક રોટીથી સો આધી નુરમોહંમદ પંજાબમેં લે ગયા આધીમેં તુમ સબ મુરીદ હો. મોર મોહંમદી યેહ અપને મામોં સૈયદ ફતેહ અલી શાહ સાહબકી દોલતસેલી ગની થે ઓર જો ઉસકા હિસ્સા મેરે પાસ થા લે ચુકા. વફાત હઝરતકી તા. ૩ ઝિલહજ સને ૧૨૦૬ હીજરીમેં હુઇ, તારીખ આપકી હે કે—“હેફ વાવેલા, જહાં બેનુર શુદ.” મઝાર તાજસર મહારાન શરીફ મેં હે. ખલીફે આપકે યેહ હે—હઝરત કાઝી મોહમદ

આકિલ, હઝરત ખાન્ન શાહ સુલેમાન તુંસવી, હઝરત ખાન્ન તુર મોહંમદ નારનોલી, હાફેઝ જમાલ મુલતાની, હાફેઝ ગુલામ હુસેન છેલાધની, મોલવી મોહંમદ મસઉદ અંગીવાલે, હાફેઝ ગુલામ મોહંમદ કેરીવાલે, હાફેઝ ગુલામ નાસિર પેશ ઇમામ, સૈયદ આરિકશાહ પાક પટ્ટની ઓર શેખ જમાલ મોહંમદ ચિશ્તી.

હઝરત મોલાના ઝિયાઉદ્દીન જયપુરી કદ૦ હઝરત મોલાના રૂખર સાહબકે ખાલીફે ૧૪૩-મોલાના ઝિયાઉદ્દીન થે. કેહતે હું કે એક બાર હઝરત જયપુરી કદ૦ મોલાનાને ઉનકે જયપુરકી તરફ રૂખસત કિયા. આપ જયપુરકે બાહર મુકીમ હુએ. ચંદ રોઝકે બાદ લોગ આપકે શેહરમે લેગયે ઉસવકત વહાં સિવાય શાહી મસજીદકે દુસરી મસજીદ નહીથી. ઉસમેં રાબકે ઘોડે બંદ થે. પુકારકર અઝાન કેહનેકી મનાઇ હોગઈ થી. થોડે દિનકે કયામકે બાદ આપકી કરામતકા શેહરા હુઆ. રાબખી ખિદમતે આલીમેં હાઝિર હોને લગા. એક બાર હિન્દુઓંકા કોઈ તહેવાર થા. શાયદ જન્માષ્ટમી થી રાબ પુબકે લિયે ઠાકુર દ્વારે જાનેકો સવાર હુઆ, રાસ્તેમેં ખયાલ આયા ફકીરસેલી મિલચલો. ઓર ખિદમતે આલીમેં હાઝિર હુઆ. થોડી દેરકે બાદ અઝંકીકે રજા લેતાહું આપને ફરમાયા કે બેઠો. ઉસને કહાકે

તમામ શેહર ઉપાસા હે ચા'ની રોઝેસે હે. જખ મેં પુજન કરકે ઉપાસ ખેલુંગા તખ સારા. શેહર પુજ કરકે રોઝા ખોલેગા. આપને ફરમાયા હમ તુમહારે ઠાકુરકો યહીં ખુલા દેંગે, તુમ યહીં પુજ કરલો. ઇસ કરામતકા રાજાની મુશ્તાક હુઆ. આપ રાજાકો અપને હુજરેમેં લેગયે. ફરમાયા આંખેં બંદ કર ઉસને આંખેં બંદ કરકે થોડી દેરકે બાદ જો દેખાતો અપને ઠાકુરકી મુરતીકો રૂબરૂ હાજિર પાયા. રાજા નિહાયત મુતાઅજ્જખ હુઆ ઓર ઉસકી પુજા કી. ઉપરી દિલસે સમઝાકે ચેહ કોઈ શોખદા હે. ઓર અપને ગલેમેંસે માલા નિકાલ કર ઉસ ખુતકે ગલેમેં ડાલદી. ઓર રાજાસે કહા કે ફિર આંખેં બંદ કર અલ ગરઝ ફિર રાજાને આંખ ખોલકર દેખા તો ખુતકો વહાં ન પાયા. આખિર રૂબસત હોકર મંદિરમેં આયા. વહાં અજ્જખ ધમા ધમી દેખી કે તમામ પુજારી ગલરાયે હુએ ફિરતે થે. પુછા કયા હે. પંડિ-તોંને કહાકે મહારાજકી ઉમર દરાઝ હોં. આજ ઠાકુરજી બૈકુઠકો ગયે થે. બહોત દેર સિંઘાસનસે ગાયખ રહે. વહાંકી નીશાનીલી લાચે ચા'ની એક માલા ગલેમેં પડી હે. રાજાને દેખા તો અપની માલા મુરતકે ગલે મેં પડી હુઈ થી. પુજારિયોંસે કહા કે ચેહ માલા હમારે જોગ હે પણ વોહ અપની માલા ઉતાર કર અપને ગલેમેં ડાલી ઓર મામુલી તોરપર પુજન કરકે ફિર હાઝરતકી ખિદમતમેં આયા, અર્ઝ કી મેં આપકે હાલાતસે વાઠિક નથા. આપકી

કુછ ખિદમત બળ ન લાયા. અબ મુઝકે અપના નિયાઝમંદ સમઝકર કુછ ખિદમત ફરમાઈએ. આપને ફરમાયા કે મહારાજ તુમકે ખુદાને રાજા મહારાજ બનાકર મુલકોમાલ, દોલતો હશમત દી. તુમકે ચાહીયે કે અપની તમામ રિયાયાકો એક નિગાહ સે દેખો. મસજીદ ઓર બાંગ નહોને સે તુમહારી મુસલમાન રિઆયાકો બહોત તકલીફ હે. ઉસી વકત રાજાને અપને હુમરાહી એહલકારકે હુકમ દિયાકે બીસ હજરકી તૈયારીસે એક મસજીદ બનાવી જાય. ઓર અઝાનકી ઇજાઝત હો. આપને ફરમાયાકે બેહતર ચેહ હે કે બાદશાહી મસજીદ મેં તવેલા હે બાવી કરાદી જાય. ઓર અસ્તર કારી કરાદી જાયે. આપને ફરમાયાકે અગર તુમહારા રૂપિયા લગા તો ફિર ઉસમેં નમાઝ નહોગી. અલલાહ તઆલા અપને કામ ખુદ કરા લેતા હે. અલગરઝ વોહ મસજીદ મુસલમાનોંકે મિલી. ઓર અબ હઝરતકે તુફેલસે બીસસે ઝિયાદા મસજીદેં હે. એક દોસ્ત ફરમાતે થે કે મેં અજમેરસે આતા થા. જયપુરમેં ગાડી ઠેરતી થી. વકત દોપહરકા થા. સખત ગરમી થી એક પાલકી ગાડીમેં સવાર હોકર ભાગા ભાગ મોલાના ઝિયાઉદ્દીનકે મઝાર પર આયા. જી ચાહાકે મઝારકી કદમ બોસી કરૂં મગર જબ મેં ચલાતો પથર ફશકે એસે ગર્મથે કે પાઉં જલ ગયે. ગરઝ જયેં ત્યેં કરીબ પહોંચા. જબ ઉસ સલાપર પાઉં પડાકે જો તાવીઝકે નીચેથી બિલકુલ ઠંડી ચબથી, મૈને બખુબી ખડે હોકર ફતેહા પઢ

ઓર હઝરતકે મર્તાબયે આલીપર અશ અશ કરતા હુઆ ફિર સ્ટેશનપર આયા.

હઝરત મોલાના સૈયદ ઇમાદુદ્દીન મીર મોહંમદી
 દેહલવી કદમ હઝરત સૈયદ ફતેહ
 ૧૪૪-મોલાના સૈયદ અલી શાહ કાદરી સાહબકે લાનજે
 ઇમાદુદ્દીન કદમ ઓર ખલીફયે અકમલ હઝરત મોલાના
 ફખરુદ્દીન ફખરેજહાં નિહાયત બા
 અઝમતો કરામત થે. દેહલીકે સાદાતે ઉઝઝામ ઓર રહ-
 સાએ આલી મકામસે થે. ઉલુમે અહિરીકી તાલીમસે
 ફારિગ હોકર પેહલે તરબીયત દુરવેશીકી અપને મામું
 સૈયદ ફતેહ અલી શાહ કાદરીસે કરકે કઈ સિલ્સિલોંમે
 ઇબ્નઅત હાસિલકી, આખિર મોલાના ફખર સાહબકે મુરીદ
 હોકર કાર બતકમીલ પહોંચા કર ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ
 કરકે શાહઝાદગાં ઓર રહસાને દેહલીમેં સે જો હઝરત
 મોલાના ફખર સાહબકે મુરીદ થે ઉનકી તરબીઅત પર
 મુકરર હુએ, આપકે બી હઝારોં મુરીદ થે. આતે બા બર-
 કાતસે ફેઝે આમ જારી થા. સિમાઅકે બહોત દોસ્ત રખતે
 થે. શુરૂમે બહોત સફર કિયે. બુઝુર્ગાને વકતસે ફવાયદ
 હાસિલ કિયે. જબ તક હઝરત મોલાના હયાત રહે બગેર
 દેખે ઉનકે ન રેહ સકતે થે. આશકે પીર થે. હઝરત અબુ-
 ઝફર બહાદુર શાહ બાદશાહકી તમામ ઓલાદ, શાહઝાદે

ઔર શહેરકે ઉમરા આપકે મુરીદ થે. શાહઝાદે સલીમ છોટથે ઔર છતપર પતંગ ઉડા રહે થે. હઝરત નીચે દાવાન મેં બેઠે થે. ઉનકે પતંગપર ઔર કંઈ શાહઝાદાને પેચડાલ દિયે. વોહ રોને લગે. હઝરત ઉનકે રોનેકી આવાજ સુનકર દાવાનસે બાહર આયે ઔર પુછાકે મીયાં રોતે કયોં હો ? ઉન્હોંને અર્જ કિયાકે મેરે એક પતંગપર કિતનેહી પેચ ડાલદિયે હેં. આપને ફરમાયા ન રો. લો વોહ કાટા ચેહ ફરમાતેહી જીતને પેચ પડેથે સખ કટ ગયે. મૈને દેખાકે ગદર તક હઝરત ઝિલ્લે સુખ્હાની (બાદશાહ) હમેશા ઉર્સ શરીફમેં શામિલ હોતે રહે વક્ત હઝરતકી સને ૧૨૪૨ હીજરીમેં હુઇ. મઝાર શાહજહાંનાબાદ (દિલ્હી) ચિતલી કબરકે પાસ અપની ખાનકાહમેં હે. ખલીફે આપકે ચેહ હેં સૈયદ ઇનાયત હુસેન સાકિને કશમીરી દરવાઝા, શાહ પીર મોહમ્મદ, શેખ ફેઝુલ્લાહ, મીરઝા ખુજરતા બખ્ત, (બાદ શાહકે ચચા,) કાતિબ કે શેખ ઔર મિરઝા મોહમ્મદ રોશન બખ્તકે ભાઈ શાહઝાદા સલીમ, મોહમ્મદ દારા બખ્ત મીરાંશાહ પિદરે કાતિબ, શેખ અલાહ બક્ષ મુતવતિન સાગર સાહબઝાદે લુત્ફુલ્લા કે કિસી ઓલિયા અદલાહકી ઓલાદ સથે મોલવી રહમતઅલી ઔર મોલવી નજીબુલ્લાહ.

હઝરત મોલાના સૈયદ શાહ નિયાઝ એહમદ ચિશતી,
 ફખરી, નિઝામી ખલફ સૈયદ હાજી
 ૧૪૫-શાહ નિયાઝ એહમદ હકીમ શાહ રેહમત સરહિન્દી કદ૦
 ચિશતી ફખરી કદ૦ હઝરત મોલાના ફખદીન ફખરે જહાંન
 કે ખુલફાયે અકબર મેસે ઓર
 આઝમ ઓલિયાયે મુતઆખરીન સે ગુઝરે હેં. બાનાઝો-
 નિયાઝ હમરાઝ દર્દો સોઝ ગુદાઝ વ દર ઇશકો મહોખમત
 બાંબાઝ, ઉલુમે ઝાહિરી ઓર બાતિની મેં યગાના, રમુઝે
 સવબરી વ મા'નવી મેં ચકતાએ રોઝગાર થે. તાલિબાને ખુદાકો
 ખુદાતક પહોંચાતે થે. બારગાહે હઝરતકે માઅદને ફયુઝાતે
 રખબાની ઓર ખાનકાહ મતલબે અનવારે સુખહાની થે.
 આપ સરહિન્દમેં પેદા હુએ. જબ આપકે વાલિદકા ઇન્તકાલ
 હુઆ આપ બચ્ચે થે. આપકી વાલિદા અશીફયે રોઝગારથી.
 આપકી પરવરિશ ફરમાતી થી. બાદમે તરબીઅત ઝાહિરી
 ઓર બાતિનીકે લિયે મોલાના ફખરે જહાંકે સુપુર્દ કિયા.
 મોલાનાને આપકી તા'લીમમેં નિહાયત કેશિશકી. સતરા
 બરસ કી ઉમરમેં ઉલુમ મનકુલો માકુલ, ફિરોઅ ઓર ઉસુલ,
 હદીસ, ઓર તફસીર ઓર ફિકાહ વગેરા સે ફારિખ હોકર
 દસ્તારે ફઝીલત હાસિલકી ઓર ખેઅત હુએ. ચંદ સાલકી
 કેશિશ મેં વલાયતે બાતિનીકે કમાલસે ફાયઝ હુએ. પેશ
 ગાહે મુરશદસે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ કરનેકે બાદ બાંસ
 બરેલીમેં મુકરર હુએ. વહાં પહોંચકર હિદાયતે બલકુલાહમેં

સશયુલ હુએ. હઝારહા આદમી સિદ્દિસલયે ઇરાદતમેં આયે. ઓર મહુકુમાને કાબુલ, કંદહાર, બદખશાન, શીરાઝ, ફારિસ, અરબ, શામ, રૂમ ઓર કોહ કાફ્રસે આ આ કર મુસ્તપ્રીઝ હુએ. હર ચહાર સિમ્ત આલમમેં ખલીફે આપકે મુકરર હુએ. મશહુર હે કે હઝરત સૈયદ શાહ અબદુલ્લા બગદાદી કાદરી ગીલાની જે હઝરત ગૌસે આઝમકી ઓલાદસે થે; દેહલીમેં તશરીફ લાયે. જામે મસજીદમેં જલસાએ આમ મેં હઝરત મોલાના રૂખરૂદીનસે કહા કે ચંદે નિયાઝ એહમદકો મુઝકો દે દીજયે, કે હિન્દુસ્તાનમેં, ઇસકે વાસ્તે આયા હું. જે અમાનત ઇસકી હે ઇસકો દે હં. ઓર હસ્તુલ હુકમ ગૌસે પાક કે અપની લડકી કી શાદી ઇસસે કર હં. હસરા કામ નહીં હે. હઝરત મોલાના ને ઉનકા ફરમાન કુબુલ કિયા. આપ રામપુર તશરીફ લેજા કર ઉનકે લી મુરીદ હુએ ઓર નેઅમતહાએ કાદરિયાસે મુશરફ હુએ. ખવારિક ઓર કરામત હઝરતકે બહોત મશહુર હેં. બિદકુલ કદમ બકદમ મોલાના ફખર સાહબકે થે. દીવાને નિયાઝ આપકી તસનીફતસે મશહુર હે ઉરફ ફારસી દોનોં ઝબાનોંમેં ઉમદા અશઆર હકાયક ઓર મા'રેફતમેં ફયમાતે થે. વિલાહત ખાસઆહત સને ૧૧૩૩ મેં સરહિન્દમેં હુઈ. ઓર વફાત હઝરતકી તા. ૬ જમાદી ઉલ આખર સને ૧૨૫૦મેં ખાંસ બરેલીમેં હુઈ. મઝાર ગોહર બાર બરેલીમેં હાજત રવાએ બદક હે.

હઝરત મખદુમ ઝાદા શેખ ચારઅલીશાહ કીરાનવી,
 સાબરી, ચિરતી હઝરત શેખ કબીરુલ
 ૧૪૬ શેખચારઅલીશાહ ઓલીયા જલાલુદ્દીન પાનીપતીકી ઓલા
 કીરાનવી, સાબરીકદં દસે થે, ખડે સાહેબે અઝમતો જલાલ
 ઓર બાકમાલ ગુઝરે હેં ઓર ખહો-
 તસે ખવારિક આપસે ઝાહિર હુએ હેં અલબત્તા આપકે
 વકતમેં કુછ એહલે કિરાના આપસે રૂબુ કર ગયે થે. બાદ
 વફાત આપકે ફિર વોહ લી હાલતે અસલી પર આ ગયે.
 મઝાર આપકા કિરાનેમેં આપકી હી બેઠકમેં હે જો શાહ-
 જીકી બેઠક નવાબ દરવાઝે મશહુર હે.

હઝરત સૈયદ અલીમુલ્લા બિન સૈયદ અલીકુદ્દસ ચિશ્તી
 જલંધરી કદં હઝરત શાહ અબલ
 ૧૪૭ સૈયદ અલીમુલ્લા મઆલી કે ખલીફે ઓર ઝાહિરી વ
 જલંધરી કદં બાતિન આલીમ થે. અનહાઇલ
 અસરાર શરહે બોસ્તાન સાઅદી વ
 નઝહતુ રસાલેકીન, વ શરેહ “અબલાકે નાસરી” વ “ઝુબ-
 દતુ રયાત” વ “નસ રૂલ જવાહિર” ફારસી તરજુમા
 નઝમ અલ દુરો વલ મુરજાન અરબી મોઅલ્લિકા મિરઝા-
 ખાન બરમકી મોહલ્લિસ આપકી તસનીફતસે હેં આપ
 બચપનમેં શાહ અબુલ મઆલી સાબરીકી ખીદમતમેં
 હાઝિર હુએ ઓર તકમીલ સૈયદ મીરાં લીકસેકી ઓર

ખિરકચે ખિલાફત હાસિલ ક્રિયા. તમામ ઉમર તલકીન
 ચોર તાલીમમેં ખસર ફી. નકલ હે કે આદીના બેગખાં
 ફાજદાર દુઆખા જલંધર ને સિદ્દીક બેગકો કસબચે નુર
 મેહલકા હાકિમ ક્રિયા. ઉસને એક સૈયદકી મિલકત ખત
 કરકે તીસ રૂપે તલખ ક્રિયે. વોહ સઈયદ હઝરતકી ખિદ્મ-
 મતમેં આયા. અપને એક ખત સિક્કારશી સિદ્દીક બેગકો
 લિખા. આપકી સિક્કારશ નામંઝુરકી, ચોર કલમાત નાશાયસ્તા
 ઝખાન પર લાયા. કુદરતે ખુદાસે દુસરે હી રોઝ સીદ્દીક બેગકો
 આદીના બેગને ખુલાકર કેદ ક્રિયા ચોર તીસ હઝાર રૂપે
 જુર્માના ક્રિયા આપકે હાલત ‘ અસરાફલ ઇદમ ‘ મેં શરે-
 હવાર લિખે હેં વિલાદત હઝરતકી તા. ૨૨ જમાદીઉલ
 આખર સને ૧૧૦૮ હીજરીમેં ચોર વફાત તા. ૧૬ સફર
 સને ૧૨૦૨ મેં ખમકામ જલંધર હુધ. દરવાઝેપર “ આફ
 તાબે ચિશ્તીયા ” તારીબે વફાત કુન્દા હે.

હઝરત સૈયદ અલીશાહ ચિશ્તી જલંધરી ૬૬૦ હઝ-
 રત સૈયદ અલી મુલ્લાહ કે ખલીફે
 ૧૪૮ સૈયદ અલીશાહ ચોર સજ્જાદાનશીન થે. આપકે હઝારોં
 ચિશ્તી જલંધરી ૬૬૦ મુરીદ હુએ. વફાત હઝરતકી સને
 ૧૨૧૨ મેં હુધ “ રઝી અલ્લાહો
 અનહો ’ આપકા માઅદયે તારીખ હે. કે જો ગુલામરસુલ
 આકિને ટાન્ડાને નિકાલા હે જો આપકે મુરીદ થે.

હઝરત શેખ મોહમદ સઘદ ચિશતી. બલધરી કદ૦
 હઝરત સૈયદ અલીમુલ્લા કદ૦ કે
 ૧૪૯ શેખ મોહમદ સઘદ ખલીફે થે. કસ્બએ રાહોન દુઆબા
 ચિશતી કદ૦ બલધર મેં રહેતે થે, ઉલુમે ખાહિરી
 ઓર બાતિની સે ખુબ માહિર થે.
 તમામ ઉઝ તાલીમ વ તલકીન મેં મસરૂફ રહે. વક્ત
 સને ૧૩૨૦ મેં હુઈ.

હઝરત શેખ મોહમદ સઘદ સાબરી શર્કપુરી, લાહોરી
 કદ૦ આપ કોમકે ખોજે ઓર નવ
 ૧૫૦ શેખ મોહમદ સઘદ મુસ્લિમ થે. બાપદાદાકા હી રોઝ
 શાબરી શર્કપુરી કદ૦ ગાર કરતેથે. અનાજ એક જગાહસે દુસરી
 જગાહ લે બાકર બેચા કરતે થે. એક
 બાર અનાજ લે જાતે થે. રાવી નદી ઉતર કર મોઝે નિયાજ
 બેગ પર મદ્રસે કોહનાં કે નજદીક આયે. તો બેલકા પાઉં
 ફિસલા ઓર ગિરકર ટુટ ગયા. અનાજકી ગુણુ ગિર પડી.
 આપકે સાથજો લોગ થે ઉનસે કહા કે ઈસ ગુણુકા બોઝ
 તકસીમ કરકે અપને બેલોં પર રખ લો. મગર વોહ ન
 માને. તમામ સાથી સિખોંકે ખોફકે મારે ચલે
 ગયે ઓર વોહ અકેલે વહાં રહે. દીન તમામ હુઆ
 ઓર અંધેરી રાત શુરૂ હુઈ. આપને દરગાહે પરવરદિગારમેં
 હુઆ કી કે ઇલાહી કોઈ સબખ પેદા કરકે ચેહ અનાજ
 સલામત લાહોર પહોંચ જાય. જબ આધી રાત શુબરી એક

સવાર દરસે પેઢા હુઆ. જખ વોહ નઝદીક આયા ઉસને સખ્ત આવાજ દી કે તુ કોન હે જો ઇસ વીરાને મેં અંધેરી રાતકો અનાજ લિયે ખડા હે મેરે પાસ આ. યેહ સમજે કે કોઈ ચોર હે લુટને આયા હે. નરમીસે જવાબ દિયા કે મેં ગરીબ મુસાફર મજદુર હું. મેરા નામ સમદ હે. મેરે પાસ સિવાય ઇસ અનાજકે ચોર કુછ નહી હે. એક બેલ થા સો લાંગડા પડા હે. ઉસ સવારને ફરમાયા કે અનાજકી ગુન મેરે પાસ લા. ઉન્હોંને જવાબ દિયા કે બેલ બેકાર હે. મુઝ અકેલેસે ગુન ઉઠ નહી સકતી. સવારને ફરમાયા કે લાંગડા નહીં હે. ફિર ઉન્હોંને કહા કે બેકાર હોનેકી વજેહસે મેં ચહાં પડા હું ચોર હમરાહી ચલે ગયે. સવારને ફરમાયા કે ઉસકો ખડા કર, ઉન્હોંને જાના કે યેહ ઇમદાદે ગેબી હે ચોર યેહ સવાર ચોર નહી પર રાહતુમા હે. ફિર ઉન્હોંને કહા કે, ગુન ભારી હે મેં ઇતના નહી ઉઠા સકતા. વોહ સવાર નઝદીક આયા ચોર ભાલેકી નોકસે ઉઠાઈ, ઉન્હોંને સવારકી યેહ કરામત દેખકર ઉસકે કદમ પકડ કર અર્જ કિયા કે મેં આપકી ઝિયારતસે મુશર્ફ હુઆ મગર અપના ઇરમે મુખારકલી ફરમાઈએ. મેરા ખાસ મતલબ યેહ હે કે મંચ દુનિયાસે બે પરવાહ હો જાગિ. સવારને ફરમાયા કે મંચ અલી હું. પરવર દિગારકે હુકમસે તેરી મદદ કે લિયે આયા હું જા તુઝકો ખુદા રસીદા કિયા. યેહ ફરમા કર નઝરસે ગાયબ હુએ. સમદ વાપિસ શકંપુરમેં આયે. ચોર

જો કુછ ઘરમેંથા રાહે મોલામેં દે કર રિયાઝત ઓર મેહન-
તમેં મશગુલ હુએ ઓર સિદ્દિસલયે સાબરિયામેં મુરીદ હો કર
ઓલિયાએ રોઝગારસે હુએ. યા'ની શેખ મોહમદ સઈદ
ખિન મોહમદ બાકર શર્કપુરી મુરીદ શેખ શાહ મુરાદ
મુલતાની દે વોહ મુરીદ શેખ જુવાશાહ ગુજરાતી કે વોહ
મુરીદ શેખ ઝિકરિયા દુધ કે વોહ મુરીદ હાજી કુતબ દુધ કે
વોહ મુરીદ શાહ દરગાહી લાહોરી કે વોહ મુરીદ શેખ અબુ
સઈદ ગંગોહી કે. એક બાર આપ ખરબુઝા લાદ કર લાહો-
ર કે બાઝારમેં એક રંગરેઝકી દુકાનપર રખકર બેચને લગે.
રંગરેઝકે દિલમે ખતરા હુઆ કે ખરબુઝેકા કોઈ ખીજ કહીં
નીલકે મટકેમેં ન જા પડે ઓર વોહ ખરાબ નહો જાય.
ઇસસે બેહતર હે કે મેં ઇનકો ચહાંસે ઉઠાદું. આપને નુરે
ખાતિનસે ઉસકા ખતરા માલુમ કરકે કુલ ખર બુઝે ઉસકે નીલકે
મટકેમેં ડાલકર ફરમાયાકે તેરી ઝિન્દગી તક ઇસ મટકેમેં
નીલ (ગુલ્લી) ડાલનેકી હાજત નહોગી, જીતના ચાહે રંગ લેના.
ચુનાંચે બારા ખરસતક વોહ મટકા રંગીન રહા કલ્લી નીલ
ડાલનેકી હાજત ન પડે. ઇસ કિસમકી હુઝારોં કરામતોં
મશહુર હેં. વફાત હઝરતકી સને ૧૨૧૪ મેં હુઈ. મઝાર
શર્કપુરમેં હે ઓર માઅદાએ તારીખ લફઝ “ દરેગ ”
મઝાર પર લીખા હે.

હઝરત શેખ ખેરુદ્દીન ખેરાશાહ ચિશ્તી લાહોરી કદ૦
પંજાબકે મશહુર શાયર હુએ હેં

૧૫૧-શેખ ખેરદીન ખારા માસા આપકા મશહુર હે.

ખેરા શાહ કદ૦ શેખ સલીમ લાહોરીકે મુરીદ થે.

સિમાઅમે વજદ બહોત હોતા થા.

લાંગર બરી થા. ઉસમે ફકીર ઓર ગનીમી ખુસુસિયત ન થી. વફાત તા. ૧૯ ઝિલહજ સને ૧૨૨૮ મેં લાહોરમેં હુઇ. મઝાર આપકા લાહોર મેં ઝિયારત ગાહે ખાસોઆમ હે.

હઝરત શેખ મોહમદ સાલિમ રૂપડી કદ૦ હઝરત સૈયદ

મીરાં શાહ લીકકે ખલીફે થે. અન્તયખ

૧૫૨-શેખ મોહમદ હાલ ઓર ગરાયખ અતવાર, આલિમ સાલિમ રૂપડી કદ૦ ઇલમે મારફત, તરખીઅતે મુરીદોં મેં

યગાનયે દેહર થે. સિમાઅસે બહોત

ખુશ થે. રજુઆત ઓર કુતુહાત બકસરત થે. હઝારોં મુરીદ થે. હરરોઝ ઝિક ઇસ્મે ઝાત બેહરકે સાથ સવાલાખ કિયા કરતે થે. વફાત હઝરતકી તા. ૩ ઝીલહજ સને ૧૧૫૧ મેં હુઇ. મઝાર રૂપડમેં હે.

હઝરત સૈયદ મોહમદ આઝમ રૂપડી કદ૦ શેખ મોહમદ

સાલિમકે મુરીદ, ખલીફે ઓર સન્નબદા

૧૫૩-સૈયદ મોહમદ નશીન થે. ઓર ફરબંદ થે. આપકો

આઝમ રૂપડી કદ૦ એસા જઝખ થા કે નઝર ફેઝ અસર

જસપર પડતી વોહ ખુદા રસીદા હો

બાતા થા. એક રોઝ આપ થોડેપર સવાર હોકર રૂપડસે

દુસરે ગાંવ જાતે થે. રસ્તેમેં ચોરોંને આ ઘેરા ઓર ઘોડા લેના ચાહા. આપ કમાલે હિલમસે પેશ આએ ઓર ફરમાયા કે મેં જીસ ઘોડીપર સવાર હું વોહ હબલી ઓર કમ કીમત હે દુસરી ઘોડી મેરે મકાનપર મોજુદ હે વોહ ઇસસે નિહા-યત બેહતર હે. અગર ઇસવકત ઠેરો તો મેં વોહ ઘોડી લાકર તુમકો દું. ચેહ ફરમાકર મકાનપર આયે ઓર વોહ બેશ કીમત ઘોડી લાકર ચોરોંકો દેદી. વોર લેકર અપને મકાનપર ગયે. દુસરે રોઝ તમામ મદોઝન ઉનકે આકર તાયબ હુએ ઓર હઝરતકી ઘોડી ઓર એક દુસરી ઘોડી લાકર નઝરકી. વફાત હઝરતકી તા. ૧૯ રબીઉલ અવ્વલ સને ૧૨૩૭ મેં હુઈ. મઝા આપકા રૂપડમેં હે.

હઝરત શાહ નસીર કોકા ઝિકરૂદ્દાહ સાબરી ચિશ્તી
કદ૦ હઝરત શેખ મોહમ્મદ દેહલવી
૧૫૪-શાહ નસીર સાબરી ચિશ્તી કે ખલીફે થે. ઝોહદ
કોકા કદ૦ ઓર તકવેસે આરાસ્તા મુજહિદ બિ-
દ્દાહ, શેર સુરત બા અઝમતો હેખત
થે. આશકે સિમાઅ વ વજદ રૂહાનીયત હઝરત કુતબેઆલમ
શેખ અબ્દુલ કુદ-દુસ ગંગોહી કે તરબીયત યાફતા થે. ઝિકે
ઇસ્મે ઝાત બેહરકે સાથ ક્રિયા કરતે થે. દુનિયા ઓર એહ
લે દુનિયાસે નફરત કરતે થે. નામ પાક હઝરત મખ્દુમ
અલી એહમદ સાબિર ચિશ્તી, કલિયરી કે આશક થે. તર-

ખીચતે મુરીદાંમેં યગાનયે રોઝગાર થે. વફાત હઝરત કી તા. ૭ મી ઝિલહજ સને ૧૨૦૦ મેં હુઇ

હઝરત સાદાત શાહ ગુલામ ચિશ્તી સાબિરી કદ૦ હઝરત શાહ નસીર કોકા ઝિકરુદ્દલાહ કે ખલીફે ૧૫૫-શાહ ગુલામ ચિશ્તી કદ૦ થે. ફકમેં શાને આલી વ મરતબા બુલંદ થા. ઉલુમે અહિરી ઓર બાતિનીસે આરાસ્તા વ પેરાસ્તા થે. સિમાઅકે બહોત દોસ્ત રખતે થે. આપકે દો સાહબઅહે થે, બહે સાહબઅહે સૈયદ સાબિર અલીશાહ ઓર દુસરે સાહબઅહેને બચપનમેં વફાત પાઇથી. આપકી મજલિસે સિમાઅમેં કુલ હાજરીન પર હાલત તારી હોતીથી. હાલતે વજદમેં જુસપર નઝર પડતી વોહલી વજદમેં આબતા થા. હાલતે વજદમેં કબાલોંકે બહોત દાદો દહિશ ફરમાતે થે. વફાત હઝરતકી તા. ૧૧ રમઝાનુલ મુબારક સને ૧૨૧૦મેં હુઇ

હઝરત બંદગી સૈયદ સાબિર અલીશાહ અલમારુફ મિયાં સાબિર, ચિશ્તી, દેહલવી, સાબિરી કદ૦ ૧૫૬-સૈયદ સાબિરઅલી ખલીફે અકમલ વ સાહેબે સન્નઅદા શાહ ચિશ્તી કદ૦ બંદગી શાહ ગુલામ સાદાતકે થે. બયાન કરામાત હઝરતકા બયાનસે બાહર હે. કુલ ઉમરાયે દેહલી વ શાહઅદગાં ઝાતે બા બરકાતસે મોઅતકિદ

થે. હઝરત નિહાયત મુખેયર થે. પુતુહાતકો કમ કુખુલ ફરમાતે થે. ગુરખાસે નિહાયત મહોખખત થી. એક ખાર કેસાહી આસેખઝહા રૂખરૂ હઝરત કે જાતા, હઝરતકી સુરત દેખતે હી ઉસકા આસેખ ભાગ જાતા થા. આપકે નફસે પાક કો અદલાહ તઆલાને વોહ તાસીર બક્ષી થી કે કેસાહી સખત મરીઝ હોતા જહાં હઝરત સે દો ચાર દિન દમ કરાયા ઉસકો સેહત હુધ. વફાત હઝરતકી તા. ૧૧ રખીઉલ અવ્વલ સને ૧૨૩૨ હીજરીમેં હુધ મઝાર અંદરૂન શહેર દેહલી કે હે.

હઝરત સૈયદ મીર અબ્દુલ્લા શાહ ચિશ્તી સાબિરી કદ૦ હઝરત સૈયદ સાબિર અલી શાહ ૧૫૯-સૈયદ મીર ચિશ્તી સાબિર કે ફરઝદ, સજ્જન્નહા અબ્દુલ્લા શાહ કદ૦ નશીન ચોર ખલીફે થે. નિહાયત ખાબરકત, સાલેહ ચોર આબિદ થે. હઝરત કે ઝોહદ ચોર ઈખાદત, આપકી ઝિયારતસે લોગોંકો માલુમ હો જાતે થે. બચપનસે હી આબિદ ચોર સાલેહ થે. ચુનાંચે બવજેહ સલાહિયત ચોર ઈખાદતકે બાદશાહ બી આપકો દોસ્ત રખતે થે. તમામ શહેર દેહલી હઝરતસે મોઅતકિદ થા. હુકકામ યુરોપીયનબી ઈઝત કરતે થે. પીર ઝાદગાં મેં યગાનચો દેહર થે. બચપનસે આબિર ઝિન્દગી તક ફકીરાના બસર ફરમાઈ. અગર આખરી વકત મેં હઝરતકો સિરાજે દેહલી, ફૂખે દેહલી, બરકાતે દેહલી જો કહેસો બબ

હે. વફાત હઝરતકી તારીખત ૨૩ શાબાન સને ૧૩૦૪
હી જરીમેં હુઈ.

હઝરત મોલાના કાઝી મોહંમદ આકિલ ચિસ્તી ફખરી
નિઝામી કદ૦ હઝરત મોલાના નુર-
૧૫૮-કાઝી મોહંમદ મોહંમદ લીલ મહારવીકે ખલીફે થે,
આકિલ ચિસ્તી કેટમિકૂનમેં પેદા હુએ ઓર સાત આઠ
નિઝામી કદ૦ બરસકી ઉમરમેં હાફિએ કલા મુદ્દાહ
હુએ. ઓર ચંદ સાલ મેહનત કરકે
તેહસીલ ઉલુમે ઝાહિરીસે ફારિગ હોકર દસ્તારે ફઝીલત
હાસિલકી. બાદહુ મોલાના નુરમોહંમદસે ઐઅત કરકે રિયાઝતે
શાકકા ઓર ઝોહદમેં મશગુલ હુએ. ચંદરોઝમે કારે દુરવેશી
તકમીલકે. પહોંચાકર ખિરકયે ખિલાફત હામિલ કિયા.
તમામ દિન તરબીઅત તુલબાએ ઇલમે દીનમેં મગરૂફ રહેતે
થે. આધી રાત તક તાલિબાને હક કે તાલીમ ફરમાતે. બાદ
આધી રાત કે ઝિક ઇસ્મે આતમેં મશગુલ હોતે. હઝરતકે
મહરસયે શરીઅત ઓર તરીકતસે હઝારોં કામિલ હોકર
નિકલે. ઉનમેંસે જો ઓલિયા ઓર સાહબે ઇમ્દાદત હુએ
વોહ પેહ હેં. મોલાના કાઝી ખાન્ ખુદાબક્ષ પિરુરે હઝરત,
મોલવી સુલતાન મોહંમદ, મોલવી અબદુલ્લા, શેખ શરફુદ્દીન,
શાહ મોહંમદ આઝમ કે ઓલાદસે મખદુમ જહાંગીયાકે થે,
હાફિએ જાન મોહંમદ સાકિને ઉચ્ચ શરીફ, મોલવી ખાન્.

તાજ મોહંમદ સાહબ, ખાજ મોહંમદ નખીરે મોલાના નુરમોહંમદ સાહબ સજબદા, ખાજ ગુલમોહંમદ એહમદપુરી, હાજી નુસરત, મીયાં નુરમોહંમદ ઇનકે અલાવા ઓર લી બહો-તસે ખલીફે હુએ. વફાત હઝરતકી તા-૮ રજબ સને ૧૨૨૬ મેં હુઇ મઝાર કોટ મિઠૂનમેં હે.

હઝરત મોલાના ખાજ કાઝી ખુદાબક્ષ ઇબ્ને કાઝી મોહંમદ આકિલ કોટમિઠૂન કદ૦ ૧૫૯-કાઝી ખુદાબક્ષ ખલીફે યે આઝમ, ઓર ફરઝંદે મુકર્રમ કોટમિઠૂન કદ૦ કાઝી મોહંમદ આકિલ કે થે. યેહ માહરઝાદ વલી થે. ખવારિક કરામાત અચપનસે અહિર હોને લગે થે. ઉલુમેં અહિરી ઓર ખાતિ-નીમેં યગાનયે રોઝગાર ઓર તરબીઅતે મુરીદોંમેં શોહર યે આફક થે. નઝરે ફેઝ અસર જીસપર પડતી ફેરન ઉસકે દિલમે મોહબબતે ઇલાહી પેદા હોખતી થી. ઓર ખા સખા વ ખા અતા થે. ખાવબુદ આમદાની ઇમલાકે જહદી ઓર કુતુહાતે ખેશુમારકે તકોં તજરીફસે ઐયામ ગુઝારી કરતે થે. ખુતુહાત આમદની અતીકો લુકમયે મસાકીન ફરમાતે. ખિર-કયે ખિલાફત બહોત કમ અતા ક્રિયા હે. યુનાંયે ફરમાયા કરતે થે કે મુશાહિદકો જબતક શહુદે આત હાસિલ નહો કાખિલ અતાયે ખિરકયે ખિલાફત નહી હોતા. વફાત હઝરતકી તા. ૮ માહે ઝિલ્હજ સને ૧૨૬૬ શબે જુમાકો ચાચડાન

શરીફ રિયાસતે બહાવલપુરમે હુઇ. મઝરે પુર અનવાર
બમુકામ કોટ મિઠનમે ઝિયારત ગાહે બલાયક વ હાજત
સ્વાયે મુરીદાં હે.

હઝરત મોલાના ખાળ ફખરદીન ફખેજહાં કદ૦ હઝ-
રત ખુદા બક્ષ કદ૦ કે ફરઝદે
૧૬૦-ખાળ ફખરદીન મોઅઝમ ઝોર બલીફઝે આઝમ
ફખેજહાં કદ૦ થે ઝોર ઉલુમે ઝાહિરી ઝોર ખાતિ-
નીસે આરાસ્તા વપેરાસ્તા ફકમે
ફતખયે ખુલાંદ રખતે થે. તફરીદો તોહીદમે ચગાનયે અસ્ત
થે. જમાલે યુસુફી કમાલે મુસવી, ખુદકે મોહંમદી હાસિલ
થા. અપને કમાલે વલાયતકો તા બમકદુર છુપાતે થે. ફતુ-
હાતલી બહોત થા. ઇગાદત ઇસિ તરેહ ફરમાતે કે કિસીકો
આગાહી ન હોતી. શોહરતકો કમ પસંદ કરતે થે. શુરમે
સુલતાનુલ અઝકાર કરતે. બાદ શહુદે હકમે મુસ્તગરિક
હોગયે થે. ચાંચડાંનમે તવલુદ હુએ ઝોર જમાદીઉલ
અવ્વલ સને ૧૨૮૮ મેં વફાત પાઈ. કોટ મિઠનમે મઝારહે.
આપકે બાદ આપકે બિરાદરે હફીફી હઝરત મોલાના ખાળ
ગુલામ ફરીદ મસનદ નરીન હુએ. માહે ઝિલ્કાઅદ સને
૧૨૬૧ મેં તવલુદ હુએ. આપ આઠ સાલકે થે કે વાસિદ
ખાળ ખુદા બક્ષને વફાત પાઈ. આપકે બિરાદરે કલાં
ખાળ ફખેજહાંને ફરઝદોંકી તરાહ પરવરિશ કિયા. શબોરોઝ

આપકી તરખીઅતમેં મસરૂં રેહતે. અબ્વલ કુર્આન શરીફ હિફ્ઝ કિયા ઓર ચદ રોઝમેં તેહસીલ ઉલુમે અહિરીસે ફારિગ હોકર બિરાદરે કલાંસે ઐઅત કરકે રિયાઝતે શાઝ્કા ઓર મુન્નહેદે મેં મશગુલ હુએ. બાદ તકમીલ કારે દુરવે શીકે બિરકયે બિલાફત પાયા. આબિર સાહબે સજ્જાદા હુએ.

હઝરત બાબ મોહંમદ સુલેમાન ચિશતી ફખરી કદ૦

બાબ નુર મોહંમદ ચિશતી મહારવીકે

૧૬૧-બાબ મોહંમદ અહબાબે બાવિકાર ઓર ખલીફ મુલેમાન ચિશતી કદ૦ થે. કશ્ફે કરામાત, ઝોહદો રિયાઝત

ઇબાદત, ઇશક વ મોહબ્બતે ઇલાહીમે

મશહુર થે. પેહલે વતન આપકા પહાડી મુકામ ગુરકોજ

થા. હુશિયાર હુએ તો કોટ મિટ્ડનમેં મદરસએ કાઝી

મોહમદ આકિલ સાહબમેં તેહસીલ ઉલુમે અહિરી ફરમાઈ.

ઉસી અરસેમેં શેખ નુર મોહંમદ મયે ખુલફા વ મશાયખ

કોટમિટ્ડન તશરીફ લાયે ઓર બાનકાહે મખદુમમેં

ઠેરે. બાબ સુલેમાન મજઝુબ, બાબિબે હફીકી વહાં પહોંચ

કર મુરીદ હુએ. કઈ બરસ મુરશદકી ખિદમતમેં રેહકર

કાઠે દુરવેશી તકમીલ ફરમાકર બિરકયે બિલાફત હાસિલ

કિયા, ઓર હસ્તુલ હુકમ પીરે રોશન ઝમીર તોંસે શરી-

ફમેં મુકીમ હોકર હિદાયતે ખલકમેં મશગુલ હુએ. આપકે

મુરીદ લાતાદાદ ઓર ખલીફે બેશુમાર હુએ. અકાસ નિમ્ત.

આલમમેં પહોંચકર ફેઝાને ફખરિયા બારી ક્રિયા. એક લાખ કાફરોકે મુસલમાન ક્રિયા. બાદલું હિન્દુસ્થાનકા સફર કરકે મઝારાત ખાજગાને ચિશ્તકી ઝિયારત કી. “મનાકબુલ મેહબુબીન” વગેરા કીતાબોંસે આપકે કમાલાત અહિર હો સકતે હેં.

નકલ હે કે આપકે વતનમેં એક મજબુબ રેહતે થે. જખ આપ હમલે માદરમેં થે ચોર આપકી વાલિદા ઘરસે બાહર આતીં. વોહ મજબુબ આપકી વાલિદાકો દેખકર ખડે હોબતે ગાંવકે લોગોંને ખયાલે ફાસિદ કરકે ઉનકો તકલીફ દેના ચાહા અવલ ઉનસે સખખ પુછાકે ઉસ ચોરતકો દેખકર તુમ કયોં ખડે હોતે હો. કયા ઇરાદા હે. ઉન્હોંને ફરમાયાકે ઉસ ચોરતસે મુઝકો ઇલાકા હે. ઇસકે શિકમમેં બાદશાહે દીનો હુનિયાહે ઉસકી તાઝીમકો ખડા હોતાલું. નકલ હે કે એક બાર આપ ઝોહરકી નમાઝકે બાદ હુજરમેં વઝીફા પઠ રહેં થે કે એક ચોરત રોતી હુઇ આઈ ચોર અઝ કીકે મેરા એકહી બેટા થા વોહ મર ગયા અબ મેં કયા કરું. આપને ફરમાયા સખર કર આપકે બાદિમકો ઇસ ઝઈફાકે રાને પર રેહમ આયા. ઉસને અઝ ક્રિયાકે હઝરત એક બીમારી સકતેકી હોતી હે અગર હઝરત અઝ રહેં કરમ ઉસકે મકાન પર ચલકે મુલા હિઝા ફરમાયેં. તો તસલ્લી હો બાય. યે સુનકર હઝરત ઉસ ઝઈફા કે મકાન પર આયે ઉસકા.

લડકા મુરદા પડા થા. ઉસકે દેખ કર ફરમાયા કે ચેહ તો મુરદા માલુમ હોતા હે. ખાદિમને ફિર અર્ઝ કીકે, સકતાલી મુશાબે મોતકે હોતા હે હુઝુર નખ્ઝ મુલાહેઝા ફરમાયેં. આપને નખ્ઝપર હાથ રખકર ફરમાયા કે નાહીલી નહી હે, ફિર ખાદિમને અર્ઝ કિયાકે ગોરસે મુલાહેઝા કીજીયે આપકી તવજ્જોહ કદમી ઉસ તરફ હોતે હી, કુદરતે ખુદાસે ઉસકી નખ્ઝકે હરકત હુધ ફરમાયાકે ચલતી તો હે. ઉસ ખાદિમને કહાકે ફિર ગોરસે દેખિયે, દુસરી બાર જો તવજ્જોહ ઉસ તરફ હુધ બખુબી નખ્ઝ કુંદને લગી ઓર વોહ બેઠા હો ગયા. ઉસ ઓરતને લડકેકો લાકર હઝરતકી નઝર કિયા, આપને પાની ભરનેકી ખિદમત ઉસકે સુંપુર્દકી વોહ બહોત જીયા.

નકલ હે કે એક વલાયતકા સોદાગર આપકા મોઅતકિદ, થા. જબ વોહ હિન્દુસ્તાન મેં માલ ફરોખત કરકે વાપિસ જતા હુઝુરકી ઝિયારતસે મુશર્ફ હોતા બહોત કુછ પેશ ફશ કરતા. એક બાર વોહ બેઠા થા. બહોત કુતુહાત હુઆ. ઉસકે દિલમેં ખતરા ગુઝરકે ધન હઝરતકા લંગર ખાના ઓર દાદો દહીશ હમ દુનિયાદારોકે સબબસે હે. અગર હમ કુચ ન હેં તો સારા કારખાના દરહમ બરહમ હોજીયે. આપને તુરે ખાતિનસે માલુમ

ફરમાકર હઝરત સુલતાનુલ મશાયખ ઓર સુલતાન ગયા સુદ્દીનકી વોહ નકલ બયાનકી જખ સુલતાનને મુમાનિઅત કીથોકે કેઈ હમારા મુલાઝિમ વહાં નજાય ન કુછ લે જાયે ઇસપર હઝરત સુલતાનુલ મશાયખને ખાળા મુબશ્શરકે હુકમ દીયાકે આજસે દુગના ખર્ચ કર જો દરકારહો હુજરેકી તાકમેંસે લે લિયાકરો. ઓર ઉસ સોદાગરસે ફરમાયાકે હુજરેમેં સે હમારા મુસદ્દલા ઉઠાલા, વોહ હસ્તુલ હુકમ હુજરેમેં ગયા. જીસ વક્ત જાનમાઝ ઉઠાઈ દેખા કે ઉસકે નીચે દરિયાકી તીન ધારેં ચલી જાતી હેં એક અશર ફિયોં કી, એક રૂપેકી ઓર એકમેં જવાહરાત બેહતે ચલે જાતે હેં. ચેહ દેખ કર ઉસપર હેખત તારી હુઈ. જાનમાઝ હાથ સે ગિર ગઈ. લરજતા હુઆ આકર કદમોં પર ગિરા ઓર કુસુરકી માફી ચાહી. આપને તબસ્સુમ કરકે ફરમાયા કે જો મરદાને ખુદા હેં વોહ સિવાય ખુદાકે કિસીકે મોહતાજ નહીં, ચેહ જો આતા હે અસબાબે ઝાહિરી હે. ઓર ઇસ વાકેએકા હાલ બયાન કરનેકો મના ફરમાયા. જખ વોહ સોદાગર દુસરીબાર હિન્દુસ્થાન મેં આયા દેહલી પહોંચકર બાદશાહ કે મુલાહેઝકે લિયે અપના માલ લાયા. ઉસને બાદશાહસે ચેહ વારેદાત બયાનકી ઓર બાદશાહસે હમને સુની. વક્ત હઝરતકી તા. ૭ સફર સને ૧૨૬૭ બરોઝ પંજ શમ્બા, એકસો બરસકી ઉમરમેં હુઈ. મઝાર સંગરૂર શરીફમેં હે. આપકે બે શુમાર ખુલકમેંસે ચંદ હસ્થે ઝેલ

હે. હઝરત શા અલાહબક્ષ કે હઝરતકે સન્નજાદા નશીન,
જુનેદે વકત ઓર શેબુલ મશાયખ થે. શેખ મેહમદયાર;
હાફેઝમોહમદ અલી ખેરા બાદી, મોલવી મોહમદ અલી,
મીયાં અબદુલ્લા શાહ, વગેરા.

હઝરત મોલાના ગુલામ નસીરુદ્દીન માફફ હઝરત મીયાં
કાલે સાહબ દેહલવી બિન મોલાના
૧૬૨-મીયાં કાલે સાહ- કુતુબુદ્દીન ખલફે અકબર હઝરત
ખ દેહલવી કદ૦ મોલાના ફખર સાહબ કદ૦ ઉલુમે
ઝાહિરી ઓર ખાતિનીસે આરાસ્તા વ
ખેરાસ્તાથે. ઝાહફ ઓર તકવેમેં યગાનયે અસ્ત. અવ્વલ કુસુતે
ગિનામેં અપને કમાલકે પોશીદા રખા. બાદહુ ચંદે તોસે
શરીફમેં હઝરત શાહ સુલેમાન સાહબસે હમ સોહબત રહે.
કમ બોલતે ઓર નિહાયત શેહ ઝોર થે. મુરીદ ઓર ખલીફે
અપને વાલિદ કે થે. વફાત હઝરતકી માહે સફર સને
૧૨૬૨ મેં હુઈ. મઝાર કુતબમેં હે. આપકે બાદ આપકે
બડે સાહબઝાદે મોલાના નિઝામુદ્દીન સાહેબે સન્નજાદા હુએ.
તા. ૨૧ શવ્વાલ સને ૧૨૯૬ મેં વફાત પાછ. મઝાર
કુતબમેં હે. આપકે બાદ આપકે બિરાદરે ખુદ મીયાં મોઇનુ
દીન સાહબે સન્નજાદા હુએ. તા. ૨૭ માહે સફર સને ૧૩૦૬
મેં વફાત પાછ. આપકે બાદ આપકે બિરાદર મિયાં કમાલુદ્દીન
સાહેબે સન્નજાદા હુએ જો ઓરંગાબાદમેં રહેતે થે.

હઝરત શેખ હાજી રમઝાન ચિશ્તી લાહોરી કદ૦

હઝરત ખાજા સુલેમાન ચિશ્તી કે

૧૬૩-હાજી રમઝાન ખલીફે થે. આલિમ, સાયમુદ્દ દહર,

ચિશ્તી કદ૦ આબિદ, અહિદ, ખલીફ મુજરહ અઝ

ખલ્ક ઓર વાસિલ ખલ્ક હમેશાં

મસજીદમેં મશગુલ રહેતે થે. હાલત ફક ઓર તજરીદસે

ગુઝારતે થે. સિમાઅમે આપકો બહોત ઈઝતિરામ હોતાથા.

મુસ્તિબખુદ દાવાત થે. ઝિયારત હરમયન શરીફ્યનસે બી

મુશર્ફ હુએથે. માહિ રમઝાન સને ૧૨૦૨ મેં પેદા હુએ

ઓર તા. ૩ રમઝાન સને ૧૨૮૨મેં વફાત પાઈ. મઝાર શેખ

મોહંમદ તાહિર લાહોરી કે મઝાર કે પાસ હે.

હઝરત બંદગી હાફેઝમુસા ચિશ્તી સાગિરી માનકપુરી

કદ૦ હઝરત બંદગી સૈયદ મોહંમદ

૧૬૪-હાફેઝ મુસા મા- આઝમ રૂપડી કે ખલીફે થે. આપ

નકપુરી કદ૦ સેકલગર થે. આબિરમે કુલુબે ઇનસા-

નકો સેકલ ક્રિયા, આપકે દો ઓરતેંથી

દોનોંકો તલાક દેકર તારેકુદ-હુનિયા હોફર સૈયદ મોહંમદ

આઝમ રૂપડી ફી ખિદમત મેં બૈઅત કરકે બહુક મશગુલ

હુએ. બાદ તકમીલકે ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ ક્રિયા.

રૂપડ ઓર બેહલોલપુરમેં બહોત દિન મશગુલ રહે.

આબિર માનકપુરમેં આઠર બલકુલાહકી હીદાયતમેં

મસરૂક હુએ. હાલતે જઝબમેં જસકેા નઝર ભરકર દેખ લેતે થે વોહ મજઝુબ હોજતા થા. ચુનાંચે કરીમ શાહ વ મોહંમદ શાહ વગેરા હઝરતકી તવજ્જોહસે મજઝુબ હુએ. વક્ષત હઝરતકી તા. ૧૬ રમજાન સને ૧૨૪૭ બરોઝ યકશમ્મા હુઈ. મઝાર કસ્બયે માનકપુરમેં હે. ખલીફે આપકે ગુલામ મોઇનુદ્દીન, હાફેઝ મોહંમદ હસન ઉર્ફે બાંકે, મોલવી અમાનત અલી અમરોહી, ખાજા અબદુલ્લા અમરોહવી, મીર અમાનત અલી, મોહંમદ બક્ષ સુહાગે વાલે ઓર પીરશાહ સાહબે સજ્જાદા.

હઝરત મોલવી અમાનત અલી ચિશ્તી કદં હઝરત મુસા માનકપુરી કદં કે ખલીફે થે. ૧૬૫-મોલવી અમાનત મદેં ખુઝુર્ગ, સાહબે ઇબાદતકે દુનિયા અલા ચિશ્તી કદં ઓર એહલે દુનિયાસે કુછ કામ ન રખતે થે બાદ વક્ષત હાફિઝ સાહબકે કશમીરમેં જાકર શેખ એહમદ કશમીરીકી ખિદમતમેં હાઝિર રેહકર ફેઝ હાસિલ કિયા. બાદહુ અમરોહમેં સુકુનત અખત્યારકી. વક્ષત હઝરતકી તા ૧૧ ઝિલકાઅહ સને ૧૨૮૦ મેં હુઈ.

હઝરત શેખ મોહંમદ હસન ઉર્ફે હાફિઝ બાંકે કદં હઝરત મુસા માનક પુરી કદં કે ૧૬૬ હઝરત શેખ ખલીફે થે. મુજરરદ બિલ્લાહ સાહબે હાફેઝ બાંકે કદં તર્કે તજરીહ ઓર ફકમેં શાને

આલી રખતે થે. ઇલમે તોહીદમે
 બે મિસલ થે. સેંકડો મુરીદ રખતે થે. આઝાદ મન્શ ઓર
 ફારિંગ કયુદાતે હુનયવીએ થે. હઝરતકે ખુલકાસે મિરઝા
 કાયમુલ મુલક ચિશતી સાબિરી થે. તમામ હિન્દુસ્તાનમે
 ઉનકે ખુલકાકે મુરીદ હે. માસુમ સિક્તથે,

હઝરત બંદગી સૈયદ ગુલામ મોઇનુદ્દીન શાહ ખામોશ

હૈદરાબાદી કદ૦ હઝરત હાફેઝ મુસા

૧૬૯-ખામોશ માનકપુરી કે ખલીફે થે. સાહબે ઝોહદ

હૈદરાબાદી કદ૦ રિયાઝત, ઇશકો મહોબ્બત, ઓર સાહેબે
 સિમાઓ સખીઓ વકત. રૂબુઆત ઓર

પુતુહાત બદરખચે ગાયત થે. મુસાફરોં, દુરવેશોં ઓર એહલે
 અરબકો સેંકડોં બલકે હઝારોં દેતે થે. નિહાયત આકમાલ
 ગુઝરે હે. ખાજગાને ચિશતકે મઝારાતકી ઝિયારતકો હિન્દુ-
 રતાનમેં આયે થે, ઇસ સફરમેં લાખોં રૂપિયા ખર્ચ કિયા.
 અપને સિલ્સિલઓ ચિશતકે મઝારાત પર કમખાખ ઓર
 ઝરબક્તકે ગિલાફ ચઢાયે. બાવબુદ ઇસકદર પુતુહકે ખુદ
 ફક ઓર તજરીદકે સાથ ગુઝારા કરતે થે. લિખાસ સાબિરિયા
 પેહનતે થે. ઇબાદતમેં શોહરચે આફક થે, વક્ત હઝરતકી
 તા. ૨૮ માહે ઝિલકાઅદ સને ૧૨૮૮ મેં હુઈ મઝાર હે
 હરાબાદ દબનમેં હે,

હઝરક મીયાં ઘોડાશાહ, સરોજ. ચિશ્તી નિઝામી

કદ૦ સાલિક ઓર મજબુખ થે. સિવાય

૧૬૮-મીયાં ઘોડા એક કુરતે કે દુસરા કપડા નહી

શાહ કદ૦ રખતે થે. હાલતે જઝબમે' મિસલ

ઘોડેકે કુદતે થે, કુવા યા નાલા આતા

કુદ જતે. ઝઝકીમેંલી ખઝોરે કરામત યહી હાલત રહી.

એક ઘોડી સવારીમેં ઓર એક નીલ ગાય કેતલ રહા

કરતીથી. જસકો આપકે કુફર ચટ લેકર ચલા કરતે

થે, ખરવાખાર ઇલાકયે લેલીયા મુત્તસિલ શમસાખાદકે

ઝમીનદાર લોગ ખયાન કરતે હેં કે હઝરત હમારે યહાં

તશરીફ ફરમાયે. કિસીકે હાથકા પકાયા હુઆ ખાતે નથે,

કુફર ચટ ખાના તૈયાર કરકે અપને હાથસે ખિલાતે થે.

ઓર વોહી તહારતલી કરાયા કરતે થે. હઝરતકે વાસ્તે અંગીઠી

(શગડી) પર પાતી (ઢેખક-રોટી) સેક રહેથે કે બાદલ

આયા ઓર પાની ખરસને લગા, તો સિરપર હાથ રખકર

હમારે દરવાઝેમેં આગયે. ઓર કુફર ચટસે ખઆવાઝે

ખુલંદ ફરમાયાકે અગર મેરી ઘોતીપર એક ખુંદલી પડી

તો આજ તેરી ખેર નહોગી, કુફર ચટ અપને કુરતે કા

દામન ઘોતીપર રોક કર ખડે હોગયે, થોડી દેરકે બાદ

પાની રૂક ગયા દેખા પાની ખુબ ખરસાથા, પાની ચારોં

તરફ ખેહ નિકલા મગર હઝરતકી ઘોતી પર એક ખુંદ

લી ન ગીરી.

નકલ હેકે એક બાર ટોંકકી તરફ ચલે, ઇંદરગઢ પહોંચ કર દોલતખાને રાજામે ઠેરે દુકાલકે સખખ તમામ માલવા પરેશાન થા. દુસરે રોઝ કુફર ચટ કાંકર ચાની બાટી સેક રહે થે, હઝરતને કુફર ચટસે ફરમાયા કે બચ્ચા તુ બાટી સેકે ઇતને મેં ઘોડીકો પાની પિલા લાઉં. લોગોને અર્જ કી કે બીસ્તી આકર પાની પિલા દેગા. તાલાબ ખુશક પડા હે. આપને ન સુના ઘોડી લીયે હુએ તાલાબકે બીચમેં ઘોડી પકડકર બેઠ ગયે. તમામ ગાંવમેં શોહરા હુઆ કે ફકીર તાલાબમેં બેઠા હુઆ હે. લોગોને આકર વાપિસ લાના ચાહા. આપને સખકો ધતકાર બતાઈ, ચોહ દિન તમામ હુઆ દુસરે રોઝ એક દુકડા બાદલકા આયા એર એસા પાની બરસા કે તાલાબ ભર ગયા. ઘોડી છુટકર કિનારે પર આઈ હઝરત ગોતે ખાને લગે આખિર રાજા, અરાકીને દોલતકે સાથ આયા. એર હઝરતકો નિકાલા જખ બિસ્તરપર આયે રાજાને ઓલાદ નરીનાકે લિયે હુઆ ચાહી. આપને ફરમાયાકે આજસે નવેં મહીને બેટા હોગા, રાજાને આપકો એઝાઝકે સાથ મહેલમેં ઠેરાયા. બિદમતમેં મસરૂફ હુઆ. નવ મહીને બાદ લડકા પેદા હુઆ તો રાજા દસ્ત બસ્તા આકર બડા રહા એર અર્જકી કે જો હુકમહો બજા લાઉં. આપને ફરમાયાકે પાંચસો બકરિયાં દે. ઉસને ઉસી વકત હુકમ દિયા આપ બકરિયાં દેખકર

ગભરાયે કે મૈં ધનકો કયા કરૂંગા. રાબ્બને કહા આપકી મિલકતહે જો ચાહે કીજીયે. તબ ફરમાયાકે અખતો મૈં વઝીરખાંકી મુલાકાતકો ટોંક જતાહું વહાંસે વાપિસ આઉંગા લે જાઉંગા. આપ વહાંસે ટોંક આયે ઓર શેહરકે નઝદીક એક બડકે દરખતકે નીચે ઠેર. હઝરતસે બહોત લોગ વાકિફ થે. નવાબ સે અઝંકીકે સર્વનીજસે મીયાં ઘોડા તશરીફ લાયે હેં. નવાબ વઝીર-દવલા નિહાયત પાબંદે શરીઅત થે. ઈસ્તિ-હાનકે લિયે એક ગઠા ઘાસ, ચાર સેર ચંદી, ઓર એક મશક પાની લેજદી ઓર જમાહાર દરવાઝેકો સાથ લેજ. જબ વોહ સામાન રૂબરૂ હઝરતકે આયા, કુફર ચટસે ફરમાયાકે ઘોડીકો દાદના લગાકર છોડદે, ઓર આપ ઉસ થાનપર મિસલ ઘોડેકે જાબડે હુએ. કુફર ચટસે ફરમાયાકે અગાડી પીછાડી લગાદે ઓર તોખરા ચઢાદે, અલ ગરબ કર્ક પુલે ઘાસકે ખાયે. એક મશક પાની મિસલ ઘોડેકે પિયા, બા વખુદે કે મુંહમેં એક દાંતલી ન થા, મગર કુલ દાના ચાખ ગયે ઓર ઘોડી કીસી લીફકી ઓર સી રગકા પેશાબ ક્રિયા, ઓર જમાહારસે કહાકે ઘોડા શાહકા ચેહ તબરૂક હે નવાબકે પાસ લેજ. જમાહારને ચેહ કરામત નવાબસે બયાન કી. નવાબ આયે ઓર કહા કે આપકે ઘોડેકે વાસ્તે ચેહ ચીઝેં લેજીથીં આપકે લિયે ન થીં. ઓર પુછા કે ચહાં કયોં કર કદમ રંજ ફરમાયા.

આપને ફરમાયા કે ઇંદરગઢકે રાબને બકરિયાં દી હેં ઉનકે ચરાનેકો જંગલ દે. નવાબને કહા સર્વનિજકે ઇલાકેમેં જો ગાંવ પસંદ હો લે લીજીયે. નવાબને એસા ગાંવ તજવીજ ક્રિયા કે જો શહેરકે નજદીક થા ઓર ચાર પાંચ હઝારકી આમદની થી. આપને કુખુલ ન ક્રિયા. ફરમાયા કે વોહ બસ્તી રાજપુતોંકી હે. બકરિયાં જીસકા નુકસાન કરેંગી વોહ મેરા સિર ફેાડ ડાલેગા. આખિર પહાડીકા આગરા ગાંવ મંજુર ક્રિયા જો પંદરા રૂપે સાલપર ઇબારેસે દિયા જતા થા. વહાં બઢરીયાં રખી. ગઢરસે પેહલે વફાત પાઇ. કીસીકો મુરીદ ન ક્રિયા ઇસસે સિદ્સલા આગે ન ચલા.

હઝરત મોલવી ગુલામ મુસ્તુફા વઝીરાબાદી કદ૦

શેખ અલા દતા સાખિરી કે મુરીદે થે.

૧૬૯-મોલવી ગુલામ વોહ મુરીદ શેખ કરીમુદ્દીન કે, વોહ

મુસ્તુફા વઝીરા મુરીદ શેખ મોહંમદ ગૌસ કે વોહ

બાદી કદ૦ મુરીદ શેખ કાદર બક્ષ કે વોહ મુરીદ

હામિદ શાહ કે, વોહ મુરીદ મોહંમદ

સિદ્દીક લાહોરી કે. વફાત હઝરત કી સને ૧૨૯૭ મેં હુઇ.

હઝરત શેખ ફેઝ બક્ષ લાહોરી કદ૦ સાહબે વજહેા

સિમાઅ થે. તજવીજ ઓર તફરીફ કે

૧૭૦-શેખ ફેઝ બક્ષ સાથ દિન ગુઝારતે થે. ઓર તીરત્રયદ

લાહોરી કદ૦ હદરઅલી શાહ કે મુરીદ થે. વોહ

મુરીદ શેખ ખેરા શાહ કે. સાલ લખમેં ૧૭ ઉર્સ ક્રિયા કરતે
થે. ઓર રેશમ સાઝીસે અપના ગુઝારા કરતે થે. આપકે મુરીદ
બી બા કમાલ ગુઝરે હેં. આશકે રસુલ થે. તા. ૯ માહે
રજબ સને ૧૨૮૬ કે ચંદ રોઝ પહેલે તપે મુહર્રિકા મેં
મુખ્તલા હુએ થે. હાફેઝ કાદરબક્ષસે કહા કે મુનાબત પઢો
ઉન્હોને યેહ મતલા પઢા

મનમ ખાકે દરે કુએ મોહંમદ,
અસીરે હલકયે મુએ મોહંમદ,
કતીલે નોકે શમશીરે નિગાહત,
શહીદે તેગે અબરુએ મોહંમદ.

યેહ સુનતેહી હાલતે વજદ હોકર અર્ક આયા ઓર
વક્ષાત ફરમાઇ.

હઝરત સુલતાને મમલોકતે ઇશક, હાદીના વ મુરશદના
શાહઝાદા મીરઝા રોશનબખ્ત ગોરગાની,
૧૭૧-મીરઝા રોશન ચિશ્તી, કાદરી, સોહર વરદી, નકશબંદી
બખ્ત ગોરગાની કદમ બાદશાહે દેહલી એહમદ શાહ કી
દેહલવી કદમ એલાદસે હેં. આપકે વાલિદ, હઝરત
મોલાના ફખરુદ્દીન સાહબ ફખે જહાં કે મુરીદ થે. અવ્વલ
ઉનકે ઘર કઈ લડકિયાં પેદા હુઇ, ઉનકો ફરઝદે નરીનાંકી
કમાલ આરઝુથી. જબ હઝરત હમલમેં આયે તો આપકે

વાલિદ માલુમને અપને પીર રોશન ઝમીરસે અર્ઝ કિયા કે એગમકો ફિર હમલ હે ઓર ખાના લી કમ હો ગયા હે, જીસકી વજેહસે વોહ બહોત નહીં હોતી જાતી હે, ઉનકે વાસ્તે તાવીઝ મરહમત કીજે. ઓર હુઆ કીજીયે કે અલ્લાહ તઆલા અબકે ફરઝંદે નરીના અતા કરે. હઝરત મોલાનાને અદે તાઅમ્મુલ ફરમાકર ઇરશાદ કિયા કે મિરઝા કુછ અદેશા ન કરે. અલ્લાહ તઆલાને તુમકો ફરઝંદ વલી માદરઝાદ અતા કિયા. ઓર તુમહારે ઘરમે ખાના કમ હોગયા હે ઉસકી વજેહ ચેહ હે કે તુમહારા ફરઝંદ માલે સલતનતકો કે મશકુક હે. કુબુલ નહીં કરતા. જીસ વકત બચ્ચા પેદા હો ઉસકા નામ ફખરુદ્દીન રખના ઓર આપના પહેના હુઆ કુરતા મરહમત ફરમા કર કહાકે ઇસમેંસે કુરતા બનાકર પેહનાઓ મગર વોહ બેટા મેરા હોગા. જબ હઝરત તવલ્લુદ હુએતો દુધ નપીયા હઝરતકે વાલદેનકે બહોત અદેશા હુઆ, સિયાને મુલ્લા આયે ઉન્હોંને દમ કિયા તાવીઝ વગેરા દિયે. આખિર સપને કહાકે અખીર ઇલાજ ચેહ હેકે ખેરાત કરે, આપકે વાલિદને બહોત કુછ ખેરાત કિયા ઉસ વકત હઝરતને દુધ પીયા. ઓર જખાન ખુલી પેહલે લફઝ અલ્લાહ કહા બચ્ચનસે તા હયાત ખિલખિલાકર કહી નહીં હસે, જબ કીસી કદર હોશ આયા હઝરત મોલાના કુતબુદ્દીન બલદ હઝરત મોલાના ફખરુદ્દીનકી ખિદમતમેં જાનેકા શેઠ હુઆ

ઝોર મોલાના મોસુફલી નિહાયત ધનાયત ફરમાને લગે, હઝરત મોલાના ઇમાદુદીન મીર સૈયદ મોહમદ દહેલવી કે મુરીદ હોકર રિયાઝત ઝોર મુજહેદ્દે મેં મશગુલ હુએ. મોલાના નિયાઝ એહમદસે લી ફેઝ હાસિલ ક્રિયા. આઇસ ખરસકી ઉમરમેં ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ ક્રિયા. ગિનાકો તર્ક કરકે ફક અખત્યાર ક્રિયા. પીરે રોશન ઝમીરકે હુકમસે ખુબ સેરો સિયાહત ફરમાઇ. ઇલાકયે બેધપુરકે એક ખુઝુર્ગંકી ખિદમતમેં ચંદે રેહકર ફેઝાન હાસિલ ક્રિયા. જખ વાખિસ દેહલીમેં આયે, સુકુનત કિલએ મોઅલ્લા તર્ક કરકે ખાગે અમીરખાનમેં કે જહાં શુરફએ શેહર વ શેખ ઝાદગાં રેહતે થે ઝોર અકસર ગરીબથે—રેહને લગે, મગર હાલત જઝબકી થી, બાદ ઇસકે મિરઝા કાદરબેગ કાદરી ગવાલિયરી દેહલીમે તશરીફ્ લાયે, કે હઝરતને અપની વલાયત કે કસબે સિપાહ ગરીમેં પોશીદા રંખાથા મગર ચંદ તાલિખાને હક દેહલીસે ઉનકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ, એક સાહબને હઝરત પીરો મુરશદસે અઝાં કી કે દુરવેશ કામિલ સાહબે વલાયત કરીબ તેલી વાટેકે ઠેરે હુએ હેં. કાખિલ મિલનેકે હેં, યેહ સુનકર હઝરત ઉનકો મુસાફિર ઝોર મેહમાને શેહર સમઝકર મય અપને ચંદ ચારાને ખાસફકે ઉનકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ. દેખતે હી વોહ ઉઠકર હઝરતસે મિલે. મુસાફા ક્રિયા ઝોર ફરમાયાકે તુમ્હારે વાસ્તે દેહલી

આના પડા. અપની અમાનત લીજીયે. હઝરતને અર્જ ક્રિયાકે મૈં અપની તલાશમેં સરગરદાં ફિરા, અલ્હમ્દો લિલ્લાહકે આજ મકસુદકો પહોંચા, ઉસી વકત ઐઅત કરકે વલાયતે કાદરિયાસે મુશરફ હુએ. વોહ હાલતે જઝબ ઉસી વકત મોકુફ હોગઇ ઓર સિન્ને ખુલુગસે તા ઐયામે ગદર હમેશા નમાઝે સુખડા, અસર ઓર મગરિબ જામે મસજીદમેં ગુઝારી, કબી નાગા નહી હુઈ ચાલીસ ખરસ રાતકો નહીં સોયે, દોપહરકો કદરે બ અદાએ સુન્નત કયલુલા ફરમા લિયા કરતે. હમેશા પાખંદી મુન્નતે નખવીકે સાથ દીન ગુઝારતે થે, તરીકયે રસુલે મકબુલ સ. અ. વ, કો ફરોગુઝાશત ન ફરમાતે થે. હર વકત બાવજુ ઓર બા અદબ રેહતે થે, ઇશાકે વજુસે નમાઝે સુખડા અદા ફરમાયા કરતે થે, નવાફિલ, તહયતુલ વુજુ, આદાબે મસજીદ કબી કઝા નહી હુએ. હર છોટે બડેસે પેહલે હુઝુર સલામો અલયક કરતે. મૈંને ઓર સૈંકડોં લોગોંને ચાહાકે પેહલે હમ સલામ કરેં મગર યેહ મતલબ કબી કિસીકા પુરા ન હુઆ. કઈ બાર મૈંને રાસ્તેમેં દબે પાછાં જાકર પુશતકે પીછે સે સલામ અર્જ કરના ચાહા, મગર જબ ચાહાકે ઝખાન ખોલું ઉસી વકત હઝરતને ફિરકર ફરમાયા અસ્સલામો અલયકુમ, એક યેહ કે કબી કિસીકા હાથ હુઝુરકે કદમ તક નહી પહોંચા, જબ કોઈ કદમોંકો હાથ લગાના ચાહતા ફેરન હઝ-

રતકે દસ્તે હક પરસ્ત ઉસકી બગલોં મેં આબતે ઓર આપ ઉનકો અપને સીનેસે લગા લેતે. હમેશા મહોદ્દેકી બેવાઓકે ઘરકે કામ ક્રિયા કરતે, વહાંતકકે કિસીકા સુત, કિસીકે અંડ, કિસીકી મુરગી, કિસીકી બકરી ચોક પર લેબતે ઓર બેચ કર લાદેતે, ઉન ચીઝોંકો મોહદ્દેમેં લેકર નિકલતે તો લોગ અપકો દેખતે લેકિન ચોક પર ઉનકો બેચતે કિસીને આપકો નહી દેખા, એક બાર મૈને (ઇસ કિતાબકે બનાને વાલે શાહઝાદે મીરઝા એહમદ અબતરને) અર્ઝ ક્રિયાકે સિમાઅકે બારેમેં એહકરકો કયા ઇરશાદ હોતા હે, ફરમાયા કે લાઈ સાહબ કિસી આલિમસે દરિયાફત કરો જો વોહ ફરમાયે ઇસપર અમલ કરો. ફિર ઇસ ગુલામને અર્ઝકી કે હઝરત ઉલમા તો મના ફરમાતે હેં ઓર પુકરા ઉસકે અસખાતમેં કામિલ દલાયલ લાતે હેં. ઇરશાદ ફરમાયોકે મૈં કુછ નહી કેહ સકતા. અગર ઉલમાસે એતેકાદહે ઉનસે દરિયાફત કરો અગર પુકરાસે મહોબ્બત ઓર ઇરાદતહે ઉનસે પુછો. ફિર મૈંને અર્ઝ ક્રિયા કે હુઝુર શરીકે સિમાઅ કયોં નહીં હોતે, કિબારકા સિમાઅમેં શરીક હોના તો સાબિત હે. ફરમાયા મુઝમેં વોહ સિફત હરગિઝ નહી હેં જો કિબારમેં થીં. ઓર જો શરાયત સિમાઅ સુનનેમેં ચાહિયે ઉનકા પુરા હોના મુશકિલ હે ગરઝકે મૈં અપને આપકો સિમાઅ સુનનેકે કાબિલ નહીં

પાતા ઇસ સખબસે નહીં સુનતા, દુસરેકો અપના અખત્યાર હે, ફિર મૈને અર્જ ક્રિયાકે સિમાઅમે કિસીકો વજદ હોતા હે, કોઇ, રોતા હે, કોઇ હંસતા હે, કોઈ મેહવ હોજતા હે, કિસીપર સકતેકા આલમ હો જતાહે, હઝરતને ગરમે મુખારકમે આંસુ લાકર ફરમાયાકે મૈને જો દુરવેશોસે સુનાહે વોહ ઇસતરાહ પર હેકે એહલે સફા સિમાઅકો મેઅરાબુલ રૂહ કેહતે હેં ઓર હાલતે વજદકી સાત કિસ્મેં હેં. (૧) યેહ કે મદ્દ હર્દમંદ ઓર સાલેહ હો અગર એ શગલ ઓર સુલુકસે ઉસકો કુછ તાઅલુક નહો. મગર સિમાઅકે સુનનેસે રોને લગતા હે. આહ ઓર નાલા કરતા હે. મગર વોહ ફકત નરમીયે દિલ, ખયાલે અઝાબે કબર, યા અઝાબે દોઝખ વગેરાસે રોને લગતા હે. ન ઉસકો કુછ ઇશક ન ઝૌક હે. કિસવાસ્તે કે આવાઝમેં અદલાહ તઆલાને એસી તાકાત અતાકી હે કે હર સુનને વાલેકા દીલ હરકતમેં આતા હે.

(૨) યેહ કે સુફી મુખતદી નાસુતી કે ખિસિયાર હર્દ ફિરાકે મેહબુબ ઓર કસરત અંદોઝ ઓર અદમ યાફતગી મતલબસે ઝૌક ઓર શૌક ઉસકો જલાતા હે. વોહ રોતા હે શોર કરતા હે મગર ઉસકો જાનતા નહીં કે યેહ કયા હે ઓર કહાંસે હે. ઉસકી કેફિયત મીસલ સાહબે રાઅશાકે હોતી હે કે બદન ઉસકા કાંપતા હે મગર સાહબ ઉસકા માલુમ નહીં કર સકતા કે ઉસકો કોન હિલાતા હે, કયોં કાંપતા હે.

ન ઉનમેં ઉસકો કુછ રંજ વ રાહત હોતી હે. પસ સુપ્રી મુખ-
તલી બબુઝ દદોં ઇશક કે અનવારે અસરારે સુખહાનીકો નહીં
જાનતા. ઉસી દદોં ઇશકસે રોતા ઓર શોર કરતા હે.

(૩) ચેહ કે સાલિક એહલે નઝરકો એક વકત પેશ
આતા હે કે જુસ્મે બાતિન ઉસકા હુસ્ને જમાલ, મેહબુબે
હકીકીકી તરફ મુતવજ્જેહ હોકર ઉસકી ઝેબાઈ ઓર રાનાઈ
કો દેખકર બેહોશો મદહોશ હોકર, ગાયતે મોહબતો ઇશકસે
ઇઝતીરાબમેં આકર લગ્નતે હુઝુરીસે રોતા હે ઓર આહો
નાલા કરતા હે. પસ ઉમુરે અસરારે ઇશકકે આશકો માશુકમેં
હેં ઝહુર કરતે હેં આશકકો કબી હંસાતે કબી રૂલાતે હેં, દુસરા
ઇસ લગ્નતસે આગાહ નહીં હોતા. ચેહ દરજા આલાહે. કે
ચેહ હાલાત મેહબૂ ફીરાકમે હે બદકે ફીરાક વીસાલ હે,
ઓર ફીરાક વીસાલ કયા હે ચા'ની બુદ નાબુદ હોજાયે.
આશક નીહાયત હરારતે ઇશક વ ગલબયે મહોબ્બતે મેહબુબમેં
મેહબુબ સિફત હો જાવે વજુદે મજાઝી દરમ્યાનમેં ન રહે
કે લગ્નતે વસ્લ મેહબુબે હકીકી બે તઝકેયુન મજાઝકે હાસિલ
કરે. મગર જબતક સાલિક ઝિકરૂદલાહસે તઝકિયયે બાતિન
નહીં કરતા, આફતાબ ઉસ દોલતકા ઉસ પર નહીં ચમકતા.
ઇસ હલાવતમેં અકલે મઆદ બાકી રેહતી હે, મેહબૂ મુતલક
નહીં હોતા.

(૪) યેહકે સાલિકકો અદ્વાહ તઆલા વોહ વકત નસીબ કરે કે ઉસ વકતમેં નુઝલ અનવારે જમાલો જલાલ મેહબુબે હકીકી હો, ઓર અપની ખુદ ન રહે. ઓર ઇસ હાલસે ખુદ રખુદા હોકર મેહવ હો ઓર મુતલાશી ખુદકા હો. મગર જબ ઉસકા કુછ નિશાન ન પાવે. પસ અપને ગુમ હોનેસે રાવે ઓર અફસોસ કરે કે અગર ખુદ વખુદમેં રહેતા ઓર જમાલો કમાલ મેહબુબે હકીકીકા ખુશ્ન મુઆયેના કરકે હિઝ ઉઠાતા મગર અપની ખાલિશપુરી ન હોનેસે રોતા હે. મિસ્લ ફલીતે મોમકે; કે વોહ આહતી હે કે મેં હૈયતે અસલીમેં રેહકર નઝારા જમાલે શમાઅકા કરે મગર યેહ આરઝુ ઉસકી પુરી નહીં હોતી. જસ કદર શમા'સે મિલતી હે અપનેકો નાખુદ પાતી હે. આખિર આતિશકા કાયદા હે કે જો ઉસકે પાસ હોગા ઉસકો નખિદ કરકે એન આતિશ કર લેગીં મગર યેહ ઉસ વકત તક હે કે જખતક સુપ્રીકો ઉસકી લઝઝત માલુમ નહીં હુઈ. ઓર જબ મઝા પાવેતા હે તો યેહ મઝા સખસે બેહતર હે, કે સિક્તે આતિશ હોકર એન આતિશ હો જાય. મિસલ શરાબીકે કે જખ મઝા શરાબકા ઉસકો મિલતા હે ઓર ઉસકા નશા છાનતા હે તો ઉસકો લવ લગ જતી હે. થોડીસી શરાબ પી કર સેર નહીં હોતા. એસેહી આશક કે જખ યેહ મઝા ફિરાકો વિસાલસે આગાહ હો જતો હે તો ખુદ અપનેકો વિસાલો ફિરાકમેં ડાલતા હે.

આરઝુએ દાસ્તમ ગર તિશનગી આખી બુવદ;
તિશના તર ગસ્તમ ચુ ગરદીદમ બદરે આશના.

અદલાહ તઆલા હર આશકકે યેહ હાલત અતા ફમાવે.

(૫) યેહ કે સુદી એહલે મા'નીકે એક હાલત પેદા હોતી હે વોહ ઉસકે મઝેકે ન બયાન કર સકતા હે ન નિશાન દે સકતા હે. ઉસ વકત ઉસકે દિલમેં તમન્ના હોતી હે કે મેહવે એહદિયત હોકર વખુદસે ગુઝર કર મેહવ એર મુતલાશી હોકર તમામ અપની ખાહિશોંસે ખુદ રફતા હોકર ચકતાઈ વ યગાનગી પેદા કરે કે હસ્તી ઉસકીસે કુછ બાકી ન રહે. મેહવે મુતલક હોકર અલ આના કમા કાના હો જાયે. હરચંદ આશકે જાંબાઝ ચાહતા હે કે મેહવ હોકર ખુદ મુઝમહિલ હોકર લાશય મેહઝ હોકર એન માશુક હો જાયે મગર જબ મુદઆ પુરા નહીં હોતા તો કમાલ હસરત એર મહોબ્બતે હુઝુરીસે બે અખત્યાર હોકર આહો નાલા એર ગિરિયઓ ઝારી કરને લગતા હે

(૬) યેહ કે સુદીકે એન વજદે સિમાઅમેં ખા'ઝ આકાત એસા હોતા હે કે આલમે મજઝીસે ઇન્તિકાલ કરકે આલમે બાતિનમેં સેર કરતા હે એર ઉસ જગેહ હિઝ ઉઠાતા હે. તમામ આ'ઝા ઉસકે મઝેસે બે ખખર હોતે હે; મગર દિલ આગાહ હોતા હે યા યેહ કે દિલે હકીકી

ઉસસે ખબરદાર હોતા હે. ઉસકા અસર તમામ બદનમેં હોતા હે. મિસ હિમા (લગની) કે હિમા કદબસે રોશન હોતી હે. ઝોર અસર ઉસકા ખવસીલયે શરાયન તમામ બદનમેં પહોંચતા હે. બદન ગર્મ માલુમ હોને લગતા હે, મગર ઝબાનકો યારા નહી કે ઉસ મઝાકા શરમાલી બયાન કર સકે, કિસ વાસ્તે કે દુનિયામેં કોઈ ચીઝલી ઉસકે સુકાબલેકી નહી કે જીસકી મિસાલ હે.

(૭) ચેહકે બા'ઝ વકત સુફી સાહબે ઝૌક ઝોર વજદકો ઐન હાલતે વજદો સિમાઅમેં ઉસકા શુઉર બરકરાર રેહતા હે. મગર અપની હસ્તીસે બેખબર હોતા હે. જેસાકે એક બાર મીયા મીર સાહબ (રહ.) લાહોરીને હાલતે અરબાબે ઝૌકો શૌક ઝોર અસહાબે સુકો ફનામેં ફરમાયાકે ઈસ આલમમેં સાહબ વજદે કામિલ ઝોર મુન-તહી વોહ હેં કે ઐન હાલતમેં ઉનકા શુઉર બરકરાર રહે. અગર ઉનકે દામનમેં કોદોં (કોદ્રા) ડાલ હેં તો એક દાના નીચે નગિરે. હાઝરીનસે એકને અર્ઝ ક્રિયાકે હાલતે વજદો સિમાઅ, મેહવીઅત ઝોર બેખુદીકા ફલ હે ઝોર શુઉરકા બાકી રેહના ઉસકા મનાશી હે. હાઝરતને જવાબ દિયાકે ઉસ વકત સમઝોકે સુપ્રીસે નહી હે કે વોહ અપની સિક્કા-તસે ફાની ઝોર અપની હસ્તી ઝોર તમામ આલમસે ફારિગ, બદકે ઉસકો એસી બેખુદી હોતી હે કે ઈસ

શુઉરકે સાથલી ધ્યાન નહી રેહતા. પસ આલમે હક ઉસ વકત ઉસમેં કાયમ હોકર યેહ હિક્કાઝત કરતા હે, પસ જો ફે'લ કે ઉસવકત સાદિર હોતા હે દર હકીકત વોહ મનસુખ જહક હે. સુફી દરમ્યાનમેં નહી રેહતા. એક બાર ચંદ દુરવેશ ખિદમતે આલીમેં હાજિર થે. ચોર ચંદ રઉસાએ શેહર વ શાહઝાદગાને આલીકદર સેલી મોબુદ થે. એક સાહબને અર્જ કિયાકે સલાસલ મશાયખે કિબારમેં કોનસા સિદ્દિસલા ખેહતર હે. આચને ફરમાયાકે જીતને સિદ્દિસલે હેં સખ નુરન અલા નુર હેં યોં હર શખ્સ અપને સિદ્દિસલેકો અનસખ ચોર આલા સમજાતા હે, ઇસકી મિસાલ એસી હે કે તમામ કિરમ શમા'કે આશક હેં વલોકન જાનકે જોડેસે જલનેકી તાબ નહી રખતે, પરવાના ઉસકી મહોખ્ખતમેં એસા ખેબુદ હે કે વોહ અપને વખુદકો શમા'પર હાલકર ખમુજર્દ શહુદે શમા' અપની જાતકો ફિદા કરકે બશર્દે ઇત્તિહાદો યગાનગી સુશુરદે હોતા હે. બખિલાફ દુસરે કિરમકે, કે ખુએ યગાનગત વ ઇત્તિહાદ ઉનકે મશામે જાનમેં નહીં પહોંચતી. ઇસી તરાહ સાલિક જુમલા તરીકકે હિક્કે જાનકી કેદમેં ગિરફતાર હોકર તજદિલયાતે સખ વ મા'નવીપર કિનાઅત રખતે હે. બખિલાફ ખ્રિસ્તીયા ચોર કાદરિયા આરેફેંકે યેહ પરવાને હસ્તી તઝેયુન રહી અપનીકો શોઅલયે અનવારે શમા' જાતે ખખતમેં.

જલાકર ઐન નુર હોખતે હેં. જેસાકે મોલાના જામીને ફરમાયા.

રફત ઉ ઝેમિયાં હમીં ખુદા માનદ ખુદા;

અલ ફક ઇઝા સુમ્મા હુવદલા ઈનસ્ત.

પસ ચેહ સુનકર તમામ મજલિસકે હાલત તારી હુઈ. અકસર એહલે દિલ રોને લગે. મિરઝા ફીરોઝશાહ ખલફ શાહઝાદા સલીમ નાકિલ હેં કે એક બાર નાઝિર કિલચે મોઅલ્લાને બાદશાહકે હુઝુર બયાન કિયાકે કિલચે મોઅલ્લાકે દેહલી દરવાઝેકે દરબાન કેહતે હેં કે જસ વકત હમ દરવાઝા ખોલતે હેં શાહઝાદે મીરઝા રોશન સાહબકો હમ દરવાઝે કે બાહર ખડા પાતે હેં. એહતિયાતન ઇતિલા કરતે હેં. જનાબ અકદસ ! ફિદવી સમઝાકે મીરઝા સાહબ રાતકો શેહરમેં રેહતે હેં ચોર સુખ્હાકો કિલેમેં આખતે હેં, ઇસ અમરકા ગુલામકો ખયાલ હુઆ, હાલાત જાનનેકે લિચે દો બાજેસરા મિરઝા સાહબકે મકાનપર સુકરર કિચે. પર મિરઝા સાહબકા ઘરસે બાહર જાના સાળિત ન હુઆ. બાદ નમાઝ ઇશાકે મિરઝા સાહબ થોડીદેર સોતે હેં ચોર અવ્વલ વકત નમાઝે સુખ્હાતક બાલાખાને પર ઇબાદતમેં મશગુલ રેહતે હેં. ચેહ મામલા કાબિલે ગુબારિશ થા ઇસ લિચે અર્ઝ કિયા. ચચા સાહબ મગપુર ફરમાતે હેં કે મૈલી ઉસ વકત હાઝિર થા.

હુઝુરને નાઝરસે ઈરશાહ ફરમાયાકે હરગિઝ ઉનકી નિઝ-
રાની ન કીજાય. વોહ શખ્સ કુતબે વકત ઓર એહલે ખિદમત
હે. ઉસકો ખંદ ઓર ખુલા દરવાઝા સબ ચકસાં હે. બલકે
ઉનકી નિસ્ખત શાહ સુલેમાન સાહબલી મુઝસે કુછ ફરમા
ગયે થે. અલ ગરઝ ઉસ વકત તક હઝરતકા રાઝ ફાશ ન
હુવા થા. જબ યેહ ખબર ફેલી ઓર ખલકત રબુ' હુછ
ઉસવકત આપ કિલ્લેકે મેહલકે છોડકર દેહલી દરવાઝેકે
નઝદીક બાગ અઝીમ ખાન મેં જા રહે. અપની આમદની
મેં સે થોડાસા ગુઝારેકે લિયે રખ લેતે ઓર બાકી તમામ
આમદની ઓર જાયદાદ સાહબઝાદોંકે હવાલે કરદી, હઝર-
તકે ત્રીન સાહબઝાદે થે. બડે સાહબઝાદે ફાત હો ચુકે
થે. છોટે મજબુબ થે, મંઝલે સાહબઝાદે મિરઝા
વહીદુદ્દીન ઉર્ફ હાફેઝ મિરઝા ખુલાકી; કે ઉલુમે અહિરી
ઓર બાતિનીસે આરાસ્તા વ પેરાસ્તા થે પેહલે અપની
કરામાતકે પરદયે મુલાજિમતમેં પોશીદા રખા, પચાસ રૂપે
માહવારસે જિયાદાકી નોકરી કુખુલ નહીંકી. હફ્તેમેં બરાયે
નમાઝે જુમા એક વકત બાહર આતે થે.

એક કરામત મિરઝા રોશન સાહબકી યેહ થી કે
જીતને આપકે મુરીદ થે સબકો કશ્પુલકુલુબ થા. ચુનાચે
મીન્ઝા એહમદ અખતર ઉસવકત લહવો લઅબમેં
મશગુલ થા ચકાયક ખુઝુર્ગોંકે મઝારાત પર બનેકા શૈક

હુઆ. વહાં હાઝિર હોકર મસગુલ હોતા, ચુનાચે પીર રોશન
 ઝમીરકે સહકે સે ઉનકી ઝિયારતસે મુશરફ હોતા, જો
 કામ હોતા ઉસકે બારેમેં અર્ઝ કરતા, જો હુકમ હોતા
 ઉસી તરેહ ઝહુરમેં આતા થા, ચા'ની દોરોઝ હઝરત
 શમ્સુલ આરેફીન શાહ તુર્કમાન બયાબાની કદ૦ કે
 મઝારે પુર અનવાર પર બકર મસગુલ હુઆ. તીસરે રોઝ
 હઝરતકી ઝિયારતસે મુશરફ હોકર અર્ઝ ક્રિયા કે અગર
 હુકમ હોતો હાઝિર હુઆ કરે. ફરમાયાકે ફકીરકી બહોત
 દોસ્તી અચ્છી નહી. ઉસી વકત વહાંસે રૂખસત હોકર
 ચલા આયા. ઓર ચેહ કેફિયત પીર રોશન ઝમીરકે
 બલીકે શાહઝાદે મિરઝા બહાદુરસે બયાબાની. તબસ્સુમ
 કુનાં ફરમાને લગે કે વોહ, વોહ આલીબનાબ પુરબલાલ
 મઝાર હે કે બડે બડે વહાં કેશિશ કરકે ચલે ગયે ઝિયારત
 તો બડી બાત હે મગર હઝરત કે જલાલકે સબબસે ઠેર
 ન સકે ઓર તુમ એસા કેહતે હો. મુકરર અર્ઝ
 ક્રિયા કે ખિલાફ નહી હે. જો અર્ઝ ક્રિયા રાસ્ત હે.
 હુલિયા સુનકર ગલેસે લગાલિયા ઓર ફરમાયાકે
 ઝહે નસીબ ભાઈ સાહબ, ચેહ તસરફ તુમહારે પીરકા હે.
 તીસરે પેહરકો મુઝકો હમરાહ લેકર બાદશાહકી ખિદમતમેં
 હાઝિર હુએ ઓર અર્ઝ ક્રિયા કે મેં આપકો મુબારક બાદ
 દેને આયા હું બાદશાહને ફરમાયા તુમકોબી મુબારક હો
 વોહ કયા ખુશી હે ઉન્હોને અર્ઝ કીકે એહમદ અખતર

દો રોઝની હાઝરીમેં તીસરે રોઝ ઝિયારત હઝરત શમ્સુલ
 આરશીન સે મુશરફ હુઆ. બાદશાહ ને મુતાઅબજજીય
 હોકર ફરમાયા કે ભાઈ બહાદુર સાહબ સચ હે યા દિલ્લગી
 ઉન્હોને અર્ઝ કિયા કે હુલિયા શરીફ દરિયાફત ફરમા લીજે
 હુઝુરને બંદેસે ફરમાયાકે તુઝપર કયા કૈફિયત ગુઝરી ઓર
 હુલિયા શરીફ હઝરતકા કયા હે. મૈને જો દેખાથા
 અર્ઝ કિયા. પસ બંદેકો ગલે લગા કર ફરમાયાકે અચ
 નુરે ઐન જો કંછ તુઝકો તેરે પીરને બતાયા હે ઉસપર
 ખુબ મેહનત કર. દેખી તુને અપને પીરકી કરામત.
 ઇસકે બાદ ઓર દુરવેશોંકે હાલાત બયાન હોતે રહે.
 બાદ હમ રૂખસત હોકર અપને અપને મકાનપર આયે. ઉનકી
 એક પીર બેહન દહેં અરકુન્નિસામેં સુખિતલાથીં નાગાહ મીરઝા
 એહમદ અખતર ઓર મીરઝા વલી બખત કે ખાનદાને
 ઓરંગઝેબ આલમગીરકે મેમ્બર ઓર મેરે મહેરબાન હેં
 ઉનકે મકાનપર નિકલે ઉસ વકત ઉનકો નિહાયત તકલીફથી.
 બહોત બે ચેનથીં. મેરી તરફ દેખકર ફરમાને લગીં કે
 મિરઝા રોશનકે હાથમેં હાથ દિયાહે કંછ તદબીર કરો. મૈને
 કહા કે ડાકટર ઇસકા ઇલાજ ખુબ કરેગા કેહને લગીંકે
 મૈને સબકા ઇલાજ કર લિયા. મુઝકો મિરઝા રોશનકી
 આંખોંસે દેખો. યેહ સુનકર મૈં સમજાકે યેહ હઝરતહીકી
 તરફસે હિદાયત હેં મૈને ચશમે મુબારકકા તસવ્વુર કરકે
 ઉનકો દેખના શુરૂ કિયા. પાવ ઘડી કે બાદ ઉનકો સેહત

હુઈ. ઈસકે બાદ દો બરસ જિન્દા રહીં. ફિર ઉસ દર્દની શિકાયત નહી હુઈ.

નકલ હે કે એક બાર ઇરશાદ ફરમાયા કે અસબાબે દુનિયા જમા કરના અબસ હેં કયોં કેં. દુનિયા નાપાયદાર જગાહ હે. ઈસમેં મુસાફરાના બસર કરના ચાહિયે. બદકે જીસ કદર મુમકિન હો અસબાબેં મોત જમા કરે, હર વકત ઈસીકી ફિકમેં રહે. કિસ વાસ્તે કે આખિર ચેહ હોતા હે કે કબર ઘર ઓર ખાકકા બિછોના ઓર કપડે દોસ્ત હોતે હેં. અસબાબે દુનિયાસે ઉસ વકત કુછ કામ નહીં આતા. પસ મોતકી ફિકસે બેહતર કોઈ ફિક નહીં. એક સાહબને અર્જ કિયા. અસબાબે મોત કયા હે? હઝરતને ઇરશાદ ફરમાયા કે હર વકત ઉસકો યાદ રખના ઓર નેક અમલ કરના. ફિર ફરમાયા કે જો મરદાને ખુદા હેં વોહ હર વકત મોતકે ખવાહાં રેહતે હેં. કે ચેહ એક વસીલા હે અદનાસે આલાકી તરફ જાને ઓર મેહબુબે હકીકીસે મિલ-નેકા. જેસા કે કિસ્મીને ખાબ જુનેદ બગદાદીસે પુછા કે અબુ સઈદ ખર્જીકા મરતે વકત કયા હાલ થા. આપને ફરમાયા કે ઉનકો એસા શોક થા કે અગર ઉનકી રૂહ મારે શોક કે પરવાઝ કરતી તો કુછ અજબ નથા. ઓર હઝરતકા ચેહ દસ્તુર થા કે અકસર કબરસ્તાનમેં જાકર કુછ પઢકર સવાબ ઉસકા એહલે કુબુરકી અરવાહોં કો પહોંચાતે, ઓર રોયા

કરતે. બહોત દેર બેઠે રેહતે ઓર અકસર યેહ ફરમાતે કે સોહબત એહલે દુનિયાસે બલકે જિન્દગી સોહબતસે એહલે કુખુરકી સોહબત બેહતર હે. એક તો ઉનકી સોહબત આબેરતકી યાદ દિલાતી હે. પસ જો આબેરતકો યાદ રખેગા આફતે દુનયવીસે બચેગા, દુસરી ખુબી ઉનકી સોહબતમેં યેહ હે કે બાદ ચલે આનેકે યેહ ગીબત નહી કરતે.

આપકા યેહ કાયદા થા કે કિસી ખુઝુર્ગકે આસ્તાનેકે અંદર તશરીફ નહી લે જાતે થે, બાહર ખડે હોકર ફાતેહા પઠ લિયા કરતે થે. એક બાર મેરે (મીરઝા એહમદ અખતરકે) દિલમેં યેહ ખતરા ઘુઝરા કે હઝરતકો કિસી વહાબીને બેહકા દિયા હે. જો મઝારાતે ઓલિયા અલ્લાહકી તરફ્જે એતેકાદ કમ હો ગયા. હિન્દુ તક જાતે હેં ઝીયારત કરતે હેં. અપને હાથોંસે ખુશખુ લગાતે હેં મઝારાતકી ગર્દ અપની આંખોંપર મલતે હેં. નુરે બાતિનસે મેરે ખતરેકો માલુમ કરકે મીર સૈયદ વાજીહ અલીકી તરફ મુતવજ્જેહ હોકર ઓલિયા અલ્લાહકી સીફતોં ખયાન કીં. ઉનકે અકવાલ ફરમાને લગે. બાદહુ કેહને લગે કે મૈં કબી કિસી ઓલિયા અલ્લાહ કે મઝાર કે નઝદીક નહી જાતા દુરસે સલામ ઓર ફાતેહા અઝ કરકે ચલા આતા હું. બાઝકા યેહ ખયાલ હોગા કે યેહ કરામત ઓલિયા કે કાયલ નહીં યા મગફર હેં. અસ્ત-ગફિરુલ્લાહ ! યેહ હરગિઝ નહીં. ઓલીયા અલ્લાહ ખાસાને

ખુદા, બાદશાહે દીનો દુનિયા હેં. મેં એક નાચીઝ હું મેરી કયા મબલ કે મુકર્રબાને ખુદાકે નઝદીક જા બેહું ઇસ વજેહસે દુર રેહતા હું કિસ વાસ્તેકે દુનિયાકે અમાર કે જીનકી અમારત ઓર હુકુમત થોડી ઓર ફાની હે ઉનકે પાસ હર કહો મેહકી મબલ નહીકે જા સકે ઉનકે પાસ બેબાકીસે જાના, ખિલાફે અદબ ઓર ખુરાઈકા સખમ હે. જો નઝદીક જાતે હેં વોહ ઇસ લાયક હોંગે, મગર મેં અપનેકો ઇસ લાયક નહી પાતા, કે ખાસાને ખુદાકી સોહબત કે લાયક હું

તીસરે પેહરકે મેં અપને પીરભાઈ મિરઝા બહાદુર મગ-કુરકી ખિદમતમેં હાજિર હુઆ. વોહ મેરે હાલપર નિહાયત મેહરબાન ઓર બાઈસ મેરી મુરીદીકાલી આપહી થે. મયને જો કે ખતરા મેરે દિલમેં ગુઝરા ઓર હઝરતને જો ઇરશાદ ફરમાયા ઉનકે રૂબરૂ બયાન કિયા. ઉન્હોંને ફરમાયા કે જો કુંછ હઝરતને ફરમાયા ઉનકી કસર નફસી હે વરના કમાલાત હઝરત કે તુમબી કિસ કદર જાન ગયે હો. દેખો તુમને ફક્ત ઉનકે હાથમેં અપના હાથ દિયા. બગેર કિસી મેહનતકે કશપુલ કુલુબ હો ગયા. જાનતે હો કે જીતને તુમહારે પીરભાઈ હેં સબકો કશકુલ કુલુબ હે. જો કુંછ મુબાહિદે ઓર રિયાઝત કરતે હોંગે ઉનકી કયા કેફિયત હોગી. સમજલો કે જીસકે હાથ પકડનેમેં ચેહ બરકત હે ઉસકે રૂતબેકો કૌન માલુમ

કર સકતા હે. ઔર અકસર ફરમાયા કરતે કે કુકરાસે મહો-
જબત રખો, ઉનકે પાસ જાયા કરો, ઉનકે કલામ સુના કરો
મગર જબ જાઓ ખાલી હાથ ન જાઓ. કિસ વાસ્તે કે કુક-
રાસે અફઝલ કોઈ નહી હે. યાની કયામતકે રોઝ ફરિસ્તોસે
અલ્લાહ તઆલા ફરમાયેગા મેરે ખંદોસે ખરગુઝીદા લોગ
કહાં હે ? ફરિસ્તે અઝ કરેંગે કે ઈલાહી વોહ કેન હેં ફર-
માન હોગા વોહ ફકીર કે જો કાનેઅ, સાબિર ઔર મેરી રઝા
પર રાઝી હેં ઉનકો જન્નતમેં દાખિલ કરો. પસ ચાહિયે કે
આદાબે કુકરા મલહુઝ રખે. ફકીરકો ખુરા ન જાને. ચુનાચે
રસુલે ખુદા સ. અ. વ. ને ફરમાયા “ અલફકો ફખરી ”

એક ખાર મિરઝા બહાદુર સાહબ વ મીર વાજીદઅલી
વગેરા ચારાને હઝરત હાઝિર થે એક શખ્સને ઝિકર ક્રિયા કે
કલ હઝરત સુલતાન ખલ્લદલાહો મુલકહુને મુલ્લા હુસેન
કશમીરીકો જો મસજીદ ફતેહપુરીમેં રેહતે હેં ઔર અક-
સર તુલબાકો દર્સ દેતે હેં ખિરકયે ખિલાફત અતા ફરમાકર
હુકમ દિયા કે ચંદે આસ્તાનયે હઝરત ખાજ સાહબ પર
મોઅતકિફ રેહકર વતનકો જાઓ. મુઘા અચ્છે શખ્સ હેં ન
માલુમ ખાદશાહસે જો ખિરકયે ખિલાફત હાસિલ ક્રિયા ઉસમેં
કયા ભેદ હે. વોહ તામેં (લોભી) ભી નહી હેં. યા
હઝરત ! યેહ તો ઈરશાહ ફરમાઈએ કે યેહ ખિરકયે ખિલાફત
કયા ચિઝ હે. હઝરતને ઈરશાહ ફરમાયા કે ખિલાફતે મશા

યખ ભે ઇસ વકત રાયજ હે ઉસકી આઠ કિસ્મે હેં ઉનમેં
ખાઝ મકબુલ ઓર ખા'ઝ મજહુલ હેં.

૧-ખિલાફતે ઇલાહી, ૨ અસાલતન, ૩ ઇબ્નઅતન, ૪
ઇબ્નમાઅન, ૫ વરાસતન, ૬ હુકમન ૭ તકલીફન ઓર ૮
અવીસન. ખીલાફતે ઇલાહી તો વોહ હે જેસે હઝરત સુલતાનુલ
મશાયખકોથી જેસાકે “સિયરુલ ઓલિયા ” મેં લિખા હે કે
એક બાર હઝરત ગંજે શકર (રહ.) ને ચાહા કે અપને મુરીદોં
મેંસે એક કો ખિલાફત દેકર સાહબે વલાયત હિન્દુસ્તાન કરે.
હાતિકે ગેળીકી આવાઝ સુની કે નિઝામુદ્દીન બદાયુની આતા
હય, રાસ્તેમેં હે. ઇસ ખિલાફતકે લાયક વોહ હે. પસ જખ
હઝરત સુલતાનુલ મશાયખ પહોંચે બાબા સાહબને
અમરે હકસે ઉનકો અપના ખલીફા કિયા. ઓર બહોત
રેહમતેં ફરમાઇ. અકસર ઓકાત ફરમાયા કરતે થે કે
મેંને બાબા નિઝામુદ્દીનકો ઝાહિરમેં અપના ખલીફા કિયા
મગર ખાતિનમેં વોહ ખલીફા બારી તઆલાઝા હે ઓર
રસુલે મકબુલ સ. અ. વ. કા. એસી ખિલાફતકો સુરિયાએ
કિખારે ખિલાફતે ઇલાહી કેહતે હેં. ખિલાફત અસાલતન
વોહ હે કે મુરશહ અપને મુરીદમેં લિયાકત ઇસ બારે
ગિરાંકે ઉઠાનેકી ખુદ દેખકર ઉસકો ખિરકયે ખિલાફત આતા
કરકે કિસી જગેહ વાસ્ત ઇરશાહ ઓર હિદાયત કે મુકરર
કરે. ખિલાફત ઇબ્નઅતન વોહ હે કે મુરશહ અપને મુરી-

દકો કાખિલ દેખકર મુરીદ કરનેકી ઇબ્તઝતદે જેસીકે રસ્મહે. એસી ખિલાફત કે રઝાઇલી કહેતે હેં. ઇબ્તઝાઅન ઉસે કેહતે હેં કે મસલન કિસી ખુઝુર્ગને વફાત પાઈ અપની ઝિન્દગીમેં કિસી મુરીદ યા વારિસકો ખાલિક ન કિયા. કેમ એર કબીલેને વારિસ યા મુરીદકો ઉસકી ખિલાફતમેં તબ્વીઝ કરકે ઉસકો સાહબે સન્નમદા કિયા. વરાસતન વોહ હે કે કિસી ખુઝુર્ગને વફાતકી એર ઉસકા કેઈ ખલીફા ન થા ઉસકી આલાદસે કેઈ શખ્સ મસનદે સન્નમદગી પર કાખિઝ હોગયા. એસી ખિલાફત નઝદીક મશાખીનકે બાયઝ નહી. હાં અગર મોરિસ અમરે ખાતિનકી ઇબ્તઝત દેદે તો બાયઝ હે. હુકમન વોહ હે કે એક ખુઝુર્ગથા ઉસને વફાત પાઈ એર ઉસકા કેઈ ખલીફા ન થા. એર ઉસકે વારિસોમેં બી ઇર્ષિયાદ હુઆ. હાકિમે વકતને કિસી વારિસ યા લાયક રિશ્તેદારકો મુમતાઝે ખિલાફત કિયા તો ચેહ ઠીક હે. ખિલાફતે તકલીફન વોહ હે કે મુરીદને પીરસે ખાર ખાર અર્ઝ કી કે બંદેકો ખિલાફત અતાહો યા દુસરે શખ્સકી સિક્કારિશ યા હિમાયત સે ખિલાફત હાસિલકી. ચેહલી બાયઝ નહી હે. ન ઇસમે ખરખરદારી હે. એસે ખલીફે ઇસ ઝમાનેમેં બહોત હે. “લિખે ન પદે નામ મોહમ્મદ ફાઝિલ” રંગીન કપડે કર લિયે, ખાલ બઢાલિયે, મોટે દાનોંકી તસબીહ હાથમેં લી. ઇલ્લલ્લાહ યા અલ્લાહકા હમ ભરને લગે. આંખેં બંદ કરકે દબી દબી આવાઝસે ખાતે

કરને લેગે, કુતબ હોગયે. નઉઝો ખિલ્લાહ ! અલ્લાહ હર મુસલમાનકો રિયાસે બચાવે, ઓર અવીસીયા વોહ હે કે રહે પાક કિસી ખુઝુર્ગસે તરખીયત ઓર તલકીન પાયે યા નેઅમત હાસિલ કરે. મગર મુતઆખરીનકે નઝદીક એસી ખિલાફત નાખયઝ હે. કિસ વાસ્તેકે જખતક તકમીલ કારે દુરવેશી નહી કર લેતા ઇસ લાયક નહી હોતા. જો હઝરાત અવીસી હુએ હેં ઉનકો મુળહેદા ઓર રિયાઝત ઓર ઉનકે મરાતિખકા ખયાલ કરલેના ચાહિયે. ફરમાયાકે જખ સાલિક મુકામે જખરૂત વ ફના ફિર્સુલ હાસિલ કરલે ઉસ વકત પર જાયઝ હે, કે ઉસકો ખિલાફત અતા કરે. ઓર અગર ન દેના મંઝુર હો તો ઇસ બજેહસે કે એસા નહો ચેહ ઇસી જગાહ રેહ જાય. મામલાતે શેખીમેં રેહ જાય તો પીર કો અખત્યાર હે દે યા ન દે. ઓર જખ તાલિખ શહુદે ઝાતપર પહોંચે શેખપર વાજીખ બલકે ફર્જ હે કે ખિલાફત અતા કરે, ખા'ઝ હઝરાત વાસિલાને મલકુતીકે ખિલાફત દેતે હેં. વોહ અચ્છા નફી કરતે, ખા'ઝકે નઝદીક જખ મુરીદ ખતરાતે રેહમાની ઓર શેતાનીસે આગાહ હોને લગતા હે લાયક ખિલાફત હો જાતા હે. મગર હમારે પીરેંકે નઝદીક જખ તક શહુદે ઝાત પર નહીં પહોંચતા લાયકે ખિલાફત નહી હોતા. ઓર ખિલાફત જો દેતે હેં ચેહ બી દો તરેહકી હોતી હે. એક મુસ્તકિલ કે અસાલતન ખલકુલ્લોકો હિદાયત કરે ઓર સિદ્દિસલા અપને નામકા દે.

હોયમ બતરીક નિયાબત યા સફારત કે શેખ મુરીદકો ફરમાયે કે તુ મેરી જાનિબસે મુરીદ કર પસ જો મુરીદ હોગા વોહ શેખકા હોગા. ઓર સિલ્સલાબી શેખકે નામ તક હોગા, ચેહ બીલકુલ સપ્રીર હે ઓર ખાઝને ખિલાફતે કુખરા ઓર ખિલાફતે સુગરા ફરમાયા હે. ખિલાફતે કુખરા વોહ હે કે પીરકો મુતવાતિર ઇલહામ ખરાયે અતાયે ખિલાફત ખાસ એક કે લિયે હો ચેહ ખિલાફતે કુખરા હે. કે શેખ ખિરકા દેનેમે હકકી તરફસે મામુર હે. ખિલાફતે સુગરા વોહ હે કે શેખ સાલિકકો લાયક દેખકર યા'ની સમજ લે કે ઉસકો શહુદે ઝાત બહમ પહોંચ્યા. ઉસવકત ઉસકો ખિરકયે ખિલાફત ઓર ઇબ્નઝત નામા દેકર ખરાયે હિદાયત અસ જગાહ મુનાસિબ જાને મુકર્રર કરે.

સને ૧૨૫૭ હીજરીમે ચિરાગ દેહલીમે તશરીફ લે ગયે. વહાં તપ આરિઝે હાલ હુઈ. ખુદામ હરગાહ હઝરત નસીરુદ્દીન ચિરાગ દેહલીસે ફરમાયા કે મેરા વકત કરીબ હે એક સરદાવે કી જગાહ આસ્તાનેમે દો. ચુકે ઇકબાલ ઇસ ખાનદાનકા જા ચુકા થા. હવા બિગડ ગઈથી ઉનહોંને કહા કે અંદર જગાહ નહી હે બાહર મોબુદ હે. આપને ફરમાયા કે ખુસુસિયત અંદરકી થી. બાહરકી કુછ ઝુફરત નહી. ચહાં ન મરેંગે કહીં ઓર જા મરેંગે. ઉસી વકત એસે હો ગયે જેસે ખીમારહી નથે. વહાંસે ફરીદાબાદમે આકર ઠેરે. બાદ

કઈ રોઝકે બાદ મંઝલે સાહબઝાદેસે ફરમાયા કે તુમ યહાંસે ચલે જાઓ. મેં જહાં તુમ હોગે તુમહારે સાથ રહુંગા, ચુનાંચે એસાહી હુઆ કે બારા બરસ તક ઉનકો હર વકત હમરાહ માલુમ હુએ, ઓર વહીં ફરીદાબાદમેં વક્ત પાઈ. ઇમલી વાલે તકિયેમેં ઢફન હુએ. મીરઝા એહમદ અખતર ઓર ગુલામા ને હઝરતને મઝાર શરીફકા હાલ દરિયાફત ક્રિયા મગર વોહ જગાહ સબકે દિલસે મેહવ હો ગઈ. સુખ્દાનદાહ ! તમામ ઉમરમેં હઝરતસે કબી કોઈ અમર ખિલાફે શરા'શરીફ વુકુઅમેં નહી આયા. પુરવરદિગારે આલમને આપકે મઝારકો પરિસ્તિશસે બચાને કે લિયે સબકે દિલસે ઉસકા નિશાન મેહવ કર દિયા. દુસરા અમર યેહ હે કે આપકો તર્કો તજરીફ ઝિયાદા ન થા. બાદ વક્ત કે લી વોહી સુરત પેશ આઈ.

ખલીફે આપકે મિરઝા બહાદુર શહીદ થે. ઈન હઝરતને મિયાં કાદર શાહ કાદરીસેલી તરબીઅત પાઘથી ઓર સાહબે ઈબ્તિહાદ થે. અવ્વલ તરીકા ઝોહદ ઓર ઝિક્કપાસુન્નફસ મીરઝા એહમદ અખતર કેા હઝરતને તાલીમ ફરમાયા. એક રોઝ આપને ફરમાયા ચલો કલ જો શેરની પકડી આઈ હે ઉસકો દેખે. મેં હઝરતકે સાથ હો લિયા. જબ શેરનીકે પીંજઝકે પાસ પહોંચે નિગેહબાનોને પાસ જાનેકો મના ક્રિયા. આપને ફરમાયા કે હમસે યેહ કુછ ન

કહેગી. મૈંને દેખા કે વોહ હઝરતસે આંખ ન મિલાતી થી. યહાં તકકે આપને ગુસ્સેસે કઈ હોદે (ગોદે) મારે મગર વોહ કુછ ન બોલી. ઓર દુસરા બે કોઈ ઝરા પાસ હોતા ઉસ પર લપકતી ઓર ગુર્ગતી.

ગઢરમેં જબ શહેર ખાલી હુઆ, આપકે લવાહેકીનને હરચંદ આહા કે આપલી શેહરસે નિકલે. આપને ફરમાયા કે મીરજા રોશનકે તુફેલ કુલ મકામાત હાસિલ હો ગયે. શહાદત બાકીથી સો વોહ ખુદ મેરે પાસ આ ગઈ હે. હર વકત શોહદા મુઝકો અપની તરફ બુલાતે હે. સુનાયે હઝરત સૈયદુશોહદા ફરમાતે હે કે બહાદુર જદદ આ. મેં અબ યહાંસે ન બાજંગા. આબિર શહીદ હુએ.

નકલ હે કે આપકે સાહબ ઝાદે મિરજા હમીદુદીન ઉર્ફ મિરજા બુલાકી સાહબને પંદરા સિપારે અવલકે હિક્કઝ ફરમાયે થે. પંદરા આબિરકે બાકીથે. ઓર માહે રમઝાનુલ મુબારક કરીબથા આપને હરચંદ હાફેઝોંસે કહાકે એસી તંરકીબ કરોકે મેરા લડકા અબકે કુર્આન સુનાવે. બે કોઈ યેહ કામ કરેગા બે માંગેગા વોહ દુંગા, કિસીસે યેહ ન હોસકા. એક રોઝ હાફિઝ કાલે કે હઝરતકે મુરીદ થે ઓર મરજા રોશનકે યારે હમદમ થે, બેઠે હુએ થે. આપને ફરમાયાકે હાફિઝ સાહબ બારા તેરા રોઝ રમઝાનકે રેહ ગયે હેં હુઆ કરોકે બુલાકી કુર્આન સુનાયે, ઉન્હોંને અઝ

ક્રિયાકે મેંભી હુઆ કરતા હું હઝરતભી હુઆ કરેં. ચેહ સુનકર હઝરત મિરઝા રૌશન (કદ૦) ને સાહબઝાદેકો ખુલાયા કે કુર્આન લેકર આઓ. જખ વોહ આયે. કહા કુર્આન ખોલો ઓર અપના સબક નિકાલો. ઓર ફરમાયાકે મિયાં કુછ દિખાઈ લી દેતાહે ઉ-હોંને અર્જ ક્રિયાકે અખખા-જન નુરકે હરફ માલુમ હોતે હેં. સુનાયે સાહબઝાદે મોસુફને કુર્આ સુનાયા. ઓર આખિરકે પંદર સિપારેમેં મુતશાબેહાત તક ન હુઆ.

હઝરત મોલાના ઝહીરૂદીન કીરાનવી કદ૦ હઝરત મીર ઇવઝ અલીકે ખલીફે થે. બડે સાહબે ૧૭૨ મોલાના ઝહીરૂદીન નિરખત ઓર આલિમે બા અમલ થે. કીરાનવી કદ૦ રોઝયે આલિયા હઝરત સુલ-તાનુલ મશાયખકે આશક થે. કભી રોઝયે આલિયાકી તરફ પુશ્ત નહી કરતે થે. નફિલેં બહોત પઢતે થે. જો આમદની મોરસીસે આતા વોહ રાહે મોલામેં સર્ફ કરતે. હરરોઝ મગરિબકી નમાઝકે બાદ બાજગાને ચિશ્તકા ખતમ હોતા. ખુદ ફક ઓર ફકેસે બસર ફરમાતે જો મુસાફિર વારિદે મસજીદ હોતા ઉસકો ખાના દેતે. જીસ મસજીદમેં હઝરત મશગુલ રહા કરતે થે ઉસકે સેહનમેં જામનકા ઝાડ થા. એક રોઝ હલકા પાની બરસ રહાથા, જામનેં ખુબ પક રહીથીં હઝરત ઉસકે નીચે અઢાયે

નવાક્લિમેં થે કે એક રાઈનકે લડકે ને જામન પર પથર
 મારા વો પથર આપકે સિરમેં લગા જસકે સદમેસે સિર
 ફટ ગયા ઓર ખુન જારી હોગયા આપને ઉસ જામનકી
 તરફ દેખકર ફરમાયા કે અગર ચહી જામનેં રહીં તો ઝહી-
 રૂહીનકા સિર કયોં બચેગા. ઉસ રોઝસે તા હયાત હઝરત
 ઉસમેં ફલ નહી આયા. બાદ વફાત હઝરતકે ફિર ફલને
 લગી. મેરી ઉમર દસ બરસકીથી મૈંને લી આપ કે હમરાહ
 ખાના ખાયા હે. ઉસીરોઝ હઝરતસે કુછ ધરક પેદા હોગયા
 મોલાના ફખરૂહીન રાઝીકે ઉસુલે સિમાઅકા આપને ફારસી
 મેં તરજુમા કિયા. એક રોઝ એક સાહબને પુછા કે
 મોલાના શરીઅત ઓર તરીકતમેં કયા ફર્ક હે. આપને
 ફરમાયા કે ઈસકી એસી મિસાલ હે જેસે ખાના ઉમદા
 બરતન અચ્છે, મગર જબ વોહ ખાયા ગયા તો મઝા કુછ
 લી નઆયાકે ઉસમેં નિમક નહી થા પસ જબ તક નિમક
 તરીકત નહી મિલતા છુત્ત નહી આતા. વફાત આપકી
 સને ૧૨૮૦ મેં હુથ

દુસરા હિરસા તમામ શુદ્ધ.

